

משכב שניקה

כהצעה
עם ישראל
ולזכות
שילה סעירי
ומשפחתו
היו

יחד מפיצים תורה ומקדשים שם שמיים!

3

שלא יטעה
אותך יצחק

22

חינוך למידות טובות
וכיבוד הורים!

24

השאפה - בית של חסד!

27

השבת - מקור
הברכה בבית

39

ה' יתברך רוצה רק
שנחיה בשלום

למנוחה
1938

כניסה יציאה ר"ת			
21:18	20:20	19:29*	י-ם
21:16	20:20	19:28	ת"א
21:19	20:23	19:32	חיפה
21:15	20:20	19:28	ב"ש

בהעלותך

כאשר באין מוקדש:

מפיץ יקר, ניתן להקדיש אישית את הגיליון. (ראה הסבר בעמוד 2)

אחינו כל בית ישראל המתגנים בצורה ובשבייה העומדים בין בוס ובין ביבשה המקום ירחם עליהם
ויוציאם מצרה לרחוקה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב, ונאמר אמן.

מכתבים למערכת

לכבוד מערכת 'משכן שילה'!
 רצוני להגיד תודה רבה על
 העלון האדיר.
 בשבת האחרונה ברפ"ח,
 העלון הישן אליוני בדיוק
 בלואן, קדוש, הכדלה, שיר
 שבת חידושים וכאובן דברי
 תורה. העלון הפך לנו את
 השבת לארומאית.

לשליחת תגובות/הערות ועוד... a0732224999@gmail.com

אודות

- עמותת 'משכן שילה' פועלת להפצת והעצמת התורה והחסד וזיכוי הרבים ברחבי הארץ, ללא מטרת רווח.
- העמותה חרטת על דגלה עשייה תורנית באהבה ואמונה, בדרך ישראל סבא, לאחדות וקירוב לבבות בית ישראל לאבינו שבשמיים.
- העמותה מנוהלת בהכוונת גדולי ישראל ואינה מקיימת במה פוליטית או עסקית.
- התרומות המתקבלות בעמותה מהפצת הגליונות והשתתפות בזיכוי הרבים, מיועדות לכלל פעילויות המוצהרות של העמותה למימוש מטרתיה בהפצת והחזקת תורה וחסד ברחבי הארץ.
- בתקופה זו, אנו בהליך מתמשך של גיוס תרומות להקמת המרכז הרוחני - 'משכן שילה', בנג יבנה, שיהיה בעה"י משכן לשכינה ומגדלור תורני להפצת תורת ה' בעולם.

חזון

"הנה ימים באים נאם ה' והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמע את דברי ה'".

יהא רעוא מן שמיא שנזכה לאקמא שכינתא מעפרא, לקדש את שמו יתברך בעולם כולו, לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו, ללא פניות אישיות או מטרת כבוד, על ידי הפצת תורה ומעשים טובים מתוך אחדות אמיתית, אהבת ה' ואהבת ישראל.

לתרומות

- בנק לאומי (10) סניף 932
- מס' חשבון: 53090068
- מס' עמותה: 580560803
- לעמותה סעיף 46 לצורכי מס הכנסה.
- ניתן לתרום בכרטיס אשראי.
- קוד מוסד להקמת הרשאה לחיוב חשבון בבנק: 53483
- ניתן לתרום גם דרך 'נדרים פלוס'.
- כתובת למשלוח דואר: ת.ד. 8038 אשדוד, מיקוד: 70800

לקבלת קופת הצדקה של 'משכן שילה' נא ליצור קשר טלפוני.

אפשרות הקדשה אישית כספר חילוני:

כמקום לה כספר יומן הקדשה
 הקדשה אישית (בכתיב יד או מי מוכתרת ממצבות)
 לפרסומים - 073-2224999 שולח 0

פקס: 077-444-8-666

לפניות ולקבלת הגיליון במייל:
A0732224999@gmail.com

לעילוי נשמת מו"ר הרב ר' יצחק שמואל צוברי זצ"ל מרא דאתרא - גן יבנה נלב"ע ז"ך תשרי ה'תש"פ תנצב"ה

זכות כפולה!

תורם יקר!

אשריך שזכית להיות ממצדיקי הרבים!!!
 מה צפון לך ומה טמון לך, אין העין יכולה לראות, ולא האוזן יכולה לשמוע... כדכתיב: "עין לא ראתה א-להים וזאתך יעשה למחפה לוי".

בתרומתך הנדיבה לעמותה ובהשתתפותך בהפצת גיליונות משכן שילה לזיכוי הרבים הנך שותף בכלל פעילויות העמותה ברחבי הארץ

לנצח נצחים!

קרן להקמת הבניין - בית המדרש 'משכן שילה'

- הפצת גיליון תורני לזיכוי הרבים
- אלפי שעות של לימוד תורה
- החזקת אברכים
- חסד וגמח"ם שונים
- שיעורי תורה
- לימוד תורה ופעילויות לתשב"ר
- ועוד חזון למועד בעה"י...

זמני היום

הזמנים עפ"י לוח 'אור החיים'

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע	מ"שנה עתים ומחליף את הזמנים" שעות קיץ	
י"ח סיון - כ"ה סיון	י"ח סיון - כ"ה סיון	י"ח סיון - כ"ה סיון	י"ח סיון - כ"ה סיון	י"ח סיון - כ"ה סיון	י"ח סיון - כ"ה סיון
4:00	4:01	4:07	4:07	4:07	4:08
4:09	4:10	4:15	4:16	4:09	4:16
5:33	5:34	5:38	5:39	5:34	5:43
8:20	8:21	8:24	8:25	8:21	8:25
9:03	9:04	9:06	9:08	9:04	9:08
10:15	10:16	10:18	10:19	10:16	10:19
12:39	12:41	12:43	12:44	12:41	12:43
13:16	13:17	13:19	13:19	13:17	13:19
18:37	18:39	18:37	18:38	18:37	18:38
19:50	19:52	19:49	19:51	19:52	19:51
20:07	20:06	20:08	20:09	20:06	20:08

הבהרה! לעניין זמני טלית ותפילין ראוי להמתין עד 60 דקות לפני הנץ בקיץ ועד 50 דקות לפני הנץ בחורף. כמו כן, ראוי להחמיר ולהקדים כ - 10 דקות לפני זמן השקיעה המופיע בלוח.

פרשת בהעלותך

הפטרה: "דוגי ושמוח"י"ח סיון ה'תשפ"ה שנה ג' לשמיטה שנת מעשר עני

השבת תלמוד תורה

בבלי שבועות מוד ירושלמי יבמות עג משנה אבות ד, יג הלכה שו"ע א"ח ל, ג

073-222-4-999

טלפון רב קווי

“שלא יטעה אותך יצרן”

”דבר אל אהרן ואמר אליו, בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות” (במדבר, ח).

לעצמו להיות מקולקל או מעוות! הרי חייב הוא להוכיח ולו כלפי עצמו את צדקת הליכותיו!

או אז באים לעזרתו כחותיו, כישורותיו ואופיו הבלתי מהוקצע, כדי לתחכם ולתחבל, לעצב דעה ולהנדס תודעה, הכרה, הבנה והזדהות לצדקת מעשיו. פילוסופיה זו, היא היא העקימות בגודלה הטבעי, שהרי רק בעל שכל עקום מוכשר להמציא את כתב ההקשר, לחתום על תעודת ה'גלאט כשר' של עצמו... ומשהתעקם השכל גם ה'יאמר שהוא צריך לאורה' נראה הגיוני וישר על פי סרגלי שכלו המעוות...

אלא שכמוכן יש לדעת אין נלחמים ביצר זה, מהו המרפא למנוע את ה'שמא יאמר'.

אכן, כדי למנוע אותו ולשלוט כל מיני עיוותים נוספים ואחרים שיבואו חדשים לבקרים, יש לעקור מיסודו את כל תהליך ההיגדרות אחר היצר.

יש ללמוד מוסר, ובהתמדה!

יש לדעת כי היצר הזה, הנמשך באיברינו ובכל תנועותינו, אינו שוקט אל שמריו, אינו מפסיק אף לא לרגע מלתפוס ברשתו.

אומרים כי שאלו לחפץ חיים זיכרוננו לברכה, מה פירוש הדבר שקוראים לו ליצר הרע "מלך זקן וקסיל" (קהלת ד, ג).

אומנם זקן הוא, אך כסיל?! האומנם כסיל הוא?! הלוואי חכם מוחכם הוא השטן הזה!!

והשיב החפץ חיים: המילה כסיל באה לפרש את "מקצועו"...

כמי שאומר פלוני סנדלר, פלוני נגר, היצר הרע הוא כסיל, כי מלאכתו היא להפוך אותנו לכסילים (ה' יצ'לנו), ולצערנו הוא מצליח! מצליח מאוד.

הנה אפוא דוגמה להצלחת מקצועו של היצר הרע - "שלא יטעה אותך יצרן לומר שהוא צריך לאורה". אימתי הוא יטעה אותך? לאו דווקא עכשיו או אחר כך, אלא בכל עת ובכל שעה.

והרי כל נגיעה מעוותת את שיקול הדעת, מטה את הדין, מטעה את הדין, ומשחדת...

אין אפוא צורך בהסברת העיוותים המתרחשים בעקבות מעללינו, שהרי מי אינו מלא נגיעות ואינטרסנטיות כרימו? ומלאכתו של היצר נעשית על ידי האחרים - שהם אנו, עצמנו ובשרנו!

נמצא כי בכל עת ובכל שעה, קיים חשש מוחשי מהטעיית היצר, ויש להילחם בו בנחישות, בהתמדה ובקביעות.

אכן בלימוד "מוסר", ללא הפסק, בכל עת ובכל שעה, נצליח בסיעתא דשמיא לסלק את היצר ולהשאירנו ישרים, כמו שעשה אותנו האלוקים.

(ברכת מרדכי)

מובא במדרש (וכן פירש רש"י): לכן נאמר "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", שלא יטעה אותך יצרן לומר שהוא צריך אורה, ראה מה כתיב בחלונות (יחזקאל מ, טז-כה) "והחלונות אֶטְמוֹת אֶל הַתַּאֲמִים וְאֶל אֱלֵי־הַמָּה לִפְנֵיהֶם וְגו' וְכֵן לֹא־מִזֹּת וְגו' כִּהְחִלְנוֹת הָאֵלֶּה..." כחלונות אין כתיב כאן, אלא כהחלונות, שיהיו רחבות מבחוץ וצרות מבפנים כדי שיהיו מוציאים אורה לחוץ (במדבר רבה פירשה טו).

הנה עניין זה תמוה מאוד!

האומנם כל ה"אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" לא נצרך אלא לצורך ה"כדי שלא יאמר"? מי זה אשר יעלה במחשבתו מחשבה עקומה כל כך?

האומנם קיים משהו שחושב שבורא העולם - בורא האורה, הוא עצמו זקוק לנרות כדי להאיר לו? הייתכן?!

וכן המושך העניין במדרש, שהקדוש ברוך הוא ברוב חסדו רוצה למנוע עד כמה שניתן גם מחשבת פיגול שטותית זאת, עד

כדי כך ש'התאים' כביכול את עיצוב המנורה והנרות כך שהכול יבינו כי אילו הוא היה "צריך לאורה", לא היו מעוצבים הנרות להאיר "אל מול פני המנורה" - ... - עד כדי כך?!

אומנם התשובה בתוך דברי חז"ל: בדבריהם כתבו "שלא יטעה אותך יצרן לומר" ... שזהו כחו של ה"יצרן"! כחו של "שטן" לעקם את השכל.

אך כיצד מעקמים שכל? האם אכן בידו של היצר לעקם שכל? ואם אומנם זהו כחו וזוהי שיטתו, מה טענה יש לטעון כלפי חושב מחשבות תמוהות אלו? הלא שכלו התעוות?!

אומנם חסד עשה הקב"ה ונתן לו ל'חושב' הזה כלים להישאר ישר ואם בכל זאת יעלו במחשבתו מעוותות, מיד יוכל ליישרן.

הלא ענין הרואות את צורתם של הנרות, כיצד כולם מופנים המה אל המנורה, ומה טעם יש בדבר? על כורחך שלא לשם אורה מודלקת המנורה! אלא לצורך עבודת קודש, היא עבודת הקורבנות! כשם שמקריבין קורבן, כך מעלין את הנרות! והמה חוזר לישירותו, וניגף היצר!

אכן יש כאן עניין עמוק יותר: עקימות השכל אינה מתרחשת כשלעצמה ישירות, שכן העקימות עצמה אינה זקוקה לכחו של היצר, שכן אם אין שולט הוא היצר באדם, אם אין נגרר הוא האדם אחר היצר, והצליח היצר להשחית את מידותיו, הרי העקימות מובטחת מאליה!

שכן זוהי דרכו של היצר: בתחילה מכרסם הוא על ידי התגברות הרצון, התאוה, או כל מידה רעה כמו גאוה, כעס וכדומה, ומשנתפס האדם ברשתו של היצר, משאופפת את כולו המידה הרעה, שוב הוא מוכרח ומחוייב לתרץ את עצמו... שהרי לא ירשה

תפילה לפני ואחרי הלימוד

לפני לימודו יאמר:

יהי רצון מלפניך יי א-להינו וא-להי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדברי הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא כפשלו חברי בדברי הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

אחר לימודו יאמר:

מודה אני לפניך יי א-להינו וא-להי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משפיעם והם משפיעים. אני משפיעם לדברי תורה והם משפיעים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר "ואתה א-להים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו מיהם, ואני אבטח בך".

תפילה לשלום חילי צה"ל

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל חילי צבא ההגנה לישראל, אנשי כחות הפסחון וכחות ההצלה, העומדים על משמר ארצנו וערי א-להינו. מנבול הלבנון ועד מדבר מצרים, ומן הים הגדול עד לבוא הערבה וככל מקום שהם, כיבשה באייר וביום. יתן יי את אויבנו הקמים עלינו נגפים לפנינו. הקדוש הוא ישמר ויציל את חילינו מפל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם. ידבר שונאיו תחתיהם, ויעטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון. ויקים בהם הכתוב: "כי יי א-להים ההלך עמכם, להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם" (דברים כד, ו) ונאמר: "אמן"

לוח חודשי

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
			א ראש חודש סיון	ב	ג	ד אין אוסרים צדקת במדבר
ה יערב חג השבועות	ו חג השבועות	ז ירט שני של גלויות אסור חג ברכת הלבנה בערב	ח	ט	י	יא אין אוסרים צדקת נשא
יב אין אוסרים תחנון	יג אין אוסרים תחנון	יד ס"ו ברכת הלבנה עד 4:36	טו	טז	יז	יח
יט אין אוסרים תחנון	כ	כא	כב	כג	כד	כה שבת מברכים
כו	כז	כח	כט יערב ראש חודש	לא יראש חודש תמוז		שלח לך
			אין אוסרים תחנון בטענה	אין אוסרים תחנון		

דברי תורה לסעודות

מתורת ה"אור החיים" הקדוש
רבינו חיים בן עמר דע"א

שרת בהלכה מאת הראשון לציון
מר הגאון רבינו עובדיה יוסף דע"ל

יהללך זה ולא פיר!

אלא שלשם כך היה צריך למנות באוזניהם את שבחיו ומעלותיו, ואת זה הוא לא עשה, ומדוע? מפני שמשה רבינו עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה, וזו הסיבה שהתורה מציינת זאת כאן. לכן הקב"ה התערב כאן לטובתו, והוא שהשיב לאהרון ולמרים תשובה ניצחת והסבר ברור מדוע משה רבינו קיבל הוראה לפרוש מאשתו, והם לא קיבלו הוראה זו.

והלקח נפלא ועצום! מכאן נלמד שאין נכון שאדם ידבר בשבחי עצמו, אלא ישתדל האדם לפעול ולעשות טוב, ומעשיו הטובים הם שידברו בעד עצמו.

"והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר י"ב).

הקשה הצדיק רבינו חיים בן עטר זיע"א: הרי התורה הקדושה מספרת לנו שאהרון הכהן הגדול ומרים הנביאה, האחים של משה רבינו, טענו כלפיו שלא היה נכון מצידו לתת גט גירושין לציפורה אשתו, שהרי גם עימם דיבר ה' וגם הם נביאים, והם לא פָּרְשׁוּ ולא נתנו גט. והנה בתוך סיפור זה התורה מציינת ומדגישה שמשה רבינו הוא העניו ביותר מכל האדם אשר על פני האדמה, ולכאורה יש להבין: מה קשור לכאן הפסוק שמשבח את מידת הענווה שהייתה במשה רבינו?

אלא השיב הצדיק: כשמשה ראה שאקיו טענו כנגדו על מה שנתן גט כריתות לציפורה אשתו, רצה משה רבינו להשיב להם תשובה ניצחת,

שבות. ויש הסוברים שדינה שווה לשאר שבותים.

ע"ת מלכה

שאלה: מלאכה שאינה צריכה לגופה, האם רשאי לעשותה בבין השמשות?

ולהלכה, במקום מצווה או צורך גדול, והוא הדין במקום שיש צער הגוף, יש לסמוך על המתירים. אבל אם הוא רק טרוד ונחפז לעשיית אותו דבר, אין להקל שאוסרים, משום שאיסורה חמור יותר משאר איסורי בזה.

תשובה: נחלקו הפוסקים אם במקום שהתירו חכמים עשיית שבותים בבין השמשות (כגון לצורך מצווה וכדומה), הותרה גם מלאכה שאינה צריכה לגופה. יש שאוסרים, משום שאיסורה חמור יותר משאר איסורי בזה.

מתורת ה"כ"ן איש חי"
רבינו יוסף דע"א

שמה בני בהלקד?

במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, ובתורה אתה עמל, ואם אתה עושה כן - אשריך וטוב לך, ומדוע? כי מי שהגיע למדרגת ההסתפקות במועט וטוב לו במה שיש לו, אין לך מאושר ממנו.

כי כל הבעיות והצרות הבאות על האדם, הן מפני שאינו מסתפק בחלקו, והוא רץ ומתרוצץ, מתאוה לתאוה, והתאוות הן שהורסות לאדם את החיים.

ודבר זה היה בעוכריהם של ישראל במדבר, שלא היו שמחים בחלקם ואדרבה, הלכו אחר תאוות ליבם, וזה הביא עליהם צרות ומוות, ה' יצילנו.

"והאספסף אשר בקרבך התאוה תאוה, וישבו ויכבדו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר" (במדבר י"א, ד).

כתב רבינו הבן איש חי זצ"ל (עוד יוסף חי, ויגש): אצל הצדיקים ותלמידי החכמים בולטת מידת ההסתפקות, כי שמחים הם בחלקם, ותמיד הם נראים כאילו יש להם הכול ואינם חסרים דבר, וכן מצאנו ביעקב אבינו שאמר: **"חַנּוּן אֱלֹהִים כִּי יִשְׁלַח לִי כֹל"** כלומר אינני חסר דבר.

ומעשה באיש אחד שהיה מתפאר ואומר באוזני חבירו: "תודה לאל, אני זכיתי להיות מאוכלי המן בכל יום!" לשמע דבריו התפלא חבירו ואמר: "הכיצד אתה מאוכלי המן, והלאו ראיתך היום אוכל לחם ומעט ירקות?!" והלה השיב לו: "הקב"ה חנן אותי במידת ההסתפקות, ושמח אני בחלקי, ולכן הלחם והירקות שאני אוכל - מרגיש אני כאילו הם המן שגרד לאבותינו במדבר!"

ועל כך אמרו חז"ל: "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים

אם קיבל את השבת רק ביחידות - עדיין יש להתיר בעשיית שבותים במקום מצווה או צורך, כדרך שהתירו לעשותם בבין השמשות.

אבל אם קיבל שבת עם הציבור - על ידי אמירת 'בואי כלה' או 'מזמור שיר ליום השבת' או עניית 'ברכו', נאסר מיד לגמרי בכל השבותים. ואישה שהדליקה נרות וקיבלה שבת בהדלקה, דינה כדין קבלת שבת ביחיד.

ע"ת מלכה

שאלה: אדם שקיבל עליו שבת מבעוד יום, מה דינו לעניין עשיית פעולות שאסורות משום שבות (איסור דרבנן)?

תשובה: אדם שקיבל על עצמו שבת מבעוד יום, אף על פי שנאסר בעשיית מלאכות שהן מן התורה, מכל מקום בעשיית פעולות שאסורות משום שבות יש לחלק, בין שקיבל את השבת ביחידות ובין שקיבל בציבור.

תוכן זמ

26..... יום שבתון	43..... ידיד נפש	23..... ברוך א-ל עליון	29..... אשור שירה	27..... אנדלך א-לחי
17..... יוצר מידו	20..... ידידי השכחת	22..... בתי צאי	18..... אשיר לא-ל	47..... אדון עולם
22..... יחיד א-ל דגול	21..... יהלומה	28..... נוהל יבוא	35..... אשיר לך ארץ חמדה	24..... אל גליל
30..... יחיד דם	46..... י-ה אכסף	18..... דוד יקרא	32..... אשיר לכבוד חברים	39..... א-ל מאד נעלה
39..... יעלה יעלה	19..... י-ה רבון	36..... ואמרתם ה' לחי	31..... אשיר שירה חמדה	34..... א-ל עד לי לעד
16..... יפה ותקם	39..... יהי שלום בחילינו	22..... זהו א-ל וגוואלי	31..... אשירה נא	13..... אליך אקרא י-ה
40..... ישמח חתני	33..... יודו לך רעיוני	35..... זקן יושב בשיבה	20..... בזכרי ימים ימימה	33..... אללא אימלאלי
28..... ישמח משה	14..... יודוך רעיוני	13..... חביבי	29..... בן אדם	19..... אענפה אשכונה
12..... כי אשמרה שבת	26..... יום זה מכבד	21..... חיש חיש	37..... בר יוחאי	30..... אענך מהלל נבי

דה והלכה ת השבת

מתורת האביר יעקב

רבינו יעקב אביהצידא זצ"ל

ללמוד לשם שמיים!

דברי תורה לסעודות מאת:
הרה"ג שמעון יוחאי יפרח שליט"א

א-ל, ובנוסף לזה תמצא שהמילה "תורה" עולה בגימטריה 611, כחשבון המילים ס-מ-א-ל-ל-י-ל-י-ת, שהם שני כחות הטומאה הקשים ביותר. והלקח בזה ללמדנו שכל הרוצה לבטל מעליו את כחות הטומאה, עליו להשתדל לעסוק בתורה הקדושה, ולעמול בה לשם שמיים, וכנרמז בפסוק "אל מול פני המנורה" - זו השכינה הקדושה שנמשלה למנורה. כלומר צריך אדם ללמוד את התורה על מנת לעשות תיקון לשכינה הקדושה ולהרים את השכינה מהעפר. רק בדרך זו יוכל האדם להשפיל ולהכניע את כחות הטומאה שסביבו.

ומדוע? כי גדול כח לימוד התורה לשמה, עד כדי כך **שהלומד לשם שמיים נקרא "קרוב אל המלך"**, היות שהוא עוסק בתורת ה' שהיא נחשבת "בת המלך".

"כְּהִעָלְתָּךְ אֶת הַנֵּרוֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאָרְזוּ שְׂכֵת הַנֵּרוֹת" (במדרש, ב).

כתב הצדיק רבי יעקב אביהצירא זיע"א רמז נפלא בפסוק על מעלת לימוד התורה לשם שמיים, וכך כתב: "כְּהִעָלְתָּךְ אֶת הַנֵּרוֹת" - זהו רמז לתורה הקדושה שהיא נמשלה לאור, ובתורה יש שבעים פנים, כנגד שבעת קני המנורה, כל קנה כנגד עשר פנים בתורה.

ותמצא שסופי התיבות של המילים "הנרות אל מול פני המנורה יאירו" עולים בגימטריה 481, והוא כמניין שם של כח טומאה קשה הנקרא ל-י-ל-י-ת, שגם הוא 481 בגימטריה (עם הכולל), ועוד תמצא שראשי התיבות של המילים "הנרות אל מול פני המנורה" עולים בגימטריה 131, כמניין שמו של ראש כחות הטומאה בעולם הנקרא ס-מ-

שירת מלכה

מבעוד יום. ומכל מקום מי ששכח

להניח עירובו מבעוד יום ונזכר רק

לאחר שקיעת החמה, יניח כל זמן בין השמשות,

ויברך עליו, ויוצא ידי מצות עירוב.

ובעירוב תחומין אין מערבין כלל בבין השמשות,

ואם עירב, בדיעבד עירובו עירוב.

שאלה: מה דין בין השמשות לגבי

עשיית עירוב חצרות, עירוב תחומין

ועירוב תבשילין?

תשובה: בעירוב חצרות - לכתחילה יש להניח את

עירוב החצרות בערב שבת, מבעוד יום. **ובעירוב**

תבשילין - בערב יום טוב הסמוך לשבת, יש להניחו

מתורת החסידות
רבינו ה'בעל שם טוב' ותלמידיו זצ"ל

דרכה לבטלה?

השיב לו הצדיק ואמר: "הנה בפרשת השבוע מסופר שהאפסוס, שהם הערב רב, התלוננו וטענו שהם חסרים בהרבה דברים וה' לא נותן להם דבר, אבל בני ישראל הכשרים - להם לא היו טענות על הנהגת ה', מפני שהם היו בעלי אמונה תמימה בה', והם האמינו בכל ליבם שה' יתברך נותן להם את כל מחסורם בשפע מידו הרחבה והמלאה.

ומכאן נלמד שבעלי האמונה האמיתית זוכים להינצל מהתאוות וממידת החמדנות, מפני שהם מאמינים בכל ליבם שה' מספק להם את כל צורכיהם בשפע רב, ומה שה' יתברך לא נתן להם, אות וסימן כי אינם זקוקים לו, ולכן הם מברכים בשמחה רבה בכל יום ויום את ברכת 'שעשה לי כל צורכי'. ואף אתה כן", פנה הצדיק אל אותו האיש, "הפתרון שלך הוא שתתחזק במידת האמונה התמימה בה' יתברך, ואז תראה ותבין שה' נותן לך את כל צרכיך ברווח ובשפע מידו המלאה!"

שירת מלכה

תשובה: אם אפו פת לשבת, ושכחו להפריש ממנה חלה,

מוותר להפריש החלה בברכה כל זמן בין השמשות. ואפילו אם

יש לו לשבת פת אחרת שהיא מתוקנת, אף על פי כן באופן שהפת שְׁאָפּוּ

לשבת חביבה עליו יותר, ואם לא יפריש כעת ממנה ייגרם לו צער קצת

ועוגמת נפש, מותר לתקנה בברכה בבין השמשות.

שאלה: האם רשאי להטמין תבשיל בבין השמשות?

תשובה: מותר להטמין בבין השמשות קדרה ובה תבשיל חם

בדבר שאינו מוסיף הבל, היינו הטמנה בשמיכות וכדומה, כדי לשמור בכך

את חומה (שולחן ערוך סי' רנז, א' וסי' רס"א, א).

שאלה: האם רשאי להפריש חלה בבין השמשות?

ייתכנו שינויים בתוכן העניינים במדיוניות ת

שירי תימן (דייוואן)

57..... ישיקף
58..... לפלח הרמון
60..... מי נשקני
56..... קעי יונה
61..... ספרי תסה
58..... קריה יפהפיה
60..... ש-די אקר נא די
56..... שמע הא-ל

27..... תשבי צורי לבבי

שירי שמחות

38-40

שירים לסעודה שלישית:

41-47

שירים חסידיים (לפי א"ב):

48-55

45..... כל מקדש
35..... לא-ל מרום
24..... לדוד שיר ומזמור
38..... לכבוד חמדת לבבי
24..... לטולדת שובי רני
25..... מה ידידות
15..... מול א-לי וגדלו
17..... מנוחה ושמחה
40..... מקהלות עם

"זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם"
(במדבר י"א, ה')

בספר **חובות הלבבות** (שער הבחינה פרק ה) כתב, כי הזיכרון הוא מן הטובות שהיטיב ה' עם בראיו, כי בלי הזיכרון לא יכול היה העולם להתקיים. שהרי אם היה האדם נכנס בפתח אחד, הוא לא היה זוכר כיצד לצאת. אדם ללא זיכרון "קרוב להתפשט מן האנושיות" גם במאכל ובמשתה יש הכרח לזיכרון, שאם אוכל אדם מאכל פעם אחת, וזכר הוא את טעמו, כדי שירצה לאכול ממנו שוב.

על כן טענו כלל ישראל: **"זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם"** - אך זיכרון זה הוא "חנם", ללא תועלת, שהרי אין לנו דגים עכשיו.

(אהל יעקב, המגיד מדובנא)

"בלתי אל המן עינינו" (במדבר י"א, ו')

"אינו דומה מי שרואה ואוכל למי שאינו רואה ואוכל. מכאן רמז לסומין שאוכלין ואין שְׂבָעִים" (יומא ע"ד).

למעשה כך היה גם באכילת המן. אומנם היו במן טעמיהם של כל המאכלים, אולם לא היו בו לא צורתו ולא מראהו של המאכל, ואם כן נפגמה הנאתם של בני ישראל מן המאכל.

כזו הייתה טענתם של בני ישראל: **"בלתי אל המן עינינו"** - ואם כן אנו כסומין, ואין הנאתנו מן המאכל שלמה כהנאתם של הפיקחים הרואים את צורת המאכל שנכנס אל פיהם.

(ליקוטי ריצב"א)

"למה נגרע" (במדבר ט"ז, ז')

לא מצינו בתורה שום מצווה הקבועה במועד שיש לה תשלומין בזמן אחר, רק בקורבן פסח בלבד קבעה התורה זמן שני לקיום המצווה, ומדוע?

מבאר האדמו"ר **רבי שלמה הכהן מרדומסק** זיע"א, כיון שהיו אנשים בישראל שהתאמצו והשתדלו לקיים את המצווה, שהיו מתחננים ומבקשים **"למה נגרע"**. וגם גאולתם של ישראל תהא כך. אם ישראל יתעקשו ויתאמצו בלב ונפש לרשת את ארץ מולדתם, תבוא הישועה.

(מדשן ביתך)

"מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר י"ב, ג') מה היה צורך להוסיף **"אשר על פני האדמה"**? אלא כשאדם מנהיג את עצמו בענווה, יכול הדבר לנבוע מתוך סיבה חיצונית כלשהי, ובאמת זו לא ענווה כלל. אבל התורה העידה על משה רבינו, שאצלו הייתה מידת הענווה טבועה בנפשו, ובאמת ובתמים היה עניו. כל נפשו הייתה כעפר ככולו, ולכן לא הרגיש הקפדה כלשהי כאשר פגעו בו ובכבודו.

(העמק דבר)

מִרְן זצ"ל שאלו אם אמש כשמסר את הכסף לצדקה כבר היה בדעתו לקרוא את פלוני לדין תורה, והלה השיב שלא. אך מִרְן זצ"ל לא היה בטוח בנכונות דבריו, ולכן החזיר לו את נדבתו, **אך כדי שלא יפסיד העני מחמת חששו, נתן לעני את מלוא הסכום מכיסו הפרטי!**

(ואלה תולדות יצחק)

בכל צרתם לו צר

סיפור הרב משה חליהו:

אחד המעשים המופלאים שראיתי אצל **הרב יעקב אדלשטיין** זצ"ל, רבה של רמת השרון, היה כאשר פעם אחת אחר שיחתו השבועית, כשמייהר לשיעור תורני נוסף שהיה מוסר במקום אחר והגיע זמנו מכבר, חיכו לו בחצר הישיבה אישה ובתה, למודות סבל, על מנת להתיעץ עימו בנושא מסוים שהעיק עליהן.

והנה בדרך כלל היו מבקשי עצתו של הרב אדלשטיין נועצים עימו תוך כדי הליכתו לרכב ותו לא, מפאת קוצר הזמן. דא עקא כי היה נראה שלרשות האישה ובתה עומד כל הזמן שבעולם, וההתייעצות התמשכה והתמשכה, וכל אותה העת מתקשרים משתתפי השיעור לנהג לשואלו לסיבת איחורו של הרב לשיעור. ואכן הנהג בקשני לזרזם. אומנם השיבותיו כי אילו היה הרב רוצה לסיים את השיחה עימן היה עושה כן בעצמו (וכאשר ראינו בכמה פעמים שלפני שיעורו היה אומר בעדינות כי הוא ממחר כעת לשיעור). לאחר כרבע שעה סיימו השתיים את התייעצותן והלכו להן. או אז אמרתי לרב אדלשטיין כי תורה היא וללמוד אני צריך, ומה הטעם שהקדיש להם זמן כה רב, ובפרט שמיהר לשיעור הנזכר?

והרב אדלשטיין השיבני בפשיטות דמה הן יעשו, האם ישאירו הכול אצלו, הלוא אינן יכולות. והוא פלא, כי לרב אדלשטיין היו שעות קבלת קהל מסודרות וזמנים נוספים בלתי לחוצים והיה יכול לומר להן בנקל שיבואו באותו זמן, ואף על פי כן לא די שלא אמר להן כן, אלא עוד שלא הראה להן שום סימני קוצר רוח וחוסר סבלנות, ובפרט בהתחשב שהיה זה בערוב ימיו, ולעמוד רבע שעה בגיל מופלג אין זה מן הדברים הקלים. ועוד שהיה זה אחרי

היד שהתייבשה

מלאכתו של **רבי יעיש חדאד** זצ"ל הייתה מסחר בבדים, אותם היה קונה בעיר הנמל עדן ומוכרם בשרעב. ובשרעב היה קונה קפה ושעווה ומוכרם בעדן.

במקרה שהיה שולח את סחורתו לעדן על ידי אנשים אחרים, לא היה איש יכול לרמותו, כי היה אומר להם למי מכרו ובאיזה מחיר מכרו.

במסחר זה עסק רבי יעיש זצ"ל כשלוש שעות בכל יום. כששגשג מסחרו ונאלץ להישאר בחנותו יותר משלוש שעות, החליט לא לקנות סחורה בשרעב, אלא לקחת כסף מזומן ובו לקנות את הסחורה בעדן כאשר נודע לערבים שודדי הדרכים כי בכיסו כסף מזומן, ארבו לו בדרכו בכוונה לרוצחו נפש ולקחת את כספו. בהגיע רבי יעיש למקום המארב וביקש השודד להנחית עליו מהלומה ולהורגו, יִבְשָׁה ידו ועמד ללא נוע.

חבריו ששמעו את צעקותיו חשו לעזרתו, אך כשראוהו תקפתם אימה והלכו מיד אל רבי יעיש בבכיות ובתחנונים, השתטחו לפניו וביקשוהו שיתיר את אותו שודד.

אמר להם רבי יעיש: **"יישבע השודד כי מעתה יחזור למוטב, ומעולם לא ישודד עוד את עוברי הדרכים אלא יסתפק בעבודתו, וזו היא רפואתו"**. מיד נשבע הערבי והשתחרר.

(גדולי ישראל בתימן)

על הדין ועל האמת ועל השלום

מעשה פלא סיפור

רבי יצחק זעקל פולק שליט"א על רבו הגאון רבי יצחק טוביה וייס

זצ"ל (נדפס בספר 'שמושה של תורה'), אותו שמע בעצמו מפי הרבנית ע"ה ביום שבו אירע, **ומעשה שהיה כך היה:** בשבת קודש דרש מִרְן זצ"ל בשבחו של אורח עני, ובמוצאי שבת הגיע אחד מחשובי בעלי הבתים אל מִרְן זצ"ל כשבידו לא פחות מעשרת אלפים פראנק נדבה בעבור אותו עני. הגיע בוקר של יום ראשון, ואותו בעל בית נדיב מופיע שוב אצל מִרְן זצ"ל, אך הפעם ברצונו לתבוע את פלוני לדין תורה.

שלום עליכם מלאכי השדת. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **בז-זכב** ג'שלום מלאכי השלום. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **בר-בני** ג'שלום מלאכי השלום. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **בש-בת** ג'שלום מלאכי השלום. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **בצא-תכם** ג'שלום מלאכי השלום. מלאכי עליון. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: **כי** מלאכי יצוה לך. לשמך בכל דרכיך: **!!** ישמר צאתך ובואך. מנחת נדב עולם:

מדוע בני ישראל ביקשו דק בשד?

"וַיֵּשְׁבוּ וַיִּכְבְּדוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יֵאָכְלֵנוּ בָּשָׂר" (במדבר יא, ד).

1. במדבר סיני היו בני ישראל נקראים בתואר "דור דעה", ומה שהתאוו לאכילת בשר, זו לא הייתה תאוה גשמית, אלא הם ידעו שבמאכל שהאדם אוכל מגולגלות נשמות שצריכות תיקון, ואף שגם בירקות ובצמח השדה מתגלגלות נשמות, מכל מקום **בבשר מתגלגלות הנשמות הגרועות ביותר**, והם רצו לתקן את הנשמות הקשות ביותר לתיקון (תפארת יהונתן לרבי יהונתן אייבשיץ).

2. שלמה המלך אמר בחוכמתו (משלי טו, יז): "טוב אֶרְחֹץ יָרֵק וְאֶהְיֶה שֵׁם מְשֹׁרֵר אֲבוֹסִי", והכוונה היא **שכאשר האדם אוכל מיני ירקות, הרי שאז לא מתעוררת בליבו תאוה גדולה, אולם כאשר האדם אוכל בשר, אז מתעוררת בו תאוה אכילה גדולה וחזקה**. לכן בני ישראל ביקשו בשר, היות שרצו להילחם בתאוות החזקות ביותר (כלי חמדה לרבי שלמה לניאדו).

3. כל אותם יהודים רשעים שמתו במצרים במכת חושך, נשמותיהם התגלגלו בבהמות, ובני ישראל ידעו זאת ורצו להביא תיקון לנשמות הללו, ולכן ביקשו בשר. הדבר נרמז בפסוק (במדבר יא, י): "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת הָעָם בֹּכֶה לְמִשְׁפָּחָתוֹ", כלומר שבכו על בני משפחותיהם שמתו במכת חושך במצרים, ורצו לתקן את נשמותיהם דרך אכילת בשר (תורת משה לרבי משה סופר מפרשבורג).

4. עיקר התאוה שהתאוו הייתה בענייני עריות, שנאמר (במדבר יא, י): "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת הָעָם בֹּכֶה לְמִשְׁפָּחָתוֹ", ופירש רש"י: "למשפחותיו - על עסקי משפחות, על עריות הנאסרות להם", וידוע כי אכילת בשר מרובה מעוררת באדם תאוות עריות, כי "אין ארי נוהם מתוך קופה של תבן, אלא מתוך אכילת בשר!" לכן יצר הרע גרם להם לבקש דווקא בשר, כי רצה לגרום אותם לעבירות הקשות ביותר (מחשוף הלבן לרבי יעקב אביחצירא).

5. הנה מצאנו בפסוק (במדבר יא, ד) "וַיֹּאמְרוּ מִי יֵאָכְלֵנוּ בָּשָׂר" רמז לתנא האלוקי **רבי שמעון בר יוחאי זצ"ל**, כי המילים יאכילנו בשר - הן אותיות **רשב"י**, ובא לרמוז לנו שבני ישראל במדבר סיני, בהיותם אנשי "דור דעה", שאפו לדעת את סודות התורה העמוקים ביותר, שנמשלו לאכילת בשר שהוא קשה יותר משאר מאכלים, ועזבו את תורת הפשט, ולכן ביקשו בשר הרומז לתורת הסוד (דעת א"ש, בהעלותך).

בעודי מחזיק היטב ב"עוף השאלה" שאני מקיים בו מצות כיבוד אב ואם.

יחדיו צעדנו במבואותיה העתיקים והקדושים של ירושלים, עד שהגענו אל שכונת בתי ורשה, מקום מגוריו של הגאון רבי ישראל יצחק. ישבו להם שני האריות יחדיו בפלפולה של תורה, ודנו בבירור עומקה של הלכה, מתוך אהבה וכבוד הדדי מיוחד במינו. תוך כדי ליבון הדינים והצדדים בין שני גדולי הדור, עלתה שאלה מסויימת, שנצרכו לבררה אצל השוחט.

ואז שומע אני שרבי דוד אומר לו לרבי ישראל יצחק: "הרי אי אפשר לשלוח את הילד לבדו אל ביתו של השוחט, הוא עדיין ילד... הנה אגש נא בעצמי אל בית השוחט ואברר אצלו את המצב לאשורו, ותיכף אשוב עם תשובתו, כדי להעלות פסק של תורה!"

עד כמה היה מקריב מזמנו ומכוחותיו, במסירות ובנאמנות, ומשקיע כל מיני מאמצים והתרוצצויות בשביל שאלתו של ילד קטן! לא חס על כבודו ולא על טרחתו, ולא עלה על דעתו שמה ניתן לשלוח את השאלה אל רבי ישראל יצחק ביד אדם אחר, או לחילופין לשלוח אחר השוחט שיבוא אל ביתו של הרב, אלא בעצמו קם, פעל ועשה כל מה שצריך, בלא גינונים מיותרים וללא היסוסים!

עמדתי נבון מן הצד, מלא בושה, עד כמה נטריח כאן את הרב בשביל העוף שלנו... אך למזלי הגדול, בדיוק באותה השעה שבה רצה רבי דוד לצאת אל בית השוחט, הגיע לפתע אדוני אבי מורי זצ"ל אל הבית. כראותו שהשעה מתמשכת ועדיין לא שבתי הביתה עם העוף, יצא לקראתי לעבר ביתו של רבי דוד, שם אמרה לו הרבנית שהרב יצא יחד עם הילד לשכונת בתי ורשה, לביתו של רבי ישראל יצחק. כך, מן השמיים הגיע אבי ממש בעומדנו על פתח הבית, כשרבי דוד כבר מוכן לצעוד עימי בצוותא אל בית השוחט. כמובן, מיד תפס אבי את כל העניין, וסידר הכול על הצד היותר טוב, שלא להטריח את כבוד הרבנים החשובים.

שערו בנפשכם! רבן של ישראל, גאון עצום ונפלא, הרב הגדול בעצמו! לא פחות ולא יותר, מבלה שעתיים תמימות מזמנו, בשאלה של ילד קטן.. ובנוסף לזאת אינו רוצה בשום אופן לפסוק בעצמו, ולסמוך על דעתו הרחבה והקדושה!

(טיב הקהילה)

שיחה שמסר ובלאו הכי עמד בה על רגליו, ואדרבה, היה נראה בבירור כי כל הזמן שלו, שלהן הוא.

(זכותא דיעקב)

ענוותן כהלל

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א:

ענוותנותו הגדולה של הגאון המפורסם מרן **רבי דוד יונגרייז זצוק"ל**, ראש אב בית דין דעיר הקודש ירושלים, נודעה לשם דבר. הוא היה מבטל את עצמו בפני כל אדם ממש, אף בפני ילדים קטנים. בגודל ענוותנותו היה מיראי הוראה מאוד, ותמיד היה מתיירא לפסוק להלכה למעשה. על אף היותו מגדולי הפוסקים שבדורו - הוא היה דוגמה מוחשית חיה לבני ירושלים של מעלה, מה היא ענוה מפוארת בכלי מפואר!

מקרה אחד שהיה לי עצמי בילדותי עימו, חרוט היטב בזיכרוני: יום אחד התעוררה בביתנו שאלה על כשרותו של עוף שנשחט עבורנו. בימים ההם, בטרם עידן המשחטות המסודרות והמשוכללות כבימינו, היו צריכים לדאוג לבד לכל מעשי העוף, למן השחיטה והבדיקה, ועד המליחה וההכשרה וכו'. שלחני אפוא אדוני אבי מורי **רבי לוי רבינוביץ זצ"ל** אל הרב, הלוא הוא מרן רבי דוד זצ"ל, עם העוף ביד, כדי שיפסוק בו את פסקו.

כשהגעתי לביתו של רבי דוד, הוא התבונן היטב בעוף מכל צדדיו, ואחר פנה אליי בחביבות: ראה נא, אני כשלעצמי איני יכול לפסוק בשאלה זו... הבה נלך יחדיו אל הפוסק הגאון **רבי ישראל יצחק רייזמן זצוק"ל** (שהיה דיין באותה עת בעדה החרדית).

בטרם יצאנו מהבית, נעצר לרגע רבי דוד ואמר: "**אולי ספר השולחן ערוך מונח בביתו של הדיין למעלה במקום גבוה בארון, והרי הוא אדם זקן, ואין נאה להטריחו בטיפוס מיותר...**" לקח אפוא רבי דוד בידו האחת את ספר השולחן ערוך יורה דעה (ח"א) הגדול שבביתו, ובידו השנייה תפס ביד,

השבת

אשת חיל מי ימצא ורחק מפניו: מקרה: בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר: גמולתה טוב ולא רע כל ימי חייה: דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפית: חתה קאנית סוחר ממרחק תביא לחמה: ותקם בעוד לילה ותתן טוהר לביתה וחק לגערותיה: ומנה שדה ותקחהו מופרי כפיה נטעה פרס: חגרה בעוז מתניה

ותאמץ ורעותיה: טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נדה: ידיה שלחה במישור ובפיה תמכו פלך: כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון: לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבש שנים: מרובים עשתה לה שש וארגמן לבושה: נודע בשערים בעלה בשבתו עם אקני ארץ: סדן עשתה ותמכר וחגור נתנה למעני: עז וחדר לבושה

ותשחק ליום אחרון: פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונת: צופיה חליכות ביתה ולחם עצלות לא תאכל: קמו בניה ויאשרוה בעלה והקללה: רבות בנות עשו חיל ואת עליה על כלת: שקר החן והכל היפי אשה יראת יי היא תתהלל: תנו לה מופרי ידיה והקללה בשערים מעשיה:

"שאל את אביך והנך"

שאלות ותשובות

הראש"ל הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א

הגאון חכם שלום כהן זצ"ל

במעלת התפילה

הקב"ה צריך לעזור אותנו, וכמו שהיה ביציאת מצרים, שהקב"ה חיכה לשמוע את הקול המתחנן, הקול הנזקק, ומפני זה "סגר עליהם המדבר", וכך זה בכל דור ודור. לפני שנים רבות במלחמת המפרץ עשו עצרת בשבוע פרשת בשלח, והבאתי את המדרש הנ"ל ואמרת שהקב"ה מעורר אותנו להתקרב אליו, לשאת את עינינו אליו בתפילה, ובאמת אז הקב"ה הושיע אותנו ללא צורך במלחמה, והכול נגמר בזמן קצר.

עלינו להרגיש זאת שכל חיותנו מהקב"ה. בכל בוקר אנו מברכים ברכות השחר, עלינו לחיות כל ברכה וברכה. אתה אומר 'פוקח עיוור', אתה מאמין באמת שהיית עיוור והקב"ה פקח את עיניך? 'מתיר אסורים', 'זוקק כפופים', אתה חי זאת? עלינו לברך ברכות השחר בבוקר בהתבוננות, עם תשומת לב, לא במהירות כמצות אנשים מלומדה. אשירי למי שזוכה, כל היום נראה אחרת.

כאשר אנו נוגשים לתפילה אנחנו צריכים לדעת שהקב"ה אוהב אותנו, מחכה לנו. אנו אומרים בתפילה "זוכר חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה". ומבארים המפרשים שהקב"ה זוכר לנו את מעשיהם הטובים של האבות, או שזוכר לנו את ההבטחה שהבטיח לאבות לגמול חסד לבניהם, ובזכות זה הוא מביא גואל לבני בניהם, ואם כן צריך ביאור, מהו "למען שמו"?

ומבארים בזה, הקב"ה מביא את הגאולה בזכות האבות. וכשתמה זכות אבות, ובני ישראל אינם ראויים, הגאולה היא למען שמו יתברך המחולל בגויים, ואף על פי שבמצב כזה בני ישראל נמצאים בדרגה השפלה ביותר, ואין להם שום זכויות, מכל מקום הקב"ה מביא את הגאולה 'באהבה'.

נתבונן היטב, עם ישראל נמצאים בדרגה פחותה, אינם ראויים לגאולה, ומכל מקום הקב"ה עדיין אוהב אותנו, האהבה שלו אלינו לעולם לא תמה. האם אנו מרגישים את האהבה של הקב"ה? האם אנו מתבוננים בתפילה, במילים שאנו מוציאים מפיו? אם לא, אנחנו מסכנים...

עלינו לדעת מה הקב"ה דורש מאיתנו, להתקרב אליו, לדעת שהכול ממנו יתברך, "לעשות רצונו ולעובדו בלבב שלם". לזה הקב"ה מצפה מאיתנו, שנעשה רצונו באמת ובלבב שלם.

(תורת יעקב)

בספר חובת הלבבות (שער חשבון הנפש), כתוב על אחד הצדיקים שבסוף תפילתו היה אומר לפני הקב"ה: אלוקיי לא נשאני לעמוד לפניך סכלי בפחיתות ערכי ומיעוט ידיעתי בגדולתך ורוממותך, כי אתה רם ונישא ואני נקלה ונבזה וקטן משאול ממך ומקורא אליך שבח והלל... [מה שאני עומד ומתפלל לפניך, אין זה מחמת שאני מכיר בגדולתך וברוממותך, כיוון שבאמת אני יודע שאני קטן ואני ראוי לשבחך ולבקש ממך], אבל נשאני על זה מה שרוממותי בצוהר אותי לקרוא אליך, והרשיתי לשבח את שמך העליון, כפי הכרתי אותך וידיעתי בכבודך עם הראויות עבודתי לך ושפלותי לפניך [ומה שהעזתי לעמוד לפניך ולהתפלל, כיוון שאתה ציוותנו לבקש ממך על הכול, והרשית לנו לשבחך לפי השגתנו, ושבוה נראה לפניך את שפלותנו ועבודתנו אליך].

ואתה יודע תקנתי ואופני הנהגתי [ובאמת אתה יודע טוב ממני מה אני צריך, וייתכן שאני מבקש על איזה דבר קטן, שמואבת לי האצבע, ואתה יודע שיש גזרה גדולה מזו], ולא הודעתך בצרכי להעיר אותך עליהם, אלא שארגיש בגודל חסרוני אליך וביטחוני בך [וכל מה שאני עומד לפניך, אין זה כדי שאגלה לך כביכול מה אני צריך, שהרי הכול גלוי וידוע לפניך, אלא כדי שאדע שכל מילי צרכי בא ממך]. ואם אשאל ממך בסכלותי מה שאינו טוב לי ואבקש ממך מה שאין בו תקנתי, בחירתך העליונה טובה מבחירתי, וכבר הנחתי כל ענייני אל גזירתך הקיימת והנהגתך העליונה.

כלומר, כל תכלית התפילה היא רק כדי שנשריש זאת בליבנו שהכול מאיתו יתברך. אדם שבא לעמוד לפניו יתברך ולהתפלל, צריך לדעת באיזה אופן להתפלל, ולא להרגיש שמכריחים אותו להתפלל. מסכן אדם שחושב שמכריחים אותו להתפלל, וכי מישו צריך את התפילה שלך? התפילה היא בשבילך, כדי שתזכה להתקרב אל הקב"ה, שתרגיש את האהבה של הקב"ה אליך, שהוא רוצה בטובתך, ודואג לכל צרכיך, וכאשר האדם נוגש כן לתפילה הכול נראה אחרת. "קרוב יי לכל-קראי", אך בתנאי "לכל אשר יקראוהו באמת". הקב"ה רוצה את תפילותינו, אך הוא רוצה שזו תהיה עבודה שבלב, וכמו שאמרנו רבותינו (תענית ב.) "ולעבדו ככל-לבבם", איזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפילה. ואם חס וחלילה חסר בהרגשה הזאת, אז

שאלה: נער שימלאו לו י"ג שנה בשבת (דהיינו יום שגולד בו), האם מותר לו להתפלל כשליח ציבור בערבית של שבת?

תשובה: מותר. אבל אם מתפללים ערבית של שבת מבעוד יום, לא יעמוד להתפלל כשליח ציבור. אבל לעצמו מותר לו להתפלל ערבית מבעוד יום, ואינו צריך להמתין מלהתפלל עד שיהיה לילה ודאי כדי שיהיה לבר חיובא. והמחמיר להמתין מלהתפלל ערבית עד שיהיה לילה ודאי, כדי שיהיה מחוייב במצוות, תבוא עליו ברכה. ועל כל פנים צריך שיחזור לקרוא קריאת שמע כשיחשיר. ובלאו הכי גם כל הקהל צריכים לעשות כן.

שאלה: כיצד ראוי לומר בתפילות שבת, "וינוחו בו" או "וינוחו בה"?

תשובה: יש לנהוג בכל התפילות של יום שבת לומר: "שבת קודשך וינוחו בו", בין בשחרית, בין במוסף ובין במנחה. אבל בערבית של שבת יש לומר "וינוחו בה".

והנהוגים לומר בתפילת המנחה "וינוחו בם", יש להם על מה שיסמוכו. אלא שצריכים לומר "והנחילנו ה' אלוקינו שבתות קודשך וינוחו בם", ושלא כהטוענים לומר שבת קודשך וינוחו בם (ואף על פי שאין לשנות מנוסח התפילה, הנה כאן כך היה הנוסח מלפני שנים, ואחרים שינו אותו. וראה במה שכתבנו בסייעתא דשמיא בירחון קול תורה סיוון תשס"ג, ובתמונת תשס"ג עמ' טז טז).

שאלה: כשמתפללים בליל שבת בבית האבל, בתוך שבעה ימי אבלות, האם אומרים "במה מדליקין"?

תשובה: לכתחילה אין להנהיג לומר שם "במה מדליקין". אלא שכבר נהגו לומר "במה מדליקין" בערב שבת בבית האבל, ויש ליישב המנהג ואם מתפללים בבית האבל אחר שבעה ימי אבלות, צריך לומר שם במה מדליקין.

קדוש ליל שבת

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם. בורא

פרי הגפן:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצוותיו, וצוה בנו, ושבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו, זכרון למעשה בראשית. תחלה למקרא קדש, זכר ליציאת מצרים. ושבת קדשך באהבה וברצון הנחילנו:

ברוך אתה יי, מקדש השבת:

(ויכון לקיים מצות עשה דאורייתא של הקדוש, ועל הין מצווה דרבנן)

יום הששי: ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל א-להים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישובת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך א-להים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא א-להים לעשות:

סברי מרנן לחיים.

ברכת הפנים

לאחר הקדוש, על הבנים לנשק ידי הוריהם, וסוב שואב יטח ידיו על האם (דברים).

יְיָ יִשְׁמַךְ אֶ-לֹהִים כְּאִפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה:

יְיָ יִשְׁמַךְ אֶ-לֹהִים כְּשִׁשְׁרָה, רְבִקָּה, רָחֵל וְלֵאָה:

יְבָרְכֶךָ יי וישמרך:

יֵאָר יי | פָּנָיו אֵלַיךְ ויִחַנֶּךָ:

יֵשׂא יי | פָּנָיו אֵלַיךְ, ויִשֶּׂם לךְ שְׁלוֹם:

וישמו את שמי על בני ישראל, ואני אברכם.

זקניד ויאמה לדי

הגאון רבי יוסף ואסקנין זצ"ל

ענוותנותו של משה

זו? באה התשובה "מפל האדם אשר על פני האדמה" - היינו משום שהוא למד מכל אדם לימוד ומצא בכל אחד ואחד תכונה שאין בחבירו, ועל ידי זה הבין שהוא לא גדול מכולם, שהרי לכולם יש מה ללמוד אותו, וכך הגיע לידי ענווה.

עוד שמעתי אמרה חסידית על שאלה זו: לו יצויר שיקום אדם על פני תבל גם לאחר כמה דורות ויהיה איש גיבור, עשיר וחכם, וגם עניו, לא היה הקב"ה נותן ביד משה את תורתו הקדושה, כי כדי לקבל את התורה מהקב"ה, יש צורך להתבטל לפני התורה!

ולכן הפסוק מעיד "על פני האדמה" - היינו גם לדורות הבאים, לא יקום ולא יהיה אדם המושלם בכל המעלות גם ברוחניות וגם בגשמיות, ויהיה גם עניו מאוד, יותר ממשה רבינו.

(וליוסף אמר)

"והאיש משה עניו מאוד מפל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, ג). מדוע לא מספיק באומרו "והאיש משה עניו מאוד", שלא קיבל תואר זה שום אדם עלי אדמות? לשם מה צריך את ההמשך "מפל האדם אשר על פני האדמה"?

והנראה לפרש כי באה התורה להודיענו שמשה רבינו ע"ה היה רואה בכל אדם את התכונות הטובות שבו, בבחינת מכל מלמדיי השכלתי, היינו כל אדם שהקב"ה משאיר כאן בעולם הזה, סימן שיש בו משהו טוב שנותן לו את זכות הקיום, ועל ידי זה מרבה כבוד שמיים בדבר הטוב שיש בו.

וכן סבר ולמד משה רבינו ע"ה להסתכל על האנשים שהם הרבה יותר פחותים ממנו, ובכל זאת דלה מהם לימוד כלשהו. זה הביאו לכל המעלות, ואז הענווה יותר השתרשה בו. וזה הפירוש של הפסוק "והאיש משה עניו מאוד" - איך הגיע לדרגה

הגאון רבי יוסף מיכאל אברג'ל זצ"ל

איך אדם צריך להחשיב את עצמו

אחד מגדולי החסידים, רבי הלל מפאריטש, עוד בהיותו צעיר חיבר כמה ספרים בנגלה. הוא היה עליון גדול, ומספרים עליו שהיה יודע את כל הבבלי והירושלמי וארבעה טורים על לשונו. אחר כך הוא למד חסידות וזוהר, והיה בקי בהם על לשונו בעיון רב מאוד. כל עוד הוא לא הכיר את האדמו"ר הזקן, הוא הלך בהרגשה שהוא צדיק. יום אחד הזדמן לידי ספר התניא. לאחר שהוא למד את הפרק הראשון של התניא, הוא אמר על עצמו 'ודאי שאינני צדיק, הלוואי שיזכני ה' להיות בינוני'. ואז הוא חיפש מיהו המחבר של הספר, וכך בסוף ימיו הוא זכה להתקרב לאדמו"ר הזקן, ונעשה לאחד מתלמידיו הקרובים ביותר. הוא החליט לגנוז את כל הספרים הקודמים שלו, כי אמר שמי שחושב את עצמו לצדיק, לא כדאי שייקראו בספרים שלו.

בגמרא (ברכות סא:) מובא שאמר רבה על עצמו שהוא בינוני, אם כן מי נחשב לצדיק? ולפי הגדרה זו, מה היה עליו? הרי אמרו בגמרא (שבת ק"ב): אמר רבי זירא אמר רבא בר זימנא, אם ראשונים בני מלאכים - אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים - אנו כחמורים, ולא כחמורי של רבי חנינא בן דוסא (מפורש בתענית כד.) ושל רבי פנחס בן יאיר (מפורש בחולין ז, א.) אלא כשאר חמורים.

לכן אם שואלים אדם מה מצבו בעבודת ה' והוא אומר שהוא רק בינוני, אחד כזה בוודאי לא למד תניא, אפילו בכריכה של הספר הוא לא נגע, כי הייתה מסורת שמי שנוגע בדלת של בעל התניא לא היה יוצא מן העולם בלי תשובה, כל שכן מי שנוגע בספר עצמו.

עלינו להבין שלא באנו לעולם הזה בשביל לחפש מדרגות, אלא באנו לעולם הזה להתבטל לפני ה' 'תברך כמו גרגיר חול, ואם לא זכינו לזה עדיין לא הגענו לשום מעלה.

השבת

קדוש יום שבת

מזמור קלוד, ר' רעי לא אחר: בנאות דשא ירביצני, על מי מנחות ינהלני: נפשי ישובב ינחני במעגלי צדק למען שמו: גם כי אלה בגיא צלקות לא אירא רע כי אתה עמדי, שבטך ומשענתך המה ינחמני: תערה לפני שלחן נגד צררי, דשנת בשמן ראשי כוסי רוחי: אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי, ושבת בבית יי לארך ימים:

אם תשיב משבת רגלך עשות חפצה ביום קדשי, וקראת לשבת ענג לקדוש יי מוכבד, וכבדתו מעשות דרכיך, ממצוא חפצה ודבר דבר: אז תתענג על יי והרפתיק על במותי ארץ, והאכלת ונחלת יעקב אביך כי פי יי דבר:

ושמרו בני ישראל את השבת, לעשות את השבת לדרתם ברית עולם. בני ובני בני ישראל אות היא לעלם, כי ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת ונפש על פן ברוך יי את יום השבת ויקדשהו:

סברי מרגן לחיים.

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

שאלות ותשובות

הראש"ל הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל

שאלה: ברצוננו להנפיק מדליון שעליו תופיע ברכת כוהנים בכתב עברי עתיק מצידו האחד, ומצידו השני שלושת הפסוקים של ברכת כוהנים בכתב אשורי. האם יש בזה בעיה הלכתית?

תשובה: נוסח ברכת כוהנים, שנמצא בחפירות כתף הינום (אתר ארכאולוגי) בירושלים, כתוב בכתב עברי עתיק ולא בכתב אשורי. לפי הדין, קדושת האותיות חלה רק בכתב אשורי ולא בכתב העברי, ועוד, ששם האותיות נכתבו בדרך של "חק תוכות", לכן ודאי מותרת הוצאת המדליון, לפי הצעתכם.

באשר לצד השני של המדליון, שעליו יוטבעו מילים מברכת כוהנים בכתב אשורי, לפי בחירתכם - יש להקפיד שלא יוטבעו יותר משלוש מילים בכל שורה, וכמו כן שם ה' יצוין כמקובל באות ה' בלבד.

אכן, אין כל בעיה בציור ידי הכהן המשולבות לברכה כפי שהנחתם.

יש להדגיש שהדבר נעשה לשם מדליון בלבד. כמו כן צריך להזהיר את הקונים שלא ייכנסו עם המדליון למקומות שאינם נקיים. מומלץ להתקין עטיפה מתאימה וקבועה (מפלסטיק שקוף) שתאפשר כניסה למקומות כאלו, כאשר המדליון מוצע מתחת לחולצה, מעיל וכדו'.

שאלה: מאיזה גיל יכול כהן לעלות ולשאת כפיו בברכת כוהנים?

תשובה: ברכת הכוהנים היא ברכה שציווה הקב"ה את בני אהרן הכוהנים לברך בה את עם ישראל. מעלתה של ברכה זו גדולה ונשגבה מאוד.

אפילו כהן שאינו חכם ואינו מודקדק במצוות נושא כפיו, כיוון שקיבול הברכה תלוי בקב"ה ולא בכחן, שנאמר: "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנִי אֲבָרְכֶם" - כלומר הכוהנים עושים את מצוותם שהצטוו בה, והקב"ה ברחמיו מברך את ישראל כחפצו.

כהן קטן לא יעלה לדוכן לבדו, אלא רק אם יש שם עוד כהן שעולה איתו. עלייה זו של הקטן היא מדין חינוך בלבד. אומנם אם הביא שתי שערות יכול לעלות לדוכן לבדו, ובתנאי שאינו עושה כן בקביעות. ואם יש לו חתימת זקן יכול לעלות בקביעות.

עצות זהדר כותב העמוד

שאלות ותשובות
הגאון רבי ברוך שרגא שליט"א

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל

חשיבות מצות התוכחה

ייתכן שיאמרו כן, וקרא אותם ושאלם, מי אמר לכם זאת? אמרו לו, נבואה מאת ה'. אמר להם, אני רוצה לנסות אתכם, כמו שניסיתי את חנניה, מישאל ועזריה. מיד פחדו, אמרו לו, הם היו שלושה ונעשה להם נס, אנחנו שניים - לא יהיה לנו נס. אמר להם טוב, בחרו אדם שלישי שיהיה עימכם. בחרו להם את יהושע הכהן הגדול שיהיה עימם, וחשבו שבזכותו הם יינצלו, ולקח אותם וזרקם לכבשן האש. הם נשרפו, ויהושע הכהן הגדול נשרפו קצת מבגדיו והוא יצא בריא ושלם.

שאל אותו נבוכדנצר, ידעתי בך שאתה צדיק גמור, והראיה שלא נשרפת עימכם, אומנם, הגד לי למה נשרפו קצת מבגדיך, ואצל חנניה, מישאל ועזריה גם בגדיהם לא נשרפו? ענה לו, הם היו שלושה ואני אחד אמר לו הרי אברהם היה אחד כשזרקו נמרוד לכבשן האש, ובכל זאת לא נשרפו בגדיו? אמר לו, כיון שהייתי במחיצת הרשעים, שניתנה רשות לאש לשלוט, לכן נשרפו בגדיי.

ושאלו בגמרא, בכל זאת למה נשרפו בגדיו? מתרצת הגמרא שהיו בניו נושאים נשים שאינן הגונות לכהונה. וזה שכתוב "ויהושע היה לבש בגדים צואים", וכי דרכו של יהושע ללבוש בגדים צואים? אלא שנשאו בניו נשים שאינן מהוגנות ולא מיחה בהם, לכן נשרפו בגדיו, שהם רמז לבנים.

ובזה ביאר את הכתוב יפה, "וַיִּנְאֲנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶאךָ וַיְהִי עֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשֹׁטֵנוֹ" - הוא לא עמד בצד שמאל, כדרך המשטנים העומדים לקטר, אלא עמד בצד ימין כאילו בא ללמד עליו זכות. ושאל את ה' למה נשרפו בגדיו? הלוא היה צדיק גמור? והייתה כוונתו בזה שישמע תשובה מאת ה' שנשאו בניו נשים שאינן מהוגנות ולא מיחה בהם, ועל ידי כך תהיה לו אחיזה לקטר עליו ולחייבו מיתה, על שלא מיחה בהם. ואז אמר לו ה': "יָגֵעַ יְיָ בְּהַשְׁטֵן הַלֹּא זֶה אֱדֻד מִצֵּל מֵאֵשׁ", כלומר שהיה בחברתם של הרשעים שהיו באש ולכן נשרפו בגדיו, ואין לך מה לטעון נגדו. דברי פי חכם חן.

(קול יהודה)

"וַיִּנְאֲנִי יְרֵךְ יְרֵךְ בְּפָנָי" (במדבר יב, יד). הנה יש שואלים מה עניין אביה של מרים לכאן, ואם לא היה אביה יורק בפניה לא מגיע לה עונש על עוון לשון הרע? אומנם מבארים: בשעה שעומרם אביה גירש את אימה יוכבד, אמרה לו בתו מרים, כיצד תגרשנה ועדיין לא קיימת מצות "פרו ורבו"? אמר לה, הלוא קיימתי שהבאתי בן ובת, אהרון ואת. אמרה לו הלכה כבתי שמאי שצריך שני זכרים, ועדיין אין לך שני זכרים. הלך והחזירה.

ועתה כשדיברה על אחיה משה שפירש מן האשה ולא קיים פרו ורבו, **לפי דעת בית הלל דיברה עליו**, ולכן עתה אביה יורק בפניה, כי לאביה היא אמרה הלכה כבתי שמאי ששני זכרים צריך, אבל עתה נגד משה טוענת שעדיין לא קיים לפי דעת בית הלל? לכן אמר ה' אם לא הייתה סותרת דבריה, ואז אביה לא היה יכול לירוק בפניה, החרשתי, שכוונתה לשם שמיים. ועתה הסתירה דבריה מגיע לה עונש. אומנם בסופו של דבר נתקיימו דבריה ועומרם החזיר את אשתו ונולד משה רבינו ע"ה, שהביא את הגאולה לעם ישראל.

"וַיִּנְאֲנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶאךָ וַיְהִי עֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשֹׁטֵנוֹ. וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל הַשֹּׁטֵן יָגֵעַ יְיָ בְּהַשְׁטֵן וַיִּגְעַר יְיָ בְּהַבְחִיר בִּירוּשָׁלַם הַלֹּא זֶה אֱדֻד מִצֵּל מֵאֵשׁ" (מתוך ההפטר).

והדקדוקים רבים כאן. ועיין בספר **עבודת הצדקה** למור זקני **רבי צדקה חוצין זצ"ל** מה שכתב בזה, וזו תמצית דבריו, למה השטן עמד לשטנו? ולמה מצד ימין? ועוד דקדוקים.

וביאר על פי מה שכתוב במסכת סנהדרין (צג). על הכתוב "וַיִּלְקַח מֵהֶם קֶלֶחַ לְכָל גְּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר בָּבֶל לֵאמֹר יִשְׁמְךָ יְיָ כְּצִדְקָתוֹ וּכְאֲחָב אֲשֶׁר קָלַם מֶלֶךְ בָּבֶל בְּאֵשׁ" (ירמיהו כט, כב), שאמרו לבתו של נבוכדנצר מלך בבל, כה אמר ה' השמעי אל אחאב... הלכה וסיפרה לאביה. אמר לה אלוהיהם של אלו שונא זימה, לא

שאלה: אני סוחר, ואנשים מזמינים אצלי סחורה דרך הפקס גם ביום שבת. האם מותר להתייחס להזמנות אלה, או שעליי לכבות את המכשיר בערב שבת? והאם מותר לשלוח פקס ממקום שעדיין לא נכנסה בו השבת למקום שכבר נכנסה בו השבת, כדי להזמין סחורה וכדומה?

תשובה: אם אתה גר בחוץ לארץ ששולחי הפקס הם גויים, ואין חשש שיהודי מחלל שבת ישלח ממנו פקס, אינך חייב לסגור את המכשיר בערב שבת. אולם אסור לקרוא את המכתבים בשבת. אולם אם יש חשש שיהודי מחלל שבת ישלח לך פקס מחוץ לארץ, יש לכבות את מכשיר הפקס מערב שבת כדי למנוע חילול שבת מיהודים. ואף על פי שזה שכבר שלח כבר חילל את השבת, מכל מקום לשבת הבאה הוא יימנע כשיגיע שמכשיר הפקס של הנמען לא פועל. אבל אם יראה שקיבלו את הפקס, ימשיך בשבתות אחרות, ולא אמרין בזה "הלעיטוהו לרשע וימות" (בבא קמא טז).

ולשלוח פקס בערב שבת למקום שכבר נכנסה בו השבת להזמין סחורה, אם שולח לגוי ודאי שמוותר, והוא הדין אם שולח ליהודי שומר שבת. וכך כתב הגר"מ שטרנבוך שליט"א, שבמוצאי שבת כשכאן בארץ עבר שבת ובאמריקה עדיין שבת, ורוצה אחרי השבת כאן לשלוח פקס לחבירו באמריקה, נראה שאין בזה איסור שאצל השולח אינו שבת ובוודאי אינו אסור, ולחבר בחו"ל הלוא לא נעשה בציווי או דעתו בשבת דווקא, וכיוון שהשולח את הפקס עצמו מועניין לעצמו ולתועלתו שהפקס יגיע, עביד אדעתיה דנפשיה (עושה על דעת עצמו) ומותר ואין לאסור. אבל אם עלול שמה לפתוח בו ולקורא - אסור.

אבל אסור לשלוח ליהודי שאינו שומר שבת שיקבל את הפקס ויבוא על ידי זה לחילול שבת ברשימת ההזמנה וכדומה.

סדר הדר

תפלה להצלחה מרבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, לאומרה במוצאי שבת שלוש פעמים:

א-לֹהֵי אֲבֹרָה. א-לֹהֵי יִצְחָק וְא-לֹהֵי יַעֲקֹב. שְׂמַד וְהַצֵּל אֶת עַמּוּךְ יִשְׂרָאֵל אֲחוּבֵיךָ סִבֵּל רַע. לִטְעֵן שֵׁם תַּחֲלֹתָ. הֵנָּה שְׂמַת קֹדֶשׁ הַאֲתוּכָה עֹבֶרֶת, וְהִיא רִצּוֹן מִלִּפְנֵיךָ. שִׂיבָא טַלְמֵי הַשְׁבִּיט הָבָא לְאִמּוּנָה שְׁלֵמָה. לְאִמּוּנַת הַכְּסִיּוֹת. לְאִהֲבַת תְּבוּרִים. לְדִבְקוֹת הַצִּוְרָא בְּרוּךְ הוּא. לְהַאֲמִין בְּשִׁלְשֵׁת עֶשְׂרֵי עֲקָרִים שְׁלֵחַ. וּבִנְאֻלָּה קִרְיָה בְּמַחֲרָה צִיּוֹנוֹ, וּבְחַיִּית הַתּוֹתִים. וּבְנִבְאֻת מִשָּׁח רַבְּנֵי טַלְמֵי הַשְׁבִּיט:

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֵתָּה הַתּוֹתֵן לִיְיָ כֹה. תָּן מִן הַשֶּׁמֶן לִי לְדִרְדֵּר וְהַשְׁקֵף חַיִּימוּתִים. לְהַלֵּל שְׂמִיךְ וְלַעֲבֹד אֱתוֹךְ לְכָדוֹר. וְהַשְׁבִּיט הָבָא. יְבֹאֵא טַלְמֵי לְבִרְיאוֹת וְלִטְוָה. וְלַהֲצִלָּה וּלְבִרְכָה וּלְחֶסֶד. וּלְבִנֵּי חַיִּי וּמִזְמִיר. לְמִי וְלִכֵּל יִשְׂרָאֵל. וְאִמְרָא אֲמֵן.

ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן:
אל תשמחי אויבתי כי כי נפלתי קמתי. כי אשב בחושך יי אור לי:
ליהודים היתה אורה ושמחה. וששן ויקר:
וכתיב: ויהי דוד לכל דרךיו משפיל. ויי עמו: כן יהיה עמנו תמיד:
ונח מצא חן בעיני יי: כן נמצא חן ושכל טוב בעיני א-להים ואדם:
קומי אורי כי בא אורך. וכבוד יי עליך זרח: כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאמים, ועליך זרח יי וכבודו עליך יראה:

תורה מנהיג כל ישראל

שאלות ותשובות

הגאון רבי אופיר מלכא שליט"א

הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

דין ספר תורה על גוויל

בכל אופן בשנים האחרונות התעורר שוב עניין הגווילים. האמת היא כי מי שעשה זאת בהתחלה אלו היו התימנים, כי עם קשה עורף הוא... הם הנחשונים, לא ניתקה השרשרת, אבל בעקבותיהם באו גם הספרדים, והיום גם הרבה סופרים ספרדים כותבים על גווילים.

אולם הבעיה בעניין השרטוט הביכה את כולם, כי מצד אחד באים לעשות חומרה להדר יותר, אבל בסוף חס וחלילה אולי נופלים ונשלים בדבר אשר פוסל זאת, בכל אופן לפי חלק גדול מן הפוסקים.

בקושי רב לאחר מאמץ הצלחנו להכשיר את הספר בדיעבד. הוא ממש הצטער בשל כך. אותו תלמיד חכם אמר: כיצד נפילתי בדבר הזה? רציתי ספר תורה מהודר, כמה שהשתדלתי לא רציתי ספר תורה שהוא כשר רק בדיעבד

לכן זהו דבר אשר צריך לתת עליו את הלב ולגדור את הפרצה הזאת. לא ניתן לעשות כך בשאט נפש, להפיץ יריעות שאינן משורטטות, או שחלקן משורטטות. כנראה ישנם כמה עבדנים, וממילא ישנן כל מיני שיטות וסוגים.

הדבר הוא כנגד המקובל בעם ישראל מדורי דורות, בכל תפוצות ישראל, שעשו שרטוט שהחריץ ניכר. וגם אלה המכשירים זאת, אבל איך אפשר להקל ראש בנדון זה שהמדובר הוא על הלכה למשה מסיני?

ובדרך כלל הפוסקים האחרונים סוברים כי ספר תורה כזה הוא פסול. מי שיראה כגון ב'מלאכת שמיים' וב'מקדש מעט', כולם אומרים שזה פסול. מי שיזמינו אותו לעלות לספר תורה כזה, ראוי שיתחמק. ההלכה היא שבאופן שיש צד פסול בספר תורה, אין חשש להימנע מלקרוא בו, משום "הנותנים לו ספר תורה לקרות ואינו קורא מתקצרים ימיו", כי באופן זה וכדומה יש לו סיבה מוצדקת להימנע.

(שערי יצחק)

בא אליי תלמיד חכם חשוב עם ספר תורה חדש, מהודר שבמהודרים, כתוב על גוויל ועל ידי סופר מומחה. הוא עשה את כל החומרות אשר היה יכול, לאחר הרבה בירורים וליבונונים, כגון לגבי צורת האותיות וכו'. הוא הראה לי את ספר התורה - כבר חצי ספר לפחות היה גמור, הוא לא הביא את החצי השני, והנה הוא מראה לי שאין שרטוט בספר התורה.

הוא שמע את השיעור השבועי, שדיברנו בו על זה, ונפשו לשאול הגיעה, מצד אחד הוא רצה להדר לכתוב על גוויל, הרי בעבר בשנים הראשונות לא היה נמצא עיבוד של גוויל. בדרך כלל בעלי בתי החרושת אשר עשו את החומרים לכתובת ספר תורה היו אשכנזים, אבל אצל הספרדים בעבר בכל ארצות המזרח כתבו על גווילים.

משום מה הדבר אינו כל כך ידוע בדורנו, האנשים אומרים שהתימנים כותבים על גוויל, אבל למעשה זה לא נכון! בכל ארצות המזרח כגון בבל, מצרים, טורקיה, ולא רק הם, אלא גם לוב, אלג'יריה, מרוקו ועוד הרבה ארצות, כתבו בהן על גוויל. אבל משום מה מייחסים זאת לתימנים, כל דבר מעין זה מייחסים לתימנים, כנראה משום שהתימנים הכי מחזיקים את המסורת עד היום...

למשל הרבה ספרדים בעבר עשו את התרועה בקול רועד כמו התימנים, וכן עטיפת הטלית, וכיום שכחו מזה... אולי מפני שהם יודעים שאם התימנים עושים כך, אז ודאי שהמסורת שלהם מדויקת ומושלמת!

בזמנו מישוה בא לחזון איש זצ"ל ושאל אותו: הרי כתוב כי הכתיבה על גוויל היא מצווה מן המובחר, אומנם בחו"ל בארצות אירופה לא ידעו כיצד לעבד את הגוויל, אבל כעת באו התימנים, עלו לארץ והם יודעים כיצד מעבדים. אם כן, אולי נלמד זאת מהם?

החזון איש לא ענה על השאלה הזאת, לא אמר כן ולא אמר לא. הסיבה שהוא לא ענה היא כי זאת שיטה בכל הקשור לענייני מסורת. הוא לא רצה לשבור את המסורת, בפרט שהייתה אצלם השכלה, רפורמה ותיקונים, לכן הם פחדו מכל מיני שינויים.

שאלה: מהי כמות היין שצריך המקדש לשתות מיין הקידוש לגדול ולקטן, ומה הדין בדיעבד כשלא שתה כלל או שתה פחות מהשיעור?

תשובה: כמות היין שצריך המקדש לשתות היא כמלוא לוגמיו (שמשלק היין לצד אחד בפיו ונראה כאילו כל הפה מלא ביין) והוא רוב רביעית - 41 סמ"ק (סימן רע"א, ג). ויש לשתות שיעור זה תוך כדי שתיית רביעית, דהיינו ללא הפסקה, ואם שהה עד כדי אכילת פרס (4 דקות) יצא ידי חובה (משנה ברורה).

ושיעור זה הוא לעיכובא, דהיינו שאם שתה פחות לא יצא ידי חובה (משנה ברורה בשם המגן אברהם, ואף שבבית יוסף כתב שאינו לעיכובא, מכל מקום המגן אברהם הוכיח שהשולחן ערוך חזר בו, וכן פסק בחזון עובדיה). והבן איש חי כתב שמצווה מן המובחר שישתה המקדש רביעית (משום דחשש לדעת רב עמרם ורב צמח גאון המובאים בטור ובב"י שם שצריך לשתות רביעית והוא לעיכובא).

ילד קטן פחות מגיל מצוות, די שישתה כמלוא לוגמיו שלו והוא פחות מרוב רביעית - 30-35 סמ"ק.

ובקידוש ליל שבת כיוון שיעקרו מדאורייתא נכון שתחזיק הכוס 150 סמ"ק, אך לשתות די בשיעור הנ"ל (באור הלכה, ובני ספרד פחות מקפידים בזה). והסיבה שהצריכו שתיית רוב רביעית ולא די רק בטעימה, כדי שיהיה שיעור חשוב שתתישב דעתו על ידי זה (תוספתא ביומא, הביאה המשנה ברורה).

ולכתחילה צריך המקדש לשתות רוב רביעית, אך בדיעבד אם לא שתה ואחד מהמסובים שתה רוב רביעית יצאו כולם ידי חובה. וכן אם כל אחד שתה מעט וביחד הגיעו לרוב רביעית, הרי שבדיעבד שתיית כולם מצטרפת, ובתנאי שלא שהו על ידי שתיית כולם יותר מכדי אכילת פרס - 4 דקות (ולדעה זו שתיית כולם מצטרפת, על כורחך מה שהצריכו רוב רביעית הוא משום שחלקו חז"ל כבוד לכוס של חובה שיצטרך מלא לוגמיו דווקא [שער הציון בשם התוספתא שבת]).

ההבדלה

סְבִירי מְרִנֵּן. (ועונים: לְחִיִּים).

בְּרוּךְ אַתָּה יי, א-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יי, א-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא עֲצֵי (עֲשֵׂי) (מיני) בְּשָׁמַיִם:

בְּרוּךְ אַתָּה יי, א-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מֵאוּרֵי הָאֵשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי, א-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל וּבֵין אֹרֶךְ חַיִּים וּבֵין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים וּבֵין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה.

בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל:

כּוֹסֵי יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא. וּבָשִׁם יי אֶקְרָא:

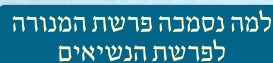
אֲנִי יי הוֹשִׁיעָה נָא (פעמיים).

אֲנִי יי הַצִּלִּיחָה נָא (פעמיים).

הַצִּלִּיחֵנוּ. הַצִּלִּיחַ דְּרַכֵּינוּ. הַצִּלִּיחַ לְמוֹדֵינוּ. וּשְׁלַח בְּרַכָּה רְחוּקָה וְהַצִּלִּחָה בְּכָל־מַעֲשֶׂה יְדֵינוּ. כְּדַקְתִּיב: וְשֵׂא בְּרַכָּה מֵאֵת יי. וְצַדִּיקָה מֵאֶל־לִי יִשְׁעוּ: לְיַהוּדִים הִיטָה אוֹרָה וּשְׁמִיחָה. וּשְׁשֹׁן וְיִקָּר: וּכְתִיב: וְהָיָה דוֹד לְכָל־דְּרָכָיו מְשִׁכִּיל. וְיִי עֲמוֹ: כֵּן יִהְיֶה עֲמֻנו תָּמִיד:

רבי
שמעון עוקשי
מחבבי תלמוד

כותב הגאון רבי יחזקאל לוויןשטיין זצ"ל,
שאהרן לא חשב שהנשיאים השיגו יותר
ממנו, אלא מכיוון שהוא נמנה עם שלמי

אסור מצא חפץ עשוי דרכים, גם מלדבר בו דבר ארזים.
דברי סחורה או דבר מלכים, אהנה בתורת א-ל ותקבצנו:
בו אמצא תמיד נוח לבש, הנה לדור ראשון נתן קדושי.
מופת באת להם משנה בששי, ככה בכל ששי יוכלו מונו:
רשם בדת הא-ל חק אל סגניו, בו לערך להם תמיד לבניו.
על כן להתענות על פי נבגיו, אסור לבד מיום כפור עניו:
הוא יום מכבד הוא יום תענוגים, להם וזון טוב בשר ודגים.
השמים בו הם שמחה ששים, כי יום שמחות הוא ותשמיני:
מחל מלאכה בו סוף להכריע, על כן אכסס בו לבי בבורי.
אחפלה לא-ל ערבות ושתירי, מוסף וגם מנחה הוא יעניו:

יסוד זה מופיע בפרשתנו גם לגבי קורבן פסח

בספר 'שתרגילנו בתורתך' מובא סיפור מְאֻלָּף על נער שבא ממשפחה שהייתה גרה ביישוב שתושביו רחוקים משמירת תורה ומצוות. כשגדל הנער התעורר בו רצון עז ללמוד בישיבה. ההורים התנגדו מאוד, אמרו שבר זה לא בא בחשבון, אולם לאחר ויכוחים ממושכים ולאחר שראו את עוז חפצו, הסכימו

נגילה הללויה וכו':

לעילוי נשמת
ויטוריו בן מיסה רבא ז"ל
אינס בת מזל רבא ז"ל
דיימונד אמסלם בת עזיזה ז"ל
תנצב"ה

לשלוח אותו לשיבת
'אור ישראל' בפתח
תקווה.

האם נסעה עם בנה
אל ראש הישיבה
הגרי"ו ניימן, זכר צדיק
לברכה, על מנת שיקבל
אותו לשיבה. הרב כדרכו קיבל
אותם בחביבות, ולאחר שבחן את
התלמיד אמר לאימו שלצערך הוא לא
יוכל לקבלו, כי התלמידים הבאים לישיבה
הם בעלי ניסיון בלימוד, ולכן אין לישיבה את
הכלים כדי לטפח תלמיד שאין לו ידיעות,
וניסיונו בלימוד דל, ולכן הוא המליץ לאם
לפנות לישיבה שבה רמת הלימוד תתאים לו,
ושם יוכל להשתלב ולהתעלות.

כאשר שמע הנער את הדברים, פרץ בבכי מר.
שאל אותו ראש הישיבה, מדוע אתה בוכה? הרי
יש ישיבות אחרות המתאימות לך, ובהן תוכל
לפרוח ולהצליח? השיב הנער: העובדה שאימי
הסכימה להביא אותי כאן לישיבה היא בגדר
נס, ומי מבטיח לי שהיא תסכים לקחת אותי
לישיבה אחרת? לשמע דברי הנער הרב אמר:
אתה יכול לבוא ואני מקבל אותך. אלא שהאם
הגיבה בפליאה ואמרה: במחילה מכבוד הרב,
איפה האחריות שלך? הרי לפני רגע אמרת
שאין לישיבה את הכלים לטפח תלמידים
שחסר להם ניסיון וידע, וכי בגלל כמה דמעות
של הילד אתה משנה את דעתך? אכן כן, אמר
הרב, מה שאמרתי קודם הוא נכון לגבי הנער
שישב אז מולי, אבל לאחר ששמעתי את הבכי,
וראיתי את עומק צערך, עמדתי על גודל צימאנו
ותשוקתו לתורה. עם נתונים אלו אני קובע
בוודאות שיש לנו את הכלים לגדלו, ובעזרת
ה' הוא יגדל לתלמיד חכם אמיתי.

בסיפור זה אנו רואים שוב את כח גודלם של
התשוקה והצימאון, אשר פותחים שערים
ומרחיבים ים בתלמוד ובשאר חלקי התורה,
מרחבים הנראים לאדם חסר שאיפה כבלתי
אפשריים להשגה, וכאשר סערת ההשתוקקות
כובשת את לב האדם, הוא מצליח לדלג על
כל הזוטות.

מדוע רץ אליעזר לקראת הנערה

רבי יעקב אבוחצירא זיע"א בספרו 'פיתוחי
חותם' שואל על הפסוק (בראשית כד, יז) **"וַיֵּרָץ
הַעֲבָד לְקִרְיָתָהּ, וַיֹּאמֶר הַגִּמְיָאִינִי נָא מַעַט מִיָּמִים
מִפְדְּךָ"**: הרי אליעזר עשה כאן מבחן לבדוק
מי האישה הראויה ליצחק, וביקש שיענו לו
מהשמיים, אם כך היה עליו לעמוד במקומו,
ולהמתין עד שאותה נערה תבוא אליו, ואז ייווכח
שהיא המיועדת, ומדוע נאלץ לרוץ לקראתה?
אלא כותב הרב שאם היה אליעזר עומד על
מקומו, וממתין עד שהיא תגיש לו מים, זה
לא היה מוכיח שהיא בעלת חסד, מפני שמי
שבאמת צמא עושה איזו פעולה המראה שהוא
צמא, ורק כך אפשר לבדוק את מידת החסד,
ולכן נאלץ אליעזר לרוץ לקראתה.

יסוד זה הינו גמרא ערוכה במסכת נדה (דף
ט) השואלת: **מה יעשה האדם ויחכם? ירבה
בישיבה, ויבקש רחמים ממי שהחוכמה שלו.
מה יעשה האדם ויעשיר? ירבה בסחורה,
ויבקש רחמים ממי שהעושר שלו.** ולכאורה
אם בסופו של דבר ההצלחה תלויה בבקשת
רחמים, מדוע הגמרא מציעה קודם להרבות
בישיבה או להרבות בסחורה ורק אחר כך
לבקש רחמים? כמו כן מדוע הגמרא לא אומרת
להתחיל בבקשת רחמים, אם בה תלויה כל
הצלחתו של האדם? אלא לומדים אנו מכאן
שעל האדם לפעול ולעשות עד היכן שידו מגעת,
ורק לאחר מכן לבקש רחמים, ואז הוא יכול
לזכות לסייעתא דשמיא, כי מי שבאמת רוצה
לא מסתפק בלומר שהוא רוצה - אלא עושה.

התורה מעלה על נס את דמותם של בוני
המשכן, בעלי אומנות ברמה הגבוהה ביותר
שנדרשו כדי לעמוד מול הצו האלוקי בצורה
המושלמת. ומי היו אותם האומנים? אומרת
התורה (שמות לה, כא): **"וַיִּבְרְאוּ כָל אִישׁ אֲשֶׁר
נִשְׂאוֹ לְבוֹ"**. אומר הרמב"ן שלא היה בישראל
מי שלמד את המלאכות האלה, ואיך בכל זאת
עשו את כלי המשכן? ועוד שהתורה מעידה
שהמלאכה נעשתה **"כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה"**?
את סוד ההצלחה מציינת התורה בשתי מילים:
"נְשִׂאוֹת לְבֹ". מושג זה מבטא את התשוקה
והרצון העז לעשות את רצון ה', וכאשר יש

כזה רצון, מוענקת להם מיד מידה גדושה של
סייעתא דשמיא, שמכחה עמד המשכן לכבוד
ולתפארת ויד זרים לא שלטה בו לעולם.

לח הרצון והתשוקה האמיתית מחוללים פלאים
לא רק במישור הרוחני אלא אף במישור הגשמי.
כך מצאנו אצל יעקב אבינו שגלל את האבן
מעל פי הבאר, אבן שהיו כל הרועים צריכים
להתאסף כדי להזיזה.

בלי מלא מחזיק

יסוד זה הינו גמרא מפורשת (ברכות דף מ:): אמר
רבי זירא ואיתימא רבי חנינא בר פפא, בוא
וראה שלא כמידת הקב"ה מידת בשר ודם,
מידת בשר ודם **"כלי ריקן מחזיק, מלא אינו
מחזיק"**, אבל מידת הקב"ה אינה כן אלא **"כלי
מלא מחזיק, וכלי ריקן אינו מחזיק"**, שנאמר:
**"וַיֹּאמֶר אִם שְׂמוֹעַ תִּשְׁמַע, אִם שְׂמוֹעַ - תִּשְׁמַע,
וְאִם לֹא - לֹא תִשְׁמַע"**. בדברי גמרא אלו מונח
עומק נפלא, במידת בשר ודם כלי ריקן מחזיק,
כמה הוא מחזיק? כפי מידת הריקן שבו, כלומר
אם הקיבולת שלו ליטר - נוכל להכניס בו
ליטר, וכאשר הוא מתמלא שוב אינו מחזיק,
אבל מידת הקדוש ברוך הוא ריקן אינו מחזיק
כלל, ואם הוא מלא הוא מחזיק בלי סוף. אנו
יכולים לראות תלמיד חכם, מלא בתורה, שיכול
לשבת במשך 18 שעות ביממה ולעסוק בתורה
בדיקות, בשקיקה ובשמחה ומתענג על כל
מילה בתורה כמוצא שלל רב, ומאידך אפשר
לראות אדם רחוק מתורה ונכנס לשיעור תורה
וכבר הוא מתחיל להזיע, כל רגע הוא מעיף
מבט אל השעון ומשום מה נדמה לו כי עמד
הזמן מלכת, וכל דקה עוברת עליו כשעה.

נסיים בדברי הגמרא (מכות י:): האומרת: "בדרך
שהאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו". **מבאר
המהרש"א:** מי אלו המוליכין אותו? אלו
המלאכים הנבראים מלך רצונו, הם מוליכים
אותו להוציא מהכח אל הפועל את רצונו.

**למדנו שכאשר האדם מאמץ את כחותיו ורצונו
להשיג דבר מה בנחישות ובדביקות, הוא מסוגל
לחולל פלאות מעל הטבע, ה' יזכנו אמן.**

דוד עמרם
לוחם את מלך
הגוג

רבי
אבא שלום שכי
מבית שני חסיד

רבי
אהרן קוטלר
ראש ישיבת תומכי תמימים

רבי
אבא שלום שכי
מבית שני חסיד

רבי
אבא שלום שכי
מבית שני חסיד

רבי
אבא שלום שכי
מבית שני חסיד

רבי
אבא שלום שכי
מבית שני חסיד

רבי
אבא שלום שכי
מבית שני חסיד

רבי
אבא שלום שכי
מבית שני חסיד

זמירות לשבת

אֲלֵךְ אֶקְרָא י-ה א-ל-י גוֹרָא א-ל-י גוֹרָא.
וּפְקֹד נֶפֶשׁ שְׁהַעֲמִים זְרוּחַ י-ה, א-ל-י גוֹרָא.
שְׁעֵתָה תִּקְבַּל א-ל שׁוֹכֵן מְרוֹמִים, וְתַחֲדָשׁ שְׁחֵרוּתָה לְעַד וְלָעוֹלָמִים.
הַלְעוֹלָם תִּזְנֶה עִמָּךְ נִנְאָה, צוּעֶק מְבוֹר לֹא מִנְא עֲזָרָה, א-ל-י גוֹרָא:
אֲלֵךְ אֶקְרָא וכו'.

לְחֵם אֶת הָאוֹרֵב כִּי יָדוּ נִבְרָה, אִכְלֵ אֶת פְּרִיָּה וְעוֹד יָדוּ לֹא קֶאֱרָה.
שְׁלֵחַ בּוֹ חֶמֶד וְעֵם וְנִקְמָה, יֹאמְרוּ הָעַמִּים שְׂמֵךְ נִקְרָא, א-ל-י גוֹרָא:
אֲלֵךְ אֶקְרָא וכו'.

מְרוֹם זָכַר נָא בְּרִית אִישׁ הָלוֹם חֵלֶם, תְּרַבֵּה אֶת זְרַעוֹ וְתֵן לוֹ שְׁלוֹם עוֹלָם.
נָא רַבֵּה נִזְעוֹ וְחֵן אֶת זְרַעוֹ, עַד מִתִּי יִהְיֶה שֶׁהַ פְּזוּרָה, א-ל-י גוֹרָא:
אֲלֵךְ אֶקְרָא וכו'.

תִּדְרֹךְ יִהְיֶה יוֹם בּוֹ מִקְדָּשְׁךָ יִתְבַּוֵּן, וְרֵנּוּ בְלֵם כִּי שָׁכַן עֲלֵיו תִּעֲנֵן.
וְשִׁיר וּמוֹמָר לְפָנָיו נִגְמָר, כִּי יִדְדֶךָ עַל הָאוֹרֵב נִבְרָה, א-ל-י גוֹרָא:
אֲלֵךְ אֶקְרָא וכו'.

שְׂמֵחַ נִתְאַסַּף בְּעִיר חֲבִירָה,
וּמִחֲדָשׁ יִשְׁמַע קוֹל שִׁירָה.
וְאִזְ נִדְרִיק אֶת הַמְּגוּרָה,
בְּבֵית שׁוֹכֵן מְעוֹנָה:
חֲבִיבִי וכו'.

רָאָה בְּעֵנֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ,
וְהִשְׁרִים נָא לְגִבּוֹלְךָ.
וְאִז נִרְאָה כָּל זִכְרוֹךְ,
שְׁלֵשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה:
חֲבִיבִי וכו'.

חֲבִיבִי,
י-ה חֲבִיבִי,
הֵא-ל הַמִּלֶּךְ תִּרְחֶמֶן.
יִשְׁלַח מְשִׁירוֹ הַנְּאֻמָּן, הַנְּאֻמָּן:
חֲבִיבִי וכו'.

אֵב תִּרְחֶמֶן שְׁמַע קוֹלִנוּ,
שְׁלַח בָּן דָּוִד וְיִגְאָלֵנוּ.
נִשּׁוֹב לְצִיּוֹן עִיר קִדְשֵׁנוּ,
וְנִשְׁלוֹט בְּהַ בֵּיר רְמָה:
חֲבִיבִי וכו'.

**לעילוי נשמת
בתיאלי נשמת
בת נעימה ז"ל**
נלב"ע י"ט תמוז ה'תשפ"א
תנצב"ה

**לעילוי נשמת
אברהם הכהן בן דבורה ז"ל**
נלב"ע כ"ד כסלו
ה'תשפ"ה
תנצב"ה

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

**לעילוי נשמת
רגינה כובני
בת יצחק וג'ולט ז"ל**
נלב"ע כ' שבט ה'תשפ"ה
תנצב"ה

שיעור הלכה

הרה"צ עידן בן-אפרים שליט"א

עצות לכוונה בתפילה – ב

הרגשת הצורך בתפילה

לו להתפלל עם הציבור, כי מוכרח שיאריך הרבה בתפילתו, ולכן כל אדם יזהר להרגיל עצמו בכך **בשלוש ברכות ראשונות** או לפחות **בברכה ראשונה** (בן איש חי ש"א בשלח, ה).

לשון התפילה

זו עצה לאלו שאינם דוברי עברית כראוי. אדם שמתפלל בלשון שרגיל בה, קל לו יותר לכוון ולהתפעל מנוסח התפילה, ולכן מי שאינו דובר עברית היטב, ירגיל את עצמו לדבר בלשון הקודש עם חבריו וכן יוכל להתחבר לתפילה (דרך חיים די לונזאנו עמ' רד).

תפילה מהירה או איטית

בגמרא למדו ממושה רבינו שכל המאריך בתפילתו, אין תפילתו חוזרת ריקם (ברכות לב), זוהי הבטחה של חכמים (ארחות ישר, ערך תפלה), אך כמוכן שכל זה כאשר הוא מרוכז בדעתו.

מרון החיד"א הביא מהרב עיר וקדיש **רבינו אליעזר נחמן פואה זצ"ל** 1 (בספר גורן אֶדְנָן, כתב-יד, פרשת ואתחנן) שהתקין לכל אדם מפני מחשבות זרות, שיאמר כל ברכה **בנשימה אחת** ולא ינשום בתוכה. וכן שמעתי משם הרב הגדול, חסידא קדישא, **רבינו יוסף קובו זצ"ל** (אבית דין שאלוניקי, לפני שני דורות 2) שהרצה להינצל ממחשבות יאמר כל ברכה בנשימה אחת (שו"ת יוסף אומץ ע, א).

באמת, עצה זו של כת הקודמים היא, שכן מצאנו **לרבינו אשר מלונלי** (כדור הראב"ד) בספר **המנהגות** (דכ"א סע"א) שכתב שיתפלל אדם בזריזות ויאמר כל מה שיוכל לומר בנשימה אחת, ובזה לא יסיח את דעתו (שו"ת יביע אומר ח"ג תא"ח י, ד). וכן כתב עצה זו **הרב ראשית חכמה** (תוצאות חיים אות ג), וכן כתב **הרב חוות יאיר** (מקור חיים סי' צה סס"ב דל"ו ע"ב) (כנסת יעקב עמ' טז).

כמוכן כל זה רק כאשר מתפלל דרך תחנונים **כרש המבקש בפתח ובנחת** ושלא תיראה עליו התפילה כמשא שמבקש **ליפטר ממנה** (שולחן ערוך צח, ג), ושיחתוך **היטב**

נמשך לדבר בעניין עצות לכוונה בתפילה. כשיש לאדם צורך גדול להתפלל עליו, הוא מכוון את ליבו היטב בתפילה. בפרט אם הצורך גדול מאוד, כגון שבנו נוטה למות, או שהוא עצמו הכביד עליו החולי, אזי יתפלל ויתחנן בכל ליבו, ויוריד על כך דמעות. אך כשלא יהיה לאדם צורך בתפילתו, כגון אדם בריא ועשיר, יקשה עליו לכוון את ליבו.

התקנה לכך היא שיחשוב כי ה' הוא הנותן לו כח לעשות תל וציווה את הברכה במשלח ידיו, ולא כחו ועוצם ידו, ויתבונן כמה אנשים שלווים ושקטים ממנו שהעשיר עושר גדול, ואבד עושרם בעניין רע. וכשירבה לחשוב בדברים אלה, יראה בעיניו ולבבו יבין שהוא צריך להתחנן לה' יתברך שיתמיד לו ברכה והצלחה, ולא ייטול פיקדונו ממנו (דרך חיים די לונזאנו עמ' רג).

גם אדם שהוא בריא, ידוע שברגע אחד עלול המצב להתהפך חס ושלום, ולכן צריך להתכוון היטב בברכת "רפאנו" שה' יתמיד את בריאותו, ובגמרא אמרו: לעולם יבקש אדם רחמים **שלא יחלה**, שאם יחלה, אומרים לו: **"הבא זכות והפטר"** (שבת לב).

ציור המילים שמוציא מפיו

רבינו יוסף חיים זצ"ל הביא את דברי הגאון **רבי חיים מוואלוז'ין זצ"ל** שנתן עצה לכל אדם, שיצייר בדעתו **צורת האותיות שמוציא מפיו**, ועל ידי כן מוכרח שתהיה כוונתו שלימה (נפש החיים ב, יג), וטעמו ונימוקו עימו, דפח"ח (דברי פי חכם חן). מיהו העושה כן, אי אפשר

הרה"צ יהודה לייב מאימון שליט"א

שיעור חסד

הרגשת הצורך בתפילה

הרה"צ יהודה לייב מאימון שליט"א

הרה"צ יהודה לייב מאימון שליט"א

הרה"צ יהודה לייב מאימון שליט"א

הרה"צ יהודה לייב מאימון שליט"א

הרה"צ יהודה לייב מאימון שליט"א

הרה"צ יהודה לייב מאימון שליט"א

את האותיות ולא יבלע או ידלג

אותן, ומובן שבברכות הארוכות לא שייך לאומרן בנשימה אחת, והכול לפי העניין כפי מה שיכול. וכן מובא **מהבעל שם טוב זצ"ל** שהזהיר על הזריזות והמהירות בתפילה כדי שיינצל **ממחשבות זרות** (טעמי המנהגים עמ' לח מספר דברי משה פ' בא). גם **החזון איש זצ"ל** אמר שכאשר מושכים הרבה במילים בתפילה, נתפסות מחשבות זרות, והעיר על הנהגת חזן מסויים שחושב שצריכים למשוך כל מילה בתפילה (ארחות רבינו א, קג), וכן מרן **רבינו עובדיה יוסף זצ"ל** היה מתפלל עמידה **כארבע דקות**.

לעומת זאת, הרב יסוד ושורש העבודה (שער ה פרק

א) כתב עצה שיוציא את תיבות התפילה ממש **כמונה מעות**, דהיינו שיתן הפסקת נשימה בין כל שתיים או **שלוש תיבות**, ועל כל פנים לא יאמר יותר משלוש תיבות בנשימה אחת. לדוגמה: "אתה חונן לאדם", ויפסיק רגע מועט ויאמר: "דעת", ויפסיק מעט ויאמר: "ומלמד לאנוש", ויפסיק מעט ויאמר: "בינה" וכו', וממנה יקיש האדם אל שאר התפילה (כנסת יעקב עמ' טז; וכן העיר בליקוט יוסף סי' צח הערה ה"ד ואומנם).

וכן ראיתי להגאון **רבי מנחם די לונזאנו זצ"ל** שכתב שעל האדם להתפלל בשיעור שיוכל לומר שאלה שאלה לבדה לאט ולכוון, ואם לא שאני מפחד הייתי אומר ששיעור הזמן ששוהים בתפילת הציבור בזמננו, אינו מספיק לשיוכל איש לכוון, והלואי שייספיק לומר מילות התפילה ולקרותן קריאה שלמה (דרך חיים עמ' רח). הגאון **רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל** אמר שתפילת עמידה צריכה לארוך לפחות **שבע דקות** (אור לציון, מוסר א, קא). הרי לפנינו **דעות שונות** בענין קצב התפילה

"צאו וראו כיצד איש זה מתנהג באכילה ושתייה". החכמים השיבוהו שיודעים שהוא אוכל הרבה יותר משאר בני אדם.

אמר להם הרב: "אם כן אין צריך בדיקה וחיפוש אחריו, פיו מעיד עליו שהשגותיו הן מכל הסטרא אחרא, כי הקדושה אינה שורה באדם שאוכל הרבה, ואני גורר ששום אדם לא ילך אצלו". וכך היה, שפירשו ממנו ונתגלה שהיה מהסטרא אחרא (שמחת הרגל שם). כי על ידי מיעוט אכילה מקנה האדם קדושה יתירה לנפשו ונחה עליו רוח ה', והסימן של הצדיק עובר אלוהים ניכר על ידי אכילתו (בן איש חי, ש"ש בראשית בהקדמה, וציין למעשה הביל). גם כיום ידוע על אנשים בעלי כישורים מיסטיים שמגלים עתידות, והמונים משחרים לפתחם, ואין בינם לבין עבודת ה' אמיתית מאומה, וברור שהשגותיהם אינן מכלל קדושה.

1 עיר וקדיש הוא כינוי למלאך שהוא ער לעולם וקדוש (רש"י דניאל ד, י), והיה תלמיד רבי מנחם עזריה מפאנו זצ"ל. זהו תואר שניתן ליחידי סגולה.

2 קדושה באדם שאוכל הרבה - הוא חיבר ספר 'גבעות עולם', נפטר ט"ו אלול תפ"ז (יש להבדילו מנכדו רבי יוסף קובו זצ"ל, מחבר ספר 'בן פורת יוסף', שם הגדולים ח"ב ב, פב). מרון החיד"א במקומות אחרים כותב גם עליו "עיר וקדיש" (שם), "הרב הגדול, קדוש ואמר לו, מלמד בניסים" (שמחת הרגל על הגדושים רמזו קדוש ורחוק וכו' לימוד ג), ומספר עליו דבר מעניין: בזמנו היה איש אחד צנוע, ואמרו עליו שהיה לו מלאך מגיד שמגלה לו סודות. הלכו אצלו מגדולי ישראל רבני העיר, ותמנהו לראות שהיה אומר סודות ונסתרות, אשר קודם לכן לא היה ראוי להם כלל. השמועה הגיעה לרב יוסף קובו מפי החכמים, ואמר להם:

זמירות לשבח

שמח בני בחלקך לא תקח גם את שִׁלְךָ,
השמחה תחידך, העולם לִפְנֵיךָ:

הולך ברגלך, מנענע ריך, עינים צופים לך, הלב פועם בך:
השמחה תחידך, העולם לִפְנֵיךָ:

מי עשיר ומי שמת, בעולם הזה אורת. לא בחיל ולא בכח, הממון יתהו לך:
השמחה תחידך, העולם לִפְנֵיךָ:

הבט ושא עיניך, מי נתן כל-אלה לך, גם גנים לִשְׁלֹחֶךָ.
אם תודה רק לבוראך, בן תמיד יתהו לך:
השמחה תחידך, העולם לִפְנֵיךָ:

יודוך רעיוני ורועי, חי ביום שבת קדש יום השביעי:
יום אשר כלית בו כל מלאכתך, אומר מי שרית על כל זולתך.
ומעשים עשית, אין לבלותך, לי בן אמתך חיש להרגיעי:

הי ביום וכו':
שביעי כחרת ראש לכל המנונים, ואותו קדשת בשבועות ושנים.
חיש אשר נשאת לגוע אמונים, ופרם מאסונים ארחי ורבעי:

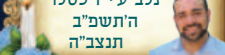
הי ביום וכו':
רצה במנותתי יום זה יום מנוחה, וביום עבודתי, המצא לי הנוחה.
ותכן לשביתתי, משאת וארוחה, וששון ושמחה יתהו שעשועי:

הי ביום וכו':
אל-עולם שבלו, שבת תוכנו, ונרך בחלו, שים אור בערנו.
ואל משכן שיליה, תשוב תעלנו, מתרח עננו, אורי וישעי:

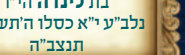
הי ביום וכו':

משכן שיליה

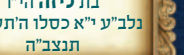
לעילוי נשמת
ליון פנחס ז"ל בן מול הי"ו
נלב"ע כ"ז כסלו
ה'תשפ"ב
תנצב"ה

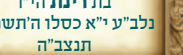
לעילוי נשמת
ליאם תקווה ז"ל
בת לינדה הי"ו
נלב"ע י"א כסלו ה'תשפ"ה
תנצב"ה

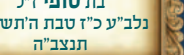
לעילוי נשמת
ג'ולי חסן ז"ל
בת ליזה הי"ו
נלב"ע י"א כסלו ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אסתי בן עמי ז"ל
בת רינת הי"ו
נלב"ע י"א כסלו ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
ד"ר רות סייילס
בת סופי ז"ל
נלב"ע כ"ז סבת ה'תשפ"א
תנצב"ה

לשבת למעשה

שיועיל לכוונה, ואין בדברים אלו כללים מוחלטים, והכול לפי מה שהוא אדם, כפי מה שחש שמועיל לו יותר בתפילה, וכן כתב רבינו אשר מלוניל בספר המנהגות הגל' שהכול הוא "כפי שיראה בעצמו

שהיה טוב לו לכונן" (כמו שכתבו הפוסקים שהזכירו לגבי תפילה מתוך סידור, וכן יושב מעצמו בליקו"י שם).

ספירת הברכות באצבעותיו

רבינו אשר מלוניל כתב עצה שימנה באצבעותיו כל ברכה וברכה (ספר המנהגות דכ"א ע"ב).

להרגיש לשון נוכח שבתפילה

הרב שלמה ברעודה זצ"ל יעץ שבכל פעם שמזכיר בתפילתו דיבור בלשון נוכח לה, כגון כשאומר "אתה", או כשאומר "חננו מאיתך", או כגון "נפלאותיך וטובותיך", ידגיש את הכ"ף שבסוף התיבה, שזה מורה שאנו מדברים אליו יתברך ומעורר את הכוונה (עבודת התפילה). בסידור הנפלא "כוונת הלב" (במהדורה החדשה תש"פ) ישנה הדגשה בפס אפור מתחת למילים שיש בהן פנייה בלשון נוכח לה, כדי לעורר את הכוונה.

התבוננות קודם הברכה

החפץ חיים זצ"ל כתב שצריך להתבונן תחילה מה הוא רוצה לשבח או לבקש מה, ואחר כך לומר את הברכה. ואל יחשוב האדם שדבר זה צריך שיהיה גדול, כי די לכך רגעים אחדים כשהסידור פתוח נגד עיניו.

למשל, קודם ברכה ראשונה יתבונן שרוצה לומר שבח לפני המקום שהוא אלוהינו ואלוהי האבות וקונה הכול, ולברך אותו על שהגן על אברהם אבינו. וכן קודם ברכה שנייה יתבונן שרוצה לברכו על תחיית המתים. וקודם ברכה שלישית לברכו שהוא אל קדוש. וכן קודם רביעית לבקשו על הדעה ולברכו על כך. וכן קודם החמישית לבקשו על התשובה ולברכו על זה, וכן בכל שמונה עשרה הברכות (וכן יעשה בברכות השחר ובברכת המזון).

כלל הדברים שלא יאמר את הברכות כפי הרגלו בפיו, רק יתבונן על מה הוא מברך לה, ויאמר בזריזות ובשמחה כל ברכה לה' אלוהי השמיים (השמטות לשמירת הלשון בהקדמה, שנדפסו בסוף ספרו שם עולם ח"ב).

וכן כתב הרב חוות יאיר שטרם תחילת כל ברכה היה מכוון תמצית המבוקש ממנה, והועיל לו קצת (מקור חיים סי' צה סס"ב דל"ו ע"ב). וכן כתב הרב פלא יועץ שישנה מעט קודם כל ברכה, ויכוון לאומרה כתיקונה (בית תפילה עמ' ה). וכן כתב בשו"ת אור לציון ח"ב פ"ז סוף הערה יט ואור לציון, מוסר א, קא).

וישנם סידורים שערכו כוונה זו לפני תחילת כל ברכה.

המתנה בסיום הברכה

ספר הרוקח (הלכות חסידות, שורש זכירת ה') כתב שמי שרוצה לכוון בתפילה, ירגיל עצמו בסוף כל ברכה

וברכה לשותק מעט ולכוון ולומר: "ברוך אתה ה' וכו'.

ביטול וסילוק מחשבות

אם באה לו מחשבה זרה בתוך התפילה, מצאנו בספרים כמה עצות כיצד ינהג לסלקה:

ישתוק מעט ויעביר יד ימינו על מצחו ויהרהר את הפסוק "לב טהור ברא לא אליהם, ורחם נכון תדש בקרבם", והיא סגולה אמיתית (אליה רבה בשם קיצור שלה משם מקובל גדול, הובא בכף החיים ב"ב צח, ב), וכן יכוון בשם קר"ע שט"ץ (חיד"א, הובא בכף החיים צח, ט), ויחשוב בגדולת שמו הגדול (שם, י).

ישא עיניו לשמיים דרך חלונות בית הכנסת כדי לעורר את הכוונה (משנ"ב צ, ח).

בספר הגן כתב שיאמר שלוש פעמים: "פי, פי, פי" (הוא ראשי תיבות: פלטי פן לילי, יוסף, שהם התגברו על יצום, כמבואר בסנהדרין כא), ואחר כך יירק שלוש פעמים לא לגמרי, רק בדרך נחת כשהלשון בין השפתיים, ובוודאי תלך המחשבה. אבל נראה שאין לעשות כן בתוך תפילת שמונה עשרה משום הפסק, ומי יודע אם היא סגולה בדוקה (משנ"ב צח, ב), וגם מפני שהוא כעומד לפני מלך ואין דרך ארץ לעשות כן (כה"ח).

רבי נחמן מברסלב זצ"ל כתב, אדם שמתפלל ובאות לו מחשבות רעות, כל מה שמתגבר ומנענע ראשו לסלקן, הטבע והסגולה הם שמתגברות עליו יותר ויותר, אלא צריך שלא להשיג עליהן כלל, ושלא יהיה אכפת לו מהן, ורק יעשה את שלו בתפילה (או בתורה או משא ומתן). וכמו ששמעתי מעשה באחד שבשעה שעמד להתפלל, היה מזדמן ועומד לפניו בדמיון גוי ערל, והיו לו ייסורים גדולים מזה, וכל מה שרצה להתגבר ולסלק את המחשבה, התגברה עליו יותר. ויעץ לו חכם, שלא יהיה אכפת לו, ובזה יסתלק ממנו (לקוטי מוה"ר), קמא, עב, זח: שיחות הר"ן אות עה), ושבירת המחשבות הזרות היא על ידי מחשבות קדושות של התפילה (שם צו, ב), כי הכלל הוא שאי אפשר בעולם שיהיו שתי מחשבות בפעם אחת, ועליו לחשוב במחשבה אחרת (שם רלג), ואלו המחשבות הן מחמת עוונות שעשה או שהרהר במזיד (שם צו, ב). זו העצה היא מיידית לפי שעה, אבל עיקר התקנה היא שיקדש ויטהר את עצמו (שם עב, זח: קה, ח: קיב, א), כי אי אפשר להתפלל וללמוד בשכל צח עד שישבו בתשובה שלמה באהבה על חטאיו (שם עו, ו). ה' יזכנו להתחזק בכוונת התפילה, ויתקבלו תפילותינו ברצון, אמן.

"מדוע את עומדת, האם את ממתינה שיחטוף את כל הסל? כמו שהוא חוטף גם את תחשפי, וכל מה שיעלה בידך יהיה שלך!" כן הדבר ממש בעניין התפילה, היצר מתגבר על האדם ומפיל עליו עצלות ומחשבות זרות, עד שעל ידי זה לא כיוון בכמה וכמה ברכות מהתפילה, גם אתה חטוף וזרו את עצמך בכל בחך לכוון בברכות אשר עדיין לפניך (שמירת הלשון בהקדמה).

3 לחטוף את שאר הברכות... - החפץ חיים זצ"ל כתב משם רב גאון אחד, שנשאל כיצד ינהג אדם שלא כיוון ברוב התפילה ועומד בסופה, באיזה אופן יעורר את נפשו להתחיל לכוון? והשיב לו במשל לילדה שעמדה בשוק למכור ירקות שהניחה בסל גדול. בא גולן אחד והחל לחטוף ירקות מהסל, הילדה נבהלה ולא ידעה כיצד לנהוג. אדם פיקח שעמד מרחוק אמר לה:

זמירות לשבת

עזרני א-ל חי להכניע, את יצר המפתה המריע. מבלי תהי אין מושיע להושיעני:

דלתי תשובה חי פתח לי, כי שבתתי מחטאי ומעלי. אנא צורי, שמע קולי,

מהר ענני אודה עלי פשעי, אתה תשא עוני:

סוד ומינה הפשוטה, לקבל את נפש המתחרטה. ולא תוסיף, תחטא, אליך קוני.

הרחק נא מעליה, חברת בת הצפוני:

מוז א-ל ונגדלו, נרעד גופי בלל. בצר לי אקרא לו, ו-ה עוזר לקהלו, ובטוב לב אשיר לו. ו-ה צור עוזר לקהלו:

יצר לו עולם ובצלמו אדם, עושים רצונו באימה בלם. בחר בנעם עבדו אברהם, לקדשו לעד לעולם. עליהם פורש צלו, והוא עוזר לקהלו. שבתיו מי מנה ומי ידמה לו.

ו-ה א-ל עוזר לקהלו: מוז א-ל ונגדלו וכו'. צרי השמר ואויבי בלה, ועם ידיר עלה ועלה. א-ל נערץ שוערו ענה, ובכית מעונו לשמך יודה. פרה ורובם נא, קריה נאמנה. ו-ה עוזר לקהלו, ובטוב לב אשיר לו.

ו-ה א-ל עוזר לקהלו: מוז א-ל ונגדלו וכו'.

<p>לעילוי נשמת משה סוליסמן בן מוזל פורטנה ז"ל נלב"ע ו' שבט ה'תשפ"ד תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת משה (מואזי) בן מוזל קרוצ'י ז"ל נלב"ע כ"ג תמוז ה'תש"פ תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת שלמה עוגן בן יוסף וסעידה ז"ל נלב"ע י"ב תשרי</p>	<p>לעילוי נשמת מורן אסתר סמסון ז"ל בת סופיה הי"ו נלב"ע ד' סיון ה'תשפ"ד תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת אלברט חניאל סמסון בן יוכבד ז"ל נלב"ע ג' תמוז ה'תשפ"ד תנצב"ה</p>
--	---	---	--	---

רבי
יעקב חיים
בני שלום ז"ל איש חיד

רבי
יעקב אביחצירא
הבבא האקרי רבי של חסיד

רבי
יששכר מאיר
ראש ישיבת יעקב

רבי
מרדכי שיעבי
ראש ישיבת הקדושים דני שלום

רבי
משה הלוי
מחבר ספר חסידים

רבי
שלמה גולדמן
האדמו"ר מזוהר

רבי
שלמה זילבר
מנהל כלי חסידים

12. איזה מלך בלבל את האומות ממקום

למקום?

- א. אחאב.
- ב. סנחריב.
- ג. בלק.
- ד. פרעה.

13. כמה זמן לפני חורבן בית שני נכבשה

ארץ ישראל על ידי רומי?

- א. 40 שנה.
- ב. 100 שנה.
- ג. 200 שנה.
- ד. 180 שנה.

14. איזו ברכה נוספת מברכים בפדיון הבן?

- א. הטוב והמטיב.
- ב. דיין האמת.
- ג. עושה מעשה בראשית.
- ד. שהחיינו.

15. מה מברכים על אורז?

- א. שהכול נהיה בדברו.
- ב. בורא מיני מזונות.
- ג. המוציא.
- ד. בורא מיני דשאים.

16. באיזה שבט עין הרע לא שולטת?

- א. זרע יוסף.
- ב. שבט יהודה.
- ג. שבט לוי.
- ד. שבט זבולון.

תשובות:

י' (טו) א' (א) א' 91

י' (טו) א' (א) א' 91
י' (טו) א' (א) א' 91
י' (טו) א' (א) א' 91
י' (טו) א' (א) א' 91

1. החצוצרות במדבר - ממה היו עשויות?
א. מזהב.
ב. מכסף.
ג. מנחושת.
ד. מעץ.
2. מי היה תוקע בחצוצרות?
א. הכוהנים.
ב. הלויים.
ג. הנשיאים.
ד. הבכורים.
3. בחטא המתאוננים - מי הם החוטאים?
א. הנשיאים.
ב. ערב רב.
ג. שבט שמעון.
ד. שבט לוי.
4. במשך כמה זמן ה' נתן לעם ישראל בשר במדבר?
א. חודש.
ב. 10 ימים.
ג. 20 ימים.
ד. חודשיים.
5. מי היה הנער שאמר למשה רבינו, אלדד ומידד מתנבאים במחנה?
א. יהושע בן נון.
ב. חור, בנה של מרים.
ג. גרשום בן משה.
ד. בצלאל בן אורי בן חור.
6. באיזו תקופה ה' יתברך לא כעס כלל אפילו לא לרגע?
א. בימי בלעם.
ב. בימי נח.
ג. בימי אברהם.
ד. בימי רבי שמעון בר יוחאי.
7. מי תיקן את תיקון חצות?
א. משה רבינו.
ב. האר"י ז"ל הקדוש.
ג. האלשיך הקדוש.
ד. לא ידוע מי.
8. מי היה חמיו של רבי שמעון בר יוחאי?
א. רבי פנחס בן יאיר.
ב. רבי יהודה.
ג. רבי עקיבא.
ד. שמעון בן שטח.
9. מי היה חותנו של רבינו החתם סופר (בזיווג שני)?
א. בעל השאגת אריה.
ב. בעל הצפנת פענח.
ג. רבי עקיבא איגר.
ד. בעל הקצות החושן.
10. בנות כמה היו בנות צלפחד לפני שהתחתנו?
א. בנות לא פחות מ-20.
ב. בנות לא פחות מ-30.
ג. בנות לא פחות מ-50.
ד. בנות לא פחות מ-40.
11. איזה דבר מסוכן עלול לקרות בערב שבת קודש?
א. מחלוקת בתוך הבית.
ב. החלקה בצידי הרחוב.
ג. אכילה מרובה, שמא ייחנק.
ד. שינה מרובה.

זמירות לשבת

מנוחה ושמחה אור ליהודים, יום שבתון יום מתחמדים.
שומרינו וזכרינו הקה מעידים, כי לששה כל בראים ועומדים:
שמי שמים ארץ וימים, כל צבא מרום גבורים ורמים.
תנין ואדם וחתית ראמים, כי בן-ה' צור עולמים:
הוא אשר דבר לעם סגלתו, שמור לקדשו מבוא ועד צאתו.
שבת קדש יום חמדתו, כי בו שבת א-י מכל מלאכתו:
במצות שבת א-י יחליצך, קום קרא אליו וחיש לאמנך.
נשמת כל חי וגם נעריצך, אבל בשמחה כי כבר רצך:
במשנה לתם וקדוש רבת, ברוב מסעמים ורוח נדיבה.
יומו לרב טוב המתענגים בה, בביאת גואל לחיי העולם הבא:

חסין בשם הוא, ואתללו,
כי אין כמיהו, ואין כמפעלו.
תמים ראיהו, כי בשעלו.
מרד מימיהם - צדי ואו ריש.
ושאון גליהם, שין בית ריש:
יוצר מידו וכו':
קום עשה פלא, תעלה השבי,
מבית הכלא, אל עיר הצבי.
שם ירעה מלה, זאב עם לביא,
עו ירך תראה - מס הא ריש.
ובאורך נראה, אף ואו ריש:
יוצר מידו וכו':

יוצר מידו עשר וריש,
אשר לקבורו שין יוד ריש:
צור מעוז דלים, באמת שמו,
רוכב גלגלים, מי וקדמו.
מלאכים קלים, רצים לנאומו,
וכל וולתו - שין קוף ריש.
כי אין צור בלתו, אף חית ריש:
יוצר מידו וכו':

משכן שילה

לרפואת ולהצלחת
אביעד בן שולמית הי"ו
בתוך שאר חולי ישראל

להצלחת
אילן ומיה סגב הי"ו
ואחיה משה הי"ו

להצלחת
תהילה ואהוד משה
אלגרבלי הי"ו
והילדים: נעמי, יהונתן,
איתמר ויוסף הי"ו

להצלחת
מאיר ואורלי רבא הי"ו
והילדים: נדב, דנה, נטע
עידן ורות לאה
ובתם אריאל הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

סוגיות בידי ממונה דרכי משפט

הגאון רבי מנחם מנדל שפרן שליט"א

- "אין גופה ממון", לכך אין מחייבים אותו מדין מזיק, רק מדין "גרמי" (חייב על דבר שנגרם באופן ודאי אף שלא הזיק באופן ישיר).

מעתה לפי הדרך השנייה נראה שיש מקום גדול לחלק בין שורף שטרות למאבד מפתח, שכן המפתח עצמו שווה ממון בפני עצמו ועל זה החיוב, אולם הנזקים שנגרמו בעקבות האובדן אינם פועל ישיר וממילא אי אפשר לחייב עליהם - וככל מזיק שמחשבים את הדבר הנזק ולא מה שנגרם על ידו הזיק לממון אחר. ואין לדחות שסוף כל סוף לגבי תכולת הבית או הרכב נקרא מפתח כדבר שאין לו ממון, שהרי שווי המפתח כלפי התכולה כאין וכאפס נחשב. זה אינו, משום שאין הקושיב שם "ממון" נמדדת בעקבות יחס לדבר אחר אלא לפי שווי העצמי.

פסק הדין: מסתבר שאין לחייב את המאבד על גרמות אלו (הישר והטוב ח"ט, יציין שהדברים נאמרו משיעור שמסר ולא למעשה).

הרה"ג מרדכי בנימין רב"ג שליט"א

קטנים כאשר יש רגליים לדבר שכך האמת ואין צורך בשבועה?
ותירץ: שבאמת מעיקר הדין גם בחנווני על פנקסו יכול להוציא כשיש רגליים לדבר ולא צריך להישבע, אלא שתיקנו חכמים שיישבע כדי להפסיק דעתו של בעל הבית מאידך בחידושי ר' עקיבא איגר תירץ: שאין החנווני יכול להוציא ממון על פי פנקסו, אלא שפסק השולחן ערוך שכשטוען על פי פנקסו חשובה הטענה לטענת ברי אפילו אם אינו זוכר, וצריך להישבע שבועת היסת על פי טענה זו, ככל נתבע המוכחש בברי את טענת התובע. ומה שפסק בסעיף ה' שיכול להוציא ממון על פי פנקסו - מדובר שהפנקס הוא של אבי היתומים עצמו שכתוב בו שהוא חייב, ובאופן זה שיש רגליים לדבר מוציאים ממון מהיתומים על פי מה שכתב אביהם בפנקסו. **נמצא:** שאי אפשר לחייב אדם על פי פנקס של חנווני, גם אם דרך האנשים לסחור כך.

איבד מפתח דירה או רכב

שאלה: איבד מפתח של בית או של רכב חבירו שלקח ממנו בלא רשותו, ובעקבות כך בעל הבית הוזקק לשכור פורץ שיפרוק את הדלת. האם חייב המאבד בגרימת הוצאות אלו?

תשובה: לכאורה היה מקום לחייב את המאבד, כמו שמצינו (חושן משפט סי' שפ"ו סעי' ב') שהשורף שטרם של חבירו חייב מדין "גרמי" על החוב שהיה בשטר, לפי שעל ידי זה גרם לו להפסיד את גביית החוב.

אולם אחר העיון יש לדון בעצם הדין של שורף שטר חבירו חייב, וישנם שני טעמים אפשריים לחיוב:

הטעם האחד, משום שבשריפת השטר מזיק את עצם השעבוד שיש לחבירו על חבירו, שבלא זה אינו יכול לגבות את חובו.

הטעם השני, אין החיוב על עצם השטר והשעבוד, שהם בעצמם קיימים, רק החיוב הוא על אובדן הראיה, שמעתה אין למלווה אפשרות להוכיח שחבירו חייב לו, וייתכן שחבירו יכפור בחוב. וממילא כיון שאין כאן היזק של עצם ממנו של חבירו, משום שאין לראיה שווי עצמי

חוב על פי פנקס בעל המכולת

שאלה: בעבר היו רגילים לקנות בהקפה אצל בעל המכולת ובסוף החודש משלמים. האם מה שכתוב בפנקס של החנווני על אודות חיוב הלקוחות כלפיו מחייב אותם?

תשובה: השולחן ערוך (בחושן משפט סימן צא סעיף ד'), פוסק: יש מי שאומר שאפילו אין החנווני טוען ברי [באופן ברור] שנתן, אלא טוען שמצא בפנקסו שנתן לפועלים כך וכך, הרי הוא כברי, הואיל ויש רגליים לדבר, שהרי ציווהו בעל הבית לתת לפועלים. ומוסיף הרמ"א: "ויוכל לישבע על זה. והוא הדין דיוכל לישבע בכל דבר על פנקסו שסומך עליו שהוא אמת".

ובסעיף ה' פסק השולחן ערוך: "יש לדון על פי פנקסו של אדם שרגיל לכתוב בו עניניו ואפילו להוציא מיתומים קטנים היכא שיש רגליים לדבר שמה שכתוב בפנקס הוא אמת" והקשה בספר גידולי תרומה, מדוע בחנווני על פנקסו פוסק השולחן ערוך שצריך החנווני להישבע, הרי בסעיף ה' פסק שיכול להוציא על פי הפנקס אפילו מיתומים

"על שלשה דברים העולם עומד: על הדין ועל האמת ועל השלום" (אבות א', י"ח)

זמירות לשבת

הדף קמי חי א-ל קנא, כמוז ללב ובמנונה. ונרחיב פה נמלאנה, לישוננו דף רנח: דעה חכמה לנפשך, והיא כתר לראשך. נצר מצות א-להיך, שמר שבת קדשך:

דף פורה בתוך בצרה, וגם בקל אשר נברח. נתין צרי באף עברה, שמע קולי ביום אקרא: א-להים תן כמדבר הר, היום שמה בראש תדחה. ולמחרת ולנחמה, שלומים תן כמי נחה:

דרור וקרא לכן עם בת, וינצרכם כמו בבת. נעים שמכם ולא ירשבת, שבו נוחו ביום שבת: דרוש גוי ואולמי, ואות ישע עשה עמי. נסע שורק בתוך פרמי, שעה שועת בני עמי:

אשר לא-ל אשר שבת, ממלאכתו ביום שבת. נתנו לעם כבבת, עין תמיר ונצננהו. שמרו ישראל שבת כי, אות בני וביניכם הוא: מקבד הוא מכל ימים, כי בו שבת צור עולמים. יונח בו לב ענומים, שמה ישמחנהו: שבת קדש יום מנוחה, בו נסו יגון ואנחה. עם א-ל בהשקט ובבטחה, שבת ענג וקראוהו: הא-ל אשר בחר בנו, שבת קדשו הנחילנו. מן העמים הקדילנו, להיות לנו לא-להים הוא: תלויים רנה ופצחו, לקבד שבת כי בו נחו. כל ישראל בו ישמחו, שמחת עולם על ראשם הוא: חזק ושלח משינתו, וישיב את שבתנו. ואז נשבות שבתנו, עולם שכל שבת הוא:

לעילוי נשמת
שלמה (מומי) טבח
בן מנחם ז"ל
נלב"ע י"ד סיון ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ניב בן קורגי ובמוני
סוורי ז"ל
נלב"ע י"ב אדר א' ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מתתיהו לוי
בן מורי דוד ושדרה ז"ל
אסתר לוי
בת רחמים וחביבה ז"ל
תנצב"ה

משכן
שילה

התדיינות בבית הדין לעבודה

שאלה: פועל שלא שילמו את משכורתו האם יכול לתבוע את המעביד בבית דין לעבודה או שיש איסור להתדיין שם כדין ערכאות של גויים?

תשובה: מבואר בשו"ע (ח"א סימן כ"ו סעי' א') "אסור לדון בפני דיני גויים ובערכאות שלהם..." וציין בחידושי רעק"א (סימן ג') בשם תשובת מהרש"ך (ח"ב סי' רכ"ט) שבמחלוקת בין תובע לנתבע: אחד אומר שרצונו להתדיין בדין תורה ואחד אומר שאין לו להתדיין אלא בפני אחרים שכך הוא המנהג במקום שנעשה העסק, הדין עימו - כיון שבמקום שנעשה העסק יש מנהג להתדיין כפי דרך הסוחרים ולא כפי דין תורה, "מנהג מבטל הלכה" והביא ההיא דאסטימטא (קנין שנהגו הסוחרים נתפס כדין תורה).

ובשו"ת בעי-חיי (ח"א סי' קנ"ח) "חקר אם במקום אחד נהגו כמנהג הראוי להישען עליו כפי הדין. כי יהיה להם דבר הן לריב ומצה ללכת להתדיין בפני ערכאות. אם הולכים אחר מנהג בזה, דמנהג מבטל הלכה, או דילמא אין הולכים אחריו. ויראה שאפילו למ"ד מנהג בממון מבטל הלכה אפילו אין לו ראייה מן התורה, בנידון זה אין הולכים אחר מנהג כזה, משום שהיו מילתא דאיסורא, שאסור לדין בערכאות משום דלפניהם ולא לפני גויים אמר רחמנא, וכבר ידעת שהסכימו רוב הפוסקים וכמעט כולם, שמנהג נגד איסור לא יועיל, אע"פ שהוא מנהג פשוט והונהג, כ"ע מודו שלא הולכים אחריו, ולא התיר מהרש"ך ללכת לפני הערכאות חלילה לפה קדוש שיאמר דבר זה שזה עליו יראתם".

ומבואר בחזון איש (סנהדרין סי' ט"ו, ד') "שאפילו אם יסכימו על חוקים הם מחללים את התורה".

ובשו"ת ציצן אליעזר (ח"א סי' צג) דן "בפקיד שהוסמך לפי החוק להכריע ולפסוק בסכסוך שבין שכנים בבתים משותפים אם מותר לפי הדין להתדיין אצלו או שיש בדבר משום איסור הליכה לערכאות", ופסק "שבנידון כזה גם בעל "הבעי חיי" יודה שמותר, שהוא דיבר שדנים בדיני הערכאות וקיבלו עליהם שידונו לפיהם גם בדיני ישראל, ולכן נטה קו להחמיר, אבל בנידונו הרי לא התנו בחוקה שפקיד המוסמך ידון להכריע לפי מערכת חוקים קבועים משלהם בערכאותיהם, אלא מסרו לידו הסמכות להכריע ולפסוק בכל סכסוך של שכני בית משותף לפי מומחיותו ושיקול דעתו, וכה"ג י"ל שמודה הוא שמותר להתדיין לפניו. ומהני הקבלה שמתבטאת בצורת חקיקת חוקה, כי לא נכנס בכזה כלל בגדר של דיון לפני שופט ערכאות".

כעין זה מבואר מתשובת הרשב"א (ח"א סי' ס"ג).

מסקנת הדין: יש חילוק בין בית דין פנימי של איגוד מקצועי, לבין ב"ד לעבודה של המדינה: ב"ד לעבודה דינו כערכאות ואסור ללכת ולהתדיין שם בלי היתר של ב"ד רבני. אך באיגוד מקצועי הדן בבית דין פנימי את כל החברים ע"פ תקנון שיסכימו מראש-מותר, כי הם דנים רק את מי שכלול באותו מקצוע, בניגוד לב"ד לעבודה הדן ושופט את כל האוכלוסייה שלא ע"פ דין תורה ועל כן יש בזה איסור ערכאות.

(שו"ת בנין אריאל עמ' 165)

הליכות בין אדם לחבירו

הרה"ג יצחק יעקב פוקס שליט"א

החזקת תלמידי חכמים:

מצות עשה להחזיק ולסייע לתלמידי חכמים העוסקים בתורה, ובכללם רבני קהילות ומורי הצדק, ולספק כל מחסורם למען יוכלו להגות בתורת ה', ומהם תצא תורה והוראה והיא צדקה מעולה ביותר.

חובה מיוחדת לשמחם בימי הרגלים, ימים שבהם מוטל עליהם עול ההוראה בענייני החג והמועד.

מי שאינו יכול ללמוד תורה בעצמו והוא מחזיק ידי תלמידי חכמים הלומדים תורה, יש אומרים שנחשב לו כאילו לומד תורה בעצמו.

אומנם היכול ללמוד בעצמו ומסתפק בהחזקת הלומדים אינו מקיים בכך מצות תלמוד תורה.

החזקת לומדי תורה קודמת לכתיבת ספר תורה, ומותר למכור ספר תורה או בית כנסת - כדי לספק הוצאות תלמידים העוסקים בתורה (שולחן ערוך אורח חיים קנ"ג ו'). כמו כן עבור תלמוד תורה מצווה לפזר אף יותר מחומש ממונו.

המחזיק ידי תלמידי חכמים בארץ ישראל מעלתו גדולה מאוד ויש לו חלק במצות יישוב ארץ ישראל, שעיקרה לעסוק בתורה ומצוות על אדמת הקודש.

מכל מקום, עדיף להוציא ממונו לצורך החזקת תלמידי חכמים מאשר להוציאו כדי לעלות לארץ ישראל.

מעלה מיוחדת בהחזקת תלמיד חכם יחידי כשנותנים לו כל צרכיו. מאידך יש מי שהכריע שבאותה מידה מעלה מיוחדת בהחזקת ישיבה של עשרה תלמידי חכמים - לכל אחד מעט.

מי שנעשה לו נס, יפריש לצדקה כפי השגת ידו ויחלק ללומדי תורה, ויאמר: הריני נותן זה לצדקה, ויהי רצון שיהא נחשב לי במקום קורבן תודה שהייתי חייב בזמן המקדש.

רבי אברהם גולדפאדן

רבי אריה פינקל

רבי דוד שמידא

רבי דוד שמידא

רבי יוחנן סופר

רבי יוסף שלום הרש

רבי יחיא שמידא

י-ה רבון עולם ועלמא. אנת הוא מלכא מלך מלכא.
עובר גבורתך ותקמתא. שפר קרמך להתיא:
שבתין אסדר צפרא ורמשא. לך א-להא קרישא.
די ברא כל נפשא. עירין קרישין ובני אנשא.
חיות ברא ועופי שמיא:
י-ה רבון וכו'.

רב רבין עובדך ותקפין. מכך רמא וקוף כפיפין.
לא יתיה גבר שנין אלפין. לא יעלי גבורתך בחושקניא:
י-ה רבון וכו'.

א-להא די לית יקר ורבנותא. פרוק ית ענד מפום אריותא.
ואפיק ית עמד מנו גלותא. עמד די בחרת מכא אמיא:
י-ה רבון וכו'.

למקדשך תוב ולקדש קדשין. אתר די בית יתרון רוחין ונפשין.
ויזמרון לך שירין ורחשין. בירושלם קדשא דשופרא:
י-ה רבון וכו'.

חשף זרועך, לקבין פזורים,
גלה קין ישעך, ודגלך תרם:
קומי ויחדתי, ושוכי בתשובה,
אחותי רעיתי, הנה גואלך בא:
תמודה וקרה, רבת המעלות,
גם מפני גבורתך, צאי נא במחולות:
זכרתי לך חסד, נעורך נעורים,
היכלך איסר, באבני ספירים:
קול דודי הנה בא מדגל על התהרים,
קומי לך אחותי, כי בא קין דרורים:

אעופה אשמונה, וארחיקה נדה,
במרבר אלינה, ואולי אמצא דוד:
נשק אהבתו, בלבי בוערה,
מיום פדתו, נפשי עלי מרה:
ידיד מני ברת, הלך עובני,
איוו לך ארה, ואלכה גם אני:
יצאתי לבקש, דודי בין חברים,
נלפתי במקוש, חבוני השומרים:
צפיתי לדודי, מתי ובוא אלי,
לבישיני עדי, וירחם עלי:

משכן שילה

לעילוי נשמת
דוד בן מרדכי ז"ל
נלב"ע ד' שבט ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מרים חורדה בת אסתר ז"ל
ריטה רבקה בת שרה ז"ל
תנצב"ה

שמירת הלשון

שמירת הלשון כהלכה דרכי הפיץ בהיים

הרה"ג ראובן קרלנשטיין זצ"ל

המפתח לשמירת הלשון

הרב
אברהם חיים ראטה
ראש ישיבת סוסייט' אומנים

הרב
אפרים ואדיע
מחבר ספר 'חיים'

הרב
חיים חזקיהו מדיני
בית הדין החרדי

הרב
ישראל חנניה חסין
מחבר ספר 'חיים'

הרב
מנחם מנחם
אב"ד סדאק - סוסייט'

הרב
משה בן טוב
ראש ישיבת 'דוד ודוד'

הרב
שובר (יהודה) חבשבי
מחבר ספר 'חיים'

"מי האיש
החפץ חיים
אהב ימים
לראות טוב"

לשון הרע - עבירה כל כך חמורה, וכל כך קל לעבור עליה, מהי העצה?

כתוב בספרים הקדושים שבזה שמוציאים רע מהפה, גורמים גם למקטרג לפתוח את פיו, וגם הוא מתחיל לדבר רע, לקטרג ולגרום לצרות קשות. יש הבדל גדול בין חטאי הדיבור לבין החטאים האחרים. בכל החטאים יש צורך לעשות איזשהו מעשה, ולו קטן, כדי לעבור על האיסור. כדי לעבור על "איסור בורר" בשבת צריך להוציא עצם קטנה מתוך הדג. אבל בחטא הלשון אין צורך לעשות כל מעשה! אדם יכול לשבת, לא לעשות כלום, ולדבר... מצד אחד חטאי הדיבור כה חמורים, עד כדי כך שהגמרא אומרת (ערכין טו) "כל המספר לשון הרע - מגדיל עוונות כנגד שלוש עבירות: עבודת כוכבים, גילוי עריות ושפיכות דמים". מצד שני כל כך זמין וקל לחטוא בחטאים אלו. כאמור לא צריך לעשות כלום, בסך הכול לדבר כמה מילים ולגרום לחורבן נורא! ובפרט בזמן כעס, שישינה סערת רגשות, מהומה - שם המילים משתלחות "בלי חשבון"!

נורא נוראות! לפעמים מתערב גם "לשם שמיים". אז הופכות המילים ל"מצווה"... כל מילה - מצווה...

נורא ואיום! המצוות האלו גורמות לחורבן נורא! לשון הרע - עבירה כל כך חמורה, וכל כך קל לעבור עליה! מהי העצה?

דורשי רשומות אומרים: "והוא אף הפה" - עלינו לגשת אל הכהן, אל הכהן הגדול מאחיו, אל ה'חפץ חיים', וללמוד את ספרו 'שמירת הלשון'. זוהי העצה להתחזק ולא לחטוא בחטאי הדיבור.

האדמו"ר הזקן מגור אמר: מעיד אני עליי שמיים וארץ, שהיה לי שינוי לטובה בזה שלמדתי את הספר של ה'חפץ חיים'.

מה אמר הנפטר בחלום! אחד מגדולי ישראל השאיר צוואה ובה ביקש שלא יספידו אותו לאחר מותו. לאחר שנפטר התעורר דיון שלם, מצד

אחד הצוואה, ומצד שני יש חיוב להספיד גדול בישראל. רבי איצלה

פטרבורג זצ"ל אמר: "אני אעשה פשרה: כתוב בפסוק: 'וַיְבָא אֲבָרְהָם לְסֹפֵד לְשָׂרָה וּלְבִתָּהּ' - לספוד אי אפשר. אבל לבכות אפשר. שבחים אי אפשר לומר, אבל דברי התעוררות אפשר". רבי איצלה אמר דברי התעוררות במשך שעותיים, וכל העם געה בבכייה. ככלות השבעה התגלה הנפטר לרבי איצלה בחלום ואמר לו: "ישר כח על שני דברים. הראשון - על שלא הספדת אותי, והשני - על שעוררתם את הקהל וצמחה לי מזה תועלת גדולה בשמיים".

שאל אותו רבי איצלה: "מה קורה שם, בבית דין של מעלה?" נענה ואמר לו: "את עומק הדין - אין לשער. לתלמידי חכמים יש הרבה מליצי ישר מכת התורה שלמדו. וחטאי הלשון - על כולם".

געוואלד געוואלד! מצד אחד מה שאפשר לזכות על ידי הפה, אם משתמשים בו לדברי תורה וקדושה. ומצד שני אפשר לעשות בו חורבן גדול! "חטאי הדיבור - על כולם".

המפרשים מבארים שהסיבה לחומרתם הרבה של חטאי הדיבור היא שבדיבור האדם נבדל מכל הברואים! כח הדיבור ניתן רק לאדם, וכמו שאומר הפסוק (בראשית ב. ז) "וַיִּהְיֶה הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, וּמִתְרַגֵּם אֹנְקָלוֹס: "לרוח ממללא". אדם שלוקח את הייחודיות שלו, את הדיבור, ה"רוח ממללא", ומשתמש בה לדיבורים אסורים - אין לך פשע גדול מזה! הוא חוטא ומורד בה' עם המתנה הנפלאה והמיוחדת שה' נתן לו!

רבותי! צריך להזהר מאוד. לפעמים לא צריך אפילו לדבר! מספיק שאומרים: "עליו אני אפילו לא רוצה לדבר". והרי זה כאילו אמר עליו את הכול! העולם מבארים את הפסוק (בראשית מט. ו) "כִּי כָאֵפֶס הָרָגוּ אִישׁ". שבעיקמת האף בלבד אפשר "להרוג" בן אדם!

נורא נוראות! (יחי ראובן - ויקרא)

השו"ת המקוצר

הרה"ג נתן צבי ירום שליט"א

שאלה: מי שאביו מבקש ממנו לספר לו דברי לשון הרע. האם מותר לו לספר?

תשובה: מצות עשה של כיבוד אב לא דוחה איסור לשון הרע, ואפילו באבק לשון הרע אסור לו לספר (חפץ חיים לשון הרע כלל א סעיף ה).

שאלה: על איזו מצווה נוספת עלול לעבור חוץ מעצם האיסור

של לשון הרע, כאשר הסיפור הוא על אודות כהן? תשובה: "וְקִדַּשְׁתָּ" - שהיא מצווה לקדש ולכבד את הכהנים (ח"ח בפתיחה, עשין ט).

(שורית ביד הלשון)

זמירות לשבת

דחונה אלף שער הדופה, עדי קדר.
בחונה בביר יון, מענה בעל מדי:
ירידי השכחה:
היש בלתיך גואל ובלתי, אסיר תקוה? תנה עקד
לי כי, כך אתנה דודי ירידי השכחה:
ירידי השכחה: וכו'.

ירידי השכחה, חנותך בבין שדי.
ולמה מכרתני, צמיתות למעבדי:
ירידי השכחה:
הלא אז בארץ לא ורועה, רפתיך,
ושער וזה פארן. וסיני וסין עדי:
ירידי השכחה:
ותיו כך דודי ותי, רצונך כי,
ואיך תהלק עתה. כבודי לבל עדי:
ירידי השכחה:

בזכרי ימים ימימה,
לעולם לא אשכח.
בהיותי תוך עיר-מגדל חומה.
לעולם לא אשכח.
מקדש עומד על תליו,
ועם ישראל וחייו.
ועקשו מקום מקדש חלל טמאו.
לעולם לא אשכח.
משך ארבע מאות שנים,
ישבו ישראל שאננים.
חפשיים תחת יד מענים ושונאים,
לעולם לא אשכח.

משכן עילי

לעילוי נשמת
יעקב שיטריט
בן זוהרה ז"ל
נלב"ע כ"ד שבט ה'תשע"פ
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יוסף חירלקר
בן אשר וחיים ז"ל
נלב"ע א' חשוון ה'תשפ"א
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מישל דוד בן אנדרי
מלכה ז"ל
נלב"ע ד' סיון ה'תשע"ה
תנצב"ה

אודות
חיים

הגאון רבי ישראל הגר זצ"ל

גדול היה כחו של **האדמו"ר צ"ל** בשמירת הלשון, שוקל היה כל מילה בטרם הוציאה מפיו. לעיתים ראוהו כי חפץ לבטא הגה בפיו, אולם כאילו בלע את התיבות והתאפק מלבטאן. בנו **רבי חיים מאיר** כתב עליו: "כל הדיבורים שיצאו מהפך שלו, אף שיחות חולין, היו כיין הטוב (תורה) וכאמירת הלל!"

פעם נראה האדמו"ר מתרחק במהירות עצומה מחבורת אנשים. הוראים התפלאו על כך, ולאחר מכן נודע להם כי שוחחו שם לשון הרע, ומשום כך ברח הרבי.

כשבאו אליו חסידים ובתוך בקשותיהם רצו גם לספר רע על מישהו, היה הרבי מניח ידיו על פיו של המספר וחוסם אותו, שלא יקלטו אוזניו דבר אסור. ואף בשבתו עם משפחתו, כשהרגיש כי אימשה עומד לדבר שמין של גנאי על הזולת, השם ידו על פי המדבר וחוסם אותו.

פעם הלשינו לשלטונות על בניו של הרבי, שאינם מתגייסים לצבא הרומני, והנה באותו שבוע הופיע בבית רבינו אותו אדם שנחשד כי הוא זה שמסר את ההלשנה. חשבו החסידים כי רבינו יוכיחו על מעשיו, ואולם להיפך, הצדיק קירבו ביותר ואף הגיש לו כוס יין.

אחד החסידים לא התאפק ושאל את רבינו, כשדמעות בעיניו: "כיצד אפשר לקרב אדם כזה?"
 "מניין אתה יודע שהוא המלשין?" ענה לו רבינו בשאלה.

"מדברים כך", ענה האיש.

"כיצד זה אפוא אתה מקבל לשון הרע?" שאלו
 הצדיק, "הרי לשם כך צריכים להעמיד בית דין
 של שלושה דיינים, וכן להביא שני עדים הוגנים,
 כמבואר בחושן משפט סימן ל"ד. רק אם הם **אכן**
 יפסקו לרעתו מותר לקבל זאת, אבל **תם** כך
 להסתמך על מה שמדברים המון העם, **אסור!**"

(סמא דחיי)

א. אחד מהשכנים מרוקן את פח הזבל - בפח הקטן של הבניין!
שאלה: ראובן פגש את חבירו לאחר ששנים רבות לא שוחח עימו, ונתן
 כדי פגישתם סיפר ראובן לחבירו על **אחד מהשכנים** בבניין **שמפוז**
לגמרי - שהוא מוריד **פח זבל שמטפטף** בכל המדרגות, ובמקום לזרוק
 את הזבל בתוך הפח המרכזי - **הוא זורקו ליד הפח או מתחת לבניין** א
בפח הקטן של הבניין, אבל **את שמו** של אותו שכן הוא **לא אמר לו**. ו
באופן שלא יובן לשומע כלל וכלל על מי דיבר. האם ראובן עבר על איסור
 לשון הרע או לא?

תשובה: ראובן לא עבר על איסור לשון הרע - כיוון שאין השומע מבין על מי מספר ראובן את הגנאי (מקור החיים - ס"ד).

אבל **דע לך בני** שעל זה אמר ה' **חפץ חיים** כששאלו אחד מנכדיו - "לשון הרע בלי שם הוא כמו מכתב בלי כתובת" (ש"ת לחפץ בחיים, ח"ג סימן יב).

ויש פעמים שמגיע לידי כמה איסורים: א. "בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ" (ויקרא יט, טו). ב. לשיטת שולחן ערוך הרב - גם על לאו ד"לֹא תִשָּׂא עָלֶיךָ חֲטָא" (ויקרא יט, יז).

וַיֹּשֶׁבְתָּם (זכריה ז, י). **ב.** **וְאִישׁ אֶת־רַעַת רֵעֵהוּ אֶל־תִּחְשְׁבוּ בְלִבְבְּכֶם** (זכריה ח, יו) (כן הביא בספר עיקרי דינים כלל ג' הערה 1).

שאלה: באחד הימים ישב ראובן עם חבריו לפוש על הספסל **מול חופי ים התיכון** - ונתגלגלה שיחתם, ותוך כדי סיפר לו ראובן על **חברת בנייה מוכרת** שמפרסמת בציבור החרדי, **והם מרוויחים כסף** מהציבור גם **בשיטת מצליח**, בכל מיני סעיפים ותתי סעיפים שנמצאים בחוזה, ולפעמים **יכול הקונה להגיע להפסד** של עשרות אלפי שקלים (והיינו באופן שאין תועלת במה שמספר לחבריו). וראובן לא הזכיר בסיפורו את **שם החברה**, וזאף השומע אינו יכול להבין על איזו חברה מדובר. האם ראובן עבר על איסור לשון הרע או לא? (שים לב: לעניין שאר האיסורים אם שייכים כאן - כיוון שאין כאן רעה בדבריו, שהרי זכותו של הקונה לא לקנות, ואף יכול להביא עורך דין מטעמו שיעבור על סעיפי החוזה).

תשובה: ראובן לא עבר על איסור לשון הרע - כיוון שאין השומע מבין על מי הוא מספר (מקור החיים "ס"ד). וכן לא עבר על שאר האיסורים הנזכרים לעיל (בשאלה הקודמת) - כיוון שאין רעה בדבריו, וכל הנידון הוא שאין תועלת במה שמספר לחבירו..

זמירות לשבת

יְהוֹמָה יְהוֹמָה יְהוֹמָה, יְהוֹמָה יְהוֹמָה.
אֶרְצֵנוּ תִּנְחַמְדָּת, אֶרְצֵנוּ תִּקְדֹּשׁ:
יְהוֹמָה וכו'.

א-לֹהֵי דֶר מְרוֹמִים, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּרָמִים.
מִתִּי בּוֹ לֶךְ אֶקְרִיב, קִרְבֵּן רִאשִׁית תְּרוּמָה:
יִתְלַוְמָה וְכו'.

**חֵיד וְאֵין לָךְ שְׁנִי, דְּלִנִּי וְשִׁמְרִנִּי.
בְּדָשָׁא תִרְבִּיצֵנִי, יוֹדַע תַּעֲלוּמָה:
יִהְיֶה וְנָהִי**

וְהָרָצָה לְתַפְלָתִי, בְּשִׁבְתִּי מִנוּחָתִי.
וְהִקְשֵׁב לְשׁוֹעָתִי, בְּזִכּוֹת תּוֹרָה תְּמִימָה:
יִתְנוּמָה וְכוּ':

שְׁלוֹם לְכֵן דּוֹרִי, הַצֵּחַ וְהָאֲרָמוֹן.
שְׁלוֹם לָךְ מֵאֵת, רָקָה כְּמוֹ רִמּוֹן;
לְקִרְאָת אֲחוֹתְךָ רוּיָן, בֵּא נָא לְהוֹשִׁיעָה.
וְצִלָּה בְּכֵן יִשְׂרָאֵל, רַבְתּ בְּנֵי עַמּוֹן;
מִה לָךְ יוֹפִיּוֹת, וְתַעֲזוּרִי אֲהַבָה.
וְהַצִּלְלִי קוֹלְךָ, כְּמַעֲלֵי בְּקוֹל פְּעָמָיו;
הַשֵּׁת אֶשֶׁר תַּחֲפוּיָן, אֲהַבָה אֲחֵי־שִׁנָּה.
עֲתָה וְעַלְמִי, אֲרֹךְ בְּסֵף חַיִּימוֹן;

חַיִּישׁ חַיִּישׁ אֱלֹוֹפִי, יִשְׁעֶךָ א-ל-י-ה, דָּר מְרוֹם וְהַפְּלֵא,
תִּסְדֶּךָ א-ל-י-ה. א-לֵי א-ל-י-ה, אֲנֵא א-ל-י-ה
תִּסְדֶּךָ א-ל-י-ה:

תָּרַם לַעֲד נָסִי, מָלֵא רַחֲמִים, מָלֵא רַחֲמִים.
כִּד שְׁמִי מַחֲסִי, שׁוֹכֵן מְרוֹמִים, שׁוֹכֵן מְרוֹמִים.
הַפֶּלֶא שׁוֹכֵן מַעְלֵה, חֶסֶדךָ אֶל־יָהּ, חַיֵּשׁ לַעֲם
מְגֻלָּה, יִשְׁעֶךָ אֶל־יָהּ: אֶל־יָהּ אֶל־יָהּ וְכוּ:

שׁוֹכֵן שְׂמִי שָׁחַק, נוֹרָא עֲלִיּוֹת, נוֹרָא עֲלִיּוֹת.
מִמְּנֵי אֶל תִּרְחַק, עוֹשֶׂה גְדוּלוֹת, עוֹשֶׂה גְדוּלוֹת.
קָרֵב לָעֵם נִגְדָּל, חֲסִידךָ א-ל י-ה. וְלֹעַד לֹא יִתְדַל,
יִשְׁעֶךָ א-ל י-ה; א-ל י-ה; א-ל י-ה וכו'.

אֶלֶף על כל עֵלִיף, צור עוֹסֶה אוֹרֶה, צור עוֹסֶה אוֹרֶה.
עֶמֶד לְעַם אֲבִינּוֹ, אֶלֶף אֶקְרָא, אֶלֶף אֶקְרָא.
עִנְיֵי כָּדָר שׁוֹאֵל, חֶסֶד אֶלֶף יֵה. כְּסוּד יוֹם וְלֵיל,
יִשְׁעֵךְ אֶלֶף יֵה: אֶלֶף אֶלֶף יֵה וְכֵן:

להקדשות
ניתן לפנות למערכה
073-222-4-999

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

לעילוי נשמת
שולמית סלאמה
בת אברהם ז"ל
פת חסן בן יהודה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
ז"ל אסתר בת ציון
בן דבורה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
יצחק בן רבקה ז"ל
ב"ע ד' תשרי ה'תשס"ב
תנצב"ה

דרכי חינוך

הגאון רבי גרשון אלרשטיין זצ"ל

חנוך לנער

פרקי חינוך ומוסר
מתובלים בסיפורי
צדיקים, פנינים
ואמרות קודש

וכאמור, צריכים לחנך את הילדים שתהיה להם יראת שמיים, ולא ידברו דברים בטלים בבית הכנסת, וגם חינוך על התפילה עצמה, לחנכם להתפלל ברצינות, ומתוך הסידור, כי תפילה בעל פה היא עם פחות כוונה, ותפילה מתוך הסידור היא כוונה אחרת וידוע מהגאון מוולנא שאמר רמז לזה מהפסוק במגילת אסתר (ט, כה): "אָמַר עִם הַסֵּפֶר יָשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ הַרְעָה", שכשאומרים את התפילה 'עם הספר' - מתוך הסידור, אזי התפילה היא כוונה בלי מחשבות רעות. ואומנם לא אצל כולם זה כך, אבל הרבה בני אדם זהו טבעם, שבתפילה מתוך הסידור מכוונים יותר.

חינוך למידות טובות!

צריכים לחנך את הילדים גם למידות טובות, שלא יהיו ביניהם ויכוחים ומריבות, אלא יתנהגו במידות טובות, שכל אחד יכבד את זולתו, ותהיה ביניהם אהבת הבריות, שזו מצווה דאורייתא (ויקרא יט, יח) "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ", ולהיפך - שנאת הבריות היא חטא חמור, "לא תשנא את אחיך בְּלִבְךָ" (שם יז). וצריך שגם הילדים ידעו מזה! שיש חטא של שנאת הבריות, וכן שפגיעה באונאת דברים היא חטא, "לא תונו איש את עמיתו" (שם כה, יז), והוא חמור יותר מאונאת ממון (בבא מציעא נח, ב), ויש גהינום על זה. גם ילדים קטנים צריכים לדעת את זה.

חינוך לכיבוד הורים!

ויש לחנך גם לכיבוד אב ואם, שהוא דבר חשוב מאוד הנוגע לילדים - לכבד את ההורים, לא לדרוש מהם דרישות ולא להרגיז אותם. יש הרבה ילדים שדורשים דרישות מההורים, ומרגישים ותובעים 'זה מגיע לי', ולפעמים גם מרגיזים את ההורים בשביל זה - ה' ישמרנו!

מנהלי החידושים ותלמודי התורה יש להם הרבה ניסיון, ואף על פי כן יש דברים הצריכים חיזוק, ונפתח בדבר אחד שרצינו לעורר כעת, בעניין מורא מקדש.

בשולחן ערוך ובמשנה ברורה יש הלכות המורות איך מתנהגים בבית הכנסת, שהוא מקום קדוש, מקדש מעט, וצריכים להתנהג בו במורא. לדעת היראים דין קדושת בית הכנסת הוא מדאורייתא, כמו בית המקדש ממש, ומי ששובר אבן מבית הכנסת עובר בלאו דאורייתא (דברים יב, ד) "לא תעשון כן לַיְי אֱלֹהֵיכֶם" כמו בבית המקדש. וממילא גם כל ההנהגה בבית הכנסת צריכה להיות במורא מקדש, ביראה וברצינות בלי קלות ראש, ואין לדבר שם דברים בטלים.

וצריכים לחנך את הילדים לזה, שבמקום קדוש צריכים להתנהג ברצינות ובמורא מקדש. אבל גם ההורים צריכים להתנהג כך, כי אם ילד רואה את אביו שאינו מתנהג במורא מקדש, הוא לומד ממנו ומתנהג כמוהו, ולכן צריכים להשפיע גם על ההורים והמלמדים שיתנהגו במורא מקדש, כי הילדים רואים אותם בבית הכנסת ומושפעים מהם.

ובכלל, הילדים יש להם יראת הרוממות מהמלמדים, ולא כל המלמדים מבינים את זה, אבל כך המציאות, שיש לילדים יראת הרוממות מהם, ולכן המלמד צריך להתנהג כמו אדם מורם מעם ויש לחנך את הילדים שיִדעו שיש גהינום ויש גן עדן, על חטא יש גהינום ועל מצווה יש גן עדן, ואין לחשוש שזה יזיק במשהו לבריאות, כי יראת שמיים לא מזיקה! ואדרבה, כתוב (משלי י, כז) "יִרְאַת יְיָ תוֹסִיף יָמִים", ובכוכבי אור להגאון רבי יצחק בלאזר האריך בזה. ושמעתי מאחד שמכיר את חוכמת הגרפולוגיה, שרואים טבעים של אדם על פי כתב ידו ומכירים גם אם יש לו טבע של פחדן, אבל יראת שמיים לא ניכרת בזה, כי היראה היא למעלה מהטבע, ואינה שייכת לטבע הגוף.

מידות לשבת

בתי צאי מבית כלא, זמן קרוב עם קדשך ועלך:
א-ל ממרום חמל עליך, שם קין וסוף לצרותיך.
רתם חמל א-ל עושיך, ותשיב לך את שבותיך.
חבקי אם נאמנה את כל בנך, מרְלָגִים מכל פנה,
שבים אלך: בתי צאי וכו'.

בואי כלה אל דביריך, ושובי לימי נעורך.
וישמע בחוצות עיריך, קול צהלות חפזת בחורך.
הבישי רעה עדינה את לונך, פיהם מלא שחוק רגת,
שרים שיריך: בתי צאי וכו'.

יחיד א-ל דגול מרבבה, וברך לגברא רבא.
אשר את נפשי אהבה, באהבה וברך חבה:
ש-די הוא וברך אותו, וישמור בואו וצאתו.
כל העם יוצאים לקראתו, ויאמרו לו ברוך הבא:
עלין ירום מלך, והוא יתיה לעזרת לו.
אוצרו חסד ופתח לו, וזכה לאחרית טובה:
ו-ה יקם כל חילו, שנות חיים ויוסף לו.
וישים שלום בגבולו, וזכה לאחרית טובה:

זהו א-ל וגואלי, לבי אליו יחשק,
אתה צורי ומושיעי, אתה א-ל נאמן.
אתה צורי, ו-ה א-ל קוני, ברוך עם הנבחר,
אתה תומך גורלי, בכל עת ובכל זמן,
איך תעזבני לגפשי, מול אויב האכזרי,
טובה עשה למעני, א-ל אבי וגואלי.
זהו א-ל וגואלי, לבי, אליו יחשק:
זהו א-ל וכו'.

ברך נא א-ל, את ישראל, שמור והגן עליה,
ברך את כל חייליה, פסג ארמנותיה,
איך לא תרחם עליה, מול עומדים בבלותיה,
טובה עשה וכו'.

להצלחת
פנחס אברהם
ואבישג אזולאי
ומשפחתם הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
איתמר בן אלעזר הי"ו
אבינועם בן אלעזר הי"ו
ברוחניות ובגשמיות

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
שלמה ורחל ניאמצ'ק הי"ו
ולרמות שרה ניאמצ'ק
בת פורטונה הי"ו

משכן עילי

תפילה נכונה

איך הורים יכולים להאמין בכח התפילות שלהם, אם לאחר כל כך הרבה מאמץ במשך שנים הם עדיין מתמודדים התמודדות קשה כל כך עם הילדים המתאגרים שלהם? איך אפשר להתפלל כשבפנים מרגיש שהתפילה נתקעת בחומות שלא נפרצות? כואב. כל כך הרבה פעמים הורים מרגישים בדיוק ככה: שנגמר להם הכח. די. כמה אפשר עוד לבקש? ונראה ששום דבר לא באמת משתנה.

ישנם הורים שיש להם יכולת לשפוף שית, שוב ושוב. בשעות לא שעות, בכל מקום, חברון, מירון, כותל, ב'נץ'. לא מתעייפים, מבקשים ומבקשים שהילדים כבר יחזרו למוטב.

ולמרות כל התפילות, שום דבר לא משתפר, עד כמה שניתן לראות כמובן.

והמצב אפילו מידרדר יותר ויותר. המרחק בינם לילדים הולך וגדל, והכאב יחד איתו. והם לא מבינים למה התפילות שלהם לא עונות. הם מרגישים מרוקנים, בעייפות, בדכדוך, ברוטינה של תפילות שהפכו להיות שטחיות קצת. כמה אפשר לדפוק על הדלת ולהרגיש שהיא פשוט נעולה?? תפילות הרי נועדו לייצר חיבור, לא עייפות.

אבל אז מגלים שזה בעצם נובע מהציפייה הגדולה שגורמת להורים לחכות שהיא תתמלא שהיא כבר "תחזור בתשובה", שהוא כבר "יצא מהמיטה שלו", שהם כבר "יעשו לנו נחת", שהיא כבר "תתקדם ותעשה עם עצמה משהו", אפשר להמשיך והרשימה ארוכה. זה מעייף להתרכז אך ורק בציפייה ובתפילה שהצד השני ישתנה. ושמשוהו כבר יקרה - אצלם.

וצריך ללמוד איך להתפלל אחרת. ללא רצון או דחף לתקן אחרים. ללמוד לדייק ולנסח את הבקשה והתפילה של ההורים מחדש: לבקש מהקב"ה שילמד אותם מה הוא רוצה מהם, במקום לספר לו כל הזמן מה הם רוצים ממנו.

תפילה כזו פותחת בהורים מרחב שלא היה קיים בהם קודם.

היא בוראת בהם שקט נפשי, משחרר אותם מהצורך לשים טיימר שבדוק כל הזמן אם משוהו מתקדם אצל הילדים. נו כבר...

היא נוטלת את הפוקוס ואת המיקוד ממה שעוד חסר ושמה אותו על מה שעוד ניתן לתקן. היא פותחת להורים מקום לראות מה החלק שלהם בסיפור, מה שלא יכלו לראות קודם. והם מגלים שם המון מרחב לגדילה וצמיחה.

זה לא אומר שההורים יפסיקו להתפלל על הילדים, ברור שלא. אבל התפילה היא כבר אחרת: מתוך מקום שלם, בריא, מחובר.

אלמנט הלחץ והציפייה שוחרר לדרכו, כי הפוקוס בבקשה הוא על התפקיד של ההורים ותפילה על הדרך של הילדים, לא על התוצאות או על "קו הגמר". ההורים לומדים שאם הם מבקשים ומרגישים כאילו התפילות נתקעות בקיר בלתי עביר, זה לא אומר שהן לא נשמעות, חס וחלילה, אלא שאולי ההורים מנסים לפתוח דלת במפתח הלא מתאים. חור המנועול יכול להסתובב ולהיפתח רק במפתח המתאים.

אז במקום להתעקש על תפילות שעסוקות במה שהילדים אמורים, לדעתם, להשתנות ולהתקדם בו, הם יעברו להתפלל ולבקש על החלק שלהם, ההורים, מולם: שיזכו להיות שם עבורם - בתפקיד שנועד עבורם, במנהיגות שמחכה להם, בצמיחה שיצמחו דרכם ואיתם

וביננו שיש מי שמשיג על המסע שלהם ויתפללו שבבקשה יראה לילדים את הדרך ויעטוף אותם בשליחים טובים, ולב פתוח ומבין. בעזרת ה'.

ונחתם בסיפור, דני בן ה-11 היה מכור לשוקולד וממתקים. ההורים המודאגים פנו אל המחנך שלו שיעזור להם. "זו משימה לא פשוטה בשבילי. אוכל לעשות אותה רק בעוד חודש", אמר המחנך. רק לאחר חודש ישב המחנך עם דני והצליח להשפיע עליו. באו ההורים למחנך כדי להודות לו ולשאלו אותו: "למה אמרת לנו לחכות חודש?" השיב המורה: "כשפניתם אליי, גם אני הייתי מכור למתוקים, ותהיתי, איך אוכל להשפיע על מישהו במשהו שאני נועד בו? לכן החלטתי שאנסה להיגמל ממתקים במשך חודש, ואם אצליח, אדע להשפיע עליו, בגובה העיניים, ממקום שאני עצמי הייתי בו".

לכל אדם יש כוח גדול להשפיע בעולם, וכדי להשפיע אנחנו צריכים גם להאיר את עצמנו, לתקן את עצמנו, וכך נוכל להיות דוגמה מוצלחת ולהעניק אור לאחרים.

(ערוך מתוך אהבת עולם)

אוצרות של חינוך

לקט עצת החכמה ממוריו ישראל בענייני חינוך והוראה

הגאון רבי דב בעריש וייזנפלד זצ"ל

(הגאון מטשיבין)

הגאון מטשיבין העדיף לצאת ידי חובת תקיעת שופר בדיעבד!

בבית מדרש קהל חסידים שבשערי חסד, שימש הגאון רבי חיים לייב אוירבך זצ"ל כבעל מקריא (מסמן ומנחה את התוקע בשופר בזמן התקיעות). לאחר פטירתו, הציעו לגאון מטשיבין רבי דב בעריש וייזנפלד זצ"ל למלא את מקומו בתפקיד זה, שהרי כתבו הפוסקים שראוי להדר אחר 'בעל מקריא' תלמיד חכם וירא שמיים.

הגאון מטשיבין סירב לכך, וטעמו ונימוקו כי כאשר תשמע האלמנה של הרב אוירבך שאיש אחר ממלא את מקום בעלה - הרי זה יגרום לה עוגמת נפש לפיכך ראוי שחתנה ישמש בתפקיד זה במקום הרב אוירבך, וממילא לא תצטער האלמנה.

אכן כך היה: הודיעו לחתן שהוא ישמש כבעל מקריא באותה שנה. אומנם מחמת הזמן הקצר לא הספיק הלה ללמוד את כל ההלכות והדינים של התקיעות, ובלית ברירה שימש כ'בעל מקריא'.

בעשרת ימי תשובה, לאחר התקיעות של ראש השנה, סיים אותו חתן ללמוד את הלכות תקיעת שופר, והבין שהבעל תוקע לא תקע את קול התרועה כהוגן, באופן שלא יצאו ידי חובתם לכתחילה. מיד פנה אל הגאון מטשיבין ואמר לו את אשר גילה זה עתה. השיב לו הגאון מטשיבין שאכן כך היה באמת תמה הלה ושאל: מדוע אם כן לא העיר לי'בעל תוקע' בשעת מעשה שיחזור על התרועה? ענה לו הגאון מטשיבין: "וכי משום שאתה לא למדת את ההלכות, צריך כל העם לדעת כן?!" והיינו שהעדיף לקיים מצות תקיעת שופר בדיעבד, והעיקר שלא לבייש פני חבריו ברבים.

(לבית התורני)

רבי ישראל פנחס
ראש מוסד 'ארי' בני ברק

רבי ישראל פנחס
ראש מוסד 'ארי' בני ברק

רבי שמואל פנחס
ראש מוסד 'ארי' בני ברק

רבי מאיר צבי
ראש מוסד 'ארי' בני ברק

רבי מאיר אברהם
ראש מוסד 'ארי' בני ברק

רבי ישראל פנחס
ראש מוסד 'ארי' בני ברק

רבי יהודה צדקה
ראש מוסד 'ארי' בני ברק

זמירות לשבת

ברוך א-י עיניו, אשר נתן מנוחה, לנפשנו פדיון משאת ואנחה. והוא ירש לצינו, עיר הנדחה, עד אנה תוגיון נפש נאנחה: השומר שבת הבן עם הבת, לא-י ירצו כמנחה על מחבת:

רוכב בערבות מלך עולמים, את עמו לשבת, און בנעמים. במאכלי ערבות במיני מטעמים, במלבושי כבוד ובה משפחה: השומר וכו':

ואשרי כל חוכה לתשלומו כפל, מאת כל סוכה שוכן בערפל. נחלה לו יוקה בחר ובשפל, נחלה למנוחה, בשמש לו ירחת: השומר וכו':

כל שומר שבת ברת מחללו, תן הכשר חבת קדש גורלו. ואם יצא חובת היום אשרי לו, אל א-י ארון מחוללו, מנחה היא שלוחתה: השומר וכו':

חמדת תומים קראו א-י צור, ואשרי לתומים אם יתה נצור. בחר תלומים על ראשם יצור, צור העולמים, רוחו בם נחה: השומר וכו':

זכור את יום השבת לקדשו, קרנו כי נקחה נזר על ראשו. על בן יתן האדם לנפשו, ענג וגם שמחה ביום למשחה: השומר וכו':

קדש היא לכם שבת המלכה, אל תוך בתיכם להניח ברכה. בכל מושבותיכם לא תעשו מלאכה, בניכם ובנותיכם עבד וגם שפחה: השומר וכו':

משכן שילה

להצלחת
נירה צדוק
ומשפחתה הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
עידו ויערה חדד הי"ו
והילדים יהונתן, עלמה,
נעה ואדל הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
זיו לוי בן אסתר
ומשפחתו הי"ו
ולרפואת אסתר לוי
בת ביה כלימה שתחי

פרקי רכונגה והדרכה לנשים

דרכי הבית

הרה"ג יעקב חיים סופר שליט"א

אשת חיל

קלקול בדעות בלבד, לא קלקול הנטוע ב'מידות'. להיפך, זה היה בית של חסד. כמו שיראה כל מי שמתבונן קצת בכל החסד הגדול שעשתה רבקה עם אליעזר עבד אברהם, חסד גדול שאין כדוגמתו.

מידות טובות עוברות בתורשה!

ולכן אומנם היו עובדי עבודה זרה, אבל עבודה זרה היא לא קלקול במידות. זה לא עובר בתורשה. את זה אפשר לתקן. על עבודה זרה לבד לא חשש כל כך אברהם אבינו ע"ה, כי כל הדור ההוא היו עובדי עבודה זרה, עדיין לא נגה עליהם האור האילוני, ולזה טרח אברהם לנטוע ולשתול אמונה בלב הבריות. כידוע, ביתו של אברהם אבינו ע"ה, בית אברהם, היה בית האמונה. כל מי שהיה עובד עבודה זרה ונכנס לביתו של אברהם

השאיפה - בית של חסד!

אבינו ע"ה - הוא היה מתקן אותו, 'משפך' אותו, מוציא לו את כל ה'לכלוכים' מהראש. כתוב 'הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְחָרָן' (בראשית יב ה). ממה שהם עובדי

'עבודה זרה' אברהם אבינו ע"ה לא התפעל. עבודה זרה - אנחנו יודעים איך לטפל בה. לא לחינם יש במסכת עבודה זרה של אברהם אבינו ע"ה 400 פרקים (ע"ז יד).

אבל 'מידות טובות', זה לא נמצא בכל מקום, את זה אני צריך, ועל זה אני שם את הדגש, כי זה עובר בתורשה. יש לזה השפעה הלאה, לדורי דורות. **יצחק עומד לבנות בית נאמן בישראל שכל כלל בית ישראל יצא מקרבו, הוא לא יכול לקחת סתם אישה. לא תוכשר אליו אלא אישה בעלת מידות טובות.**

על כן הזהיר אברהם בשבועה את אליעזר, מבנות כנען לא תיקח, בשום פנים ואופן, מפני שהם מתועבים, הם מושחתים בכל מיני דברים אסורים - מה שאין כן בית לבן.

(תורת יעקב)

אברהם אבינו מבקש מאליעזר עבדו ומשביע אותו - אשר לא ייקח אישה לבנו מבנות הכנעני, כי אם אל ארצו ומולדתו, וצריכים **אנו להתבונן בדברים.** על מה ולמה חרד אברהם אבינו ע"ה את החרדה הגדולה הזאת, שלא ייקח אליעזר אישה ליצחק מבנות הכנעני, עד שהוצרך להשביע את אליעזר זקן ביתו על זה - "לֹא-תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי... כִּי אֶל-אֶרֶץ וְאֶל-מִלְכָּתִי תִלָּךְ" (בראשית כד, ג-ד)? רק מה'משפחה' שלי, דווקא משם תביא כלה לבני, ליצחק, ובאמת, מה הפסול הגדול כל כך שהיה בבנות הכנעני? מה רע בבנות כנען שלא ייקח מהן? הלוא להיכן שלחו אברהם? - "אֶל-אֶרֶץ וְאֶל-מִלְכָּתִי". ומי נמצא שם בארץ מולדתו של אברהם אבינו ע"ה?

לבן הרשע. וכי לבן טוב יותר מבנות הכנעני?! **אולי היה יותר גרוע...**

והביאור בזה - כך לימד אותנו רבינו הר"ן ז"ל בדרשותיו (דרוש ה) ובעל ה'כלי יקר' (בראשית כה,

ג), וכך אומרים בשם הגאון בעל 'אבני נזר' צ"ל (הובא בספר שם משמואל מאמרי חנוכה ד"ר ג' ע"ב) ועוד - שנתחדשה כאן בתורה הלכה, חידוש גדול: אפילו ששניהם עובדי עבודה זרה, חילוק רב עצום ונמרץ יש בין בנות כנען לבני המשפחה של אברהם אבינו ע"ה. מה החילוק, מה ההבדל? - **מידות. מידות טובות.**

הקלקול אצל בנות הכנעני לא היה רק בדעות, שהיו עובדי עבודה זרה, אלא הקלקול היה גם במידות. כמו שרואים בפרשות אחרי מות וקדושים את כל התועבות שעשו אנשי כנען, ושם רואים כמה היו מושחתים עד השורש במידותיהם. ומזה חשש אברהם אבינו ע"ה.

אבל בית לבן - ביתו של אברהם אבינו ע"ה - שממש לקח את רבקה, הגם שהיו בו ליקויים בעבודה זרה, זהו

אל גליל אל גליל אל גליל, אשרך ארץ הגליל, כמותה נפשי לך הגליל. אל גלילך צדיקים, אל קרושך תמימים, מן צנה הם על אחים. תמים הם בתוכנו, מרים את צמאוננו: ערך שלחן לעמי, יוסף הוא נזר תפארתו, חדש תכין הצפתו. בזכותו עמר עולם, מרומם הוא מכלם. נסים עשה לי בזכות אהוב: אל גליל וכו': שמח לעם בשיריו, לכה דודי ליראיו, תקן שלמה בעמיו: בזכותו וכו': אל גליל וכו': עלה ארי וגוריו, משה ה'רשן ועניו, אשרי הדור תחן פניו: בזכותו וכו': אל גליל וכו':

למולדת שוכי רני, צהלי בת ופחפחה. בתוכך אתן משכני, כנוי על חר המוריה: אורי נאות כי בא אורך, ושכתי ימי שפלותך. עורי ופה שירי שירך, כי תמו ימי גלותך. ובה אלמך ודברך, שמה על ארץ צבית לשלחת וכו': שוכי אל משכנתך, שוכי את ואני אשובה. ואנא את שכינתך, ויהיו לאלפי רבכת. ארתם על ארמנותך, ותהי קנפן פריה: למולדת וכו': רעה חביבה עדינה, גלילי שמחי שיר דברי. פרחי כציון בשושנה, ודגי ורבי עשוי פרי. כי הנאלץ נבונת, ואשלח ינון ואליה: למולדת וכו':

לרוד שיר ומזמור, בתך ובמצלתים. יסודתו על חר מור, צבי וירושלים: דירת קדש נבחרת, כמותה תצא אורך. זו תורה מפארת, הבת וירושלים: ובה יחד נמצאות, כל מידות טובות נאות. כי א-להים צב-אות, בתר בירושלים:

הרשו לא-ל קו לך, כל בית ישראל בלך, התפללו שאלי, שלום וירושלים: אל תהרש א-ל אל הרים, לעום שרפך הרים. גם תזכר לבני אדם, את יום וירושלים: גין לירי בית העלמה, ובשר ציון עירי, ואמר לה התגעגעי, שבי וירושלים:

משכן עילי

לעילוי נשמת
מזל אלימלך
בת עישה ז"ל
נלב"ע ט"ו אלול ה'תשע"ו
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
החייל אליהו מזרחי ז"ל
בן יצחק וג'ני הי"ו
נלב"ע א' סיון ה'תשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
הכוהן יששכר אהרוני
בן זיוה זולניכה ז"ל
נלב"ע י"ג ניסן ה'תשפ"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

דיני שמחת חתן

שאלה: האם ומדוע יש חיוב לשמח חתן?

תשובה: בכל שבעת ימי המשתה, החתן דומה למלך והכלה דומה למלכה, ולכן יש חיוב לשמחם בכל שבעת ימי המשתה, ולא רק בלילה הראשון של החתונה.

והמקור כתוב בפרקי דרבי אליעזר (סוף פרק טו): החתן דומה למלך, מה המלך אינו יוצא לשוק לבדו, כך החתן אינו יוצא לשוק לבדו. מה מלך לובש בגדי כבוד, כך החתן לובש בגדי כבוד כל שבעת ימי המשתה. מה מלך הכול

כל עכבה לטובה

תעזור לי...

ערכי לידע שהרבה פעמים אנחנו מתכננים כל מיני דברים ובסוף הקב"ה משבש את התוכנית, אך באמת הכול לטובתנו ורואים את ישועת ה'.

הוזמנתי למסור הרצאה בשכונת פסגת זאב בירושלים. כשהגעתי לפתח השכונה הווייז הפסיק לפעול, ולא ידעתי לאן לפנות. זאת ועוד, באזור זה נמצאים כפרים ערביים - שופעאט ועוד, ולא נעים להתבלבל במקומות כאלה... התפללתי לקב"ה - אני נוסע להרצאה, חוג בית לזיכוי הרבים, עם ארגון ערכים להשיב לב תועים עם ארגון ערכים להשיב לב תועים

הכמחות נשים ביהודה

הרבנית מרת רבקה צוקר ע"ה אשת חבר להרה"ג יחיאל צוקר שליט"א

"ויבאה יצחק האהלה שרה אמו" (בראשית כד, טז).

רש"י: "האהלה שרה אמו - ויבאה האוהלה ונעשית דוגמת שרה אימו, כלומר והרי היא שרה אימו, שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת" וכו'.

סיפר הרה"ג יחיאל צוקר שליט"א: אפתח בסיפור מיסטי, מהסיפורים שנתלים בהם אבלים... חזרנו מהלווייתה (של הרבנית) והתחלנו להתארגן במהירות לשבת קודש. הגיעה עת הדלקת נרות. מדי שבת תפקידי היה להכין את הנרות, ורעייתי אם הבית הדליקה והורידה דמעות על צאצאיה. כעת השתנה התפקיד, ועליי הוטל להדליק את נרות השבת. היות שמנהגנו להדליק נר כנגד כל אחד מבני המשפחה, כשהתחלתי להדליק שקלתי בדעתי אולי כנגדה אינני אמור להדליק, אולם זיק מחשבה עלה בי בעת הדלקת הנר הראשון ואמרתי: הנה הנר הזה הוא נר שבת לעילוי נשמתו.

מנהגנו להדליק נרות בשמן זית. בכל הבזיכים יש כמעט אותה כמות שמן, ובשבתות הקיץ הנרות דולקים עד השעה שתיים-עשרה בלילה. כך היה גם בשבת זו, אולם כאשר סיימנו את תפילת שחרית בבוקר, גילינו שהנר 'שלה' עדיין דולק... עמדנו כל בני המשפחה והתבוננו בהתפעלות כיצד דולק נר בבזיק שנראה ללא שמן! כך המשיך הנר ודלק עד חמש דקות לאחר השעה אחת-עשרה בבוקר יום השבת! אחד מבניי התעקש שאספר על כך ליהודים שבאו לנחם ביום הראשון. בין הבאים היה תלמיד חכם נפלא, וכשסיימתי שאלני איפה אכנים את הסיפור בספר הבא שיצא לאור. עניתי שאיני סבור שיש לסיפור כזה מקום בספר, שכן איני מוצא בו שום דבר מחזק. אולם הוא חלק עליי, וסבר שהדברים כן צריכים להיכתב. לרגעים התעוררתי שבכל זאת אולי יש כאן סימנא מילתא לחלק מיוחד בחייה.

(להאיר - הקדמה)

הפציר אסורים, וגם לחשב חשבונות. הרחורים מתרים, ולשך חבנות. ותנוק ללמדו ספר, למנצח בנגינות. ולתנוק באמרי ספר, בכל פנות ומחנות: להתענג וכו'.

מה וירדות מנוחתך, את שבת המלכה. כבן גרין לקראתך, בואי בלח נסוכה. לבוש בגדי חמדות, להדליק נר בברכה. ותכל כל העבודות, לא תעשו מלאכה: להתענג בתענוגים ברבדים ושליו ודגים: מערב מומינים, כל מיני מטעמים. מבעוד יום מוכנים תרגנלים מפטמים. ולערוך כמה מינים, שתות וינות מבשמים. ותפנקי מעדנים, בכל שלש פעמים: להתענג וכו'.

רפא צירי א-ל נאמן, כי אתה רופא אמן. את ראשי, שור תלשי, ותן בך לנפשי: פתח שער תרומים, רם שוכן במרומים. על עבדך, שים חסדך, אין מרחם בלעדיך: א-ל חי רצה לתפלתך, וחושף לעצרתך. במהרה, דרור קרא, לעם בן תגבירת:

Five decorative boxes at the bottom of the page, each containing text about religious events and contact information. The boxes are titled: 'משכן שילה', 'לעילוי נשמת אבישלום ישראל רוזיליו ז"ל', 'להקדשות ניתן לפנות למערכת', 'לעילוי נשמת גלית תהילה דנין ז"ל', 'להקדשות ניתן לפנות למערכת', and 'לעילוי נשמת ליליאן סיבוני בת רבקה ז"ל'.

עלום בית

פרקי הדרכה בשלום בית

דרכי שלום

הרה"ג אהרן זכאי שליט"א

ערב ובוקר בזכות בניו, או בהצטרפות שלושתם יחד. וכשרואה האיש אהבת אשתו וליבה הטוב, אף שהוא מחוסר כול, נכנסת שמחה בליבו ועל ידי כך מתעלה ומתרומם מזלו בבני חיי ומזוני.

הדבר הרביעי: אם רואה האשה שבעלה נפל לצרה חלילה, כגון תקלה בממון או שהעלילו עליו, והוא עצב ודואג, **תדבר על ליבו דברי תנחומים** ותקל הדברים הקשים בעיניו בדברים רכים המושכים ליבו של אדם בדברי חן ופנים שוחקות, ואז מסיר עצבותו.

שלא תהא עצלנית!

הדבר החמישי: שלא תהא האשה עצלנית, שהעצלות גורמת עניות בבית. שאם האשה עצלנית היא לא מנקה את הבית, ואף על פי שיש להם כלים ובגדים בבית, אבל מתוך עצלותה הם מלוכלכים וקרועים כמלבושי כלי העניים, וכשיבוא האיש מן השוק - אף על פי שיבוא שמח, כשיראה הבית בלי סדר, ובכל זווית קדרות מפוחמות שנשארו שם מבישול הלילה, יבוא לחמוד בית חבירו הנקי... והאשה מכשילה את בעלה באיסור "לא תחמד בית רֵעֶךָ, לא תחמד אֶשֶׁת רֵעֶךָ". ובאים לידי מריבה וקטטה הגורמים לחורבן הבית. **לכן תשליך האשה העצלות מעליה ותשים עיניה בכל צורכי ביתה שיהיה נקי כבית המלך**, בין שיש לה הרבה ובין מעט. ותשים עיניה בבגדי בעלה ובניה שיהיו נקיים ומקופלים ושלמים, שלא יהיו בעלה ובניה בזויים בעיני הבריות, ויבואו לבזות גם אותה. ועוד שאם היא עצלנית בזה, היא גם לא תדקדק בכשרות ובטהרה כל צורכה, כמו שדרשו חכמינו ז"ל בשפלות ידיים ידלוף הבית, שאם אישה עצלנית היא גורמת שגם בניה לא יהיו טהורים

איך לא מגיעים לידי קטטה ומריבה?

בכמה דברים צריכה אישה כשרה לנהוג כדי לשמור על שלום הבית, שלא יהיו שם ריב וקטטה.

הדבר הראשון: צריכה היא להיות נקייה במלבושיה, ו**שלא ימצא עליהם שום כתם** כדי שלא תימאס בעיני בעלה, ואפילו אם היא ענייה, אותם הבגדים הפשוטים שלובשת יהיו מכובסים ומנוקים מכל כתם.

הדבר השני: כל דבריה עם בעלה יהיו בנחת ודרך חן ולא בקול רם. וכל שכן שצריכה לזהר מלדבר בלשון כעס, **שמא תכעיס את בעלה ויבוא לידי קטטה**, שאם עושה כן פעם אחת הוא בא לידי הרגל ובאים לידי פירוד לבבות, ויבואו לידי מחשבות זרות חלילה. וגם הילדים כשרואים מעשה אביהם ואימם אף הם נוהגים כן. ולכן צריכה האשה לנהוג במתינות, ואף אם בעלה לפעמים מרים את קולו, תשתדל להסיר כעסו ותהיה סבלנית ולא כעסנית, שהאיש נברא מן העפר ומיד מתפייס, ואל תגרם לכך שבגלל רגע של כעס תפיר שלום הבית.

כשהמצב בבית דחוק!

הדבר השלישי: אם רואה שבעלה דחוק, אל תבוא אליו בדרישות, אף על פי שהם דברים הנחוצים מאוד לניהול הבית, אלא תשתדל לצמצם עצמה. שאם היא רואה שאין לו ממה ליקח, מה תועיל בהפצרתה. ואם בשעה קשה נוהגת עימו באכזריות, הוא יזכור זאת וישמור שנאתה נצח. ויש שהבעל מתבייש מאשתו שאין לו פרנסה די בצורך, והוא מוכרח לעמוד על פרשת דרכים, לגנוב ולגזול כדי למלא שאלתה, ופעמים מוכרח לנסוע באורחות ימים ומקדירות, והוא בא לידי סכנה חלילה והיא נשארת אלמנה כל ימיה ובניה יתומים. **ולכן כשאשה רואה שבעלה שרוי בדחוק, תרבה עליו ברחמים לפני הקדוש ברוך הוא**

עצמה. שאם היא רואה שאין לו ממה ליקח, מה תועיל בהפצרתה. ואם בשעה קשה נוהגת עימו באכזריות, הוא יזכור זאת וישמור שנאתה נצח. ויש שהבעל מתבייש מאשתו שאין לו פרנסה די בצורך, והוא מוכרח לעמוד על פרשת דרכים, לגנוב ולגזול כדי למלא שאלתה, ופעמים מוכרח לנסוע באורחות ימים ומקדירות, והוא בא לידי סכנה חלילה והיא נשארת אלמנה כל ימיה ובניה יתומים. **ולכן כשאשה רואה שבעלה שרוי בדחוק, תרבה עליו ברחמים לפני הקדוש ברוך הוא**

פרקי הדרכה, עצות והתנצחות, לבניית חיי נישואין מאושרים

- הרה"ק דודו צבי יהודה אהרן שנייד
- הרה"ק משה זידין
- הרה"ק יעקב קמינצקי
- הרה"ק יעקב עדס
- הרה"ק חיים צדוק
- הרה"ק חיים כסא
- הרה"ק אהרן וסרמן
- הרה"ק אברהם מנחם פרידמן

זמירות לשבת

לא תחסר כל בו ואכלית ושבעת, וברכת את יי א-להיך. אשר אהבת, כי ברכתך מכל העמים: יום זה וכו'.

השמים מספרים כבודו, וגם הארץ מלאה תסדו. ראו כי כל אלה עשתה ידו, כי הוא הנור פִּעְלֵו תמים: יום זה וכו'.

יום זה מקבד מכל ימים, כי בו שבת צור עולמים:

ששת ימים תעשה מלאכתך, ויום השביעי לא-לֶהֱיֶיךָ. שבת לא תעשה בו מלאכה, כי כל עשה ששת ימים: יום זה וכו'.

ראשון הוא למקראי קדש, יום שבתון יום שבת קדש. על כן כל איש בוינו וקדש, על שתי ימים ובעצת המזמים: יום זה וכו'.

אכל משמנים שתה ממתקים, כי א-ל יתן לך בו דברים. כגד לִבְשׁ לָהֶם חֲסִים, בִּשְׁר וְדָגִים וְכָל מַטְעָמִים: יום זה וכו'.

יום שבתון אין לשבת, וקרו ברית הניחת. יונה מצאה בו מנוח, ויש יגיוני ויגיעי כח:

היום נקבד לבני אמונים, וזכרים לשמרו אבות ובעלים. תקוק בשני לחות אבנים, מרב אונים ואמיין כח: יונה וכו'.

ובאו כלם בברית יחד, נעשה ונשמע אמרו כאחד. ופתחו ונענו יי אחד, ברוך תנונתן לנעם כח: יונה וכו'.

דבר בקדשו א-ל בחר חמר, יום השביעי זכור ושמור. וכל פקודיו יחד לגמר, חוק מתנים ואמין כח: יונה וכו'.

העם אשר נע כצאן תעה, וזכר לפקדו בברית ושבועתה. לכל ועבר עם מקרה רעה, כאשר נשבע על מי נת: יונה וכו'.

לעילוי נשמת
שירה רינה
בת מייסה ז"ל
נלב"ע ל' חשוון ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אסתר דרמי
בת שלום ז"ל
נלב"ע כ"ב אב ה'תשע"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
סעדיה גריידי
בן שלום ז"ל
נלב"ע א' ניסן ה'תשפ"ג
תנצב"ה

משכן עירלה

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

רבי שלום דובבר שניידער
הש"ס סידור חידושי חכמים

הגאון רבי ישראל מאיר הכהן מראדין זצ"ל (סדר החפץ חיים)

מדוע ביקש ה'חפץ חיים' מכתו הקטנה לסגור את הדלת?

הרבנית זקס, שהייתה בתו הצעירה של ה'חפץ חיים', סיפרה שפעם, ביום מושלג אחד, ביקש ממנה אביה לסגור את דלת הבית. "אבל הדלת סגורה", השיבה הבת, והוסיפה: "כשנכנסתי הביתה, הקפדתי לסגור אחריי את הדלת". והאבא הגדול, רבן של ישראל, מבקש ממנה לבדוק ולוודא שהדלת אכן סגורה.

היא נמסה עדיין להשתמט בטענה שבחוק קר מאוד, ועצם פתיחת הדלת וסגירתה יגרמו לה לאי-נוחות גדולה, אבל האבא בכל זאת מבקש שתעשה זאת. ניגשת הבת לדלת, ורואה שאכן היא אינה סגורה היטב.

לאחר שעשתה כמצות אביה, שאלה אותו מדוע הקפיד כל כך שהדלת תהיה סגורה. "וכי קר לך אבא?" - שאלה אותו.

צריך לשמוע מה השיב לה הכהן הגדול מראדין. "לא ביקשתי שתעשי זאת בגללי. בבית הרי מופעל תנור, וברוך ה' אינני סובל מקור. המטרה שלי בסגירת הדלת, הייתה לא להזיק ל... עוזרת".

והחפץ חיים המשיך: "אם הדלת תהיה פתוחה, יחדרו כמה פתית-ישלג אל תוך הדירה, והרי העוזרת צריכה להגיע מחר ולנקות את הבית, וייתכן מאוד שעד מחר יהפכו הפתיתים לקרח, והיא תצטרך לעמוד קשה על מנת לגרד את הקרח הזה. אז מדוע שלא נמנע ממנה את הטרחה על ידי סגירת הדלת?"

איזו ראייה נפלאה, וכמה אנו יש לנו לחשוב על הזולת, לחשוב על האחר, כדי שלא תיגרם לו טרחה סתם וכל שכן שלא לפגוע בו - ועוד כל שכן אם מדובר באשתו או בני ביתו, ה' יזכנו.

(שמחה בבית)

התקנת חבית

החידושים של רבי

בית המבוס על תורה והלכה - איך ההרגשה?

בית המבוס על תורה והלכה אינו נע ונד בכל רוח קלה, ומה שמדריך ומנווט אותו הוא רק דבר ה'. בכל שאלה והתלבטות יש כתובת - דברי הרב הם סוף פסוק. "אִשָּׁה יִקְרָאָהָּ הָיָא תִּתְהַלֵּל", זו אישה המקבלת בכל מקרה את ההכרעה של הרב, ואינה 'מחליפה' רבנים' מפעם לפעם בהתאם להעדפות האישיות שלה. כאשר ההורים נודדים מרב לרב מפני שנראה להם שהרב הזה 'מחמיר' מדי, ואילו הרב ההוא 'קיצוני' מדי, גורמים לזלזול של כל המשפחה בדבר ה'. ואילו כאשר הם דבקים ברב ומורה דרך, הם מביאים על הבית סייעתא דשמיא, ברכה והצלחה.

כמו כן מרוויחים מכך שהוויכוחים בתוך הבית נעלמים כלא היו; בכל פעם

(לחיות או לא להיות)

השיבת - מקור הברכה בבית

השבת מורידה שפע לאדם ולביתו. ידועה לכול החשיבות במצוות השבת. וכך מבואר בתלמוד (שבת קיח:): "אמר רבי יוחנן: כל המשמר שבת כהלכתו - אפילו עובד עבודה זרה [כדור] אנוש [שבדורו התחילו לעבוד עבודה זרה] מוחלין לו". שנאמר (ישעיהו נו) "אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה-זֹאת: שֹׁמֵר שַׁבַּת - מַחֲלִלוּ. אֵל תִּקְרִי מַחֲלָלוּ, אֵלֹהִים מַחֲלִלוּ".

וכך כתב הרמב"ם (בסוף הלכות שבת):

הַשַּׁבָּת וְעִבּוּדָה זָרָה כֹּל אַחַת מִשְׁתִּימָהּ שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד שְׁאֵר כֹּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה!

תשבי צורי לרבי זכרו בצור וכן, צורי סלח לחובי אל יאריך זמן; ילד אשר בתוך ים גלות והודך, הוציא שפר מקום חתום בידך, שריר מאד וקים לפדות וחיידך, יאמר ראה כתבי חזק ונאמן; צורי סלח וכו' ערים מאד כשרים חגי וירמיה, חתמו בתוך ספרים יואל וישעיה, קומה רפא שבורים הנקראים בן-ה, חלום רפא כנביא רפא ונאמן; צורי סלח וכו' חבן אשר מגרש מחסא והודך, שוכה לאב כי בא משיחך, עיר תיקר ומגרש ותיירש בתי מנוחך, וקיושבים בשבי אהיה לחם רחמן; צורי סלח וכו'

צור משלח אכלנו, ברכו אמוני, שבענו והותרנו כדבר יי; חזן את עולמו, רוענו אבינו, אכלנו מלחמו, ומינו שתינו. על כן נודה לשמו, ונהללו בפנינו, אמרנו וענינו, אין קדוש כני; צור משלח וכו'; בשיר וקול תודה, נברך לא-לחנו, על ארץ הקדש שוכה שהנחיל לאבותינו. מוזן וצידה השביע לנפשנו, חסדו נבר עלינו, ונאמת יי; צור משלח וכו'; רחם בחסדך על עמך צורנו, על ציון משכן כבודך, זבול בית תפארתנו. וכן דוד עבדך וכל וינאלנו, רוח אפינו משיח יי; צור משלח וכו'; וכן המקדש, עיר ציון תמלא, ושם נשיר שיר חדש, וברננה נעלה, תרחמן הנקדש ותפדנו, ויתעלה, על כוס יין מלא, כבודך יי; צור משלח וכו';

אנדרך א-לחי כל נשמה, ואודך כרב פחד ואימה; בעמדי תוך קהלך צור לרומם, לך אברע ואבון ראש וקומה; רקיעי רום הלא נטה במבטא, והארץ וסדה על בלימה; הויכח איש חקור את סוד ויצרו, ומה הוא זה בכל קדמה וזמה; מרומם הוא עלי כל פה ולשון, אשר הפליא ועשה כל בחכמה; ויתגדל בני קדוש ועליון, ויתקדש שמה רבא בעלמא;

משכן שילה

לעילוי נשמת
אופיר יאמאצ'ק ז"ל
בן שרה תחי
נלב"ע ה'שנ"ח תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שושנה בן-סימון
בת רחל ז"ל
נלב"ע כ"ט חשוון ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ישראל גיבלי
בן יצחק ז"ל
שאול ירון בן פסח ז"ל
תנצב"ה

משיפור

"כאילו סוטר לועה של שכינה"

ומחוץ. מוקף חצר גדולה, רפתות ודירים, לולי תרנגולות ואווזים. חדרי הבית מרווחים וחלונותיהם רחבים. כמה מיטות בכל חדר, וגם אם אורחים רבים ייקלעו לאכסנייה המצויינת, לכולם תהיה מיטה מוצעת ונוחה

למען הסר ספק, נקדים ונאמר כי אין לחשוד בוולף במה שאין בו. למרות שהאכסנייה שלו שוקקת אורחים לרוב, וולף כלל איננו מכניס אורחים.

תרתי דסתר? לא דווקא!

וולף מוכן לארח כל אדם, יהודי ולהבדיל גוי, עשיר ועני, הכול שווים אצלו, אולם רק בתנאי אחד: **תשלום מלא עבור האכסנייה**

אורחים רבים שאין ידם משגת, איתרע מזלם להזדמן לפונדקו של וולף בלי פרוטה בכיס, ומיד גורשו על ידי בעל הבית ובני ביתו ללא הינד עפעף. "צדקה?" מתרתח וולף כשמישהו מעז לבקש ממנו לינה חנם, או צלחת מרק חם ללא תשלום בליל חורף קר, "לכו אל ההקדש הקרוב, או לביתם של בעלי בתים רחמניים. אני צריך להתפרנס, וביתי הוא מקור פרנסתי, הוא פתוח לרווחה רק בעבור כסף".

כל כך הקפיד וולף לא לסטות ממנהגו ושמר עליו באדיקות, עד שיצא שמו בכל האזור כאיש קשה ואכזר, רשע מרושע שליבו לב אבן, ואין לצפות ממנו לשמץ של רגשי רחמים אפילו במקרים קיצוניים.

כך היה באותו ליל סערה, כשהרוח המקפיאה גירשה למקום מקלט אפילו את הכלבים והחתולים, ובפתח ביתו של וולף הקיש אורח עני שביקש מחסה ומעט אוכל. הלה גורש בחרפה החוצה, לשלג. באותו רגע התחולל רעש גדול בשמיים, הסאה הוגדשה והמקטרגים ביקשו להעניש מיד את וולף בכל חומר הדין. "יהודי מקבל אכסנייה

שמע האורח את הוויכוח והשתומם. מדוע אין מניחים ליהודי שמתחנן בקול שוועה להיכנס אל הרבי?

הוויכוח טרם הסתיים. תוך כדי שיחה עם רבי מאיר המשיכו הקולות לחדור פנימה. האיש בכה בכי תמרורים וסיפר בגרון נחנק כי שבר נורא פקד אותו, ושאל איך אפשר להתעלם ממצוקתו.

ליבו של רבי הרש"י התכווץ. לא יכול היה לסבול את עצרו של היהודי. באמצע השיחה עם רבי מאיר פסק לפתע ואמר בהכנעה: "יורשה לי לשאול, מדוע אין מרשים לאדם זה, שנראה עליו בעליל כי מסכן הוא ומדוכא בייסורים, להיכנס פנימה?"

"מאיר'ל יודע מה שהוא עושה", ענה רבי מאיר קצרות והמשיך לשוחח כאילו לא קרה מאומה.

לא חולפים אלא רגעים ספורים, ושוועתו הנוראה של האיש מנסרת שוב בחלל הבית, "הצילו, תן לי להיכנס אל הרבי! הצילו, כל רכושי אבד לי, מדוע אתה כה מתאכזר אליי?"

והגבאי ר' אריה, שוב מקשיח תשובתו ועונה: "בפקודת הרבי שגזר עליי באיסור חמור".

כאן כשל כחו של האורח מליסקא. הוא שוב קטע את השיחה בינו לבין הרבי, והפציר בו להרשות לאיש האומלל להיכנס פנימה ולשטוח את צרור צרותיו.

"אתה שואל מדוע מאיר'ל איננו מניח לאיש להיכנס אליו?" שאל רבי מאיר, "הבה ואספר לך סיפור שקרה לאחרונה, ואז תבין הכול".

באחד הכפרים שבערבות אוקראינה שוכן פונדקו של וולף המוכס. בית גדול בן שתי קומות, מצופה לוחות עץ משובח מבית

"כל הסוטר לועו של חבירו כאילו סוטר לועה של שכינה" (סנהדרין נח).

"תן לי להיכנס אל הרבי!"

"בשום אופן לא".

"הניחה לי להיכנס אל הרבי", התחנן האיש ודמעות בעיניו, "צרה גדולה נחתה עליי, אני מוכרח לקבל את ברכת הרבי".

"כבר אמרתי לך", הקשיח הגבאי ליבו, "בשום פנים ואופן לא אתן לך. הוא עצמו אסר עליי באיסור חמור להרשות לך להיכנס לחדרו".

"אבל מדוע?" נדהם היהודי.

"אינני יודע", השיב ר' אריה, הוא הגבאי המפורסם של הרב הקדוש רבי מאיר מפרימישלאן. "זאת אדע: דברי הרבי קדושים לי ובערים כגחלי רתמים, אינני משנה מדבריו כמלוא נימה".

בתוך חדרו של הרבי נוכח באותה שעה אורח חשוב, האדמו"ר הצדיק רבי צבי הירש מליסקא, הידוע על שם חיבורו "אך פרי תבואה". רבי הרש"י מליסקא הרבה לבקר בפרימישלאן, ורבי מאיר מצידו התבטא ואמר כי את "המפתח של הונגריה" הניח בידיו של רבי הרש"י מליסקא.

זמירות לשבת

ישמח משה, במתנת חלקו.
ומה קראת לו, עבר נאמן קראת לו:
ישמח משה, במתנת חלקו,
ומה נתת לו, תפארת בראשו נתת לו:
ישמח משה, במתנת חלקו.
ומה הוריד בידו, שני לוחות אבנים
הוריד בידו:

עיני צופיה לך חונן, בקול נעים שיר ארנן.
עיר קדשך מחר בונן, י-ה צורי שוכן עליה.
לעושה שמם - עיני צופיה, לרוקע הארץ - עיני צופיה:
עיני צופיה לך אהוב, הבטחתני כי שוב תשוב.
על יד נביאך בן כתוב, קים נבואות ושיעיה:
לעושה שמם וכו':
עיני צופיה לך אבי, אורך צורי בכל ימי.
ש-די אתה צור משגבי, בנה קריה ופהפיה:
לעושה שמם וכו':

גואל יבוא רב עליה, גואל יבוא עם אליה,
יבוא גואל יבוא:
דמעה בשמחה היום נוזלת, נפשך לך מיהלת.
בראות גלי טרים, לכן ותבולת.
יבוא יגון עם הגואל:
גואל יבוא וכו':
י-ה א-ל רם שלח גואלנו, כימי קדם בניסן נגאלו.
כי שערי דמעה לא ננעלו, במהרה שלח גואל יבוא:
גואל יבוא וכו':
והשב לנו עיר תפארתך, תנחם ותאיר עלינו שמשך.
ואז נגיד ונשיר, בבית קדשך. יבוא יגון עם הגואל:
גואל יבוא וכו':

להצלחה, לפרנסה טובה ולרפואות משפחת יוסף הי"ו ומשפחת שושן הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואות שושנה בת יוסף, ויחיאל בן יוסף הי"ו ולזיווג הגון ולהצלחת מיכל בת יחיאל הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואות ולהצלחת שגית בת אלגרה הי"ו בתוך שאר חולי ישראל

משכן עילה

לשבת

על אם הדרך כדי שיוכל לעשות חסד עם אָחיו, והלה פותח ביתו רק בעבור בצע כסף. מה טעם להמשיך ולתת עושר בידיו. יוקח נא רכושו ממנו ויֵרד מנכסיו", טענה מידת הדין

"יהודי מקבל אכסנייה על אם הדרך כדי שיוכל לעשות חסד עם אחיו, והלה פותח ביתו רק בעבור בצע כסף. מה טעם להמשיך ולתת עושר בידיו. יוקח נא רכושו ממנו ויֵרד מנכסיו", טענה מידת הדין.

בית דין של מעלה כמעט ופסק לנשל את וולף מרכושו - מספר רבי מאיר לאורחו - אולם אז התערב מאיר'ל בנעשה. טענתי לפני בית דין של מעלה: "הייתכן? המקטרג רק אמר דברו וכבר ממהרים להעניש?!" תבעתי לתת לאיש הזדמנות לתקן את מעשיו. להעמיד אותו בניסיון חוזר. אם יעמוד בו, יושאר ממנו בידו, ואם ייכשל, לא. קיבלו בית דין של מעלה את טענתי, והחליטו להעמיד את וולף בניסיון של הכנסת אורחים. כעת נתעוררה שאלה חדשה, מי ילך לנסותו.

מיד נענה אליהו הנביא זכור לטוב, וביקש לשולחו אל וולף בלבוש גשמי כלשהו. דחה אותו בית הדין, "אליהו הנביא זכור לטוב רחמן הוא יתר על המידה. יעמיד את וולף בניסיון קל מאוד". התנדב השטן בעצמו לצאת לשליחות, ושוב התנגדו לכך במתיבתא דרקיעא, "השטן קשה ואכזר הוא

יתר על המידה. יעמיד אותו בניסיון קשה מאוד שבדודאי לא יצליח לעמוד בו".

לבסוף הוחלט לשלוח את שניהם גם יחד, צד הקדושה וצד הטומאה כרוכים ושלובים זה בזה...

וולף מכורבל היה במיטתו. עטוף עד למעלה מראשו בשמיכת פוך של פלומת אוזים. הרוח בחוץ שרקה ביבבות מטילות אימה, והשלג הצליף בעוז בתריסים המוגפים. מה טוב לשכב במיטה חמה ולהאזין לרוח השורקת. רק שלא יבוא אורח בשעה זו...

הוא בא!

מן הדלת נשמעו דפיקות. חלושות אומנם אבל ברורות דיין, במידה שאי אפשר לטעות בהן. מישרו אף קרא בקול "יהודים, רחמו! פתחו את הדלת בטרם אקפא למוות".

נאמן לכלל "כל עוד אתה יכול להרוויח כסף - עשה זאת", הכריח וולף את עצמו לצאת מן המיטה, לבש חלוק עבה וניגש אל הדלת

דמו הציף את ראשו כשפתח את הדלת ונתקל בדמותו של קבצן נווד, ואם לא די בכך הבהיר הלה שכוונתו לקבל מחסה חנים, יען כי אין הפרוטה מצויה בכיסו. "לך אל ההקדש, שמעת?" צעק וולף בחרון, "ואל תעז להראות את פניך בלי כסף בכיסך".

"ההקדש רחוק מאוד, ואני לא צריך מאומה", התחנן האומלל בקול רועד, "לא אבקש ממך אוכל, אפילו ספל משקה חם להשיב את הנפש אל תיתי לי. רק פינה קטנה להניח בה את גופי העייף, מחסה רגעי עד שתחלוף סופת השלגים".

פניו של ההלך היו נראות עייפות, והקמטים החרוצים על מצחו ולחיו הדגישו את הסבל הנורא שהיה מנת חלקו. עיניו הפחמיות היו שקועות בחוריהן, ופתותי שלג כיסו את

שערו הכסוף. אך ליבו של וולף לא התרכך כהוא־זה מול המראה מעורר הרחמים. הוא לפת את הלה בדש מעילו המרופט, והורה לו בנוקשות את הדרך במורד המדרגות המושלגות למטה. "לך מכאן, ואל תפריע לי לישון לאחר יום עבודה קשה", גער בו בחמה שפוכה.

נכנס הביתה וניער עצמו מן השלג. לחינם ננער משנתו ויצא ממיטתו. ניחא אם היה משלם, למען כסף הוא מוכן להיקרע מהתנומה המתוקה ביותר, אבל בחינם?!

חזר למיטה והתחפר מתחת לשמיכה העבה. מנסה לאחות מחדש את קורי השינה שנקרעו ללא רַחם.

נראה כי הלילה הוא לילם של כל הטרדנים. אך החל מתנמנם מחדש - שוב נשמעו נקישות. הפעם אלו לא היו הנקישות העדיניות של אותו הלך אביון, אלא מהלומות חזקות וחבטות גסות בלוויית צעקות רמות, "פתחו את הדלת מיד, יהודים, אם חפצי חיים אתם".

בן רגע ניתר מן המיטה, ויתר על החלוק ורץ אל הדלת טרוף נשימה - - -

המשך בשבוע הבא בעזרת ה'.

(הרב יאיר וינשטוק)

רבי
שלום טייב
מחבר ספר

רבי
חיים שאול דובין
מחבר ספר

רבי
יחזקאל אביחצירא
דפן חופה

רבי
יחזקאל אביחצירא
דפן חופה

רבי
יחזקאל אביחצירא
דפן חופה

רבי
יחזקאל אביחצירא
דפן חופה

רבי
יחזקאל אביחצירא
דפן חופה

תורת אמת נתן לנו, ברוך אשר בחר בנו: יקרה היא מפגשים, נטעיה נעמנים. ירדה משמי מעונים, היא זאת מצאנו ירשנו. ומה נעמו אֶמְרֵיהֶם, סודותיה סתריה. אין מבין תעלומיה, לִבּוֹ אֲשֶׁר יִצְרֵנו. סוערת היא אוֹהֶבֶיהָ, גם עוֹדֶדֶת נְבִיאֶיהָ. אֲשֶׁר רוֹדֵף אֶתְרֵיהָ, גם סב וגם רִשִׁישׁ בָּנוּ. פָּנִים שְׂבָעִים לְתוֹרַת א-ל, לְמִכְתָּר רוּעִים נִתְּנָה אֵל. סִגְלַת י-ה עם יִשְׂרָאֵל, אֲבוֹתֵינוּ גַם אֲנַחְנוּ. בְּקוֹלוֹת וגם בְּרָקִים, יִרְדָּה מִשְׁמֵי שָׁמַיִם. סֶפֶת דָּוִד הָא-ל יִקָּם, מִתְרַחֵם וְאֵתְנוּ קָנָנוּ. חֲזָקוֹ אֲמָצוֹ אֲמִתּוֹ, שִׁרְשׁוֹ עֲלֵצוֹ קִלְקִלְתָּנוּ. קָרְבָּה שְׁנַת גָּאֻלְתָּנוּ, כִּי מִנְּצָרִים גָּאֻלְנוּ: תּוֹרַת אֱמֶת וכו'.

בן אדם למה תדאג על הדמים, ולא תדאג על תימים. כי הדמים אינם עוזרים, ותימים אינם חוזרים. דרך אחר התורה והמצוות, אשר הם לעד קיימים: בן אדם אל תדאג לשעבר כי הוא אין, ולעתיד כי הוא עדין. קוה אל ה' כי הוא הממציא לך יש מאין, ותשועת ה' כתרך עין:

אשורר שירה לְכָבוֹד הַתּוֹרָה, מִפֶּן יִקְרַח זִכְרָהּ וְכִרְחָה: נִתְּנָה לָנוּ עַל יַד רוּעֵנוּ, מִשָּׁה רַבְּנוּ, בְּחֵיר כֹּל נִבְרָא: אֲשׁוּרֵי שִׁירָה וכו': נֶאֱמַן שְׁמוֹ בְּחַר בְּעַמּוֹ, לְהִיּוֹת לוֹ לְשִׁמּוֹ, אֱמֶה נִבְחַרְהָ: אֲשׁוּרֵי שִׁירָה וכו': אֲשֶׁרֵי הִגְבֵּר עַל יָצְרוֹ גּוֹבֵר, מִיִּשְׂרָאֵל הִדְבֵּר, עוֹסֵק בְּתוֹרָה: אֲשׁוּרֵי שִׁירָה וכו': רַבָּה נְעִימָה תּוֹרַת תְּמִימָה, פְּתִי מִתְבַּיֶּמֶת עֵין מֵאִירָה: אֲשׁוּרֵי שִׁירָה וכו':

משכן
שילח

להצלחת פנחס ואוראל כהן הי"ו והילדים: איליא, אליה, ואורי הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואת והצלחת סופיה סמסון הי"ו בת יהודית ז"ל

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להצלחת יהודה ושגית נעים ומשפחתם הי"ו

חיבוריו

חיבוריו מפורסמים וידועים בעולם התורה, אך למרות גודלם וערכם חשוב להדגיש שהם רק מעט ממה שיצא מתחת ידו. רוב חיבוריו אבדו ובפרט חידושי הרבנים על מסכתות הש"ס, שהרי מתוך חיבוריו הנותנים ניכר שכתב על כל הש"ס, ואפילו את 'נמוקי מסכת נגעים' הוא מזכיר בחידושו לקידושין. מה שנדפסו הם: חידושי מהרי"ט למסכת קידושין וקצת מכתובות ושבת. שו"ת מהרי"ט. דרשות מהרי"ט - צפנת פענח. צורת הבית על תבנית בית המקדש. בכתב יד נותרו פירוש על הרא"ם לתורה, ספר הזכרונות, ספר המצוות ועוד.

הספר 'צפנת פענח' על התורה, כולל דרשות שנשא רבינו מדי שבת בשבתו בעלות המנחה בקהילת קאטאלוניה.

רבי ישעיה בן רבינו בהקדמתו לשו"ת מהרי"ט, מכנה את הספר בשם 'נחל הערבים', ומפליג בשבחיו וזו לשונו:

הנחל הזה יעלה על שפתו, אקראוהו נחל הערבי"ם כי הוא חיבור נאה ומפואר אשר כמוהו עדיין לא היה, בתעלומות חוכמה כפליים לתושיה, והם דרושים נחמדים, מתוקים מדבש ונופת צופים, אשר היה הרב ז"ל דורש במנחה בין הערביים, מידי שבת בשבתו, והיה כל מבקש ה' בא אל אוהל מועד, בכנסת הגדולה, כדברי ארמון ומקושרה בעדי עדיים, קהילה קדישא הנקראת בשם 'קאטאלוניה', כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה', שם ילכו וינקותו, והדרשה תידרש והשומע ישמע את שמע חוכמתו, מילא כריסו מעדנא, ונחת שולחנו מלא דשן, איש לפי אוכלו לקטו, כאשר רוח ה' דיבר בו, ומילתו על לשונו אמרו, הלזו הנשמה היתה בגן עדן, גם אלה יולדו על ברכי יוסף!

פגעים

בני לוי הם מרכבה לשכינה כנגד מרכבה של מעלה

אמרו חז"ל (יבמות סג): "אין השכינה שורה על פחות משני אלפים ושתי רבבות מישראל". הם הם המרכבה לשכינה - התחתונים כנגד המרכבה העליונה, וכמספרה. כמו שנאמר "רכב א-להים רבתיים אלפי שָׁנָן" (תהילים סח, יח) - הרי כאן שני אלפים ושתי רבבות

ונראה לפרש, שהם מחנה לווי, כי הם בחר ה' לשרתו ולברך בשמו, והם נתרמו תרומה מכללות האומה ישראלית, אשר בהשראתו יתברך שכינתו בהם, הרי הוא שריו בראש כולם, וכמו שנאמר "ואני הנה לְקַחְתִּי אֶת הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר ג, יב) - פירוש, כאדם הצובר גורנו לתוכו ותורם תרומה על הכל.

וכענין שאמרו במעמדות (תענית ט). במשנה "וכי היאך קורבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו? התקינו נביאים הראשונים עשרים וארבע משמרות". וכן אמרו בתרומת הלשכה, שקופת התרומה פושרת את כולם. וכן אמר "כי נְתַנִּים נְתַנִּים הָמָּה לִי מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת פִּטְרָת כָּל רָחֵם" (במדבר ח, יט), שבתחילה הוקדשו הבכורות ושוב נבחרו הלויים במקומם.

ותמצא מִנֵּן הַלּוִיִּם מִבֶּן חֹדֶשׁ וּמַעֲלָה - שני אלפים ושתי רבבות, כדכתיב והיו פקודיהם כל פקודי הלויים וגו' "כל פקודי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל פִּי ה' לְמִשְׁפַּחְתָּם כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ וּמַעֲלָה שְׁנֵים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף" (במדבר ג, ט). וזהו שנאמר "רכב א-להים רבתיים אלפי שָׁנָן א-דני גם סיני בקדש' כלומר, שאותו המנין עצמו התקדש בסיני על רבבות אלפי ישראל.

(צפנת פענח, על התורה)

למשפחותם לבית אבות

רבינו יוסף מטרנאני זצ"ל, המכונה המהרי"ט, המוהרי"ט או המהרי"מ ט"ט (כדי להבדילו מהמהרי"ט ר' יוסף טאטאצאק), נולד בצפת בשנת ה'שכ"ט לאביו המבי"ט, רבי משה מטרנאני.

היה זה בסוף ימי מרן רבינו יוסף קארו, ובהיותו בן שמונה שנים לקחו אביו להתברך מפי מרן.

בן י"ב היה כשנפטר עליו אביו, ונכנס ללמוד תורה במשך שבע שנים מפי רבי שלמה סאגיס שהיה חתנו של האר"י, וממקובלי צפת וראש הישיבה שם, "וקרא ושנה את כל התלמוד עד שהיה לו כמאן דמונח בכיסתיה" (לשון מרן החיד"א שם).

רבי דוד אגוזי, מרבני קושטא, קרא עליו "מארי דאורייתא (אדון התורה) ויוסף הוא השליט", וגם תלמידו רבי שלמה חדידה, מרבני ירושלים, מכנהו "בוצינא דנהורא [נר המאיר], מאיר עיני חכמים בתורה, עימו חוכמה וגבורה, החכם השלם... יגדיל וירומם וינשא ויגדל יקר תפארת גדולתו, יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל אמין". החיד"א כתב שהיה ירא חטא, עניו, חסיד, מרביץ תורה ובעל חידושים עמוקים.

זמירות לשבת

יחיד רם וערוה חושף, לבש עו תר, בקדש נאדר, שכי ישראל יאסף, לעיר התדר: מרומם שכן שחקים, שכינא מעפרא יקים, מצריז נקם ינקם, אדום וקדר, מהם טוב נעדר, יהיה פורר לחלקים, ויהיו ויכר: יחיד וכו' א-5 גדול מושיע חוסים, קין וצבא לחשך תשים, עד אנה גנים לחוצים, כשרם נקדר, ומאורם קדר, מלך עלינו שום תשים, מלכא לן שדר: יחיד וכו' יסר ארין על בלימה, גרש-נא את בן האמה, דגל ישראל תריקת, דן איהו תדר, ופה מתהר, ותגדל שמוך בעלמא, ותעלה ותתדר: יחיד וכו' רעה ישראל הביטת, בעני בן דרו מטה, ואף על פי אשר חטא, ובקרבנו חור דר, כל קין ודדרה, כמה גדולה תרסת, חור בו תדר: יחיד וכו' רחום מוחל וסולח, לצרת הבת משנית, שרשיה ציון תפריה, נפן סבורה, באיטו דר, מתרה יתן תרית, כפרי עין תדר: יחיד וכו' חו יך קים חמלתו, ויבר לעולם בריתו, ויתיר את שבועתו, ואשר נדר, ובכרך תדר, בבית בהבנותו, סקרת ודר: יחיד וכו'

אשר מלח גיבו, לא-5 גדול ונורא, לכובר הקדוש רבי, יעקב אביהוציא: נקי מטהר פנים, כבעל נפנים, קדושתו שמים, רבנן בכל אתרא: ישר הלך בתמו, במעשי במקומו, ברח בן יופו, זו היא דרך ישרה: יעקב תם אהלים, יושב וכל פה בולם, מים עמוקים ידלים, כי אם לבינה תקרא: בתכמת הקבלה, גבר לשם ותהלה, תרחיב העמיק שאלה, אביר יעקב נורא: נפת ודבש כפיה, זה א-לי ואננה, איש א-להים קדוש הוא, וננה לו קאוה: ענתו ותמנו, קדשתו יראתו, אף כי אהרי מותו, תודיע עו וגבורה:

משכן עיללה

לעילוי נשמת
שבטאי בן ראובן ובת ציון ז"ל
נלב"ע י"ב תמוז
התשפ"ב
תנצב"ה

לעילוי נשמת
דליה בת דוד ותמרה ז"ל
רבקה (דונית) בת שבטאי ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
מאיר דודון
בן מסעודה ומלכו ז"ל
נלב"ע י' שבט ה'תשפ"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יהודה לאון קקון בן מרים ז"ל
מרסל קקון בת אסתר ז"ל
תנצב"ה
הקדש עלי משל חביב דודו הי"ד

איש על העדה

שיתפרנס מכיסם בשווה וייטול חלק בנכסיהם כשותף. ומשם זכה לכל הגדולה שלמד תורה בריווח בלי שום טרדה, שהם עסקו במשא ומתן והוא מחלק עימם ולא טרח כלל". ומסיים החיד"א: "וכשהיה הגאון אביו מהר"ר צבי בקושטא, היה זה כארבעים שנה אחרי פטירת מהרימ"ט, ובוודאי שידע הדברים על בורין".

בתוך זמן קצר יצא שמעה של הישיבה למרחוק, והגיעו ללמוד בה מכל רחבי טורקיה ושאר ארצות הבלקן. עשרות שנים עמד רבינו בראשות הישיבה, וזכה ללמד במרוצת השנים גם דור שני של חכמים שאבותיהם למדו אצלו בעבר. חכמים אלו שיצאו משיבת השפיעו על כל עולם התורה והיו רוב בניין מחכמי ישראל בדור שאחריו, ושיטת לימודו פרצה גבולות עם התיישבות תלמידיו כעבור שנים, כל אחד במקומו.

נמנה מעט מתלמידיו המפורסמים, וזו כמובן רשימה חלקית ממה שידוע. רבינו חיים בנבנישתי בעל כנסת הגדולה, ואחיו רבי יהושע בנבנישתי בעל שדה יהושע על הירושלמי. רבי חיים אלגאזי (מח"ס נתיבות משפט). רבי חיים אבולעפיא הזקן. רב אברהם בן חנניה (בעל שו"ת בית אברהם). רב יוסף חזן בעל עין יהוסף וראש השושלת לבית משפחת חזן. רבי יוסף קצבי (בעל צרור החיים). רבי חיים אלפאנדרי ובנו רבי יצחק אלפאנדרי (מח"ס מגיד מראשית). רב אהרן לפפא (בעל שו"ת בני אהרן). רבי שמואל הלוי הזקן, ראש ישיבת קושטא. רבי משה אשכנזי, רבה של מגאנסיה שבטורקיה. רבי זרחיה גוטא ובנו רבי נתן גוטא (רבה

אחר נדודים רבים הגיע רבינו יוסף מטרנאני זצ"ל לקושטא, שם נפתח פרק חדש בחייו. בישיבת 'האחים בן יעיש' העמיד לגיונות של תלמידים אשר מי תלמודם כנחלים נטיו לקצוות עולם ואור תורתם זרח על כל הארץ.

"הרגיל בספרי האחרונים עיניו יחזו שגדולי ישראל היו תלמידיו", כך כתב מרן החיד"א בספר שם הגדולים על רבינו יוסף מטרנאני המכונה מהרי"ט או מהרימ"ט. במשך הדורות נדפסו עוד רבים מספרי האחרונים מכתב יד, ואז נודע ביותר היקף התלמידים העצום שהעמיד בימי חייו, וכפי שחקרו ותיעדו כותבי התולדות. ואלו רק אותם שכתבו חיבורים או שהיו מוכרים בקרב הפוסקים.

כשהגיע רבינו בשנת שס"ה מצפת לקושטא, הפצירו בו האחים הגבירים רבי יוסף ורבי יום טוב למשפחת בן יעיש - שהיו בעצמם גדולי תורה - שיפתח ישיבה לבני 'קהל קדוש גירוש' (צאצאי המגורשים מספרד), והם ייטלו על עצמם את עול החזקתו והחזקת בני הישיבה. בזכות כך רבינו היה פנוי ללמד תורה בשלווה ונחת, כשגם אשת רבינו עומדת לימינו ועוסקת בפעולות השוטפות של קיום הישיבה לרווחתם של התלמידים באכסנייתם.

מרן החיד"א (שם בערכו) מביא את דברי הגאון יעב"ץ בספרו 'עץ אבות', ששמע מאביו החכם צבי ש"האחים הרבנים המובהקים וגבירים גדולים בני יעיש לקחוהו למהרי"ט ז"ל לביתם על מנת

של גליפולי שבטורקיה). רב שמואל עדילה מדייני קושטא. גם בנו של רבינו רב משה ורבי ישעיה מטרנאני למדו אצלו (ניתן לראות עוד במבוא לשו"ת מהרי"ט הגד"מ שהוסיף רשימה ארוכה של עשרות מתלמידיו).

מחמת המגפות שפרצו מדי פעם בצפת הוצרך רבינו לנדוד גלות אחר גלות. בתחילה מיד אחר נישואיו בשנת שמ"ו ירד למצרים עם רבו מהר"ש סאגיס, ושהה שם שנה אחת ובה "הספיק לחזור על רוב התלמוד בעיון נמרץ", כעדות בנו רבי משה. לאחר מכן חזר לצפת עד לשנת שנ"ה, אז פרצה שוב מגפה ועקר לירושלים. כעבור זמן מה חזר לצפת, ושוב יצא משם, והפעם בשליחות עבור יהודי העיר שדוחקם וענינם הכבידו ביותר, ובשנת ש"ס חזר לצפת.

עוד כשחזר ממצרים - בטרם מלאו לו 20 שנה - הוכר כגאון בתורה, שכן נשלחה אליו שאלה שנשאו ונתנו בה גאוני צפת הזקנים מהרי"ט ומהר"ש די אוזידא (בעל מדרש שמואל). וכשחזר לצפת בשנת ש"ס התמנה לעמוד בראשות ישיבת בית יעקב לאחר פטירת רבי יעקב בירב (השני). הצרות מעל ראשם של יהודי צפת לא פסקו, ואט אט הידלדל היישוב היהודי וירד מכמותו ומערכו עם עזיבתם של חכמי העיר. בשנת שס"ה עזב גם רבינו את צפת ועבר לקושטא, שם עמד בראשות הישיבה עד לפטירתו.

רבינו התבקש לישיבה של מעלה בתאריך י"ד תמוז שצ"ט. תנצב"ה.

רבי
שלמה הכהן
גדולי ישיבת בית שמש

רבי
משה בן
ישיבת בית שמש

רבי
משה בן זרחיה
מקב"מ חכמי בית שמש

רבי
משה בן זרחיה
מקב"מ חכמי בית שמש

רבי
יצחק אייזיק הרצוג
הרב הראשי לישראל

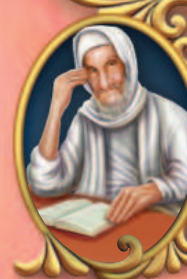

רבי
יוסף שלמה ברוך
ראש ישיבת 'פנינים'

רבי
יהודה חבשוש
ראש ישיבת 'פנינים'

זמירות לשבת

אשר שירת וזמרה. לְכָבוֹד רֹאשׁ וְעֹשֶׁתָּהּ. רַבִּי דָּוִד אֲבִיחַצִירָא:
נָתַל לוֹ לִשְׁבֶּתָה. בְּשִׁיר וְלִמְנֻחָה. אִשֶּׁת רִיחַ נִיחֹחַ:
וְרַחֵם כָּל הַנִּסְתָּרוֹת. רֹאשֹׁנוֹת אֲחֵרוֹנוֹת. נִחֲלָה לוֹ מֵאֲבוֹת:
וְהוֹצִיא אֶת מִפְעָלָם. לְיִשְׂרָאֵל הַנִּחֲלָלִים. יִשְׁמְחוּ בְּגִוְרָלָם:
דְּרָבוּ וְהִנְעִימוּם. מִזֶּהב וּמִפְּנִינִים. גַּם הָפֹז לֹא יִעָרֵם:
חַי עוֹלָם נִטֵּעַ בּוֹ. חֲתֻמָּתוֹ בְּתוֹךְ קִרְבּוֹ. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֲהַבּוּ:
זְכוּתוֹ תִּגַּן עֲלֵינוּ. בְּבִיאת מִשְׁחָנוּ. קֶרֶב קִיץ פְּדוּתָנוּ:
קִבֵּץ יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְיֵאכְלֵנוּ בְּלֻחָמוֹ. כָּל בְּנֵי רְחוּמֶיךָ:

אֲשִׁירָה נָא, לְכָבוֹד מְרָנָא, הוּא הַתָּנָא, רַבִּי יַעֲקֹב:

נִפְשׁוּ בְּצִדְקָה, דְּבִקְהָ וְחֻשְׁקָה, רַבִּי יַעֲקֹב:
שֵׁם לוֹ לְחֻשְׁקָה, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָה נָא...
נִקְרָא שְׁמוֹ תָּם, תִּפְאָרֶת לוֹ
חֻוָּם, וּבְאֵמֶת נִתְחַם, רַבִּי יַעֲקֹב.
יִשְׂרָאֵל נֶאֱמַר, נִטֵּעַ נֶעֱמָן, צִנְצֻנָּת
הֶסֶן, רַבִּי יַעֲקֹב: אֲשִׁירָה נָא...
אוֹרֶת זוֹ תוֹרָה, אוֹר הַמְּנוּרָה,
זֶכֶה וּבְרָה, רַבִּי יַעֲקֹב.
הוּא רֹאשׁ הַגּוֹלָה,
לְשֵׁם וְלִתְהַלָּה, מֵאֵד נִעְלָה,
רַבִּי יַעֲקֹב: אֲשִׁירָה נָא...
רְשׁוֹם בְּנִסְתִּים, כְּעֵל מַעֲשִׂים,
וְכֵן קְדוּשִׁים, רַבִּי יַעֲקֹב.
אֲבִי וְתוֹמִים, וְגַם אֲבִיוֹנִים,
חוּנָן עֲנִיִּים, רַבִּי יַעֲקֹב.
חֶסֶם וּמִצִּין, הוּא רֵב וְדוֹן,
בְּקִיא בְּכָל עֵצוֹ, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָה נָא...
צְדִיק וְעָנִי, כָּל יוֹם שְׁנִי,
שְׂכִינָה לְפָנָיו, רַבִּי יַעֲקֹב.
יוֹסֵם וְלִלְיָה, עוֹשֶׂה פְעֻלָּה,
בְּסוֹד הַתְּפִלָּה, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָה נָא...
רַחֵם לוֹ גִּלְיָה, לְשֵׁם וְלִתְהַלָּה,
מֵאֵד נִעְלָה, רַבִּי יַעֲקֹב.
אֲלִי רַב מוֹרָה, הָרֵב הָאֵרִי,
תָּנָא וְקָרִי, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָה נָא...
חֲבוּרִים הוֹצִיא, עַל תּוֹרַת
מִשָּׁה, שֵׁם לוֹ לְמִחְסָה,
רַבִּי יַעֲקֹב.
זְכוּת תּוֹרָתוֹ, צִוָּה לְעֵדוּתוֹ,
וְלִכְנֵי בֵיתוֹ, רַבִּי יַעֲקֹב.
קְדוּשׁ בְּקִדְשָׁה, אֵבֶן הָרֹאשָׁה,
וְכָל טוֹב עֲשָׂה, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָה נָא...

משכן

לעילוי נשמת
ראובן חג'י
בן מחבובה ע"ה
נלב"ע י"א ניסן ה'תשפ"ב
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יעקב לוי (טיק)
בן חזנה ז"ל
נלב"ע י"ד שבט ה'תשע"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
דן נוי בן פרידה ז"ל
נלב"ע ל' תשרי
ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אריה צדוק
בן שרה ויעיש ז"ל
נלב"ע כ"ח תמוז ה'תשע"ה
תנצב"ה

בתזמון כל כך מדויק. אני לומד מזה שלא לקמץ בהידור מצווה. לעשות את המקסימום ולא לחשוש, לא לשאול מאיפה אשלם את זה ואיך אסתדר. "בטח ביי ועשה טוב!" תבטח בה' שיעזור לך ותקיים את המצווה בכל מיני שלימות.

(גיליון השגחה פרטית)

משרה בהשגחה

בפעם זו אני רוצה לפרסם תודה לה' על אחוז המשרה שיש לי בעבודה.

בשל אי הבנה ירד אחוז המשרה שהיה לי באופן משמעותי, כל פעם עוד קצת ועוד קצת, עד שכבר לא כל כך ידעתי מה לעשות, וגם מאוד נפגעתי בדרך... השתדלתי לנסות לדון לכף זכות ולטובה מה שהצלחתי, והחלטתי לעשות את הסגולה של התנא רבי מתיא בן חרש שרבים פרסמו שעשו ונושעו.

הדלקתי את הנרות, התפללתי, ביקשתי אחוז משרה מסויים עם שעות נוחות, וחיכיתי בסקרנות לראות מה יקרה.

לאחר כמה זמן יצאתי מהבית, וכשחזרתי קיבלתי טלפון עם הצעה בדיוק עם אחוז המשרה שרציתי, ושעות כמו שביקשתי. אומנם אלו לא היו השעות המסוימות שרציתי, אלא דווקא את אלו שרציתי להוריד, ולכן לקח עוד זמן עד שהשלמתי עם הרעיון, ולאחר כמה זמן אכן קיבלתי אותו ברוך ה'. חשוב לי לציין גם את זה, כי גם כשאנחנו מתפללים לה' - הדבר האמיתי שאמור להיות הוא הכנעה וענווה ושגם התפילה היא בגדר השתדלות שלנו, וה' הטוב בעינינו יעשה.

הבנתי שכנראה ה' רוצה אותי בשליחות דווקא

שייתן את האישור, ואני אוכל לקחת אותן משם. חמי התלהב ממש. המזוזות היו כתובות ביופי ובדיוק עם כל ההידורים, ממש "זה א-לי ואנווה". הסוחר השאיר אצלו את המזוזות, וכשהגעתי לחמי לקחתי אותן אל ביתי החדש, בקול רינה ותודה.

לאחר חג הסוכות התקשרתי לסוחר, הודיתי לו בכל לב, ואמרתי שאני רוצה לשלם על המזוזות. התשובה שלו הפתיעה אותי: "אתה לא צריך לשלם לי", הוא אמר.

"המזוזות שלך עלו בסך הכול 5,600 שקל" - אז זה היה 1,750 דולר - "ואתה יכול להשתמש בהן עד מאה ועשרים ויותר, הקב"ה כבר שילם בשבילך".

"מה פירוש?" שאלתי בתדהמה. "אספר לך מה היה. כשנסעתי לחמין להביא לו את המזוזות, עצר אותי יהודי אמריקאי ושאל אם אסכים להסיע אותו. הסכמתי, והוא נכנס לרכב. בדרך הוא שאל אותי במה אני עוסק, וכשסיפרתי לו שאני סוחר בתפילין ומזוזות, הוא אמר, 'אני רוצה להיות שותף במצות מזוזה'.

אמרתי לו, 'בדיוק עכשיו אני בדרך להביא לאברך מזוזות מהודרות'. האמריקאי שמח מאוד. הוא שאל מה הוא הסכום הכולל של כל המזוזות, ועל המקום הוציא מכיסו אלפיים דולר, בשבילך. עכשיו תבין שלא רק שהמזוזות שולמו, אלא שהרווחתי עליהן יותר, ואתה יכול להיות רגוע לגמרי באשר לתשלום על המזוזות".

כל כך התרגשתי מהדרך שבה הקב"ה גלגל את זה, כך שאעבור מסוחר לסוחר, והכול

במתכונת השעות הללו, ושאייר את אור ה' גם שם.

(א"א)

שינוי לטובה

התוודעתי במדור מיוחד זה לסגולה להדלקת נר לדוד המלך ובקשת הבקשה הנצרכת, עשיתי זאת כמה פעמים וברוך ה' נושעתי בגדול.

בשבועות האחרונים היו כמה בעיות בריאות במשפחתי: לשניים מילדיי, אין ביד הרופאים לעזור... כל אחד עם בעיה שונה ומדאיגה. ופתאום גם לי התחילו כאבים וגם נפחות מדאיגה!

הדלקתי שלושה נרות, אחד לכל אחד מאיתנו, וביקשתי מה' שניושה בזכות דוד המלך. אמרתי שאפרסם בלי נדר ב'משכן שילה' אם אראה ישועה.

במקביל קיבלתי על עצמי בלי נדר להיזהר מאוד מלשון הרע, לנסות להתרכז ולכוון כמה שיותר בתפילה, וגם באופן כללי להשתמש במתנות, שהן: הגוף, הבריאות והמחשבה, כדי לעבוד את ה' ולשמוח אותו, ולא חלילה להיפך.

ברוך ה' ישתבח שמו, אני מתרגשת לבשר שהכאבים שלי חלפו כבר באותו יום! גם אצל שני הילדים מסתמנת הטבה מפתיעה ומשמחת!

יהי רצון שבזכות הפרסום הקדוש הזה, נזכה לישועה השלמה, וכמובן מצפים לגאולה ברחמים, במהרה, בביאת המשיח!

תודה רבה! אנו אוהבים מאוד את הגיליון ומצפים לו, כל המשפחה בכל שבוע!

(מ"ל, ירושלים)

רבי יוסף חיים
בית יוסף אור חיים

רבי יחזקאל יוסף
מבית ששון שיר יוסף

רבי עמרם קורח
ישיבה של תל אביב

רבי נסים
מבית ששון שיר יוסף

רבי ישראל חנינה
מבית ששון שיר יוסף

רבי יצחק דב קופלמן
ישיבה של תל אביב

רבי יהודה ב'מרי'
ישיבה של תל אביב

זמירות לשבת

אלה אימלאי, אשר מהללי, צדיק כבא סאלי תראה נפלאותיו, בגליו, ומופתיו, הן הן נבחרותיו, אצל עליו א-לי: אלה אימלאי... צוף רבש בפיהו, זה א-לי ואנווה, ורחמם, קדוש הוא, צדיק כבא סאלי: אלה אימלאי... צדיק הוא בדינו, א-לי שדי, לימינו, לךרות יום יום צאנו, מרעיות צור גואלי: אלה אימלאי... בח"ן ובנגלה, זרועו לו מושלה, לישע סגולה, קנה חלקי, חבלי: אלה אימלאי... בגם של קדושים, ארמים תרשישים, הם, קדש קדשים, עד ובה ובלוי: אלה אימלאי... כל יומי וילי, אשר מהללי, לנשים, עשה לי, צדיק כבא סאלי: אלה אימלאי...

רצונך אשאלה, חי בעל תרצון, כאשר בתחלה, נהגת את הצאן, במרעה טוב וגפלא, ורחק כל עלצון, רועה ישראל סלה, האון את קולם: אשמך כד וכו'.

אתה הוא הא-להים, חשד ותרדן, קום נא ליקראת גבהים, צאי נא מן, לנגם נקמתך מהם, להשלים כל ענין, שמך וכסאך שהם, מעין כל חי נעלים: אשמך כד וכו'.

לעשה נפלאות לברו, את יריבי יריב, אקנה תמיד חסדו, השכם והערכ, ולא יסך בעדו, את מיררתו יחריב, ואז נשיר לך בבורו, השירים במשלים: אשמך כד וכו'.

חזה ציון מועדנו, אשר מבונת, מול זבול מקדשנו, שהיא הנוהגת, כח עליון לנו, ערן המבונת, אשר גם כל חפצנו, הם מקדש ואולים: אשמך כד וכו'.

זאת היתה לי בעניי, גדולה הבקשה, לאב המון נסי, בין בתרים ורחת, לאמר כתי ואיה, ומצאנה מנוחתם, כך כל מאווי א-לי תאות עולם: אשמך כד וכו'.

קץ ימים גלה לעם אלה עמוסי תלאות, גדל צעיר ועמלי, בפלאי-פלאות, מצפים אבות ועולי, עשה לטובה אות, כליו גרלי, בנך על תלם: אשמך כד וכו'.

לעילוי נשמת שמעון וזדהוקר בן אליזבט ז"ל משה יוחנן וקולקר בת מזל טוב ז"ל תנצב"ה

להקדשות ניתן לבנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת מיכאל עסיס בן משה וחייה עיישה ז"ל נלב"ע ד' אייר ה'תשפ"ה תנצב"ה

להקדשות ניתן לבנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת אבלין בן-שמחון בת פורטונה ז"ל יחזקאל חבה בן שמחה ז"ל תנצב"ה

להקדשות ניתן לבנות למערכת 073-222-4-999

תודה לה' על הכול, ותודה
על הצדיקים שה' שולח לנו!

(א"ס)

שער נפתח

אני ילד כבן 11, ולומד בכיתת תקשורת בתלמוד תורה בירושלים.

בגלל שאני בכיתת תקשורת, יש לי מלווה בהסעה.

הנס שלי התרחש בבוקר עם המלווה שלי, כשהוריד שלושה ילדים לתלמוד תורה, ובשער שלהם היה אינטרקום. המלווה הוריד אותם קצת באיחור, וניגש לשער וצלצל. השער לא נפתח, בגלל השעה המאוחרת. ואני הייתי בהסעה שלי עם נהג ערבי. הנהג צעק למלווה ואמר שהוא כבר יוריד אותי לבד (ואני הייתי צריך לרדת עם המלווה לתלמוד תורה שלי), ואני כמובן לא רציתי לרדת לבד וממש פחדתי... אז אמרתי פרק 'מזמור לתודה', וזה קרה:

פתאום השער נפתח!!!

ממש שמחתי ואמרתי בלב: כמה טוב הקדוש ברוך הוא, כמה הוא אוהב את עם ישראל.

תראו כמה חשוב להודות לה' ולהגיד 'מזמור לתודה'!

(מ"מ)

דו"ה בלי דו"ה

ראשית, אתחיל בדבריי בדברי שבח למערכת 'משכן שילה' המחזקת אותנו בכל שבוע, ובמיוחד בתקופה קשה זו. אתם עושים לנו עונג שבת של ממש! את הסגולה הזאת כל אחד מעם ישראל,

מצד הילדים. כל שבוע הייתי מקבלת דיווח מהגגנת, שיש לילד שלי קשיי הסתגלות בגן. ראיתי שלא טוב לו. הוא הלך בלי מצב רוח וחזר עוד יותר בלי מצב רוח. הוא היה משתף אותי ומספר שילדים מעליבים אותו כל יום ופוגעים בו. ניסיתי לדבר עם האימהות שלהם - אך זה לא עזר. הרגשתי חוסר אונים, עד ששקלתי להעביר אותו לגן אחר בשנה הבאה. הגגנת לא הביעה התלהבות, כי היא אמרה שהבעיה היא של הילד שלי, ואם אעביר אותו גן - הבעיה תעבור איתו לגן השני. היו עוד שיקולים שהקשו עליי לקבל החלטה חד-משמעית. הייתי צריכה כבר להכריע לאן אני רושמת את הבן שלי.

בוקר אחד החלטתי לעשות את הסגולה של התנא רבי מתיא בן חרש. הדלקתי 18 נרות ועשיתי כל מה שצריך, והתפללתי ובכיתי שה' יאיר את עיניי בזכות הצדיק, והבטחתי בעזרת ה' שכשאראה ישועה אפרסם אותה. החלטתי שאחרי עשיית הסגולה אני מרפה, וה' כבר יראה לי את הדרך.

ביום של הסגולה אני הולכת להחזיר את הילד שלי מהגן, והגגנת קוראת לי להיכנס. היא מספרת לי שהיום היה לילד שלי לא פשוט בגן, והיא ממליצה לי להעביר אותו גן בשנה הבאה.

חייכתי, והיא לא הבינה למה אני מוחיכת. אני שמחתי שכל כך מהר ה' נתן לי סימן מה לעשות. עוד באותו היום רשמתי את הבן שלי לגן השני. הבן שלי נמצא שנה בגן השני, וברוך ה' הוא שמח, נהנה ללכת לגן, ורוכש חברים וחוזר עם חוויות טובות.

מהקטן עד הגדול, יכול לעשות, וגם אני עשיתי ולא האמנתי כמה זה מסוגל.

לסגולה קוראים 'אין עוד מלבדו'. פשוט.

לפני כחודש נסעתי על האופנוע שלי, ובחוסר אחריות עברתי עבירת תנועה. למפרע, אני כמובן לא הייתי עושה זאת, אך אני מספר לאחר מעשה מה היה.

ראתה זאת ניידת משטרה שעמדה מטרים ספורים בצד, בפניה, ועצר אותי השוט. מיד ביקש רישיונות וביקש ממני להמתין לקבלת הדו"ח. בזמן הזה נזכרתי בסגולת "אין עוד מלבדו", והחלטתי לנסות אותה ולהחזיר לליבי שהכול מאיתי יתברך, והשוטר והמצב זה רק מאת ה', והוא זה ששלח אותי, כי אין מציאות בעולם חוץ ממנו יתברך!!! והלא ייאמן קרה! חזר השוט ואמר במילים הללו: "סע, ושיהיה לך יום טוב... החלטתי לוותר לך על הדו"ח, לא יודע למה. אבל צ'אנס אחרון!"

הייתי בהלם!!! ישתבח ויתעלה שמו לעד! יש לכם בעיה? צריכים ישועה מהירה? רק 'אין עוד מלבדו' שמבטל את כל הדינים באותה שעה

(כ"ס)

מעוניינים לפרסם סיפור השגחה פרטית מיוחד שחזק אתכם? ניתן לשלוח למערכת ונפרסם בלוג לזיכוי הרבים.

אין המערכת מתחייבת לפרסם כל סיפור שישלח לכן עדיף לא להבטיח לפרסם במשכן שילה.

רבי שמואל שיקור - מייסד מנחת הכהן

רבי שמואל שיקור - מייסד מנחת הכהן

רבי שמואל שיקור - מייסד מנחת הכהן

רבי שמואל שיקור - מייסד מנחת הכהן

רבי שמואל שיקור - מייסד מנחת הכהן

רבי שמואל שיקור - מייסד מנחת הכהן

רבי שמואל שיקור - מייסד מנחת הכהן

רבי שמואל שיקור - מייסד מנחת הכהן

רבי שמואל שיקור - מייסד מנחת הכהן

זמירות לשבת

לא-ל מרום, בותן חוקר, שומר לא ינום, הוא, לנו יבשר: יחנני, יגאלני, ומבור גלות, הוא יעלני בתוך קרבי, תורתך נשקרת, שחרי, ערבי, יום יום נזכרת, יגל לי, בתורת אמת, צור משנבי, השב העשרת, בנה משכני ודוכני, אם אשכח, אז תשכח ימיני: לא-ל מרום, בותן חוקר... אנא צורי, שמע תפילתי, האר גרי, קרב גאילתי, אשר שירי, בנעם זמירתי, עורי, עורי מהר שכינתי, שמחני, השמיעני, שופר משיית, ובוא יפגני: לא-ל מרום, בותן חוקר... לנו תפתח, שער תרחמים, עמך ישועה, ישר בקול נעים, שלח משיח, לתהות המרתם, עולות נקח, ונקריב זבחים, זבח קרבני, לארזי, אהלל שמו תמיד בלשוננו: לא-ל מרום, בותן חוקר...

אשר לך ארץ חמדה בלב חשוק, את, ארץ נבחרת, את, משוש כל תבלי, כי בורא דוק, את לנו תפארת: תמיד עני צופיה, עפרה, אני שוקק, בתוכך, שוכן י-ה, שופט בצדק, למה רועה נאמן, כך חשק, ולראותה, לא נתן, רק מפרחך, ובתוכך, לא נטמן, כך א-ל חקק, אשר לך ארץ חמדה... תמיד עני צופיה... דורך כך, ארבע אמות, ארץ צבי, סולת לה אשמות, צורי משנבי, ותמו המלחמות, מסביבי, יוצר כל הנשמות, גואל תביא: אשר לך ארץ חמדה... תמיד עני צופיה...

זמן יושב בשיבת לא שר צבא, ועם שולפי תרבות זכרו לא בא, אך תחקירי קהילות נפשו תאבה, וללמדם את לקחו מרי עברו: מוכב צדק לדורות ורח אורו, אחד היה אברהם בכני דורו, אשר באביב שנותיו הכיר יוצרו, וירא שם במאורותיו את משטרו: והנה הוא בארץ מתוך יער, ועם קומין אנשים מעט מזער, מול ארבעה מלכים קפץ נסער, ואת תרכם שם לא-ל כעפרו: וביום כן כוש השליכו אל כבשנו, ויר מלאך אל תוכו וצננו, כי שם שם לא-ל ש-די בכסחונו, אחד היה אברהם בכני דורו:

משכן שילה

להצלת נהוראי וליאור בני שולה הי"ו שולה בת גולייט הי"ו משה בן חוה הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואת והצלחת אבישי בן מרגלית הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואת והצלחת שמעון ודינה אלגרבל ומשפחתם הי"ו

קבעת

ראש השנה פרק ד' | משנה א'

בכל מקום שיש בו בית דין.

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת - במקדש היו תוקעים בשופר ככלל ראש השנה, אבל לא תוקעין במדינה - מחוץ לבית המקדש, לא בירושלים ולא בגבולין. משתקרב בית המקדש השני, התקין רבן יוחנן בן זכאי שייהו תוקעין בשופר בראש השנה שחל בשבת בכל מקום שיש בו בית דין לפי שבית הדין מזהירים את העם שלא להעביר את השופר ברשות הרבים. אמר רבי אלעזר: לא התקין רבן יוחנן בן זכאי תקנה זו לתקוע בשבת אלא כיבנה בלכך שם הייתה הסנהדרין הגדולה בימיו, והוא הדין בכל מקום שתהיה בו הסנהדרין הגדולה. אמרו לו חכמים לרבי אלעזר: אין הדבר כן, אלא אהר יבנה ואהר כל מקום שיש בו בית דין של עשרים ושלושה - תוקעים בשבת.

פרק רביעי

פרק זה משלים לבאר את דיני השופר ומבאר גם את דיני התפילות והברכות שבסדר היום.

משניות א'-ד' מביאות כמה מתקנותיו של רבן יוחנן בן זכאי אחר החורבן.

פרק ד' משנה א'

תקנת חכמים לתקוע בשופר בראש השנה שחל בשבת בבית המקדש בלבד, ותקנת רבן יוחנן בן זכאי אחרי החורבן לתקוע

מעלת משה רבינו

ידבר איש אל רעהו (שמות לג, יא). כלומר כמו שאין אדם נבהל לשמוע דברי חבירו, כך היה כח בדעתו של משה רבינו להבין דברי הנובאה והוא עומד על עומדו שלם. כל הנביאים אין מתנבאים בכל עת שירצו, משה רבינו אינו כן, אלא כל זמן שיחפץ רוח הקודש לובשתו ונבואה שורה עליו ואינו צריך לכווין דעתו ולהזדמן לה, שהרי הוא מוכן ומזומן ועומד כמלאכי השרת, לפיכך מתנבא בכל עת, שנאמר: ויאמר אליהם משה עמדו ואשמע מה יצוה יי' לכם (במדבר ט, ח) ... פרש מן האישא לעולם, ומן הדומה לו, ונקשרה דעתו לצור העולמים, ולא נסתלק מעליו ההוד לעולם, וקרן עור פניו ונתקדש כמלאכים (הלכות יסודי תורה פרק ז' הלכה ו').

עם ישראל פחדו לדבר איתו, לגשת אליו, לעבור לידו, שנאמר: וייראו מן קנשת אליי (שמות לד, ג), לכן לקח ה' איזה דיקט גדול, מחיצה, ונתן על פני משה כדי שיוכלו העם להסתכל עליו בדברו איתם, שנאמר: ויתן על פניו מסוה (שמות לד, ג). בתחילה יכלו כל העם להסתכל עליו בלי בעיה, חטא העגל לקח להם את הכול

אומר הרמב"ן על בני לוי כי הם בעצמם חסידי עליון ראויין לספר בהן כאבות העולם (שמות ו, יד). אחר כך בא עומם שהפך אותנו לעסירים בזכות זה שהוליד את משה ששקול כשישים ריבוא. ואז בא משה רבינו ע"ה. משה רבינו עשה עבודה עצמית גבוהה ביותר, כלשון הרמב"ם: "ומה הפרש יש בין נבואת משה לשאר כל הנביאים? שכל הנביאים בחלום או במראה ומשה רבינו מתנבא והוא ער ועומד, שנאמר: ויבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליי (במדבר י, פט). כל הנביאים על ידי מלאך, לפיכך רואים מה שהם רואים במשל וחידה, משה רבינו לא על ידי מלאך, שנאמר: פה אל פה אדבר בו (במדבר יב, ח). כל הנביאים יראים ונבהלים ומתמוגגין ומשה רבינו אינו כן, הוא שהכתוב אומר: כפאשר

שפתותיהם רובבות

הגאון רבי ישראל זאב הלוי הורביץ זצ"ל

מחשבה ומעשה

אפשר לפרש מה שכתוב בזמירות לשבת קודש: "נחלת יעקב יירש, בלי מצרים נחלה, ויכבדוהו עשיר ורש, ותזכו לגאולה, יום שבת אם תשמרו, והייתם לי סגולה" - כי המחשבה לפעולה טובה נתעלית לפעמים, יותר מגוף המעשה הטוב בפועל, כי יכולה היא להיות בלי גבול ושיעור. וזה שאמר "נחלת יעקב" - דהיינו: ארץ ישראל "יירש בלי מצרים נחלה" - כלומר במחשבה שחושב לעלות לארץ ישראל יכולה להיות נחלה בלי מצרים - דהיינו: בלי גבול, מה שאין כן במי שכבר עלה בפועל, שהוא בגבול וערך. ושבת גם כן כך, כי יכולים לכבדו "עשיר ורש" שווה, ועל ידי זה תתקרב הגאולה לעולם. כי שמירת שבת כראוי תקרב הגאולה כידוע, ואין אפשר שיעשיר ורש יכבדו שבת כראוי בשווה, אם לא במחשבה, שהרי במעשה אי אפשר שיעשיר ורש יכבדו שבת כראוי בשווה, כי דל אין ידו משגת, מה שאין כן במחשבה.

(נחלה לישראל וארץ חמדה)

הלכה יומית

מאת הרב הגאון אברהם כהן שליט"א

שאלה: אדם שמניח תפילין של רבינו תם, האם רשאי להפסיק בדיבור בין תפילין של יד לתפילין של ראש?

תשובה: גם בתפילין דרבינו תם אסור להפסיק בדיבור בין של יד לשל ראש, ומכל מקום מותר לענות קדיש וקדושה ואמנים בדברכות, כיוון שהיא מצווה עוברת (יביע אומר ג, א).

שאלה: מהו הזמן הראוי להניח בו תפילין רבינו תם? **תשובה:** לכתחילה, נכון יותר שיחלוץ את התפילין של רש"י רק לאחר עלינו לשבח (שיש בזה סוד נשגב ונסתר), ואחר כך יניח את התפילין של רבינו תם, ויקרא בהן קריאת שמע (שולחן ערוך סי' לד).

זמירות לשבת

אדוננו בר יוחאי: ראה פניו מאירים, בשבת עם חברים, עת גילה סוד נסתרים, אדוננו בר יוחאי: שלום רב על משכבו, מה טוב חלקו וטובו, דובר אמת בלבו, אדוננו בר יוחאי: תורתו מן לנו, היא מאירת עינינו, הוא ימליץ טוב עלינו, אדוננו בר יוחאי:

עשה שבועים תקונים, יקרים מפנינים, כס תתן העליונים, אדוננו בר יוחאי: פתח פיהו בחכמה, הוציא אור תעלומה, תקן וזרי חסד, אדוננו בר יוחאי: צדיק יסוד עולם, גלה מדרש הנעלם, יכול לפטור העולם, אדוננו בר יוחאי: קולו מר עריצים, והכביר את הקוצים, וחציל הלחצים, אדוננו בר יוחאי:

עולם היה, אדוננו בר יוחאי: לכל ישראל האיר, בסוד תורה הכתיר, כאור החמה מזהיר, אדוננו בר יוחאי: מקום בחר בשמיא, עם הנביא אתה, זה מבני עליה, אדוננו בר יוחאי: נחמד מאד למעלה, זכה ליקר וגדלה, כתר עליון לו נגלה, אדוננו בר יוחאי: סיני סיני לו נקרא, ארי שבחבורה, ממנו תצא תורה, אדוננו בר יוחאי:

ושם נברא מעין לו, וחרוב למאכלו, מה טוב חלקו וחבלי, אדוננו בר יוחאי: זכר צדיק לברכה, דין ריבא ובר ריבא, זכת ורבים זכת, אדוננו בר יוחאי: חדש כמה תלכות, תן במשנה ערוכות, זה המרגיז ממלכות, אדוננו בר יוחאי: מהר את עיר מבריה, עשה אותה נקיה, הודו לו מן שמיא, אדוננו בר יוחאי: ידע כל הנסתרות, דבריו עושים פרות, כפול כמה נורות, אדוננו בר יוחאי: כל ימיו אשר היה, אות הקשית לא נתיח, כי הוא אות

ואמרתם מה לחי רבי שמעון בר יוחאי: איש א-להים קדוש הוא, אשר עין ראתהו, לב חכם ושבילי פיהו, אדוננו בר יוחאי: כרוך הוא מפי עליון, קדוש הוא מתרין, מאור גלילי אדוננו בר יוחאי: גבור ואיש מלחמה, ברת תורה תמימה, מלא מדע ותבונה, אדוננו בר יוחאי: צדש כל תעלומות, בעו ותעצומות, עלה מעלות רמות, אדוננו בר יוחאי: החכם בתוך מערה, מפני הגזירה, שם למד סתרי תורה, אדוננו בר יוחאי:

משכן עילי

לעילוי נשמת יצחק וויסבורד בן מרדכי דוד ז"ל נלב"ע י"ז אלול ה'תשע"ג תנצב"ה

להקדשות ניתן לבנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לבנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לבנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת אליעזר אוסקר בן רחל ז"ל נלב"ע י"ז אייר ה'תשע"ה תנצב"ה

קביעות

פרק ד' משנה ב'

יתרונות שהיו לירושלמים על פני יבנה והבדלים ביניהם בעניין תקיעת שופר בראש השנה שחל להיות בשבת.

ועוד זאת היתה ירושלים ויתרה - שונה על יבנה בעניין תקיעת שופר שחל בשבת, שכל עיר שהיא רואה את ירושלים ושומעת את קול השופר וקרובה לירושלים, שהיא נמצאת בתחומה ויכולה לבוא - שאין נהר המפסיק ביניהם - תוקעין אף בה בשבת. וכיבנה לאחר החורבן לא היו תוקעין בשבת אלא בבית דין בלבד ולא מחוץ לבית הדין.

ראש השנה פרק ד' | משנה ב'-ג'

פרק ד' משנה ג'

אגב המשנה הקודמת הובאו עוד תקנות של רבן יוחנן בן זכאי.

בראשונה - בזמן הבית היה הלולב נטל במקדש שבקה - בכל שבעת ימי חג הסוכות, ובמדינה - מחוץ למקדש יום אחד - היום הראשון של חג. משתכר בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב נטל במקדש שבקה - כל שבעת ימי חג הסוכות וזכר למקדש. ועוד תקנה עשה רבן יוחנן בן זכאי ושהיה לאחר החורבן יום הנפה - יום הנפת העומר שהוא ט"ו בניסן בליל אסור לאכול מהתבואה החדשה, ורק מיום י"ז בניסן הותרה האכילה.

השגחה פרטית היא על כל דבר בעולם

להם כח להשפיע עליהם ואין שליטה בהם. כלומר שהאדם חושב כל הזמן על מה שאירע בעבר, ונשבר ונופל ממשברי העבר אף על פי שכבר חלף ועבר לו. והמחשבה השנייה היא על העתיד, שחושב כל הזמן על העתיד איך יוכל להיטיב את עתידו. והנה את העבר אין כח ואין יכולת לשנות, וכן על העתיד יש רק כח להתפלל ולבקש מהקב"ה עליו, אך היצר הרע מנסה להכניס את האדם כל הזמן להיות שקוע בעבר או להיות בפחד מן העתיד, בדברים שבכלל לא נמצאים בשליטת האדם. לכן יחזק את עצמו בשני דברים אלו לשים את מבטחו בה', שכל מה שאירע ויאירע הכול מכון מה', ולא יאבד את זמנו במחשבות ריקות, דהנה רוב הדברים שפוחד מהם האדם אין להם קשר למציאות העכשווית, ורחוקים מרחק גדול ביותר מן המציאות. לכן יחזק את עצמו בעיקר ויבטח בקב"ה. צריך האדם לדעת שעל כל דבר בחיים יש השגחה פרטית מן השמיים, על פרנסתו ובריאותו, על כל עניין ועניין, ואי אפשר להתחכם כנגד ה' ומה שנקצב לו יקבל בכל אופן, אלא על האדם לעשות השתדלות בדרך טבע העולם.

(סיפורי הר"ף)

מסופר על החזון איש זצוק"ל שפעם צעד עם אחד ממקורביו בטויל היומי, שהיה נוהג לעשות לצורך בריאותו. לפתע נכחו לראות ילד קטן מסתובב בקצה גג בניין, והגג היה ללא מעקה. המלווה היה נסער ומבוהל. תפסו החזון איש ואמר לו: אל תלחץ ואל תיבהל, לכל אחד ישנה ההשגחה שלו ואין מה לפחד, רק בדין חיוב הצלה רוץ מהר למעלה להצילו. וכן פעם שאלו אותו אם אפשר לטוס במטוס. היה זה בזמנים שבהם נפלו מטוסים, והיה פחד לנסוע, והשיב שאנשים נופלים ולא מטוסים נופלים, דהיינו שיש שחושבים שהסדר הוא שכאשר המטוסים נופלים ממילא גם האנשים שבו נופלים, ולא כן הוא, אלא שמחמת חטא האנשים, נופלים המטוסים. וכאשר האדם יראה כך את האמונה בקב"ה, ממילא יוכל לשנות את דעתו, כי הטעות הגדולה של בני האדם היא שמחשבתם נמצאת בשני מקומות אשר אין

הגאון רבי יהודה בן עטר זצ"ל

על רבינו

רבינו נולד בעיר פאס שבמרוקו, ולמד מהרבנים הגאונים הרב וידאל הצרפתי והרב מנחם סרירו. בשנת תנ"ח (1698 למנינם) מונה רבינו לדיין יחד עם רבותיו. בשנת תס"א נאלץ לנדוד למכנאס, יחד עם רבים מיהודי העיר פאס, לאחר שהמלך הטיל מס כבד על יהודי העיר פאס. גם במכנאס ישב בדין יחד עם רבותיו ועם חכמי העיר. משנת תע"ג (1713), לאחר פטירת הרב וידאל, כיהן כדיין יחידי במכנאס. רבינו חזר לעיר פאס, ועמד בראש הקהילה היהודית שם. חיבר ספרים רבים, חלקם נותרו בכתב יד, ובהם 'מנחת יהודה' ו'שיר מכתם'.

הלכה יומית

מאת הר"ה ג' אברהם כהן שליט"א

שאלה: אדם שממחר לעבודתו או ללימודו, ואינו יכול להמתין עד אחר התפילה, מתי יכול להניח תפילין של רבינו תם?

תשובה: מי שהשעה דחוקה אצלו למהר ללכת לעבודתו או ללימודו, ואינו פנוי להניח תפילין דרבינו תם לאחר התפילה, יכול להניח קודם קדושת וברא לציון. ובימים שני וחמישי יוכל להניח קודם קריאת התורה.

וכמו כן, אם שליח הציבור והקהל מאריכים בתפילת לחש, והוא בטוח בעצמו שיוכל להספיק לחלוץ תפילין של רש"י, ולהניח תפילין דרבינו תם קודם שיתחיל שליח הציבור את החזרה, רשאי לעשות כן (ביע' אומר ג, ד).

ובראש חודש לכתחילה יש להניח תפילין של רבינו תם באשרי של אחר תפילת לחש של שחרית, ולחלוץ קודם מוסף, ואין להקל להניח תפילין דרבינו תם אחר מוסף.

הגדולי רש"י
הדמות את מורו

רבי
שטען נתן בידמן
האדמו"ר מסאטמאר

רבי
שלמה גיבני
מחב"ס חסיד

רבי
סעיד מוחרר
הרב של נבלי - חסיד

רבי
יהודה לייב אש"ל
בשרי שייש וכולם של חסיד

רבי
חיים פינטו
מנהיגי חסידים מרוקו

רבי
חיים חוריי
מנהיגי חסידים תוניסיה

רבי
בן ציון מרדכי חזן
מנהיגי חסידים 'שירת חזן'

זמירות לשבת

בר יוחאי, נאצרת בגבורה, ובמלחמת אש דת השערה, ותרם הוצאת מתערה, שלפת נגר צוררדי:
בר יוחאי, למקום אבני שיש, הגעת לפני אריה ליש, גם גלת בותרת על עיש, תשורי ומי ישורדי:
בר יוחאי, בקדש הקדשים, קו ורוק מחדש חדשים, שבע שבתות סוד המשים, קשרת קשרי ש"ן קשרדי:
בר יוחאי, יו"ד חקמה קדומה, השקפת לבבונה פנימה, ל"ב נתיבות ראשית תרומה, את כרוב ממשח זור, אורדי:
בר יוחאי, אור מפלא רום מעלה, וראת מלכתבי כי רב לה, תעלומה ואין קורא לה, נאמת עין לא תשורדי:
בר יוחאי, אשרי יולדתך, אשרי העם הם לומדיך, ואשרי העומדים על סודך, לבושי חשן תמך ואורדי:

בר יוחאי, נמשחת אשרך, שמן ששון מחברך:
בר יוחאי, שמן משחת קדש, נמשחת ממדת הקדש, נשאת ציון נור הקדש, חבוש על ראשך פארך:
בר יוחאי, מושב מוכ ישבת, יום נסת, יום אשר ברתה, במערת צורים שעמרת, שם קנית הודך ותורדי:
בר יוחאי, עצי שמים עומדים, למורי ה' הם לומדים, אור מפלא אור תיקוד הם יוקרים, תלא תמה יורד מורדי:
בר יוחאי, ולשרה תפוחים, עליה ללקוט בו מרקחים, סוד תורה כציצים ופרחים, נעשה אדם נאמר בעבורך:

משכן שילה

לעילוי נשמת
רחל חזיה
בת עישה ז"ל
נלב"ע כ"ג אייר ה'תשע"ח
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שרה סימון
בת רחמה ז"ל
נלב"ע כ' טבת ה'תשע"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

קביעות

פרק ד' משנה ה'

המשך תקנות רבן יוחנן בן זכאי בעניין קידוש החודש אחרי חורבן בית המקדש.

בראשונה היו בית דין מקבלין עדות החדש -

עדים שראו את הלבנה בחידושה, במשך כל היום - כל יום השלושים לחודש אלול, שאפילו באו עדים סמוך לשקיעה, היו מקדשים את יום השלושים על פי עדותם והיו עושים אותו ראש חודש. ומכיון שהיו מצפים לביאת העדים כל אותו היום, היו נוהגים בו קדושת החג מספק, שמא יבואו בו עדים.

פעם אחת נשתהו העדים מלכבד מאוחרת מאוד ונתקלקלו הלוים בשר של בין הערביים, שלא ידעו אם לשיר שיר של יום טוב אם של חול, ואז התקינו שלא יהיו בית דין מקבלין עדות החודש כל אותו היום אלא עד המנחה - עד

ראש השנה פרק ד' | משנה ד'

זמן הקרבת קורבן התמיד של בין הערביים. ואם באו עדים בשלושים באלול מן המנחה ולמנחה לא היו מקבלים אותם באותו יום, אלא נזהגין אותו היום - יום השלושים קדש - יום טוב, אף על פי שמחר יהיה ראש השנה האמיתי, והיו גם גומרים את היום בקדושה, שלא יזלזלו ביום זה בשנים הבאות ויעשו בו מלאכה, ולבסוף יבואו עדים ונמצאו מחללים יום טוב למפרע, ולמחר קדש - יום טוב מן התורה, שהרי לא קידשו את החודש ביום השלושים.

משחרב בית המקדש ואין עוד חשש לקלקול הלוויים בשיהייה התקין רבן יוחנן בן זכאי, שיהיו מקבלין עדות החדש כל היום.

אמר רבי יהושע בן קרחה: ועוד זאת התקין רבן יוחנן בן זכאי, שאפילו אם ראש בית דין נשיא הסנהדרין, נמצא בכל מקום אחר, מחוץ למושב בית הדין הגדול, שלא יהיו העדים הולכין אחריו להעיד עדות החודש, אלא הולכים למקום הנער הקבוע של בית הדין הגדול ויעידו לפניו, והם יקדשו את החודש בלעדיו.

התלהבות בעבודת ה'

העשירית והמאה מההתלהבות של הפעם הראשונה. וכך באותה התלהבות ראשונית, באותה התחדשות, הוא הדליק כל יום את נרות הקודש!

ללמדנו שההתלהבות היא לא רק 'נספח' למצווה, היא חלק ממנה! ולקיים בהתלהבות פירושו לקיים את המצווה בשלימות.

ועל כך מוסיפים בספרי החסידות: "בהעלותך את הנרות - שתהא השלחבת עולה מאלה" (רש"י במדבר, אין הכוונה דווקא לשלחבת של הנרות שבבית המקדש, אלא השלחבת בליבו של כל אדם ואדם.

חנך את בן, בצורה שירצה מלכו ומיוזמתו להמשיך באותה דרך, שתעלה בו השלחבת מאלה, ולא רק כאשר גפרור חיך צמוד לפתיל חייו. שיבין עד כמה גן העדן בעולם הזה, וכך "גם פי יקצין לא יסור מןה" (משלי כב, ו).

כי דרך טובה ויפה כל כך, אין אדם בעולם שירצה לעזוב.

ברוכים תהיו!

שלום וברכה, מורי רבנותי!

הקדוש ברוך הוא מבקש ממשה רבינו לומר לאהרון הכהן: "בהעלותך את הנרות, אל מול פני המנחה יאירו שבעת הנרות" (במדבר ח, ב). התורה מעידה ואומרת: "ויעש כן אהרן" (שם א).

ורש"י כותב בשם המדרש: "ויעש כן אהרן - מלמד שבחו של אהרן שלא שינה". וכולם שואלים: האם ייתכן שאהרון, שנבחר משמיים לכהן הגדול הראשון, הוא זה שסרב לציווי ה' האם הוא זה שצריך לשבח אותו שלא שינה? ועל כך עונים בעלי המוסר, שאהרון הכהן לא רק שלא שינה בפעם הראשונה מרצונו של הקדוש ברוך הוא, אלא לא שינה בפעם השנייה, השלישית,

שפתותיהם רובבות

הגאון רבי חיים מרדכי לבטון זצ"ל

כשרואה אדם כשר שבאו לו ייסורים, ידע שבעוון הדור לקה.

לעניות דעתי אל זה כיוונו רבותינו זיכרונם לברכה באומרים "החושד בכשרים לוקה בגופו" - שלכאורה יש להפליא, מה ראו על ככה לענוש לחושד בכשרים שילקה בגופו, ומה היא מידה כנגד מידה?

האומנם, יתבאר, דהיינו שכיוונו באומרים כל החושד בכשרים - אם רואה אדם כשר שבאו לו ייסורים בעוון הדור, לא די שאינו שוב ומתחרט באומרו בשלי הצער הזה, אלא אדרבה, הוא חושד בצדיק אשר נלקה, ואמור יאמר כי עוונותיו גרמו כל אלה, לכן הענישוהו שלקה בגופו, כמו שחשדו לצדיק על שלקה בגופו כן הוא גם כן לקה בגופו, והווי מידה כנגד מידה ממש.

(בן יאיר)

הלכה יומית

מאת הרב אברהם כהן שליט"א

שאלה: שליח ציבור שמשום טורח ציבור אינו יכול להניח תפילין דרבינו תם באשרי שלאחר תפילת הלחש בראש חודש, מתי ראוי שיניח התפילין דרבינו תם?

תשובה: שליח ציבור עצמו שאינו יכול לשהות בהנחת תפילין דרבינו תם בשעת אמירת אשרי, מפני טורח ציבור, יכול להניח תפילין דרבינו תם אחר תפילת מוסף.

וכן אדם שהוא כבד פה, שאין דיבורו מהיר, ומחמת כך הוא מתעכב בתפילתו, ואם ישהה להניח תפילין דרבינו תם בשעה שאומרים אשרי יפסיד מחמת כך את התפילה בציבור, רשאי אף הוא להניח התפילין דרבינו תם אחר תפילת מוסף (ביע אומר ג, ה).

זמירות לשבת

נפשי צִלְחָה אוֹתָהּ, מִי וְתָן אֲמָצְאוֹהָ, פֶּתַח בֵּיתִי אֲרָאוּהָ, יִשְׁקָךְ בַּעַד אֲשַׁנְפִּי: לְכָבוֹד וְכו' חֲסִין קְדוֹשׁ נִקְרָאוֹהָ, אִישׁ אֲשֶׁר פָּנָיו רָאוּהָ, הֵן כְּבִיר יְדוֹ מִצֵּהָ, תְּשׁוּרָה לֹא לְהִבְיֹא: לְכָבוֹד וְכו' חֵן חֵן לֹא אִישׁ לֹא נִגְלָה בְּחֵלוֹם, חִזְיוֹן צִלְחָהּ, וּבְקָרִית דָּם הַמִּצִּיחָה, בֹּא יְבֹא רֵיחַ כְּכֹכְבֵי: לְכָבוֹד וְכו' זָכוֹר לְמוֹט יֵאִיר נְרִי, וְבֶשֶׁר צִיּוֹן עֲזָרִי, וַיֹּאמֶר הַתְּנַעֲרִי, מִעַפְר קוֹמִי שְׁבִי: לְכָבוֹד וְכו' קוֹל זְמִירַת מְהֻלָּלִי, וְקָשִׁיב צוּרֵי גּוֹאֲלִי, וְלֹא הוֹמִי לִי, בְּכֵל עוֹד נִשְׁמָתִי בִּי: לְכָבוֹד וְכו'

נָסִים עָשָׂה וְשִׁנִּים בְּדַבְרֵיהֶם שְׁנוּיִים, עָשָׂה לֹא דֶר שְׁמִים, צוּרֵי גּוֹאֲלֵי אֲבִי: לְכָבוֹד וְכו' אֲמַת בְּפִיחֵי תִירָה, לְאַלְמָנָה עֲנִיָּה, עַתָּה אֶת בְּנֵי הַתִּירָה, וְלִנְפְשֵׁי אֲמֵר שׁוֹבִי: לְכָבוֹד וְכו' הַשְׁמֵן נָס בֹּו שְׁרָתָהּ, הַתְּרַכָּה בֹּו הַתִּירָה, כִּד הַקָּמַת לֹא כִלְתָהּ, וְתַגְדִּיל וְתִרְבִּי: לְכָבוֹד וְכו' רוֹדְפִים אַחֲרֵי תִהְיוּ, הִקְהָה בְּשִׁבְט פִּיחֹה, וַיֹּאמְרוּ ה' הוּא, אֲמַת וְאִתָּה נְבִיא: לְכָבוֹד וְכו' וְזָכוֹר אֲמֵר עָשָׂה, מִסְפָּר שְׁנֵים שְׁלֹשָׁה, מִסְפָּר לֹא נִתְּךָ אֲרֵבָהּ, הוּא הַמּוֹצִיא הַמְּבִיא: לְכָבוֹד וְכו' נִתָּן לֹא הָא-ל מְהֻלָּכִים, בְּעוֹלָם הַמְּלָאכִים, וְלַעֲתוֹת הַתְּרִיכִים, הוּא נִגְלָה בְּעָרְבִי: לְכָבוֹד וְכו' בְּקִרְשָׁהּ וּבְשִׁתְּרָהּ, עֲלָה עֲלָה בְּסַעֲרָהּ, אֲשִׁישֶׁע אֲלִיו קְרָא, וַיֹּאמֶר אֲבִי אֲבִי: לְכָבוֹד וְכו'

אֶעֱרָךְ מְהֻלָּל נִיבִי, לְפָנֶי א-לֹהֵי אֲבִי, לְכָבוֹד מְהֻלָּל לְכָבֵד, אֲלִיָּהוּ הַנְּבִיא: נִשְׁמָה הָא-ל בְּיִשְׂרָאֵל, תְּכַלְכֵּל הַשְּׁרוֹן, אִישׁ מְנוּעֵי אֶהְרֹן, מְשִׁרֵת צוּר מְשֻׁבָּבִי: לְכָבוֹד וְכו' כִּתּוּן לֹא-ל עֲלִיּוֹן הוּא, פִּינְחָם הוּא אֲלִיָּהוּ, הַנְּבִיא וְקִרְאוּהוּ, הַגִּלְעָדִי הַתְּשׁוּבִי: לְכָבוֹד וְכו' יוֹם קָמָה קָמָה הָא-ל תִּרְגַּם כִּכְח וָא-ל, נִשְׁאֵי שִׁבְט יִשְׂרָאֵל, וְכַת צוּר שְׁמָה קִבְּבִי: לְכָבוֹד וְכו' דִּין שִׁמְעַם מִפִּי רַבּוֹ אִישׁ אֲרִמִּית מְשֻׁכָּב, קְנֵאִים הֵם פּוֹנְעִים בּוֹ, וַיֹּאמֶר אֲרִיִּק חֲרָבִי: לְכָבוֹד וְכו' וְיָקָם מִחוּץ עֲדָה, רַחֵם בִּידֹו תִרְהָ, וְיִתְרֵד תִּרְדָּה, וְתִנְחַר כְּמוֹ לְבִיא: לְכָבוֹד וְכו' דָּקֵר בְּתִרְבּוֹ אוֹתָם, בְּרָדֵךְ שְׂכִיבָתָם, עַל הָאֶרֶץ הַבְּטָם, וְלִמְשָׁה אוֹתָם הִבְיֹא: לְכָבוֹד וְכו' בְּשִׁכְר וְאֵת א-ל חֵי נַעֲלָם, נִתָּן לֹא שִׁכְר מְשֻׁכָּם, בְּרִית בְּהֵנָה עוֹלָם, וְיִכְפֹּר עַלֵּי חוֹבֵי: לְכָבוֹד וְכו'

לעילוי נשמת
נעמי עליזה כהן ז"ל
בת ר' יהודה וזהבה ז"ל
נלב"ע ט"ז אלול ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יפה בת ריחנה כרמי ז"ל
שלמה בן יחיא כרמי ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יצחק יוסף
בן ציפורה ז"ל
נלב"ע כ"ח סיון ה'תשע"ו
תנצב"ה

קביעות

פרק ד' משנה ה'

אופן שילוב הברכות שתוקעים בהן - מזכירות, זיכרונות ושופרות - בתוך שאר ברכות תפילת מוסף של ראש השנה.

סדר ברכות של תפילת מוסף בראש השנה שבה תוקעים, כיצד? **אומר אבות** - ברכת "מגן אברהם" ו**גבורות** - ברכת "מחיה המתים" ו**קדשת השם** - ברכת "המלך הקדוש", ו**כולל ברכות מלכיות עמהן** - בברכת קדושת השם, **אינו תוקע בחתימת ברכה זו**. ומוסיף ברכת **קדשת היום** - "אתה בחרתנו... ברוך... מקדש ישראל ויום הזיכרון", ו**תוקע בסיום הברכה**, ואומר ברכת **זכר הברית**, ו**תוקע בסיום הברכה**. ואומר ברכת **שופרות** - "אתה נגלית... ברוך... שומע קול תרועת עמו ישראל ברחמים", ו**תוקע בסיום הברכה**. ואומר ברכת **עבודה** - "רצה" ו**הודאה** - "מודים" ו**כפרת פגמים** והברכה שלאחריה - "שים שלום", אלו **דברי רבי יוחנן בן נורי**. **אמר לו רבי עקיבא: אם אינו תוקע בשופר למלכיות**

ראש השנה פרק ד' | משנה ה'

למה הוא מזכיר סדר מלכויות בראש השנה, כמו הסדר בזיכרונות ובשופרות? אלא כך הוא סדר הברכות והתקיעות, **אומר ברכות אבות וגבורות וקדשת השם, וכולל מלכיות עם קדשת היום, ותוקע. זכרונות, ותוקע. שופרות, ותוקע. ואומר עבודה והודאה וכפרת פגמים.**

פרק ד' משנה ו'

עוד דינים בעניין פסוקי מלכויות, זיכרונות ושופרות.

אין פוחתין בתפילת מוסף פחות **מעשרה** פסוקים של **מלכיות**, ולא פחות **מעשרה** פסוקים של **זכרונות**, ולא פחות **מעשרה** פסוקים של **שופרות**. **רבי יוחנן בן נורי אומר: אם אמר שלש שלש פסוקים בכל - שלושה פסוקים לכל סדר וסדר, אחד של תורה, אחד של כתובים ואחד של נביאים - יצא.**

אין מזכירין פסוקי **זכרון מלכות ושופר של פגיעות** שסימן רע הוא להזכיר פסוקים אלו בראש השנה.

בכל ברכה **מתחיל בתורה** - בפסוקי התורה, אחר כך ממשיך בפסוקי הכתובים, ו**משלים בנביא** - בפסוקי הנביא. **רבי יוסי אומר: אם השלים בתורה - יצא.**

ה' יתברך רוצה רק שנחיה בשלום

השכן שלו הוא עובר מדרכה... הוא לא מוכן לחיות בשלום עם יהודים.

אדם שחי בשלום עם כולם, יזכה לראות את כל הישועות. כמו שכותב רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב שהשלום הוא הרפואה. הרפואה לא נמצאת אצל הרופא ולא אצל התרופות, אלא רק בשלום שלך עם כולם. ובעיקר עם מי שעשה לך רע ואתה מבין שה' שלח אותה, ואתה חי איתו בשלום ואהבה, זו הרפואה הכי גדולה שיש. כי לחיות בשלום עם מי שכל היום מחייך אליך ונותן לך מתנות זו גם מעלה, אבל עיקר השלום שה' יתברך מבקש מאיתנו הוא עם מי שגורם לנו רע ואנחנו אוהבים אותו.

ה' יתברך רוצה רק שנחיה בשלום. ה' יתברך רוצה רק שנחיה בשלום זה עם זה, אבל לא שלום כמו עם הערבים - 'אתה אל תירה עלינו ואנחנו לא נירה עליך', אלא שלום של אהבה, לאהוב את כולם ולחיות בשלום עם כולם. זה מה שה' יתברך רוצה מהיהודי. אבל אדם שהוא בעל מחלוקת אז הוא פוגע באח שלו, ושונא את המנהל שלו, ומדבר רע על החבר שלו, כשהוא רואה את

שפתותיהם רובבות

הגאון רבי דוד מנחם מאניש, אב"ד מטארניפאל - בעל 'חבצלת השרון'

מצווה לפרנס את הוריו ולעזרם

רבינו כותב בהקדמה לספרו: והנה אנוכי הצעיר בעונותיי הרבים לא זכיתי לבנים זכרים, אך אפריון נמטייה למון הקדוש מבעלזא צוק"ל שיעצני ללמד תלמידים, ובעזרת ה' יתברך זכיתי ללמד תלמידים הרבה שחשובים אצלי כבנים, וזכם ה' יתברך שיצליחו בתורה ויראת שמיים ויתרומם קרנם למעלה למעלה, ויתרומם ויתנשא קרן התורה על ידיהם עד שנזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן. גאב"ד נאראל צ"ל בהקדמה לספר 'חבצלת השרון' מביא כמה מהנהגותיו בקודש שקבע בישיבתו: "מדי בוקר עוד בטרם הפציע השחר בשעה 4 היה רבינו נכנס לחדר בו למדו ואף לנו שם בלילה מספר בחורים, ובכבודו ובעצמו היה מעיר אותנו לעבודת הבורא כאשר בידו האחת כלי לנטילה ובשנייה קערה לקיבול המים, ועל כתפיו תלויה המגבת, וכך עבר מתלמיד לתלמיד שיטלו ידיהם ויקומו בזריזות". רבינו נפטר בשנת תרצ"ז.

הלכה יומית

מאת הרה"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: אדם שנכנס ומצא שהציבור כבר החלו תפילתם, האם רשאי להצטרף עימם?

תשובה: הנכנס לבית הכנסת ומצא ציבור מתפלל, אם יכול להתחיל תפילת לחש ולסיימה קודם שיגיע שליח הציבור לאמירת קדושה, או בתפילת ערבית לקדש (היינו אמירת אמן יהא שמיה רבא), רשאי להצטרף עימם ולהתפלל תפילת לחש. אבל אם לא יספיק לאמירת קדושה וקדיש לא יתפלל, אלא אם כן יעבור זמן התפילה. ולכן אין נכון להאריך בקביעות בתפילת שמונה עשרה ולהפסיק על ידי כך ענייני קדושה, וירגיל את עצמו לכוון במהרה פירוש המילים, כדי להספיק לענות קדושה (ילקוט יוסף סימן קט).

הגאון רבי דוד מנחם מאניש, אב"ד מטארניפאל - בעל 'חבצלת השרון'

רבי שלמה אבן דנאן רח"ל פאס - סיוון

רבי יוסף קאפח חב"ד בית חרין פריז

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

רבי יוסף צוברי רב ישיבת חסידים סניף אביב

זמירות לשבת

א-י מאד נעלה אקדם פניו, בשירה ותהלה אבא למעניו, כימי משה ואהרן, יובילני למשגלותיו: לו שועתי תעל וישמע קולי, ויסלח לי מעל ויעזור לי, יאן לאמרי פי, ואל יפן למעללי: ו-ה תרם לחתן וכלתו, בקבות אב האיתן וצדקתו, ותמלך המלכות רחל, בשלמה במלכותו:

ועלה יעלה בואי לנגני, חנין רמון פרחה נפני: ובוא דודי וחיש צערי, ויאכל את פרי מגדיו. אם נדירי ארכו נדודיו, איך יחידה אשב על כני: יעלה יעלה וכו' שובי אלי, את בת אהובה, שובי את, ואני אשובך. הנה עמי זאת אות בתוכה, כי בתוכך אתן משכני: יעלה יעלה וכו' רעי, דודי, נפשי פדית, ולבת מאז אותי קנית. עתה לי בין עמים זריתי, ואיך תאמר כי אהבתני: יעלה יעלה וכו' אומרי, לשוב נריתך, ולתהלה ולשוב שריתך. כי אהבת עולם אהבתך, על כן אושיבך על דוכני: יעלה יעלה וכו' לו יהי כדברך, נדודי, עתה מחר תאספ נדודי. ולתוך ציון עתה נדודי, נשם אקריב לך את קרבני: יעלה יעלה וכו' חתן רעיית חתך כיון טוב, כי ציון ישעי רענן ורשב. ולסירך אכרות ואחטב, וחיש אשלח לך את סגני: יעלה יעלה וכו'

שמו יצא בכל עבר, אשר יגדל יחי נבר. ולקראי א-ל יחי חבד, ויהי בדודי בשמואל: עדי וקנה וגם שבת, ויהי דשן בכל מוכה, ושלום לו ורב אהבה, אמן בן יאמר הא-ל: הנפול בתוך עמו, ויהי לאביו ולאמו, ויהי א-לדיו עמו, וגם כל בית ישראל:

והי שלום בחילינו, ושלום בישראל, בסימן טוב בן לאנו, כימי ובוא הנואל: תלך ויהי רענן, בצל ש-די ותלונן, ובתורה או תלונן, ואלף דת לכל שואל: ומקורו יהי ברוך, זמן תיוו יהי אריך, ושלחנו יהי עריך, וזכתי לא יתנאל:

משכן שילח

<p>לעילוי נשמת מרים אוסקר בת ציפורה ז"ל נלב"ע כ"ד אלול ה'תשע"ח תנצב"ה</p>	<p>להקדשות ניתן למנוח למערכת 073-222-4-999</p>	<p>לעילוי נשמת אריה סלארי ז"ל בן טרן ה"ו נלב"ע ד' תמוז ה'תשע"ח תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת הנרי בן לאה ז"ל פורטונה בת הלן ז"ל תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת בת שבע עופרה חזה בת יפת ושושנה ז"ל נלב"ע י"ח אדר א' ה'תש"ס תנצב"ה</p>
--	---	--	---	---

שפתותיהם רוכבות

הגאון רבי אליהו בבור חזן זצ"ל

מיעץ להיאסף נציג לכל עדה ועדה, לבר ולהשוות כל הדעות.

שמעתי דיבת רבים ותרגזו בטי - אלה יאמרו כי מאדמת אשכנז יצאה הרעה, אלה יאמרו כי מצרפת יצאה החנופה וחירות הדעות, ואלה יאמרו כי מאינגלנד יצאה ההסתה והפירוד, ורובם יאמרו כי אשמת התלמודיים הפולונים והתוגרמים היא - על כי לא רצו לוותר אף על גדר קטן, שאין כל הציבור יכולים לעמוד בה. כל אלה שמעה אונזי, יעצתי עצה - לבוא במגילת ספר, לבקש מלפניכם כי כל עדה הנפרדת בדעותיה, רבנית, תלמודית, פילוסופית, תברור מאיתה איש חכם ונבון, דבר אשר ישימו הדברים בפיו, ונאסף כולנו יחד בחודש אדר הבא עלינו לטובה, בעיר הקרובה והגדולה לא-לוהים, תוניס המעטירה, ונשית עצות לשים קץ על התמודדות והחליפות, שנפרדו בני ישראל למקומותם בארצותם, ולברר הדברים אשר אינם יכולים לעמוד בהם, לפי העת והתחלפות הזמן, ולהשוות כל הדעות והקהילות לדעת אחת, והייתה כל הארץ שפה אחת. לא יאמר עוד ספרדי, אשכנזי, מזרחי, מערבי, כי איל אחד בראנו ואב אחד לכולנו.

(זכרון ירושלים)

הלכה יומית

מאת הרב"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: מהו שיעור הזמן שבו צריך לברך היוצא לדרך ברכת 'תפילת הדרך'?

תשובה: היוצא לדרך מחוץ לעיר, שיעור 'פרסה' והוא שעה וחומש, שהם 72 דקות, מברך וחותר ברוך אתה ה' שומע תפילה, ולכתחילה יש לאומרה בלשון רבים, ותפילת הדרך אינה רשות, אלא חיוב גמור (ילקוט יוסף סימן ק). אם המקום שיוצא אליו נחשב מקום סכנה, יאמר תפילת הדרך גם כשנוסע פחות מ-72 דקות. ולכתחילה לא יאמרנה עד שיצא מהעיר מרחק 35 מטרים, ובדיעבד אפילו בדרך בביתו קודם שיצא שפיר דמי.

ראש השנה פרק ד' | משנה ז'-ח'

שופר של ראש השנה, אין מעבירין עליו את הקחום - שאסור לצאת חוץ לאלפיים אמה כדי להביאו מחוץ לתחום, או כדי לשמוע שם את התקיעות, ואין מפקחין עליו - אין מפנים מעל השופר את הגל של אבנים, לא עולין באילן כדי להורידו אם היה תלוי בו, ולא רוכבין על גבי בהמה ללכת לשמוע קול שופר, אף כשאינו יכול להגיע ברגליו, ולא שמים על פני המים להביאו, ואין הורכבין אותו אם צריך לתקנו בין בדרך שהוא משום שכוח - שהאסור לחתוך בו הוא משום תקנת חכמים, ובין בדרך שהוא משום לא תעשה - מן התורה. אבל אם רצה לתן לתוכו מים או יין כדי לשפר את קולו - וכן שאין בזה משום מלאכה, אין בית דין מעבירין את התקיעות שהגיעו לחינוך מלתקוע כדי להתאמן, אבל אדרבה מתעסקין עממן ומעודדים אותם עד שיצמדו כדי לחנכם במצוות, והמתעסק בתקיעת שופר על מנת להתלמד, ללא כוונה לשם מצווה - לא יצא שהרי לא נתכוון לצאת, והשומע מן המתעסק אף על פי שהתכוון לצאת ידי חובה - לא יצא כיוון שצריך גם את כוונת המשמיע.

ענווה גם ברוחניות!

שלה בעולם, ההצלחה הזאת גוררת בעקבותיה רגש של סיפוק עצמי. אומנם על האדם לדעת שאת כל ההצלחות שלו הוא קיבל, בחסד ובמתנת חיים, מהקדוש ברוך הוא. והידיעה הזאת אמורה לגרום לאדם להרגיש קטן ושפל בעיני עצמו. וזה פירוש המושג ענווה: שהאדם מכיר את מדרגותיו ומעלותיו, אך עם כל זאת הוא תולה את הגדולה בבעליה, הלוא הוא הקדוש ברוך הוא!... ועל ידי שזוכה האדם להרגשת הקטנות והשפלות בעיני עצמו, תיוולד בקרבו הכנעה רבה, ומלח מידת הכנעה זו יבוא לידי שמחה תמיד. וזאת לפי שכאשר אדם ממעט את עצמו, ומכיר ויודע את מיעוט ערכו, ממילא מתמלא ליבו בהכרת טובה ובהודיה פנימית לה' יתברך תמיד - על כל השגה והשגה ועל כל הצלחה והצלחה שהוא זוכה לה מאיתו יתברך, בין בגשמיות ובין ברוחניות.

(מסילות אל הנפש)

קודם בריאת הנשמות, הקדוש ברוך הוא צפה בכל הדורות, והעניק לכל נשמה ונשמה את שליחותה ואת ייעודה המיוחד לה בתיקון העולם, הפקיד בידה את התפקיד שרק היא בלבד תוכל לבצע. וכך לפי שליחותה וייעודה, סידר לה הקדוש ברוך הוא את כל חייה, את משפחתה ואת סביבתה, וגם נתן לה כוחות ויכולות מתאימים, ואת כל הכלים הנצרכים רק לה לביצוע שליחותה. ואחרי שהנשמה קיבלה את שליחותה, ואת הכחות לבצע אותה, אזי היא יורדת לעולם ומבצעת את שליחותה. וכאשר הנשמה ממלאת את ייעודה והיא מצליחה להגשים את השליחות

זמירות לשבת

ישמח חתני בקהל אמוני, וישא ברכה מאת יי: ש-די ימלא תאוות לבו מן וצנה יתיה סביבו, ויאר אותו וינשר נתיבו לגמור ולשמור דרכי יי: ישמח חתני בקהל אמוני, וישא ברכה מאת יי: לראשו יצוה ברכות עצומות וישא בכל עת בקנה שלומות, בא יבא ברכת נושא אלוטות ויזה ויראה ושוועת יי: ישמח חתני בקהל אמוני, וישא ברכה מאת יי:

מקהלות עם ברכו א-ל, חרימו קול בת וא-ל. ויגל ועקב, וישמח ישראל. ביום שמחתכם, שיר מהלל א-ל. הללוהו גדלוהו כי ברוך הוא נאמן, לזכור חתן חתן חתן מעם, ועקב איש תם: הללוהו... רוממו א-ל מאיר אורה, גבר חסדו אשר ברא. חתן וכלה היא לו לעזרה, ישיר ישראל אז את השירה: הללוהו... דרשו א-ל חי לעולמים, הללוהו במקומים. יוסף עליכם אלף פעמים, עשר וזכור ואך ימים: הללוהו... כימי צאתכם ממצרים, בעו בערי ערים. עין בעין תראו פי שנים, בירושלים בלכם חיים: הללוהו.

עת דורים בלה בואי לגי, פרתה חגפן הנין רמוני: חלף הגשם הסתיו עבר, קומי רעיתי החשק גבר. נצא השדה נלין במדבר, שם אתן דודי לך מחמר עיני: עת דורים וכו'.

יפית ונעמתי בשלש עיניך, דבש וחלב תחת לשונך. צאי נא וראי בעקבי צאנך, שם אקריב קרבן נסכתי ויני: עת דורים וכו'.

ורדתי חברה לרעות בננים, לראות את יפך עיניך יונים. שפתותיך בלה כמו חוט שנים, בתוך עיר ציון קומי וני: עת דורים וכו'.

מס רבים לא יוכלו לכתוב, את ארבתך וליה לא תשבות. מיום נדודך נשאתי ריבות, אם אשכחך תשבת וימיני: עת דורים וכו'.

בראות, הצלחה וכל טוב ללוי הודיה נתנאל והילה וכל משפחתם הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להצלחת מיקי מיקיס בן שושנה עזרא ובני ביתו הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרבות והצלחת משה ברוקס בן לילי הי"ו בתוך שאר חולי ישראל

משכן עיירה

קביעות

פרק ד' משנה ט'

סידור התקיעות, מניין קולות השופר ושיעוריהם.

סדר התקיעות שתוקעים למלכויות, זיכרונות ושופרות הוא **שלוש** שופרות של תקיעות **שלוש** שופרות של תקיעות, שהן: תקיעה, תרועה ותקיעה. **שער** זמן **תקיעה** הוא כשיעור הזמן של

ראש השנה פרק ד' | משנה ט'

בשלוש תרועות. שער זמן **תרועה** הוא כשיעור הזמן של **בשלוש** **תקיעות** וכל יבבה היא שלושה כחות כלשהם. מי שתקע **בראשונה** - בתקיעה ראשונה - נזדמן לו **שופר**, **תוקע ומריע** ו**תוקע** ועושה כן **שלוש פעמים** כסדר התקיעות, ואף שלא תקע על סדר הברכות - יצא. **בשם ששליש צבור תיב** להתפלל שמונה עשרה כל השנה, **כל יחיד ויחיד תיב** ואינו יוצא בתפילת שליח הציבור, שאין שליח הציבור מוציא אלא את מי שאינו בקי להתפלל. **ר' יוחנן בן זבדי** אומר: **שליש צבור מוציא את הרבים ידי חובתן** אף אם הם יודעים להתפלל.

סליק מסכת ראש השנה

בגנות עוזן השקר

כ"עובדי עבודה זרה", לפי שעובדי עבודה זרה אף הם מטעים לבני אדם, באומרים שיש לאל ידם. שנו רבותינו במסכת עדיות (ז. טז): אמר רבי יהושע: "אין אליהו [הנביא] בא... אלא לרחק המקורבין בזרוע ולקרב המרוחקין בזרוע". מאמר זה של התנא רבי יהושע בן חנניה רב בו הסתמו מן המפורש, וחכמי ישראל הסבירוהו בפנים שונות על פי דרכי הפירוש (פשוט, רמז, דרש, סוד). אחד הפירושים הנאים הממזג כל יסודות הפשוט רמז דרש סוד, מובא משמו של האדמו"ר ר' יששכר מראדאומסק, בעל 'חסד לאברהם'. כידוע מרוחקות אותיות אמ"ת זו מזו מרחק רב. ולעומת זאת סמוכות ומקורבות אותיות שק"ר אחת לרעותה. בזמן הזה עולמנו אחוז בזרועות ה"שקר" ומתרחק הרבה מן ה"אמת", כי מטבע הדברים מעדיף האדם להלך בדרך הקלה והסלולה, ששכרה הגשמי בצידה, מלבור לו דרך קשה בעמל וביגיעה, שאין הנאה מיידית מזומנת לו על כך. באים אפוא חכמינו ומבשרים לנו שלעתיד לבוא כשיופיע אליהו הנביא ויבשר על הגאולה השלמה של ישראל - יתקרב "המרוחקין" (אותיות אמ"ת המרוחקות) ויהיה עולם שכולו אמת. ולעומת זאת יורחקו "המקורבין" (אותיות שק"ר המקורבות) ויבוא הקץ על עולם השקר שהיה מאתחז כל הימים את הבריות בקסמי שווא...

יש בני אדם המשקרים ומטעים איש את חברו להיראות לו כמי שהוא אוהבו ורעו, כדי שיבטח בו ויוכל להדיח עליו את הרעה, ועל אלו נאמר: "בפיו שלום את רעהו וידבר ובקרבו ישים ארבו", ונאמר אחריו: "העל אלה לא אפקד בם נאם יי אס גוגי אשר קצה לא תתנאם נפשי" (ירמיה ט, ח-ז). ויש אחרים שנותנים עיניהם בטובה העתידה לבוא, ומפני כך משקרים ומסבבים לחבריהם שיתנו להם מתנות וטובות הנאה. ויש אחר שמטעה לחבירו בדבר שקר להסיר טובה ממנו, או מאחר ולגוזלה לעצמו. וזהו אמר רבי אלעזר בפרק חלק (סנהדרין צב): כל המחליף בדיבורו - כאילו עובד עבודה זרה, שנאמר: "אולי ימשני אבי ויהיני בעיניו כמתעטע" (בראשית כז, יב). ואין מתעטע אלא עבודה זרה, שנאמר: "הכל הקוה מעשה תעתעים" (ירמיה ט, ט). מה להלן עבודה זרה אף כאן עבודה זרה. ואף על פי שפירושו הוא המשנה בדיבורו, כדי שלא יהא ניכר מי הוא, הכוונה היא לפי שמטעה את חברו בדבר שקר, לפיכך בכל עניין שמטעה נחשב

הגאון רבי רפאל אלאשווילי זצ"ל

המנהג ללמוד אבות בין פסח לעצרת.

נהגו קהילות יוצאי גרוזיה, הן בחו"ל והן בארץ ישראל, לקרוא ולדרוש במסכת אבות בשש השבתות בין חג הפסח ועד לעצרת לפני מנחה, כמנהג הספרדים. יש מאחינו האשכנזים שנהגים להוסיף ולקרוא את מסכת אבות עד חודש תשרי (לבד מפסח ועד לעצרת), עד שבת שלפני ראש השנה, ויוצא שהינם מסיימים את פרקי אבות ארבע פעמים במספר. במליצה נאמר בוודאי שעדיף לקרוא את פרקי אבות אף לאחר חג השבועות, מאשר לשזח בדברים בטלים, אך מנהגנו כאמור לעיל, כמנהג בני ספרד לקרוא בפרקי אבות מפסח ועד לעצרת.

(פרקי רפאל)

הלכה יומית

מאת הר"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: האם ההלוח והחזור מצטרפים לשיעור?

תשובה: אם יש בהליכה וחזרה באותו יום שיעור 72 דקות, מברך בשם ומלכות, אף אם נסע חלק מזמן זה בבוקר וחלק מזמן זה בלילה. אבל אם נסע בלילה כחצי שעה, ולן בעיר אחרת, ולמחרת נסע עוד כשיעור שעה, אין הנסיעות מצטרפות, ויאמר בלא שם ומלכות.

שאלה: האם רשאי לומר תפילת הדרך כמה פעמים ביום?

תשובה: אין לומר "תפילת הדרך" יותר מפעם אחת ביום, אך אם היה בדעתו ללון בעיר, ואחר כך שינה את דעתו ויצא ממנה, חוזר ומברך. אם הגיע לעיר ולן שם בלילה, כשיצא לביתו בבוקר צריך לחזור ולברך. ואם הוא נוסע ברצף כמה ימים, כגון השט באונייה, או הטס במטוס, אינו מברך אלא רק בתחילת דרכו.

רבי שמשון דוד פנקס ראש ישיבת 'אופקים'

רבי שמואל אגסי מנצח רבי מנחם

רבי שלום טייאר רבני ש"ס - לוב

רבי משה אהרן פינטו מקובל מחבסי מרוקו

רבי יוחנן ליבוביץ מנצח ישיבת 'שיר'

רבי יעקב ישיש וזנבניא האגודות מנצח

רבי אברהם יחזקאל פיש מחבסיקס התמרים

זמירות לשבת

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, ולימדה את בני ישראל. תורה הקדושה, התחננו בבקשה: פני הצור נערץ בקדשה: צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי, בארץ צה ועפר בלי מים. כן בקדש חזיתך לראות עך ובכודך:

ישמך א-להים באפרים ובמנשה. יברך ה' וישמך, ואר פניו אליך ויהיה, וישא ון פניו אליך וישם לך שלום: א-להים צ-באות שוב נא הכס משמים ורחא ופקד נפן זאת, וכנה אשר נמעה ימינך ועל כן אמצתה לך: המלאך הנא אתי מלך רע וברך את העניים. וקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק. וידעו לרב בקרב הארץ:

קול ברמה נשמע, נחי כפי תמרוצים רחל, מכבה על-בניה, מאנה להנחם על-בניה, כי איננו. בה אמר ה', מנעי קולך מכבי, ועניך, מרמעת: כי יש שקר לפעלתך נאם ה', ושבו מארץ אויב. ויש-תקוה לאהריתך, נאם ה', ושבו בנים, לנבולם: תפלה, לעני כי יעשה, ולפני ה' ישפך שירו. ה', שמעה תפילתי, וישועתי אליך תבוא. אל תסתור פניך, מפני ביום צר לי:

מקומך מלכנו תופיע, ותמלך עלינו. כי מחבים אנטנו לך. כתי תמלך בציון. בקרוב יבואו לעולם ועד תשבון. תתנצל ותתקדש בטרך ירושלים ערך לרוד ורודו ולצנח נחמים. וענינו תראנו מלכותך כדבר האמור בשירי עך. על ידי דוד משיח צדקך:

הצלחה ברוחניות ובגשמיות
לבטאל וגבריאל וישעי ומשפחתם ה"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת נתנאל יעקב וגליה בלוקה ה"ו
והבנות אוריה ויסכה ה"ו
ולע"נ אליהו בלוקה
בן חנה ז"ל

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

קביעות

רבי
שמואל אביה טאוב
האמרי ספרדין

רבי
נתן צבי פינקל
האמרי ספרדין

רבי
נחמן צבי יודא בלוי
האמרי ספרדין

רבי
יחיא שניאור
האמרי ספרדין - וויזשניץ

רבי
יחיא עומסי
אביר סוחר דאגה - חסיד

רבי
יוסף שלוש
האמרי ספרדין - מוהר"ם

רבי
יוסף סוסו הכהן
האמרי ספרדין - חסיד

עוסקת בסדרי תענית

מסכת תענית היא המסכת התשיעית בסדר מועד, ויש בה ארבעה פרקים.

המסכת עוסקת בדיני תעניות הציבור הקבועות (השעה באב ושבעה שחל בו השנה באב ו"ז בחמוץ), וביתר אריכות בתעניות שבת דין היו גזורים על כלל הציבור בזמן עצירת גשמים.

תעניות אלו שגזרו על הציבור מפני הצרות אינן יום אחר יום, שאין רוב הציבור יכולים לעמוד בדבר זה. ואין גזרין בתחילה תענית אלא בשני בשבת ובחמישי שלאחריו ובשני שלאחריו וכן על הסדר הזה שני וחמישי ושני, עד שירוחמו (הרמב"ם הל' תעניות פ"א ה"ה). אגב כך מובאים במסכת גם דיניהם של הקטעים בתפילת שמונה עשרה הקשורים לירידת הגשמים - הוכרת "מוריד הגשם" ובקשת "ותן של ומטר לברכה"

פרק ראשון

הפרק מציין את זמני הזכרת גשמים ושאיפת גשמים בתפילה, ומבאר כיצד נוהגים בעת עצירת גשמים.

תענית פרק א' | משנה א'

מסכת תענית

פרק א' משנה א'

זמן תחילת הזכרת גבורות גשמים - "משיב הרוח ומוריד הגשם".

מאימתי מוקדין גבורות גשמים - לומר "משיב הרוח ומוריד הגשם" בתוך התפילה? **רבי אליעזר אומר: מיום טוב הראשון של חג סוכות. רבי יהושע אומר: מיום טוב האחרון של חג סוכות,** דהיינו שמיני עצרת.

אמר לו רבי יהושע לרבי אליעזר: **הואיל ואין הגשמים אלא סימן קללה בחג** שהרי מונעים אותנו מלישב בסוכה (ראה סוכה ב, ט), אם כן **למה מוקדין מיום טוב ראשון של חג?** **אמר לו רבי אליעזר:** **אף אני לא אמרתי שיש לשאול** - לבקש ולהתפלל שירדו גשמים, **אלא להזכיר** גבורתו של הקב"ה ולשבחו, שהוא **משיב הרוח ומוריד הגשם בעונתו** - בזמנו, כלומר משעה שיש בו צורך. **אמר לו רבי יהושע** לרבי אליעזר: **לשיטתך אם כן, לעולם יהא מוקדין את הגשמים** אפילו בימות החמה.

כל התורה שלנו באה ממשוה רבינו

את רצון ה', את תכליתנו בעולם ומטרתנו בחיים. כל תכלית חיינו עוברת דרך משה רבינו. הוא נתן לנו את התורה שבכתב, אבל גם התורה שבעל פה בנויה עליה. כל התלמוד, כל המדרשים, ההלכות וסודות התורה, כל דברי הזוהר הקדוש והאר"י ז"ל, כל הראשונים והאחרונים נובעים ממשוה רבינו. ועם כל זאת משה רבינו ידע ש"אני בסך הכול ציונה אני כלום". עד היכן הגיעה שפלותו? חכמינו זיכרונם לברכה אומרים שיש ארבעה מיני מצורעים, ואין לך מי שנפשו שפלה עליו יותר מהמצורע, ואילו נפשו של משה רבינו הייתה שפלה מכולם! "והאיש משה ענו מאד מפל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, א). משה רבינו חש "מה שקנה עבד קנה רבו" (קדושין גז, א), אין לי כלום משלי, הכול זה מאת בורא העולם.

(אמונה יומית)

הכול קיבלנו ממשוה רבינו. "כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש קיבל ממשוה רבינו" (ויקרא רבה פ' כב); כל תלמיד חכם נקרא "משה", כמו שהגמרא אומרת כמה פעמים "משה שפיר קאמרת"; ניצוץ של משה רבינו נמצא בכל תלמיד חכם. "משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע" (אבות א, א), כל התורה שלנו באה ממשוה רבינו, כל האמונה שלנו באה ממנו, כל הדרכים שלנו בעבודת ה', כל העצות ותיקון המידות הגיעו ממנו. משה רבינו הוא הצינור שהעביר לנו את דרך ה'.

הגאון רבי מסעוד הכהן אלחדאד זצ"ל

על רבינו

רבינו נולד במרוקו. בשנת תרס"ג (1903) למינים רבינו מונה לראש ישיבת המוקובלים 'בית איל', ועמד בראשה עד ליומו האחרון. רבינו חיבר את הספרים הבאים: 'בן מכבד אב' - על הפרשיות והש"ס, 'כוח מעשי הגיד לעמו' - דרושים, 'שמחת כהן חלק א' בקבלה ובדרוש.

תרי"ג מצוות - בזכות השלום

"וכל בניך למודי יי" - כל ישראל מקיימים תרי"ג מצוות. איך יקיימו כל אחד מישראל תרי"ג מצוות? לזה תירץ 'ורב שלום בניך' - על ידי השלום שבין ישראל נחשבים כגוף אחד. זוהי כוונת הכתוב: "שלום רב לאהבי תורתך" ועל ידי השלום ואחדות "ואין למו מכשול" - שנחשב שקיימו כל תרי"ג מצוות.

(בן מכבד אב)

הלכה יומית

מאת הרה"ג אברהם כהן שליט"א

שאלה: האם אפשר להוציא את הרבים בברכת הדרך ברמקול?

תשובה: המברך תפילת הדרך ברמקול להוציא ידי חובה את הנוסעים, אם קולו חזק באופן שגם אם יינטל הרמקול ישמעו את ברכתו על ידי התאמצות, שאז מוכח שקולו כן נשמע והרמקול אינו אלא מסייע להגברת הקול, כל השומעים יוצאים ידי חובת הברכה, אם הם מכוונים לצאת והוא מכוון להוציאם. אבל אם בלי הרמקול לא ישמעו את ברכתו כלל, לא יוצאים ידי חובת הברכה בשמיעתה מהרמקול

שאלה: האם צריך לעצור את רכבו בשעה שמברך ברכת הדרך?

תשובה: המברך רשאי לברך ברכה זו אפילו אם הוא נוהג במכונית, ואינו חייב לעצור את רכבו בצידו הדרך (שו"ע קי, ד אחרונים).

זמירות לשבת

שמע בני מוסר אביך, ואל תמוש תורת אבך, תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לבל אדם ובכל עת, ובה תנצל מן הפעם, שהיא מדה רעה להחטיא בני אדם; וכאשר תנצל מן הפעם, תעלה על לך מדת הענוה, שהיא מדה טובה מכל המדות הטובות למען תצליח בכל דברך ותזכה לעולם הבא;

והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לבלוננו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו, ותקדוש ברוך הוא מצילנו מידם; ה' לא נבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדלות ובנפלאות מנמי; אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי;

שבחי ירושלים, את-ה', הלאי א-ליתך ציון. כי-חוק, בריחי שערך, ברוך בנך בקרבך; וזכני צדל כנים וכני כנים חכמים ונבונים. אוהבי ה'. וראי א-ליתם. אנשי אמת. ורע קדש ב' דבקים. ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא;

אדרבה, תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם, ונשגבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניה, ואל יעלה בלבנו שום שנאה מאחד על חברו הליכה... ותתקן אותנו באהבה אליך כאשר גלוי וידוע לפניה שיחא הכל נחת רוח אליך... אמן בן יחי רצון: התעורר מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי, על יד בן ישי בית הלל, קרבה אל נפשי גאלתי. באי בשלום עשרת בעלה, גם בשמחה ובכבוד, תוך אמוני עם סגלה, באי בלה באי בלה: אנה בכת, גולת ימנה, תתיר גולתה קבל רנת, עמך. שנבנו, מחרנו נורא: נא גבור, וירשי יתודך, קבכת שמרים: בקרבם טהרים, רחמי צדקתך, תמיד מולת: חסין קדוש, ברכ מוכך, נהל ערדך: יחיד זאת, לעמך פנה, וזכרי קדשך: שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, וידע תעלמות:

לעילוי נשמת
דוד אברגיל ז"ל
בן עדיזה ז"ל
חנה בת שרה ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אורה שאנר
בת ניסים מלמד ע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מארי שלמה
בן מארי **עדיד**
שאנר זצ"ל
תנצב"ה

משכן שלמה

משפחה שליחה לילדים

דבר התורה שלי לשליח השבת

השמחה בעבודת ה'

"קח את הלוי מתוך בני ישראל" (במדבר ח, ו), מפרש רש"י: קחם בדברים אשריכם שתזכו להיות שמשים למקום. אפלו שתהיה להם עבודה וטרח בגופם לעבד ולמשא.

וצריך להבין באילו "דברים" לקחם, הרי התפקיד יש בו עבודת עבודה ועבודת משא, ובמה אפוא יבואו ברצון ובשמחה לעבודת הקדש?

אלא מבארים זאת על פי מעשה בסוחר יהודי מפורטוגל אשר נסע לפריז, והיה להוט אחרי תאוות העולם הזה. שכן דירה מול מעונו של רבי יחיאל מפרז, והבחין בכל יום שיוצא מביתו בטלית ותפלין וממש נראה כמלאך, ויוצא בשמחה מביתו, וחוזר בשמחה כפולה לביתו, ובשבת על אחת כמה וכמה.

תמה ואמר: הרי אני מפלג בעשר ושטוף בתאוות, אוכל הכל, ולובש מלבושי כבוד, ואין לי אפלו מעט משמחתו של הרב. איך זה יכול להיות? לא היה יכול להתאפק, נגש לרב ושאלו. איך כבודו מסתפק במועט ושמן, ואלו אני נעדר משמחה?

ענה לו הרב: משל לשני אכרים: אחד עבד בשדה של אחר, למרות שאכל פטומות. אבל אף פעם לא שמח, כי זה לא אכל שלו. לעצמתו חברו אכל מעט, אבל משדה שלו, ושמח על כל פרי. כך אתה עובד אבל כספך אינו שלך, למחר תוריש הכל. אבל אצלי, אמר הרב, כל מצוה ותורה זה שלי, ולכן אני שמח.

וכך אצל הלויים, למרות עבודתם יש בזה שמחה, כי זה קנזן נצחי, ואשרי מי שזוכה לעבד את עבודת ה' בשמחה.

(פניני הפרשה)

שבת שלום ומברך!

44 שילה מספר ספורי צדיקים

46 הודד אני לומר גמרא לבר!

50 דיון משפחתי

54 השר מקוצי

57 משניות מברכות מסכת ביצה

במדבר

נשא

בהעלותך

שלח לך

קרח

חקת

בלק

פנחס

מטות

מסעי

זמירות לשבת

אבינו אב תרחמן, המרחם, רחם עלינו, ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמע ולקבל, ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. והאר עינינו בתורתך, ודבק לבנו במצותך, ויחד ללבנו לאהבה ולקראת את שמך:

רבונו של עולם, אני יודע שבית המקדש השלישי אינו בנוי מאבנים – הוא בנוי מרעות. ואם כל מה שאותה צריך רק עוד דמעה אחת – בבקשה, קח את שלי, רבונו של עולם, קח את שלי:

מה אשכח, כל תגמולותי עלי: כוס ישועות אשא, ובשם ה' אקרא: נדרי לה' אשלם, נגדה נא לכל עמו: יקר בעיני ה' המותה לחסדיו: אנה ה' כי אני עבדך, אני עבדך בן אמה, פתחת למוסרי: כך אובח ובה תודה, ובשם ה' אקרא: נדרי לה' אשלם, נגדה נא לכל עמו: בחצרות בית ה' בתוכי ירושלים, תלליה:

ידיר נפש אב תרחמן. משוך עבדך אל רצונך. ריון עבדך כמו איל. ושתתנו אל מול תרד. וערב לו ידירותך. מנופת צוף וכל טעם: תדור נאה ויו העולם. נפשי תולת אהבתך. אנה א-י נא רפא נא לה. בתראות לה נועם יונך. אז תתחזק ותתרפא. ותותה לה שמחת עולם: ותתיק ותמו נא רחמך. ותוסה נא על בן אהובך. כי זה כמה נכסוך נכספתי. לראות בתפארת ערך. אנה א-י חסדך לבי. חוסה נא ואל תהעלם: תגלה נא ופרוס תביכי עלי. את סבת שלומך. תאיר ארץ מברכה. נגילה ונשמחה בך. קוה אהוב כי בא מועד. וחננו כימי עולם:

תנאי: אחר רבי ושמעאל בן ארישע, פעם אחת נכנסתי לחקטור קטרת לפני ולפנים, וראיתי אכתריא – ל-י-ה' ז-באות, שהוא יושב על כסא רם וגשא, ואמר לי: ושמעאל בני, ברכני! אמרתי לו: וחי רצון מלפניך, שוכני רחמך את כעסך, ויגלו רחמך על מדותיך, ותתנהג עם בנך בברכה תרחמים, ותכנס להם לפני משורת הדין. ונענע לי בראשו:

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

שילח חסיד

סיפורי צדיקים

הרב אביהוא שאנר

סליחה מהאריה

(על פי תנחומא ויגש ג')

הוא פונה לִ בעל
הרעמה:
"אתה חלש! אלא מה?
הזהרתיך
שלא תפחיד איש,
הסתלק מפה
לפני שאותך אעניש!"

נבהל הִ
מרבי חנינא - אור הִ
נמלט מה במהירות
ונעלם.

הִ שולחת ,
חם וְהָבִיל (לא נעים)
רבי חנינא בן דוסא
צועד בִּ ,
מולו גדול
פורח ומלבלב,
והוא חושב
בדברי תורה בִּ .

פתאום מה
מגיע שואג,
רבי חנינא לא נבהל
ולא דואג.

זמירות לשבת

מי האיש החפץ תיים אהב ימים
לראות טוב: נצר לשונך מרע
ושפתך מדבר מרמה: סור מרע
ועשה טוב בקש שלום ורחמים
אם אשכחך ורשעים, תשכח
ימיני, תדבק לשוני לחכי אם
לא אורכי, אם לא אעלה את
ירושלם על ראש שמחתתי:

רבנו של עולם, ותן חלקנו
בתורתך, ונבנו כדו ששת שנה
שבינתך עלינו. מלא משאלות
לבי לשובה, ותפק רצוני ותן
שאלתי:
אני מאמין באמונת שלמה
בביאת המשיח, ואף על פי
שיחמקמה, עם כל זה אהבה לו
בכל יום שיבוא:

ואנחנו לא נדע מה נעשה, כי
עליך ענינו: ובר רחמך ה'
ותסדר, כי מעולם המה:
טוב להודות לה', ולומר לשמך
עליון. להגיד בבוקר חסדך,
ואמונתך בלילות:
אנה ה' כי אני עבדך, אני עבדך
בן אדם, פתחת למספרי:
אלו תהי לי בת, תייתי יוצא
לשוק, תייתי מברז ואומר:
"שבת חיים לך!"

גם כי אלק בניא צלמות לא אירא
רע כי אתה עמדי:
בלבבי משכן אבנה לתור כבודו,
וכמשכן מוכח אשים לקרני
תורו. ולגר תמיד אקח לי את אש
העקרה, ולקרנן אקריב לו את
נפשי תמידית:
שפכי כמים לבך, נחם פני ה':
כשהנשמה מאירת, גם שמות עושי
ערפל מפיקים אור נעים:
אליך ה' אקרא, ואף ה', אתחנן.
שמע ה' ותגני, ה', נחם עור לבי:
נשבעתי ואקיימה לשמר, משפטי
צדקך:

אחינו כל בית ישראל,
הנתונים בצרה ובשביה. העומדים
בין כים ובין פיבשה. המקום ורחם
עליהם ויוצאם מצרה לקרנות.
ומאפלה לאורה. ומשעבוד לגאולה.
השתא כענא ובזמן קריב:
בה אמר ה', וברתי לך חסד נעורך,
אהבת כלולותיך, לביתך אחרי
במדבר, בארץ לא זרועה:
ועתה כנים שירו לאלך בתפארת
מפואר, ואשרי עבדיו המשמיעים
בקול שבתו:
תהא השעה והוא שעת רחמים
ועת רצון מלפניך:

לעילוי נשמת
אסתר (רינה) סעדון
בת פורטונה ז"ל
נלב"ע כ"ב אב ה'תשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
גבריאל נפתלי מזרחי ז"ל
בן רחמים ואביטל הי"ו
נלב"ע י"ז תמוז ה'תשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
גבריאל נפתלי מזרחי ז"ל
בן רחמים ואביטל הי"ו
נלב"ע י"ז תמוז ה'תשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אסתר (רינה) סעדון
בת פורטונה ז"ל
נלב"ע כ"ב אב ה'תשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אסתר (רינה) סעדון
בת פורטונה ז"ל
נלב"ע כ"ב אב ה'תשפ"ד
תנצב"ה

רבי
שמואל אבן דנאן
רבה של מרוקו

רבי
משה דבראשוויל
מחבר 'גורן'.

רבי
נתן צבי פינקל
ראש ישיבת 'שור'.

רבי
ישראל אבן קרשניץ
מחבר 'גורן'.

רבי
משה אבירמאט
מחבר 'מרוקו'.

רבי
יוסף מלול
מחבר 'מרוקו'.

רבי
עובדיה יעבין
רבה של קרית-מסריקו.

אַחֲרֵי הַ
רֶץ רַבִּי חֲנִינָא בְּמַהֲרֹת:
”עֲצֹר! עֲצֹר! זֹה הֵיְתָה טְעוּת!”

אֲנִי מִצְטָעֵר עַל הַדְּבוּר
וְהַשִּׁיחָה,
קָרָאתִי לָךְ ”חֶלֶשׁ”,
סְלִיחָה!

וְהֵרִי ה' שִׁבְרָא אוֹתָךְ
וְאֵת כָּל הָאָרֶץ,
קָרָא לָךְ
”גְּבוּר הַמִּנְצָח אֵת כָּלֶם”

הַ הִנֵּהן בְּרָאשׁוֹ
וְכִשְׁכֵּשׁ בִּי,
וְקִבֵּל הַסְּלִיחָה
שֶׁל רַבִּי חֲנִינָא הָעָנּוּ.

נוֹצִיא רַק
מְלִים טוֹבוֹת מִהָאֵל
וְאֵף לְבַעֲלֵי חַיִּים נְתִיחִים יָפָה.

תְּמִלָּזוֹן

פֶּה שְׂדֵה קֶרְנִים
שְׂבִיל

לְמַעַן נִקְרָא מוֹרֵה עַל שֵׁם הַמֶּר הַטּוֹב
שִׁישְׁנוּ שֵׁם. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ
בְּהַר הַמּוֹרֵה, הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע
קוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה:
עַל הַר גִּבְעָה עֲלֵי לָךְ, מִבְּשֶׁרֶת צִיּוֹן,
הָרִימִי כַּבֶּת קוֹלְךָ, מִבְּשֶׁרֶת יְרוּשָׁלַיִם.
הָרִימִי, אֵל תִּדְרֹא, אִמְרֵי לְעֶרֶי וְהוֹדֵת,
הֵנָּה אֲ-לֹהֵיכֶם:
בֶּן אָדָם, עֲלֵה לְמַעְלֵה עֲלֵה:
כִּי כַחַץ עוֹלָם לָךְ נִכְפָּה רוּחַ,
נִכְפָּה נִשְׁרִים אֲבִירִים:
אֵל תִּכְבֹּשׁ כֶּסֶם פֶּן יִכְחָשׁוּ דָרְשׁ
דָּרֵשׁ אוֹתָם דָּרֵשׁ
בֶּן אָדָם - וְיִמְצְאוּ לָךְ מִיד:

יּוֹם קָדוֹשׁ הוּא מְבֹאָה וְעַד צֹאתוֹ, כָּל יוֹדֵעַ יַעֲקֹב וְכַבֵּדוֹתָיו
כִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְדִתּוֹ, לָנוּחַ בּוֹ וְלִשְׁמֹחַ בְּתַעֲנוּג אֲבוֹל וְשֵׁתוֹ,
כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אוֹתוֹ:
מִשְׁךְ חֲסִידֶיךָ לְיָדְעִיךָ אֲ-לֵה קָנָא וְנוֹקֵם, נוֹטְרִי לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי
זְכוֹר וְשִׁמּוֹר לְהֶקֶם, שְׂמֹחַם כְּבִנְיָן שְׁלֵם בְּאוֹר פֶּנֶךְ
תְּבַחֲהֶם, יִרְדְּנוֹן מִדִּשָׁן בִּיתְךָ וְנִחַל עֲרֵנְךָ תִּשְׁקֶם:
עֲזוּר לְשׁוֹכֵתִים בְּשִׁבְעֵי בְּתָרִישׁ וּבִקְצִיר עוֹלָמִים,
פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעַה קְטָנָה, סוֹעֲרִים בּוֹ לְכָרֶךְ שְׂלִישׁ עָמִים,
צִדְקָתָם תִּצְהֵר כְּאוֹר שְׁכֵנֶת הַיָּמִים,
ה' אֲ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְבֵּת הַיּוֹם,
ה' אֲ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים:

כָּל מִקְדָּשׁ שְׁבִיעִי כְּרָאוּ לוֹ, כָּל שׁוֹמֵר שֶׁבֶת כֶּדֶת מִחֲלָלוֹ, שִׁבְרוּ
הָרֶכֶת מֵאֵד עַל פִּי פִּעֲלֵי, אִישׁ עַל מִתְּנוֹתָיו וְאִישׁ עַל דִּגְלוֹ:
אוֹהֲבֵי ה' הַמַּחֲבִים כְּבִנְיָן אֶרֶץ, כִּיּוֹם הַשֶּׁבֶת שׁוֹשׁוּ וְשִׁמְחוּ
כְּמִקְבְּלֵי מִתָּן נְחִילָאֵל, גַּם שְׂאוֹ נְדִיבִים קוֹדֵשׁ וְאִמְרוּ לֹא-לִי,
כִּיּוֹם ה' אֲשֶׁר נָתַן מִנְחָתָהּ לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
הוֹדִישׁ ה' יוֹדֵעַ אֲבִרָתָם אוֹהֲבֵי, הַמֵּאֲהִרִים לְצֹאת מִן הַשֶּׁבֶת
וּמִתְהַרִים לָבֵא, וְשִׁמְחוּם לְשִׁמְרוֹ וּלְעֶרֶב עֲרוֹב, זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה
ה' נִגִּילָה וְנִשְׂמַחָה בּוֹ:
זְכוּ תוֹרַת מֹשֶׁה כְּמִצְוֹת שֶׁבֶת גְּרוּסָה, תְּרוּתָה לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּכִלָּה
בֵּין רְשׁוּתֵיהֶם מִשְׁבֵּחַ, מַהוֹרִים יִירְשׁוּהוּ וְיִקְדְּשׁוּהוּ כְּמֵאֲמַר כָּל אֲשֶׁר
עֲשֵׂה, וְיִכָּל אֲ-לֹהִים כִּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִלְּאֲכֹתוֹ אֲשֶׁר עֲשֵׂה:

משכן שני

לעילוי נשמת
מגור' בן מברט ז"ל
סיסאי בן וואלו ז"ל
אזוונט בת אלמלא' ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מאור מאיר ז"ל
בן גדי ורעיה כהן הי"ו
נלב"ע ח' כסליו ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
איבט מתתיהו
בת מזל ז"ל
נלב"ע י"ז אלול ה'תשפ"ד
תנצב"ה

היידד אני לזמד

אגודות חז"ל

מצאנו מקרה הפוך, שאין שָׁכר למעשה צדקה?

מבארת הגמרא, **לֹאפוּקֵי מִדְּרָשׁ רַבָּהּ**; להוציא מהמקרה שדרש רבה, **דְּרָשׁ רַבָּהּ**, שדרש רבה **מֵאִי דְכֶתִיב** - מהו שכתוב: (ירמיה יח, כג) בִּירְמִיָּהוּ כְּשֶׁהִתְפַּלֵּל עַל אֲנָשִׁי עֲנִתוֹת שֶׁהָיוּ מִבְּקָשִׁים אֶת נַפְשׁוֹ, וְיִהְיוּ מְכַשְׁלִים לְפָנָיו בְּעֵת אַפָּה עֲשֶׂה בָהֶם?

מבארת הגמרא פסוק זה, **אָמַר יְרֵמְיָה לְפָנָיו הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, [אֶפְּיִלוּ] בְּשַׁעַת שְׂכּוּפִין אֶת יֶאֱרֹן וּמִבְּקָשֵׁינוּ לַעֲשׂוֹת צְדָקָה לְפָנָיו, הַכְּשִׁילָם בְּכַנֵּי אָדָם שֶׁאֵינָם מְהוּנָגִין - שִׁיתְּנוּ אֶת צְדָקָתָם לְכַנֵּי אָדָם שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לְקַבֵּל צְדָקָה, כִּדִּי שְׁלֹא יִקְבְּלוּ עֲלֵיהֶן שָׁכָר.**

לכן רב נחמן דורש שכל מי שרודה אחר הצדקה, הוא יזכה למצא עניים הגונים, שראויים לקבל צדקה, ויזכה לקבל צדקה עליהם.

אמנם יש כלל: "חשב לעשות מצוה ונאנס, שָׁכַר מִצְוָה בִּידוֹ" (ברכות ו, א), אָבֵל שֶׁם הַכּוֹנֶה שֶׁבִּאֲמַת לֹא הֵיחָה לוֹ אֶפְשָׁרוֹת לַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוָה, כְּגוֹן מִי שֶׁנָּתַן לְסוֹפֵר מִמָּחָה לְכַתֵּב לוֹ תְּפִלִּין, וְאַחֵר כִּךְ הַעֲבִיר אוֹתָן לְמַגִּינָה מִמָּחָה, וְאַחֵר כִּךְ הֵנִיחַ אוֹתָן, אִם כְּעֶבֶר שְׁנֵים אַרְכּוֹת בְּבִדְיָה חֲזוּרָה, יָגֵלוּ שֶׁם טַעוֹת כְּלָשְׁהִי, לְמַנִּית הַתְּפִלִּין הַלָּלוּ מִגִּיעַ שָׁכָר עַל כָּל הַשְּׁנִים שֶׁבָּהֶן הֵנִיחַ תְּפִלִּין פְּסוּלוֹת. זֶה נִקְרָא "חֲשַׁב לַעֲשׂוֹת מִצְוָה וְנֹאנָס", שֶׁהָרִי הוּא עֹשֶׂה אֶת כָּל הַמַּשָּׁל עֲלָיו. אָבֵל הַנּוֹתֵן

שבת שלום ילדים יקרים!

השבוע נלמד על מעלת נתינת הצדקה **הָבָה נִתְחִיל!**

וְעוֹד אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאִי דְכֶתִיב: מָה כּוֹנֵן הַפֶּסוּק (משלי כא, כא) לְדָף צְדָקָה וְחֶסֶד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה וְכִבּוּד? פְּשֻׁטוֹת בְּאוֹר הַמַּלְיָם יִמְצָא צְדָקָה, שִׁיעֲשֶׂה עָנִי וְיִמְצָא בְּנֵי אָדָם שִׁיעֲשׂוּ לוֹ צְדָקָה, וְשׂוֹאֲלֵת הַגְּמָרָא, וְכִי מִשּׁוֹם דִּי הוּא 'וְלִדְף צְדָקָה' סוּפוּ שִׁימְצָא צְדָקָה? - שִׁיבּוֹא לִידֵי עֲנִיּוֹת וְיִמְצָא מִי שִׁיעֲשֶׂה עִמּוֹ צְדָקָה?

אָלָא לֹאמַר לָךְ: כָּל הַרִוּדָף אַחֵר צְדָקָה - הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּצִיא לוֹ מַעוֹת וְעוֹשֶׂה בָהֶן צְדָקָה - וְזֶהוּ יִמְצָא צְדָקָה' כְּלוּמַר שִׁיעֲשִׂיר וְיִמְצָא מַעוֹת לַעֲשׂוֹת בָּהֶן עוֹד צְדָקָה.

רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק אָמַר - דְּרַשׁ אֶת הַפֶּסוּק בְּאֶפֶן אַחֵר, כָּל הַרִוּדָף אַחֵר מִצּוֹת הַצְדָקָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּצִיא לוֹ בְּנֵי אָדָם מְהוּנָגִים לַעֲשׂוֹת לָהֶן צְדָקָה, כִּדִּי לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם שָׁכָר - וְזֶהוּ יִמְצָא צְדָקָה, כְּלוּמַר יִמְצָא בְּנֵי אָדָם מְהוּנָגִים לַתַּת לָהֶם צְדָקָה.

שואלת הגמרא:

לֹאפוּקֵי מֵאִי? בְּרָכָה זֹאת שִׁיזְכָּה לְמִצּוֹא בְּנֵי אָדָם מְהוּנָגִים לַתַּת לָהֶם צְדָקָה, מִמָּה הִיא בָּאָה לְהוֹצִיא, כְּלוּמַר הִיכֵן

מעלת נתינת הצדקה

ואמר רבי יצחק, מאי דכתיב: רַחֵם צְדָקָה וְחֶסֶד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה וְכִבּוּד? מִשּׁוֹם הַרִוּדָף צְדָקָה וְיִמְצָא צְדָקָה?

אָלָא לֹאמַר לָךְ: כָּל הַרִוּדָף אַחֵר צְדָקָה - הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּצִיא לוֹ מַעוֹת וְעוֹשֶׂה בָהֶן צְדָקָה. רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק אָמַר: הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּצִיא לוֹ בְּנֵי אָדָם מְהוּנָגִים לַעֲשׂוֹת לָהֶן צְדָקָה, כִּדִּי לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם שָׁכָר.

לֹאפוּקֵי מֵאִי?

לֹאפוּקֵי מִדְּרָשׁ רַבָּהּ; דְּרַשׁ רַבָּהּ, מֵאִי דְכֶתִיב: וְיִהְיוּ מְכַשְׁלִים לְפָנָיו בְּעֵת אַפָּה עֲשֶׂה בָהֶם? אָמַר יְרֵמְיָה לְפָנָיו הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, וְאַפְּיִלוּ בְּשַׁעַת שְׂכּוּפִין אֶת יֶאֱרֹן וּמִבְּקָשֵׁינוּ לַעֲשׂוֹת צְדָקָה לְפָנָיו, הַכְּשִׁילָם בְּכַנֵּי אָדָם שֶׁאֵינָם מְהוּנָגִין, כִּדִּי שְׁלֹא יִקְבְּלוּ עֲלֵיהֶן שָׁכָר.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי אָמַר: כָּל הַרְגִּיל לַעֲשׂוֹת צְדָקָה - תִּיּוֹנִין לוֹ בְּנִים בַּעֲלֵי חֶמְדָּה, בַּעֲלֵי עוֹשֶׁר, בַּעֲלֵי אֲנָרָה.

בַּעֲלֵי חֶמְדָּה, דְּכֶתִיב: יִמְצָא חַיִּים;

בַּעֲלֵי עוֹשֶׁר, דְּכֶתִיב: צְדָקָה;

בַּעֲלֵי אֲנָרָה, דְּכֶתִיב: וְכִבּוּד, כְּתִיב הָבָה וְכִבּוּד, וְכֶתִיב הָתֵם כְּבוֹד חֲכָמִים יִתְחַלּוּ.

תניא, אמר רבי אלעזר ברבי יוסי: כָּל צְדָקָה וְחֶסֶד שִׁישְׁרָאֵל עוֹשִׂין בְּעוֹלָם הָהָא, שְׁלֹום גְּדוֹלָה וּפְרֻקְלִיטִין גְּדוֹלִין בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְרָהָם שְׁבַשְׁמִים, שְׁנֵאמַר: בַּה אָמַר יי אֵל תְּבוֹא בֵּית מְרוֹחַ וְאֵל תֵּלָךְ לְכַסּוֹד וְאֵל תִּגְדֵּל לָהֶם כִּי אֶסְפְּתִי אֶת שְׁלֹמִי מֵאֵת הָעַם הַזֶּה וְגוֹי אִתּוֹ הַחֶסֶד וְאֵת הַרְחִמִים, חֶסֶד - זֶה גְּמִילוּת חֶסֶדִים, רְחִמִים - זֶה צְדָקָה.

תניא, רבי יהודה אומר: גְּדוֹלָה צְדָקָה שֶׁמִּקְרָבָת אֶת הַגְּאוּלָּה, שְׁנֵאמַר: בַּה אָמַר יי שְׁמוֹר מוֹשְׁפֵט וְעֲשׂוֹ צְדָקָה כִּי קְרוֹבָה יְשׁוּעָתִי לְבֹא וְצְדָקָתִי לְהַגְלִיל.

זמירות לשבת

רָחֵם, נָא ה' אֱ-לֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשֻׁחָה, וְעַל הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ:

כֹּאֵל תַּעֲרֵג עַל אֶפְרַיִם מִים, כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֵג, אֱלֹהִים אֱ-לֹהִים, צִמְאֹה נַפְשִׁי, לֹא-לָהֶם לֹא-לִי דָהּ, מִתִּי אֲבֹא, וְאַרְאָה, פָּנַי אֶ-לָהֶם:

חֲמוּל עַל מַעֲשֵׂיךָ, וְתִשְׁמַח בְּמַעֲשֵׂיךָ, וְיִאמְרוּ לָךְ חֲמוּל, כִּצְדָקָה עֲמוּסִיךָ, תִּקְדֵּשׁ אֶרֶץ, עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ, כִּי מִקְדִּישֶׁיךָ, בְּקִדּוּשְׁתְּךָ קִדְשָׁהּ, נֶאֱחָ לְקִדּוּשׁ, פָּאָר מִקְדוּשִׁים:

אֵין עֲרֹךְ לָךְ ה' אֱ-לֹהֵינוּ בַּעֲלֵם הַזֶּה, וְאֵין וּלְתֵד מִלְכֵנוּ, לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, אָפֶס בְּלִתֵּךְ גּוֹאֲלֵנוּ לְיָמֵינוּ הַמְּשִׁיחִי, וְאֵין דּוּמָה לָךְ מוֹשִׁיעֵנוּ לְתַתִּית הַמִּתִּים:

להקדשות

ניתן לפנות למערכת

073-222-4-999

להקדשות

ניתן לפנות למערכת

073-222-4-999

להקדשות

ניתן לפנות למערכת

073-222-4-999

להצלחת

ג'קיי ושמרית סווג'ון

וילדיהם הי"ו

להקדשות

ניתן לפנות למערכת

073-222-4-999

46

ד גמרא לבד!

ז"ל מבארות

צדקה, הרי יכול לברר בקלות אם המקבל הוא הגון (ש"ד צ') (שיעורים באגדות חז"ל).

דרשה נוספת בפסוק (משלי כא, כא) "רדף צדקה וחסד, ימצא חיים וקבוד" - רבי יהושע בן לוי אמר: כל הרגיל לעשות צדקה - הויין לו - יהיו לו בנים בעלי חכמה - עוסקים בתורה, בעלי עושר, בעלי אגדה - הדורשים לפני הצבור בדברי אגדה.

ומפרשת הגמרא:

המקור לכו שזכזה לבנים בעלי חכמה, דכתיב - שכתוב: ימצא חיים; (שם) ועל החכמה נאמר (משלי ח, לה) 'כי מצאי מצא חיים'.

המקור לכו שזכזה לבנים בעלי עושר, דכתיב - שכתוב בפסוק 'צדקה'; ומכאן שיהיו בעלי עשר שיכולים לתת צדקה.

המקור לכו שזכזה לבנים בעלי אגדה, דכתיב - שכתוב בפסוק וקבוד, פתיב הכא - כתוב כאן וקבוד, ומפרשת הגמרא, וכתוב התם - וכתוב שם (משלי ג, לה) כבוד חכמים ינחלו. הרי ש'קבוד' הוא כבוד החכמים. ומבין החכמים גדול כבודם של בעלי אגדה שהם דרשנים ומושכים את הלב, והכל מכבדים אותם.

הגמרא מביאה שתי ברייתות העוסקות בגדל מעלת הצדקה:

תנא, אמר רבי אלעזר ברבי יוסי: כל צדקה וחסד שישראל עושין בעולם הזה, אותם צדקה וחסד עושים שלום גדול ופרקליטין גדולין - מלאכים מליצי ישר בין ישראל לאביהן שבשמים, שנאמר: (ירמיה נח, ה) כה

אמר יי אל תבוא בית מרוח ואל תלך לספור ואל תגד להם כי אספתי את שלומי מאת העם הזה [וואת] החסד ואת הרחמים, ומפרשת הגמרא, חסד - זו גמילות חסדים, רחמים - זו צדקה. וכך מתפרש הפסוק, הקדוש ברוך הוא אסף את שלומו מעם ישראל, ומהו אותו שלום? הצדקה והחסד שהיו רגילים לעשות, ומכאן שהצדקה והחסד עושים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים.

תנא - שנינו בבית המדרש רבי יהודה אומר: גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, שנאמר: (ישעיה נז, א) כה אמר יי שמונו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות. ומכאן שהצדקה מקרבת את הישועה והגאולה.

על גדל כחה של הצדקה לקרב את הגאולה, אומרים חז"ל: "אין ירושלים נפדית אלא בצדקה, שנאמר: ציון במשפט תפדה, ושביה בצדקה" (ישעיהו א, כז. שבת קלט.). הצדקה מביאה את הגאולה מפני שמעלתה גדולה מאוד, וזכותה מעל שאר המצוות, לא רק בהצלה מפגעים, כפי שנאמר: "וצדקה תציל ממות" (משלי יב), אלא היא מרוממת את העוסק בה, ככתוב: "צדקה תרומם גוי" (משלי יד, לד). המתעסק בצדקה לומד להפריש חלקים מעצמו לטובת הזולת, ואט אט עוקר את התכונות האנוכיות והילדותיות המשרשות בו. אדם ועם המרומם ונשא, חסר אנוכיות ומתחשב בזולת, לא ראוי ולא מתאים להם להיות גולים, כבוסים ומבזים תחת ממשלת זרים, אלא עליהם להיות בארצם, כשה' אלוהיהם בראשם (שיעורים באגדות חז"ל).

מאי דכתיב - מהו

שכתוב

לאפוקי - להוציא

מאי - מה

מדרש - ממה שדרש

הכא - כאן

התם - שם

הויין - יהיו

זמירות לשבת

והוא רופא והוא מרפא.
והוא צופה והוא עזרה:
כידו אפקיד רוחו.
כעת אישן ואעירה:
ועם רוחי גזיתי.
א-חני לי ולא אירא:
במקדשו תגיל נפשי.
משיחנו ישלח מתרה:
ואז נשיר בבית קדשי.
אמן אמן שם הנורא:

כלי ראשית בלי תכלית.
ולו העו והמשרה:
כלי ערך בלי דמיון.
כלי שנוי ותמורה:
כלי חבור בלי פירוד.
גדול כח וגבורה:
והוא א-לי ותי גאלי.
וצור תכלי כיום צרה:
והוא נסר ומנסי.
מנת בוכי כיום אקרא:

אדון עולם אשר מלך.
בשרם כל יציר נברא:
לעת נעשה בחפצו כל.
אזי מלך שמו נקרא:
ואתרי כבלות הכל.
לברו ימלך נזרא:
והוא תהו והוא תהו.
והוא ויהוה בתפארה:
והוא אחר ואין שני.
התמשיכו ולתהבירה:

שיר למעלות אשא עיני אל
התרים מאין ובא עזרי: עזרי
מעם ה' עשה שמים וארץ:
אל יתן כמות רגלך אל ינום
שמך: הנח לא ינום ולא
יישן שומר ישראל: ה' שמך
ה' צדק על יד ימינה: יומם
חשמש לא יכבה וירח בלילה:
ה' שמך מכל רע ישמר את
נפשו: ה' ישמר צאתך ובואך
מעתה ועד עולם:

אבא שבשמים, אומר לנו
אנכי אסתיר פני ביום
ההוא.
אבל רבי נחמן אומר:
ואפילו בהסתרה
שבתוך ההסתרה כודאי גם
שם נמצא השם יתברך.
גם מאתורי הקברים
הקשים העוברים עליך
אני עומד:

רבות העולמים ודעתי כי
הגני בדרך לבר בחסר ביד
היוצר. ואם גם אתאמין
בעצות ותחבולות וכל
יושבי תבל ועמדו לימיני
להשיעני ולחמך נפשי,
מכלעדי עך ועזרתך אין
עזרה וישועה:

משכן
שיזלה

לרפואת והצלחת
דודת וחופית נווה
והילדות:
טליה, שירה, הודיה
ה"ו

להקדשות
ניתן לפגות למערכת
073-222-4-999

להצלחה וזיווג הגון
שירלי נועה
בת יפה ה"ו

להקדשות
ניתן לפגות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפגות למערכת
073-222-4-999

בושלי מגידים

שירים חסידים

ביותר, מה אהבתי תורתך כל היום היא שיתני. אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל העשונות וקדשתנו במצוותיך וקרבנתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת. אתה תקום תרחם ציון כי בא מועד.

אשר ברא ששון ושמחה תתן וכלת. גילת רנה דיצה וחדנה אהבת ואתה ושלום ורעות. אשרי העם שככה לו, אשרי העם ש' אלוקיו. אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה, ועושה נחת רוח ליוצרו. אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבים עליכם

אמר רבי עקיבא, אשריכם אין מלכנו, אין כבודנו, אין שום ראש. איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חוק, חוק חזק ונתחזק. אל תירא ישראל. אלה המדה לבי, חוסה נא ואל תתעלם. א-לי אתה ואורך אלך ארומקד. אם אין אני לי, מי לי. וכשאני לעצמי, מה אני. ואם לא עבשתי, אימתי.

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים לתפלתנו. אהללה אלקי ואשמחה בו, ואשימה תקותי בו. אהודנו בסוד עם קרובו, אלקי צורי אהסה בו. אור נדע לצדיק ולשירי לב שמחה. אתה שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לרחות בנגע ה' ולבקר ברחמי. איזה טוב ה'!

אין כאלקינו אין כבודנו, אין מלכנו, אין שום ראש. איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חוק, חוק חזק ונתחזק. אל תירא ישראל. אלה המדה לבי, חוסה נא ואל תתעלם. א-לי אתה ואורך אלך ארומקד. אם אין אני לי, מי לי. וכשאני לעצמי, מה אני. ואם לא עבשתי, אימתי.

משכן שילה

לעילוי נשמת צפריר מגידש ז"ל בן עליה הי"ו נלב"ע י"ד ניסן ה'תשע"ח תנצב"ה

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

תקציר: האב השתין חוזר לביתו מבית המרחץ עם חבית יין ומספר לבנו כיצד רכש אותה תמורת התכשיטים של אשתו שנפטר. הבן מזדעזע והאב נרדם בשכרותו, מחבק את החבית. האחים מתאספים כדי לדון כיצד לעזור לאביהם השתין.

המשך יבוא בעד"ה

שירים חסידיים

ב כיום ההוא יושב השיר הזה
בארץ יהודה, עיר עו לנו
ישועה וישית תומות וחל.
בן בג אומר, הפך פה והפך
מה, דבא אבא. ובה תחזי, וסיב
ובלה פה, ומונה לא תוע, שאין
לך מדה טובה הימנה.

נטע בתוכנו. הוא ופתח לבנו
בתורתו, ורשם בלבנו אהבתו
ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו
בלבב שלם. למען לא ניגע
לריוק, ולא נלך לבהלה.

ברוך הנבר אשר ובטח ב'ה'
ותיה ה' מבטחו.

ג גם כי אלך בנאי צלמות לא
אירא רע כי אתה עמרי שבסך
ומשנתך חמה ונחמני

דוד מלך ישראל חי וקם.
דע לפני מי אתה עומד לפני
מלך מלכי המלכים. אחד
יחיד ומיוחד היה הוזה ויהיה.
דעת קניית לא חסרת, דעת
לא קניית מה קניית, זה מה
שנאמר במערכא. דרא ביה
כולא ביה דלא דת מה ביה
זה מה שנאמר במערכא.

ה ה' מלך ה' מלך ה' מלך
לעולם ועד.

ה הניע זמן הנאולה.
הדרו לה' כי טוב, כי לעולם חסדו.
הוא ונאל אותנו בקרוב ויקבץ
נרחינו מארבע כנפות הארץ
הברים כל ישראל ונאמר אמן.
הוא ופתח לבנו בתורתו, ורשם
בלבנו אהבתו ויראתו.
הושיעה את עמך וברך את
נחלתך ורשם ונשאם עד העולם.
הכל יודוך והכל ישבחוך והכל
יאמרו אין קדוש כה'.
הנה אנכי שלח לך את אליה
הנביא לפני בוא יום ה' הגדול
והנורא, והשיב לב אבות על
בנים ולב בנים על אבותם.

הנה מה טוב ומה נעים שבת
אחים גם יחד.
הקדוש ברוך הוא אנחנו
אוהבים אותך.
הרחמן הוא יקים לנו את
סבת דוד הנפילה.
הרחמן הוא ישלח לנו את
אליהו הנביא ויבשר לנו
בשורות טובות וישועות
ונחמות.
השיבנו ה' אליך ונשובה
חריש ומינו בקרם.

**משכן
שיילה**

לעילוי נשמת
הקטור ג'ורג' ברמן
בן טוביאס וסופיה ז"ל
ריקלה דרייקוב
צ'יטריק בת חוה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אשר אנג'ל קרופינסקי
בן חנה ז"ל
לואיזה מולאקוב
קרופינסקי בת חוה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
מריקס קיטו ברמן
בן סופיה ז"ל
אלברט אברהם ברמן
בן סופיה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
טוביאס טוביה ברמן
בן לייקה ז"ל
סופיה בכלמן ברמן
בת ריקלה ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

מתוך הספר:

מאת הרב ארז חזני שליט"א
חבר סדרת הספרים "אחת שאלתי"

דיון משפחתי

עם פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

רבי
הפא"ר אלקאווה
מנהיגי חסידי סודקין

רבי
ישראל משה דושינסקי
האדמו"ר דושינסקא

רבי
יעקב חיים סופר
בית ש"ס חיים

רבי
יחיא בדיחי
מחסידי חסיני

רבי
יוסף חיים זוננפלד
ואב"ד ירושלים

רבי
יצחק אלתר
מחסידי סודקין

רבי
אברהם אמצאלי
מחסידי סודקין

צרכי השבת

לאדם בראש השנה, אולם כן מדבר ב'הוצאות שבת' שלי ולא שלך. התשלום שלך בעבור הוצאות השבת שלי אינו בגדר הוצאות שבת שלך, אלא בגדר צדקה וחסד גרידא שאתה עושה עמי, והרי על הוצאות של צדקה וחסד לא נאמר שאינו בכלל מה שנגזר ונקצב לאדם בראש השנה!"

אלהיו המשיך להתעקש, והיה נחוש בדעתו להמשיך לכסות את כל הוצאות השבת של חברו, עד שלבסוף החליטו שני הצדדים שמאחר שלא הגיעו לעמק השווה, יביאו את דינם להכרעת מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל...

כששמע מרן הגר"ח את הדברים, התרגש מאוד. "אשריכם, אשריכם וישראל שאלו דיני התורה שלכם!"

לאחר מכן התיחס מרן לגופו של ענין ואמר: אמנם אין נתינה זו בגדר 'הוצאות שבת', אך גם אם זו צדקה, הרי **כתב הרמב"ם** (הלכות מתנות עניים פ"ה ה"ב): "לעולם אין אדם מעני מן הצדקה, ואין דבר רע ולא הזק נגלל בשביל הצדקה, שנאמר והיה מעשה הצדקה שלום" (ויש לצנן שהריטב"א בביצה שם כתב שלא דוקא הוצאות שבתות וזמנים טובים אינן קצובות מראש השנה, אלא הוא הדין לכל הוצאות של מצוה, אף הן אינן קצובות, ואם מוסיף בהן מוסיקין לו, ואם פוחת פוחתין לו, אלא שאנקה בהנמקא הוצאות רגילות ושכיחות).

ולפיכך הורה מרן הגר"ח, ימשיך הצדיק אליהו לתמך ברבי שלמה, ובזכות זה יעזרהו ה' וישוב ויורו לו כבתחלה.

ואכן, כעבור מספר חדשים השתפר מצבו הפלכלי של אליהו מאוד בסיעתא דשמיא.

והמשיך להתמיד במסירות נפש בהעברת כל הוצאות השבת לחברו כמימים ימימה.

יום אחד נודע הדבר לרבי שלמה. הוא פנה אל חברו וטען כלפיו: "מדוע לא ספרת לי שנקלעת לקשיים ואין באפשרותך להמשיך את תמיכתך בי... אני מודה לך מקרב לב על כל העזרה במשך כל השנים, אך מהיום והלאה איני מוכן בשום אופן להעזר בכבודו!"

אך אליהו בשלו: "הלא הוצאות השבת אינן נכללות בכלל המזונות הקצובים לאדם מראש השנה (כמבאר במסכת ביצה ט"ז). הוצאות השבת אינן על חשבוני כלל. הן לא תלויות במצבי הכלכלי, ואדרבה, מי שמוסיף בהן - מוסיפים לו מן השמים. ואם כן, מה אתה מתערב בחשבונות שלי..."

אך רבי שלמה דחה את טענתו: "זכון שהוצאות שבת אינן נכללות בקה שנקצב

"וביום שמחתכם" (במדבר י"ז, אלו שבתות ספר).

למענו של מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל הגיעו שני יהודים, ובקשו שיכריע בדיון התורה שלהם. האזינו נא ליסכסוך המרגש שהתעורר בין שני צדיקים אלו:

רבי שלמה הנו תלמיד חכם מפלג, הממית עצמו באהלה של תורה, ופרנסתו דחוקה מאוד. אליהו, חברו הטוב, הוא יהודי תורני הקובע עתים לתורה, ועוסק לפרנסתו במסחר, ורואה ברכה גדולה בעסקיו.

הדחקות והמחסור בביתו של רבי שלמה היו נוראים. הגיעו הדברים לידי כך שסעדת השבת בביתו כללה קפסת טונה וקפסת סרדינים קטנה לכל בני הבית. זה היה ה'בשר' ודגים וכל מטעמים שלהם.

ביום מן הימים נודע הדבר לאליהו. הלה הזדעזע, ומהר לפנות לחברו: "יקרי ואהובי, מהיום והלאה כל צרכי השבת שלך - עלי!" רבי שלמה סרב בתחלה, אך משהרבה חברו להפציר בו, הסכים לבקשתו בליט ברה. מכאן ואילך החל ההסדר החדש לפעל בקביעות: רבי שלמה קנה לביתו את כל צרכי השבת, אליהו שלם, והכל בא על מקומו בשלום.

אבל גלגל הוא שחוזר בעולם. הנה תקופת השפל הפלכלי פגעה באליהו, עד שירד מכל נכסיו, בר מנן. סכומי התמיכה הגדולים ברבי שלמה, שעד עתה היו שוליים ולא מרגשים כלל בכיסו, הפכו עתה להיות כבדים משא עבדו. למרות מצבו הקשה, שמר אליהו את הדברים בסוד, לא ספר לרבי שלמה מאומה על המשבר הנורא שאליה נקלע,

שידורים חסידיים

ותה כעין שתול ע"י פלגי מים אשר פרו ויתן בעתו ועליו לא יבול, וכל אשר יעשה יצליח. והיו למשטח שאסוף ורחקו כל מבליעד וישו עליה אלוקה כמשיח חתן ע"י כלת.

והביאותים אל הר קרשי ושמותיהם בבית תפילתי עולתיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים. ותהי כיום ההוא ותקע בשופר גדול וקאו האבדים בארץ אשר והנהגיהם בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים.

ובכן צדיקים נראו וישמחו וישרים יצילו וחסידים ברנה יגילו. וכן תן כבוד לעמך תהלה ליראד ותקנה טובה לזרשיך ופתחון פה למתחלים לך, שמחה לארצך ששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך וצריכת נר לזן ושי משיחך במתרה בימינו. והאר עינינו בתורתך, ודבק לבנו במצותך, ונחל לבנו לאהבה וליראה את שמך, ולא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד.

ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתתה אל חילך קדשך ביראתך, מה טובי אהליך ועמך משכנתך ישראל. ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי כחריב ובקשתי. ואתה קדוש וישב תחלות ישראל. וכא לציון נואל וישבי פשע בעמך נאם ה'. וכאו האבדים בארץ אשר והנהגיהם בארץ מצרים, והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים.

ואשר ואתקדש בקדשה של מעלה, ועל ידי זה ישפע שפע רב בכל העולמות ולתקן את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו מכל סיג ופגם. ולשהרגנו ולקדשנו בקדשתך העליונה, אמן סלה. ואמר ביום ההוא הנה אליקנו זה קונו לו וישיענו זה ה' קונו לו נגילה ונשמחה בישועתו. ואנחנו עמך וצאן מרעיתך נודה לך לעולם לזר וזר נספר תהלתך.

לעילוי נשמת
שלום ציון כהן
בן שרה ז"ל
נלב"ע י"א טבת ה'תשע"ט
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
דוד לוי
בן גוריה ז"ל
נלב"ע כ"ז טבת ה'תשפ"ה
תנצב"ה

משכן שילד

ילדים צדיקים!
התוכלו למצא את זוג האיורים הזה לחלוטין?
(שימו לב קזם רק זוג אחד בלבד).
בהצלחה!

מנחם מנדל קרנטלר
תלמוד תורה חב"ד, קריית מלאכי

תשובה: נאמר בתורה "וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל־יָדָךְ וְהָיוּ לְטִטָּפֶת בֵּין עֵינֶיךָ", ולכן מצווה מן התורה להניח בכל יום תפילין של יד ושל ראש. ואמרו במדרש (שוחר טוב מזמור א'): "אמרו ישראל לפני הקב"ה, רצונו לקיים את כל התורה כולה, אבל אין אנו יכולים, אמר להם הקב"ה: תניחו תפילין ואני מעלה עליכם כאילו קיימתם כל התורה כולה, דכתיב 'לְמַעַן תִּהְיֶה תוֹרַת בְּיָפֶיךָ'. וכתב הסמ"ג שם"ל 613 מצוות שנצטוו ישראל, אין לך שום מצווה שתהיה אות ועדות, כי אם שלוש מצוות, והן: מילה, שבת ותפילין, שנכתב בשלושתן אות. והן עדות לישראל שהם עבדים להקדוש ברוך הוא. ועל פי שניים עדים יקום דבר (מילה ותפילין), וכל אחד מישראל אינו יהודי שלם אלא אם כן יש לו שני עדים שהוא יהודי, הלכך בשבת יום טוב שנקראו אות, פטורים מלהניח תפילין.

(ילקו"י סי' כה הערה א', ספר הלכות תפילין).

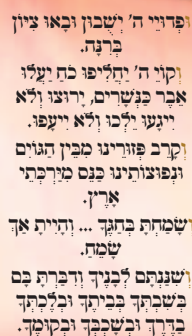
שבת שלום!

להצטרפות למדור זה פנו למייל:
v0732224999@gmail.com

בן ציון קואינקא

וְהִרְקִיתִי לָכֵן כָּרְסֵךְ עַד
בְּמֵי דָן.
וְסֹתֵר לִבְנֵי לְעֶבְרָךְ כְּאֹמֶת.
יָדַע כֹּל עַמּוּל כִּי אֶתָּה פָּעִילָתוֹ
וְיִכּוֹן כֹּל יִצְוֹר כִּי אֶתָּה יִצְרָתוֹ
וְיִאֱמַר כֹּל אִשׁ נִשְׁמָה בְּאָפּוֹ
ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ. מֶלֶךְ
מֶלֶךְ מֶלֶךְ. ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל
מֶלֶךְ. מֶלֶךְ מֶלֶךְ מֶלֶךְ –
וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מִשְׁלָה.
יָדַעוּ כִּי אֶתָּה שֹׁמֵר ה' לְעֶבְרָךְ

וְתָן בָּנוּ יֵצֵר טוֹב, לַעֲבֹדְךָ
בְּאַמֶּת וּבִירָאָה וּבְאַהֲבָה.

זָכַרְנִי נָא וְחֻזְקִי נָא אֶךְ הַפֶּעַם
הַזֶּה הָאֵל-לְהִים, וְאַנְקֻמָּה נָקָם
אֶחָת מִשְׁתֵּי עֵינֵי מַפְלָשְׁתִּים.

תָּזַק יִמְלֹא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ.
אִמְרֵינוּ יַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתֵּנוּ. וְחוּא
יִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה.

בַּעֲדָקָה עֲמוּסִיָּה,
תִּקְדַּשׁ אֲרוֹן עַל כֵּל
מַעֲשֵׂי-יָיִךְ. כִּי מִקְדֵּש־יִשְׂרָאֵל
בִּקְדֻשָּׁתְךָ קִדְשֵׁת, נֹאחַ
לְקִדּוֹשׁ פֶּאֶר מִקְדּוּשִׁים.
חֶק חֲזָן נָתַן לָהֶם שְׂלֹא
יִשְׁנוּ אֶת תַּפְקִידָם, פֹּעֵל
אִמֶּת שִׁפְעֵלְתּוֹ אִמֶּת,
וְלֹא כִּבְנֵה אָמַר שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ.

שוב לִי תוֹרַת פִּיךָ.
מֵאֲלֵפֵי זֶהָב וּכְסֶפֶה.

משכן
עליו

לעילוי נשמת
שמחה בת אברהם
עווד הלוי גמליאל ז"ל
אובן בן סאלם גמליאל ז"ל
יאת בת מנשה מהצרי ז"ל
תנצב"ה

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

לעילוי נשמת
משה אוריאל יצחקי ז"ל
בן אסנת הי"ו
נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

ילדים וקורים התוכלו
למצא את הפריטים
המאירים הבאים?

מצאו את הפריטים

מהבואים?

חפשו את חמשת ילדי
משפחת 'משפן שילה' בכל
עמודי פנות הילדים!

מה בתמונה?

הוראות המשחק:

שחקו אחד

התבוננו בעמוד הבא ב'מצאו
10 תבדילים' בתמונה העליונה
- קצו שניות. הפוך את
הדף חזרה וצנה על השאלות
המופיעות מטה.

שני שחקנים ומעלה

קובעים סגב בין המשתתפים,
מתחילים בתמונה המופיעת
לציל, וממשיכים לצוירים
אחרים בגיליון תוך חבור
שאלות כרצונכם.

הפנצח הוא מי שזוכר את מרב
הפריטים

- כמה סוגי פופעים מופיעים באיור?
- כמה אנשים עם טלית על הראש יש באיור?
- באיזה צבע הפרכת?
- כמה ילדים באיור?
- איפה המתפלל התייד עם כפה ללא כובע?

רוצים להיות צדיקי השבוע?

עבדו את הציור ושלוו אלינו!

שירים חסידיים

כי ארך ימים ושנות תיים
ושלום יוסיפו לך.

כי את כל הארץ אשר אתה
ראת לך אתגנה ולצדק עד
עולם. לך אתן את הארץ הזאת.

וכך כל מיני תבואות לשובה
ותן ברכה על פני האדמה.
כי אתה הוא מלך מלכי
המלכים, מלכותו נצח, נוראותיו
שיחו, ספרו עזו, פארוהו צבאו,
קרשוהו, רוממותו, רון שיר
ושבת, תוקף תהלות תפארתו.

כאהל הנמתת בדרו
מעלה: מראה כהו.

כברקים היוצאים מזו
החיות: מראה כהו.

כגל גלילים בארבע
קצוות: מראה כהו.
כדמות הקשת בתוך
הענן: מראה כהו.

ורושלים אורו של עולם ...
ומי הוא אורה של ירושלים?

הקדוש ברוך הוא.
ישיש עליך א-להיך,
כמשוש חתן על בלה.

ושמחו השמים ותגל הארץ,
ורעם תים ומלאו.
ישראל בשח בה, עזרם
וקננם הוא.

יחי תהיה הנה. כנבואת אבי
חזוה. וישמע בבית דוד.

קול ששון וקול שמחה.
ידו לה' חסדו ונפלאותיו לבני
אדם. כי השביע נפש שקקה,

ונפש רעבה מלא מוב.
ותר יתור, בולם קדושה
לך ושלשו.
ימים על ימי מלך תוסוף
שנותיו כמו דר ודר.

יבנה המקדש, עיר ציון
תמלא, ושם גשיר שיר חדש,
וכרננה נעלה.

יברכך ה' מציון, וראה כטוב
ירושלם כל ימי חיה. וראה
בנים לבניך, שלום על ישראל.

והא רעוא קדמך דתפתח לבאי
באורייתך ותיבה לך בגין
דכרין דעבדן דעיתך.
ותשלם משאלין דלכא,
ולכא דכל עמך ישראל
לשב ולחיו ולשלם אמן.
והא שלמא רבא מן שמיא,

לרפואת והצלחת
יהודה בן חנינה הי"ו
לורט בת חביבה הי"ו
למשפחת מלול הי"ו

לרפואת
רחל רבקה
בת מסעודה הי"ו

לרפואת
יוסף שמש
בן ויקטוריה הי"ו

לרפואת והצלחת
סימי (שמחה) בן שטריט
בת חסיבה הי"ו

לרפואת והצלחת
פולט אביטל
בת חביבה הי"ו

משכן עילי

זהו 10 הבדלים!

רוצים להיות "בדירי השבוע"?
שולחו אלינו פתרונות של אחד המדורים בגיליון.
פתרונות יש לשלוח לפקס: 077-444-8-666
או למייל: a0732224999@gmail.com
(פקס או מייל שיגיע ללא פרטים מלאים וברורים לא ייבדקו)

בדירי השבוע

יאיר אבעזי (אשקלון)
ספיר, מרים, הראל ועשרה שרם (חולון)
מאיר וטליה באשר (ירושלים)
אלישבע ומוריה פנקר (נתיבות)
יענקא אדרי (עכו)
שירה חכים (ראשון לציון)
דביר מצנבר (ראש העין)
תהל שגמם (באר יעקב)
אליה עותני (זבדיאל)
חיה שושנה, אמנה רחל ויהודה ישראל פסטרנק (שבי דרום)
תמר, חוי ועלמה נמירובסקי (רכסים)
מיאל עליזה ורפאל יוסף פטיטו (קרית מלאכי)
תאיר, תהל ועינה ראובן (ראשון לציון)
ליבי ומלאכי משה (רמת השרון)
אביגיל ממנו (אשדוד)

שידורים חסידים

מי נתן לי אבר ביונה
אעופה ואשכנח.
מי נתן מציון ישועות
ישראל בשבוע ה' שבות
עמו יגל יעקב ושמח
ישראל.
מקומך מלכנו תופיע.
מצוה גדולה להיות
בשמחה תמיד.
מקומו מעפר דל
מאשפת נרים אביו.
משה אמת ותורתו
אמת.

לא תבושי ולא תכלמו,
מה תשתתחי ומה תתמי.
כך יחסו עני עמי, ונבנתה
עיר על תלה.
לב סהור ברא לי אלקים
ורוח נכון חדש בקרבי.
בנימין אמר ודיר ה'
ישכן לבטח עליו.

מה אהבתי ותרנתי, כל
היום היא שיתתי.
מתרה ה' אלקינו ישמע
בתרי יהודה.

כל העולם כלו גשר צר מאד,
והעקר שלא יפחד כלל.
כל ישראל יש להם חלק לעולם
הבא.

כל מה שעושה ה' הכל לשוכה.
כל מי שעוסקים בצרכי צבור
באמונה, הקדוש ברוך הוא
ישלם שכרם.

כלם אהובים, כלם ברורים,
כלם גבורים, כלם קדושים.
כלם שאני רוקד כנגדך ואני
יכול לנגוע בך, כך לא יוכלו כל
אויבי לנגוע בי לרעה.

מי מראש צרים אראנו
ומנבעות אשורנו הן עם
לכוד ישכן וכנוים לא
יתחשב.

מי נחם ה' ציון, נחם כל
תרבותיה, וישם מרבה כערן,
וערבתה בנ ה'.
ששון ושמחה ימצא בה,
תודה וקול זמרה.
ביצר מוקדן לפני הכלה,
כלה נאת וחסודה.

כי הרבית טובות אלי,
כי הגדלת חסדך עלי.
ומה אשיב לך והכל שלך,
לך שמים אף ארץ לך.
ואנחנו עמך וצאנך,
ותפצים לעשות רצונך.
כי לא ישש ה' עמו
ונחלתו לא יעזב.
כי מצוה תצא תורה
ורבה ה' מורושלם.

משכן שידור

לרפואת והצלחת
ר' יצחק בן זוהרה הי"ו
אסתר בת עליזה הי"ו
למשפחת זאנא הי"ו

לרפואת והצלחת
מזל אביטן
בת עליזה הי"ו

לרפואת
ראובן
בן אורה נדרה הי"ו

לרפואת והצלחת
ר' עמרם בן זוהרה
זוהרה פרלה בת סוליקה
למשפחת אלול הי"ו

לרפואת והצלחת
יעקב בן יפה הי"ו
שולמית בת יפה הי"ו

השדר מקווצי

חדש!

צ'לי להפליג ללונדון שם צפוי לי עסק נקבד ורוחי ביומך, אולם לשם כך דרושה לי עזרת אחיט ה'הידים אשר באנגליה, והיא לא תענע לי בלצדי המלצה לבכית רבה של לונדון, רבי יעקב מאורליאן, הט וידד וסברד מימי קדם. באם תתננה אלי תתקבל על דא בבכוד מלכים. כל יהודי לונדון יחשבו לזכות לעצמם כזוא בקשרים עסקיים עם אחיד המלכה אוקטו.

אם כן, הרי גם סקטב יספיק למסרה זו?

וכי תלמידי קרובים ללכו יומך מאחיד אשר בלצדי עזרתו תסבב מצוקה? הלא אתה אינך מסבב להרויח מאוקה בכחות עצמך ופליד לשמח כי נענת לך הדפעת לעזר לי.

איך זה אוכל אנכי, הנחשב בעיניך לבטלן, להיות לך לעזר בצסקי?

אינך דוקה קריאה לראיה. ומלבד זאת, דרוש לי אדם מהימן שאוכל לשאל המדבר גדול הוא ורב ערך עד מאד. יש בו כדי להכפיל ולשלש את הוני אולם צלי לגשת לעזרן בהירות.

התקנה לראות שוב את פני ידידי רבי יעקב מאורליאן, להלק אתו את חדושי במסקנות הש"ס ולשמע את החדושים שחדש הוא במשך השנים, משמשעת את לבי ומקרבת את הצקתו לדעתי. כמה זמן תפטר נסיעתו לפי השקרתו?

שוב תלמידי! כמה משלמים הם לך בעד הוראתך?

איך תוכל לשאל כזאת? הלא ידעת...

חצי שנה לכל היותר.

חצי שנה??? הכיבד זה אטל את תלמידי למשך זמן כה משך?

- דודי צפדיה
דודות את מדינת ישראל
- רבי ישראל אלעזר
י"ח סל אשדוד
- רבי יעקב שריק
מחבסי מדינת ישראל
- רבי יוסף פתח
מחבסי מדינת ישראל
- רבי יחזקאל מאמן
מחבסי מדינת ישראל
- רבי דב צבי קרלסון
י"ח סל אשדוד - אשדוד
- רבי דב יפה
מחבסי מדינת ישראל
- רבי אהרן לייב שטיינמן
י"ח סל אשדוד - אשדוד

שירים חסידים

קדש את שמך על מקדשי שמך, וקדש את שמך בעולמך, וביושועתך תרום ותגבית קרננו למעלה, והושיענו בקרוב למען שמך.

קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך ושבענו מטובך ושמחנו ביושועתך וסתר לבנו לעבדך באמת.

צוה יושועות יעקב. ציון הלא תשאל יי שולם אסירך.

מאמ נפשי לא אקים לא-י חיי מתי אבוא ואראה פני אליקים.

ק קול צהלה ורנה. שפתינו או תרננה. אנה ה' הושיעה נא. אנה ה' הצליחה נא.

עזי הגפן בענבי חגפן. דבר נאה ומתקבל. עזו עצה ותפר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו א-ל. עשה שלום במרומיו הוא ברחמיו עשה שלום עלינו, ועל כל עמו ישראל, ואמרו אמן.

פ פתח שערי שמים לתפלתנו. פתחו שערים ובא טי צדיק שמר אמונים.

עוד אבינו חי. עוד ושמע בערי יהודה ובחצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה. קול מצהלות חתנים מחפתם וגערים ממשחה נגינתם.

עורה כבודי עורה הנביא וכנור אעירה שחר. עז ותדר לבושה ותשחק ליום אחריו.

על ידי נגנים ומחיתא כף מתמתקין כל הדינים. עם ישראל חי.

נ נעלה נעלה, נעלה נעלה, נעלה לבית המקדש ברנה, נעלה, ברנה, נשתתחו. ברננה, נעלה, נגיל ונשיש בזאת התורה.

ס סימן טוב ומוץ טוב יהא לנו ולכל ישראל.

ע עברו את ה' בשמחה באו לפני ברננה.

לעילוי נשמת
יצחק גולן
בן שרה ז"ל
נלב"ע י"ד אב
התשס"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
דניאל אביטל
בן חסיה ז"ל
נלב"ע כ"א סיון
התשס"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
רוזט שושן
בת חביבה ז"ל
נלב"ע י"ד טבת
תנצב"ה

משכן עיניך

תקציר: לפני כ-900 שנה, בקוץ שבצרפת, רבי שמעון, מבצלי ה"תוספות", מנהל וכוח נעים עם אחיו הסוחר, חיים, אודות חשיבות למוד התורה מול חיי המותרות. אחיו חיים מציע לו להתלוות אליו במסעו לאנגליה והוא מסרב באדיבות...

דוד עמרם
דוד עמרם

רבי
שלמה זלמן שטאם
ראשון סטאם

רבי
שלמה זלמן שטאם
ראשון סטאם

רבי
שלום יצחק הלוי
ראשון סטאם

רבי
מנחם שריא
ראשון סטאם

רבי
יעקב בירדוגו
סמבטיון

רבי
יחיא אדאדן
סמבטיון

רבי
יוסף ביטון
סמבטיון

שירים חסידיים

ובמלכות בית דוד
משחק, במתנה יבוא
ויגל לבנו.

שמעתי שהיו אומרים
אשרי מי שבא לכאן
ותלמודו בידו.

ת

תורת אמת נתן לנו,
ברוך אשר בחר בנו.
תורת ה' תמימה משקיפת
נפש, עדות ה' נאמנה
מחכימת פתי.
תחשב טוב ויהי טוב.

שמת תשמת רעים
האחובים בשמחה וצורך
בגן עדן מקדם.

שמחו את ירושלים
וניגלו בה כל אהבים
שישו אתה משוש כל
המתאבלים עליה.

שמחם בבגין שלם באור
פניך תבהורם, ורחוק
מדרשן ביתך ונחל ערניך
תשקם.

שמחנה ה' א-להינו
באלוהינו הנביא עבדך,

שומרים תפקד לעורך כל
היום וכל הלילה.

שיר למעלות אשא עיני
אל ההרים מאין יבא
עזרי.

שישו ושמחו בשמחת
תורה, ותנו כבוד לתורה
כי טוב סגרת מכל
סחורה מפז ומפנינים
יקרה נגיל ונשרש בזאת
התורה כי היא לנו עז
ואורה.

ש

שאו שערים ראשיכם
והנשאו פתחי עולם, ויבוא
מלך הכבוד.

שבחי ירושלים את ה'
הללי אלוקיך ציון.
שהחנינו וקימנו והגיענו
לזמן הזה.

שומר ישראל שומר
שארית ישראל.

ר

רחמנא דעני ענינא.
רבי שמעון בן יוחאי אומר:
חס ושלום שתשתבח תורה
מישראל, כי לא תשכח
מפי דרעו.

לעילוי נשמת
ר' עמרם בן שטירט
בן תמוז'ל
נלב"ע ח' טבת ה'תש"פ
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ר' אליעזר טויטו
בן רחל מסעודה ז"ל
נלב"ע ל' שבט
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
לאה טויטו ז"ל
בת אדל הי"ו
נלב"ע י"ז ניסן ה'תש"פ
תנצב"ה

משכן
שילח

ביה"ס
'באר יעקב'
ראשון לציון

יאיר לבן נ"י

גם אני רוצה להיות: גדול הדור

ורגש יכולים להפוך את ההדלקה למעשה בעל משמעות עצומה, המאיר גם את הבית, הסביבה, הלב והנשמה.

יהי רצון שנזכה להדליק נרות באהבה, בתורה ובמעשים טובים, ונאציל מאור הנרות גם על סביבתנו, וכאשר נרים את האור הפנימי של כל אחד מאיתנו, יאיר העולם כולו באור של שלום ושמחה.

מאת **אמנו**

רש"י מסביר שהמילה "בהעלותך" מרמזת גם על אתגר:

על אהרון לא רק להדליק את הנר, אלא לכוון ולוודא שהאור גם ידלק ויעלה מעצמו, בדומה להורה אשר נדרש להבטיח שילדו יוכל ללמוד ולעלות בתורה גם בכחות עצמו.

מסופר בגמרא (שבת כב) שאמר רב הונא: "הרגיל בנר הווין ליה בנים תלמידי חכמים".

הדלקת נר נראית פעולה פשוטה, אך כוונה

להאיר את האור הפנימי

"בהעלתך את הנרות, אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (במדבר ח, ב).

פרשת בהעלותך נפתחת בציווי לאהרון הכהן להדליק את המנורה במשכן, אך מדוע נאמר "בהעלותך" ולא "בהדליקך"?

ילדים מתוקים! התוכלו ללצל את המבורך על פי סדר האיורים הנכון (המופיע ליד המבורך) בהצלחה!

מבורך איורים

שירי חנוכה

עמודי מתרי יונה,
והתקני כלי.
ונכנס לתוך גת, בתמר תעלי.
ונאתחז בסנסניו,
ופרו תאכלי:
ומהרי עדי ערך,
שני תורים עלי לתך.
ונאחז כם כללי יפרך,
תני נוסך עלי אפרך.
ועגיל תתני:

סעי יונה ושמעוני,
ככנור ננני.
ופצחי וקרי רגי,
בשיר התבונני.
ומהרי ואל תפני,
לדרך שומני:
קחי צידה ונסעה,
ותתערן ונשבעה.
ונשתה מענות דעה,
ונשרה עלי נבל. וזמר תתני:

שמע הא-י ענני בתפלה,
בשת אקרא בשיר דוד
תהלה:
לפנדך אני נחשב באין,
ותוש קטן קרמני תהלה:
מאר תרד לרבי גם ותלה:
בגלותי אני אמה שפלה:
הלא בכי"ן אשר שירו
משלים, ליד חומ"ק אני קל
מנמלה:

ומרות מננה ארין שמענום,
נבי צדיק במורתח וקמה:
ישרים תולכים תמיר ב'שר,
נקיים הם בלי עון ואשמה:
שמועם נשטב כלם ברורים,
ולקם נכספה נפשי בתימה:
צרי גלעד שלח לנו ירדני,
בציון נשמחה גבר ועלמה:

אדון הכל מתיה כל נשמה,
יצו חסדו לכת נדיב חכמה:
לבושת מענן תאר יקרו,
ומשפעת עלי כל הארמה:
שאון גלי גבול ימים תעורר,
ועם רודה בצלו נעלמה:
בחן בעלה שביטנו תנהל,
ומעלתה מתדרת וקמה:

משכן עיילה

לעילוי נשמת
ר' חיים בן חסן
דמדון ז"ל
נלב"ע י"ח אלול
תנצב"ה

לעילוי נשמת
יוסף הכהן
בן איתן ז"ל

לעילוי נשמת
סעידה (שושנה)
בת מורי יחיא סמין ז"ל
נלב"ע י"ט ניסן
תנצב"ה

לעילוי נשמת
יוסף כבתי
בן חיים ז"ל
נלב"ע - כ"ח כסליו
ה'תשפ"ה

לעילוי נשמת
מיכאל שרעבי
בן שלום ולאח ז"ל
נלב"ע י"ג אדר ה'תשפ"ה
תנצב"ה

משניות מבארות

מסכת ביצה

מתוך משניות
בהוצאת מכון 'אבוקה'

איורי המשניות מאת אבישי חן הירו

פרק ב'
משנה ה'

בית שמאי אומרים, לא יחם אדם חמין לרגליו, אלא אם כן ראויין לשתייה. ובית הלל מתירין. עושה אדם מדורה ומתחמם בנגדה:

שמתוך שהותרה הבערה לצורך אכילה, הותרה גם במקום שהוא לא לצורך אכילה אלא לשאר צרכי הגוף. ולכן **עושה אדם מדורה ומתחמם בנגדה** שזה צורך הנאת הגוף.

הקדמה: משנתנו עוסקת בדין חימום מים והבערת אש שלא לצורך אוכל נפש אלא לשאר צרכי האדם. **בית שמאי אומרים, לא יחם אדם ביום טוב מים חמין לרגליו** - לצורך רחיצת רגליו, שלא התירה התורה מלאכה זו אלא לצורך אוכל נפש בלבד, כמו שנאמר

בפסוק (שמות יב, טז) **"אך אשר יאכל לכל-נפש הוא לבדו יעשה לכם"**, **אלא אם כן ראויין המים לשתייה** ושונה מהם קצת, ובכך מותר לו להרבות בשיעורים ולהוסיף מים לחמם רגליו, מאחר שדעתו לשתות מהם קצת. **ובית הלל חולקים ומתירין** לחמם מים לרחיצת רגליו, משום

עושה אדם מדורה ומתחמם בנגדה

שירי חיים

אשר אלך ינאצו שבויים, יאסף וריוים:
בזכות מלכות אב המון גוים, וזכו לחיים:
עת יקראו בשמו יהו ענוים, כי הם רצוניים:
בזכות אשר גלה לנחירים, הוליד נקרים:
ארבעה דגלים הלכו גאולים, הנו באלים:
אל המסרה אותם ביד גוים, יהיו קנויים:
אתה אשר תביט אלי עניים, שומר פתאים:
נעלה לארצנו בשיר וזמרה, וברון ומהרה:
בזכות אשר נקרא שמה גבירה, יסבה ושרה:
ובנה אשר שמע בקול גבורה, נעקר כפרה:
ובכל בני יעקב שהם דוים, כלם רחויים:

ובשש בנפים סביבים,
עפים בעת יתגלגלו:
יענו בקול שירים ערבים,
יחד באותות נגלו:
שמרי ויחדתי לדתו,
וזי לגופי ישמחת:
קשרי בלבי אהבתו,
בשמו לבדו וכשתת:
מתן גברת רעתה:
אור לשרידים ויחיתה:
וימלאה בורות גוים:
נשמי ברכה יללו:

אם ננעלו דלת נדירים,
דלת מרום לא ננעלו:
א-ל חי מרומם על
קרובים, כלם ברחו ועלו:
כי הם אלי כסאו קרובים,
יורו שמו ויתללו:
חיות שהם רצוא ושבים,
מיום בריאה נכללו:
גלג ואופן רועשים,
מודים שמו ומקדשים,
מזיו כבודו לובשים:

ישקף אליקים ממעון קרשו וך,
כל שונאי עמו בהרף עין:
הנה יי קם ונצב על אנך,
ישקף לבוס רעל, אכל לא יין:
וימהרו כם מלאכי משחת להך,
אותם בחצי י-ה, ובכלי זין:
סורי ראי ציון כנחמת בנה,
עת כאשר יתה לבשר קון:
פליטי קרא יום אשליפה חרבי ואך,
כס כל יפה מראה וקמדת עין:

משכן שילה

לעילוי נשמת
משה יוחננוב
בן מרים ז"ל
נלב"ע ו' אדר התשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
נייתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
הגה"צ ר' **שלמה אסולין** זצ"ל
בן שמואל שטיינר ומאיר חיי
נלב"ע ז' חשוון התשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אדוארד ערבנני
בן מוזלי ז"ל
נלב"ע ו' ניסן
ה'תשפ"ה

לעילוי נשמת
ר' מרדכי נאמן
בן חנה נורו ז"ל
נלב"ע ט"ו כסליו
ה'תשפ"ה

המלך שלומי איס להתנוסס

מירי הימן

קריה ופהפיה משוש לשרון, עיר נאמנה, את, למלך ושרון:
יום אזכרה ופעת רבת צבאית, כך בלית נפשי לשון חצרות:
ומי יתגני נא אעוף כמו יונים, אשק אכנוד, אחון עפרוד:
לא שקמה נפשי, מיום נדוד רעיה, מיום גלות בנים, מבית מגורוד:
נראה בשמחתך, כימי שנות עולם, עת בוא ישועה, לבנות גורוד:
אפיל תחנתי לפני ארון עולם, נקום שערך, נבנה דבירך:
או תשמיחי לעד וכמה תשבי, וירב שלום בנך, מכל עברך:

לפילת תרמון, אדמה רקתה, כגבת הארמון, גבוהה קומתך.
ומר עם קטמון, ופיתון מביתך, צבחה עיניה, ללבי אסרו:
לעני היונים, אדמה עיניה, כמו חוט השנים, דמות שפתותיה.
לפיה עם ענים, ובורך צוריה, לבבי ולבכה, באהבה נקשרו:
דברת שמעתי, וקולת הערב, עדי עפר שחתי, וכלב אש צורב.
וכסת נדמתי, והנה קול ערב, וירידי התאפק, ורחמי נקשרו:
לבנה כסתר, מאירה בחמה, מולגת מחר, אלי גבעת רמה.
אני ארבה מחר, תנו לי העלמה, לבבי עם רוחי, בידת נחברו:
הכפלת שרון, ושושנת עמק, נסוית הגרון, ועלי תתחמק.
ותביא התרון, ללבי הנמק, רטיה הביאו, למפתי ורו:

ובכן שך יגדל,
בקרב עמך,
המשלשים תמיד,
קרושתך.
דר הכרובים, נא שעה,
שיח אנוש, קורא
ומתחנן, למוי, קורשד:
הנה לך מוי, וזכרך,
ראות שבה, ומחללים
אנו, לתפארתך:
אנא, אנא, אנא ה'
הושיעה נא
אנא, אנא, אנא ה'
הצליחה נא

אודה לך א-י ה',
ואגיד גדלך, נורא
וגשנב, אין ערוך
אלך.
נפשות בראך,
הצובים אצלך, כולם
יהודון ויברכו, לשמך:
יושב ברום עולם,
א-י ה' נעלם, אין א-י
אמת בלשון, ובלעדיך.
דובר בדרות את, וכל
מפעלך, משתתפים
ננו, היום, רגלך:

לרפואת
רחל רבקה
בת מסעודה הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואה שלימה
דוד יהונתן ועקנין
בן ברוירה הי"ו

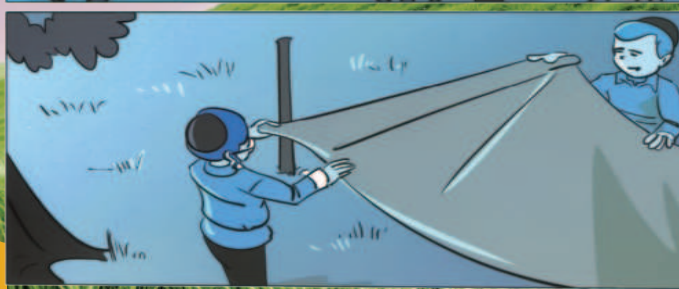
להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

משכן
שילח

תקציר: הילדים שמחים שהם ממשיכים את דרכם בכרכרה נוחה ונהנים מהנוף היפה סביבם. הם אינם מצליחים להבין מדוע אביעזר פחות מרצה מהענן ומצפה מהם להתכונן לאתגרים הבאים כבר עכשו.

המשורר יואל טייטלבוים

שירי חתום

אילת חן בגלות תסמכני, ובלידת בתוך חיקה מלוגי:
לכוס יינה אני תמיד מוזמן, ונתערב חמור יינה בייני:
שתי דודים לעומתי נשכרו, והעירו לשכל רעיוני:
בחייל בת מלכים תכבדתי, ושליחת מוזמן להמוני:
זמן הפריד לכל רעים ודודים, אבל דודי באחבה יזכרני:
יקשר חן וחסד על גברתי, במעגל חן וחסד ימשכני:
מפרשו בענן עמי שחקים, לרעיתי והיא תפיק רצוני:
שערתי המשים הם קבועים, וכות לאה בבנית תסעדיני:
תעורר אהבת רחל לבנים, בסור מלכות עשירית תעליני:
א-ליו חיש לעמך ושושי, בעת רצון הצהצח את גרוני:
שלוזי לב רוב שלום תסוכב, בני אש הם טעלת אב המני:

תאור לבבם לעשות טוב
גברתי, נעלי ערן וחיים
נוחלים:
אהבת יחידתי לטוב א-ל
גברתי, כרוך שהוא נותן
שכר כל פועלים:
שלום בנהר לעדתי יגברתי,
זמן וגם בחור וכל העוללים:
בדואי מושלים:

יחדו עלי שיתן וכוס דודי
קרא, זמן שרידני וכל
הנסגלים:
מבוס ושועות אשמחה
ואומרת, אוציל לכל סודי
ואשיב שואלים:
שם טוב למשכילים בדת
ישרה, כי הם עלי יגרים
בדואי מושלים:

בנעים ומירות מנוד
אתעוררת, ואני ורעיתי
ברנה צוהלים:
בינו עדת קרש בשירתי
הברת, תתן ותכלה בחפה
נבליים:
זה יום שמחות לאמה יקרת,
כי היא ודודה חן וחסד
טמלים:

משכן
שילה

להצלחת
אסתר
בת חנה הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
הילה
בת אסתר הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת
דוד
בן עליה הי"ו

אחאב מתייעץ עם הזקנים ועונה לכן הדר

של אחאב, הוא התמלא בכעס ובגאון ושחץ, ונשבע שלא יספיק העפר בשומרון לכל החילים הרבים שאתו, שהרי העפר נדבק לרגלים, וחיליו רבים מאוד ולא יספיק העפר מרב החילים. ויש אומרים שכן הדר התכונן שאף אם כל אחד מחיליו יקח באגרופו עפר משומרון – לא יספיק העפר שבשומרון לכל חיליו.

ענה לו אחאב מלך ישראל: "אל יתהלל חגר כמפתח". החוגר הוא החלל שחוגר כלי מלחמתו לפני הקרב, והמפתח הוא החלל המוריד מעליו את כלי המלחמה בשבוב מן הקרב. כלומר, אחאב התכונן לומר לכן הדר שלא ראוי לחיל שרק מתכונן לקרב להתהלל בגבורתו ובנצחונותו, שהרי הוא עדין אינו יודע אם באמת הוא ינצח. ואם יהיה בטוח בעצמו ויחונן בדעתו, הוא לא יתכונן כראוי ולרב יפסיד במלחמה.

ולכן התהללות זו היא מעשה טפשות, שהרי אין מנצחים במלחמה על ידי מלים, ובמיוחד לא בשחץ ובגאון.

מה קרה בהמשך? האם היתה מלחמה? ומי נצח? זאת נלמד בעזרת ה' בפעם הבאה.

בזה אלא בקש שימסר בידי בפעל את כל מה שהוא בקש, ואף הוסיף לבקש גם את ספר התורה, והרי ברור שאין לכן הדר צורך בספר התורה, אלא שכל כוננו היא לזלזל בתורה ולחפש סבות למלחמה (וזה אומרים שכן הדר התכונן לקחת את ספר התורה של אחאב כי הוא לא מקים את מה שכתוב בו).

וכן בדרך כלל כאשר העיר נכנעת, המלך המושל מרויח מסים ועבדים, שהרי העיר תחת שליטתו, ולעצמם זאת, במלחמה, המלך לוקח את כל השלל אליו ממש שהיה תחת ידו.

והרי בן הדר מנסה לקחת את כל השלל אליו, אף על פי שאחאב היה מוכן להקנע ולהיות לו לעבד, ואם כך ודאי שרק רעה הוא מבקש **אמרו** הזקנים לאחאב שלא ישמע לכן הדר לתת לו את מה שהוא דרש, ואף את מה שהוא כבר הסכים בלבד, להיות לו לעבד ולהעלות מס – גם את זה לא יסכים, אלא יחפש דרכים לפרק את עלו מעליו, שהרי הענין נוגע בכבוד שמים, ולכן עליו לצאת בתקף נגד בן הדר.

אחאב שמע בעצת הזקנים (בנגוד לחכמים שלא שמע בעצתם כפי שלמדנו בסיעתא דשמיא).

אחאב ענה לכן הדר בלשון רכה ובכבוד, ואמר לו: "מה שבקשת בראשונה – שאהיה עבד ואעלה מס – לך אני מוכן (ובאמת התכונן אחאב לחפש דרכים בשלב יותר מאחר לפרק את עלו מעליו, כפי שניצע לו הזקנים), אך לדבר הזה שבקשת, שאמסר בידך את כספי וזהי ואת נשי ובני – את זה לא אוכל לעשות".

כאשר שמע בן הדר את תשובתו

למדנו שכן הדר מלך ארם צר על שומרון ביחד עם שלושים ושנים מלכים וחיל כבד. בן הדר דרש מאחאב שימסר לידי את כספו וזהבו ואת נשיו ובניו הטובים, ואף אים עליו שאם הוא לא יעשה כן – הוא ישלח את עבדיו כבר ביום שלמחרת לקחת ממנו את כל מה שיעלה בידם ואת מחמד עינו, ובארנו בסיעתא דשמיא שכן הדר התכונן לקחת את ספר התורה שהיה לאחאב כמלך ישראל.

כפי שלמדנו, תחלה חשב אחאב שכן הדר מתכונן שאחאב יהיה לו לעבד ויעלה לו מס, ואחאב הסכים לכה, אך כשראה אחאב שכן הדר מתכונן שהוא ימסר לו בפעל את הדברים, ואף את ספר התורה, לא רצה אחאב להסכים לכה, ולכן קרא אחאב לכל זקני ישראל.

אנו רואים מכאן שאף שאחאב היה עובד עבודה זרה והרשע ביותר, עדין היה בו ניצוץ של קדושה והוא לא היה מוכן שספר התורה יתבזז, ואף היה מוכן למסר את הנפש על כך. דבר זה עמד לזכותו, והוא אף זכה למלך עשירים ושתיים שנה כנגד אותיות התורה, וכפי שנראה בהמשך זכה גם לסייעתא דשמיא במלחמתו.

אחאב קרא לזקנים ואמר להם שכן הדר מבקש עלילות כדי להלחם, שהרי בדרך העולם כאשר צרים על עיר למלחמה, פונים לאנשיה תחלה בדרכי שלום ואף מאפשרים להם להקנע, ואם תושבי העיר מסכימים, הם יקבלו עליהם להיות עבדים ולהעלות מס לאותם המלכות, ומה שהם מרויחים הוא שהם עדין חיים ועדין רכושם ברשותם (על אף שרשמית הוא אינו שוה להם כי הם הפכו לעבדים).

ואכן, לכה הסכים אחאב, אך בן הדר לא הסתפק

שירי חינוך

נחת בסוד תורה ומצוות קנתה
שלמות וגם שם טוב לשכלי הרקבה:
יום תבספה לחורר תסובב גלגלי
בין מלאכי דגל מטטרון שר צבא
ודוי דברים קבלה ו-ה יוצרי
עבדך בעת רצון לחיים תתקבה:
ספק לנזילי תזמן לי בטוב
גם תאפן יחבי ושועי תקשכה
פודה ומציל לעניים בואבים
חיון על ילוד משתא בפתחך יסכבה:

מי נשקני מנשיקות אחבה
בנות חדר מלך גבולי נסכה
שחר וזהה כא יריר נפשי
בתן ותקמה נפשי למוצי קרבה
לולי העירני בחמלה לעמד
נתפרדה מזי וגופי עוקה
מה זה יחירתי מזי תרכסי
ואני נזיתי בחסדך נצבה
ביני שרירי הזמן התחברות
הגוף והנפש ביום ששנבה

ש-די אמר נא די לגליתנו
חוסה וקבין את פליטתנו
מי הוא אשר ינאל ואת מי
נשאלה
ולמי יהא משפט גאלתנו
י-ה, כי כך נוחיל לכה,
ולישעך
אתה גאוננו ותפארתנו
דודי שלח גואל לקבין עמך
ותקע בשופר רב לתרותנו
ובנה בקרוב קרשך הנחיר
חדש ששוננו ושמתנו
יודי כך עמים וגם ישתחו
ושבת ורב כבוד לך ותנו
דלתי רצונך תפתח לני,
וגם
תאיר כרב חסדך אפלינו

לעילוי נשמת
יעל שטרנצל
בת בנימין ומרצ'לה ז"ל
נלב"ע
י' סיון ה'תשפ"ג

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
חיים חיים
בן עזיזה ואליהו ז"ל
נלב"ע
ה' חשוון ה'תשפ"ד

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
רובוב מרדכי משה
בן שמחה ה"ד

שחירת הלשון לצאן קדושים

בסיפורים מהלשון הקדושה!

דבר הלכה:

"והדרת פני זקן"

אם המדובר בסיפור הלשון הרע הוא אדם זקן, והלשון הרע נאמר בפניו, עובר המספר גם על מצוות עשה של "והדרת פני זקן". מדוע? כי "הידור" פירושו: כיבוד דברים; לדבר אל האדם הזקן בדרך כבוד כמו שמדברים לאדון, ואם מגנה אותו ומדבר עליו לשון הרע - זהו ודאי אינו הידור! ואם המדובר הוא תלמיד חכם - בודאי ובודאי שעובר על איסור חמור! פירוש המושג "זקן" - זה קנה חכמה, ונכנס חס וחלילה לגדר של מבזה תלמיד חכם. ואם הוא גם זקן וגם תלמיד חכם - עובר על "והדרת" חס וחלילה בכפליים!

מזמרה לילדים

בניה יצחק רות נ"י
ת"ת ויכרון אברהם
חיפה

זימן כספים

משל: זימן כספים שמדפיס שטרות של 200 שקלים - היעלה על הדעת לשאול אותו "מדוע לא תדפיס גם שטרות של 100 שקלים או של 50 ו-20"? הרי הוא לא שוטה, שאם אפשר להדפיס שטרות של 200, חבל להדפיס שטרות פחותים יותר.

הנמשל: הפה שלנו הוא מכונה שמייצרת שטרות. כל ברכה היא שטר, אבל איזה ערך יש לשטר? זה גופא (בעצמו) תלוי בכוונה. אם זה רק מלמול בעלמא זה שטר שערכו נמוך, של 20. בכוונה שטחית זה שטרות של 50; כוונה בכל מילה - 100 שקלים; בהתלהבות - 200. וכן בתורה כמה שיותר מעמיקים בהבנה, המילה מקבלת ערך הרבה יותר גבוה. אז מדוע אנו מייצרים שטרות של 20 במקום שטרות של 200? נשתדל לומר כל ברכה ומילה של תורה מתוך מחשבה, ובכך נזכה לרומם אותה ולהגדיל את ערכה.

בית אומן

להצטרפות למדור זה פנו למייל:
v073224999@gmail.com

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

רבי
אברהם יהודה פישטיין
ראש ישיבת ויכרון

שירי חיים

ספרי תמה תמונה ספרי נגיף בתיאור
בת מלכים התקמה אן מקומך ספרי לי.
ענתה יונה סעדיה לי בפלשרין עליה
ואני תוך לב אניה ביפי עומה מעילי.
דלני יא צאח היא דלני פאנא גביא
ואפחם אפחם לא תעניא און טריק אטלב כלילי.
יא מסמא לב אלאאבאב ואפתחי יא צנה אלאבאב
אן פי אלאבסתאן אטמאב דא כרום דא שהדי האלי.
הרשות באמת נתונה לך שלומת התהנה
אל יסיתך צר ממנה בת ואל ישיג גבולי.

בחרו מבחר מקומות חיבלי שן הפנימות
ועלי מותוך תהומות ושקעי תמה לקולי.
נעלה הר העברים נשכבה יתור חברים
מכלי מגע בשרים שם ויישב לך וגם לי.
עין פרי הדר כגני ועיססי שם וייני
קבלי מותוך וייני כוס אשר נמזג בחר לי.
מבאר שבע צאי לך ונחני יגשוק ושלך
וחכמי בני בשלך מימין אל תשמאלי.
רחמי מנוח הסירי עת עלית שער חצרי
קרשי את העשירי גם תני חלת ואכלי.
מעדנים המתוקים נחלקו שלש חלקים
זה בזה תמה אדוקים סוד מנסה הוא ופלי.

חוס א-להי ממועך על חבלי שרונך
יעבר עלי רצונך כאשר עבר הרונך.
שגבני מודני כי לך לבי ועיני
הלעזמים עוני יעמר ביני ובינך.
דוד מוח אויב מעקש כי לנגיף הוא למוקש
ועדי מתי אבקש אותך עמי ואינך.
את קרובי מקרובים גם סביבך שביבים
דר בכנפי הכרובים הפזושים על ארונך.
ידך תנחה פזורים בעבור חסד נעורים
העבדתני לזרים ואני כנת ימינך.
גרעת קרן מעני בעבור שקד יי
גואלי לנאלי המוני רום והשקך ממועך.

משכן שילה

לעילוי נשמת
יוסף חיים בן בתיה ז"ל
למשפחת זרדאב הי"ו
נלב"ע י"א אייר

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
משה אשטוקר
בן מרים ז"ל
נלב"ע - ה' טבת
התשפ"ח

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אבישג
בת ינון ועדי ז"ל

אבות ובנים יקרים ונכדים!
אם יש לכם הערות או הארות, או הוספות חשובות שתוכלנה להביא תועלת לרבים, אנא הודיעו לנו עליהם, ואם ירצה ה' נתקן הדבר בפעם הבאה, וזכות הרבים תעמוד לכם. חשוב! 'אבות ובנים' מבסס קרבו על פרוש רש"י הקדוש, אלא אם כן צין אחרת. הבקרה: הציורים נועדו להמחשת הדברים בלבד! ואין להסיק מהם שכן נראו אבותינו, או שכן ממש היה הענין.

הכנת הלויים לעבודת הקדש

ביום שבו הוקם המשכן, צוה הקב"ה את משה לקרוא ללויים ולשמורם בתפקידם החדש בעבודת הקדש.

פיצול הכינו את הלויים?

קדם כל הוא עליהם מי חטאת (מים עם אפר קרה אדמה) כדי לטהרם מטמאת מות. שבט לוי הרגו את אלה שחטאו בעגל ולכן היה צריך לטהרם מפני שנטמאו בטמאת מות.

נוסף על כך היו הלויים צריכים לגלח את שערים בתעור, לטבול את בגדיהם וגם את עצמם במקוה (רש"י כותב שטהרתם היא קטרת מצורע) ולהקריב שני פרים - אחד לעולה (ועמו מנחה העשויה מסלת מערבבת בשמן זית) ואחד לחטאת.

בשלב הבא יש להעמיד את הלויים מחוץ לחצר המשכן, ולאחר שיקהלו שם גם כל עדת בני ישראל, יכניס משה את הלויים לתוך חצר המשכן ובני ישראל יסמכו עליהם את ידיהם.

הרחבה: ה'חוקני' כותב שבכורי ישראל סמכו את ידיהם על הלויים, כיון שהלויים נכנסו לעבודה במקומם, ולכן כל בכור סמוך על הלוי שלו. 'והעמק דבר' כותב שכמה מגדולי ישראל סמכו את ידיהם על הלויים בשליחות כלל ישראל.

מדוע עשו ישראל סמיכה זו?

המפרשים מסבירים שהסמיכה נועדה להראות שכל הפעולות שיעשו הלויים במשכן נעשות בשם כלל ישראל, והלויים הם השליחים מטעם עם ישראל לתפקידי הקדש.

לאחר מכן יניח (רים) אהרן הכהן כל אחד מהלויים (22,000 לויים) למעלה ולצדדים בשלושה שלבים. התנופה הראשונה היתה לבני קהת, השנייה

ולהדליק את המנורה, שזה מעשה קבוע מדי יום ולא חד פעמי כמו הקרבת חטאת המזבח. ואף נרמז כאן ששבט לוי יזכה אף הוא לחגגת המזבח בעתיד - בזמן החשמונאים.

מעשה המנורה

פיצול יצור את המנורה?

מעשה המנורה היה מיוחד במינו: הקב"ה צוה את משה לקחת חתיכה גדולה של זהב, ולהתחיל לחצב ולחתך בה עד שתתקבל צורת המנורה.

במדרש מספר שמשה רבנו התקשה במעשה המנורה, והקב"ה צוה אותו להשליך את גוש הזהב לאש והמנורה תעשה מאליה בדרך נס.

למנורה היו שבעה קנים - קנה אחד אמצעי ושלושה קנים נוספים מכל צד. בראש כל קנה היה נר (כלי עם שמן). שלהבות הנורות משני הצדדים נטו והאירו לכוון הנר האמצעי.

לפני המנורה היתה אבן מדרגת שעליה היה הכהן עולה כדי להיטיב ולהדליק את המנורה.

אהרן הכהן היה צריך להדליק את המנורה ולהצמיד את האש לנרות עד שהשלהבת היתה עולה מאליה והאש היתה נתפסת

בפתילות ויונקת מהשמן שנמצא בנר. התורה מספרת שאהרן הכהן שמח מאוד במצות הדלקת הנרות, ובכל יום קשבא להדליק את המנורה היה נזהר מאוד כאלו שזו היתה הפעם הראשונה שהוא מודליק את המנורה.

שבת שלום לקוראים היקרים!

הקדמה: פרשת בהעלותך עוסקת בחלקה הראשון במצוות שקשורות למשכן: הדלקת המנורה, הכנת הלויים לעבודת המשכן (פרק ח), קרבן פסח במדבר, ופסח שני. בשלב זה מספרת התורה על הענין שפסה את המשכן, ושבועקבותיו יצאו בני ישראל למסע או חנו ממוסע (פרק ט), וכן על עשית חצוצרות הפסח והשמוש בהם.

בהמשך הפרשה נלמד על התקופה שבני ישראל היו במדבר, ועל האירועים והתלאות שעברו עליהם בדרך אל ארץ ישראל. תחלה נלמד על סדר המסעות של בני ישראל במדבר, אחר כך על יתרו חותן משה שחזר למדין. אחר כך חוזרת התורה לספר על סדר המסעות (פרק י), בהמשך נלמד על חטא המתאוננים וענשם, על אכילת השלו וקברות התאונה, על מנוי שבועים הזקנים, ועל נבואת אלדד ומידד (פרק יא).

בסוף הפרשה נלמד על דבורי מרים הנביאה על משה, על ענשה בצרעת ורפואתה, ועל גדולתו של משה רבנו מעל כל הנביאים (פרק יב).

פרק ח

מנורת הזהב במשכן

איזה שבט לא הקריב קרבנות בחגגת המשכן?

בפרשה הקודמת למדנו על הקרבת הקריבו הנשיאים בחגגת המשכן. כשאהרן הכהן ראה את כל הקרבנות שהנשיאים הקריבו לחגגת המזבח, הצטער מאוד שהוא ושבט לא הביאו נדבה לחגגת המשכן.

המדרש מספר שאהרן חשב לעצמו שכנראה הוא לא זכה לזה בגלל עוון העגל שיש בו, ובגלל כל שבט לוי לא זכו להביא קרבן.

כשראה זאת הקב"ה, הוא צוה את משה שילך ויאמר לאהרן אחיו שלא יצטער, כי הקב"ה מבטיח לו שהמצוה שלו גדולה משלהם - שאהרן והכהנים עתידים להיטיב

לבני גרשון והשלישית לבני מררי.

מקאן רואים שֶׁאֶהֱרֹן הִכְהֵן הָיָה בַעַל כַּח גְּדוֹל
לְהַנִּיף אֲנָשִׁים רַבִּים כָּל כֶּךָ בְּיוֹם אֶחָד.

לְבַסּוֹף יִסְמְכוּ הַלְוִיִּים אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים,
וְאֵז יִקְרִיב אֶהֱרֹן הִכְהֵן פֶּר אֶחָד לַחֲטָאת וְאַחֵר כֶּךָ
אֶת הַפֶּר הַשֵּׁנִי לְעֹלָה - לְכַפֵּר עַל הַלְוִיִּים.

אַחֲרֵי כָל זֹאת נִכְנסוּ הַלְוִיִּים לַתְּפִקִּידִם הַחֲדָשׁ
לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת ה' וְלִהְיוֹת לְעֹזֵר לַכֹּהֲנִים.

הַתּוֹרָה מוֹסֶפֶת שְׁמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל עַדְתִּי יִשְׂרָאֵל
עָשׂוּ בְדִיק כְּמוֹ שֶׁה' צִוָּה אֶת מֹשֶׁה לֵאמֹר לֵאלֹהֵי שׁוֹמֵר
עֲבוּדֵיכֶם.

**מִי הֵיוּ אֲמֹרִים לַעֲבֹד בְּמִשְׁכָּן וּבַעֲקֻבוֹת חֲטָא הַעֲגָל
הַפָּסִידוֹ אֶת תְּפִקִּידָם?**

הַקֶּבֶץ הַזֶּה מְזַכֵּיר לָנוּ שֶׁבַעֲצָם הַבְּכוֹרוֹת הֵם
שֶׁהִתְיַחְדּוּ לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ כְּשֶׁהַקֶּבֶץ הַזֶּה
הִצִּיל בְּמִכְתָּ בְּכוֹרוֹת בְּמִצְרַיִם, אֲבָל מִפְּנֵי
שֶׁחֲטָאוּ בַחֲטָא הַעֲגָל הֵם הַפָּסִידוֹ אֶת תְּפִקִּידָם
וְהוּא נִמְסַר לַיָּד שֶׁלָּא חֲטָא.

בְּמַעֲמַד קֹדֶשׁ הַלְוִיִּים נִכְחוּ כָּל יִשְׂרָאֵל, וְכָלֵם
קָבְלוּ עֲלֵיהֶם אֶת צִוּי ה' בְּאַהֲבָה.

זְמַן תַּחֲלַת עֲבֹדַת הַלְוִיִּים

בְּנֵי כַּמָּה הֵיוּ הַלְוִיִּים שֶׁעָבְדוּ בְּמִשְׁכָּן?

הַלְוִיִּים הָיוּ עוֹבְדִים בְּעֲבֹדוֹת הַמִּשְׁכָּן מִגִּיל 25 עַד
גִּיל 50, אֲךָ בְּמִשְׁךָ חֲמֵשׁ הַשָּׁנִים הָרִאשׁוֹנוֹת הָיוּ
לוֹמְדִים אֶת סֵדֶר הָעֲבֹדָה, כֶּךָ שֶׁבַעֲצָם רַק בְּגִיל
30 הָיוּ מִתְּחַלְלִים לַעֲבֹד בַּפֶּעַל.

הַרְחֵבָה: לְמֹרֶת שֶׁהַתּוֹרָה הַחֲמִימָה בָּהֶם שֶׁהַשָּׁנִים פּוֹסְלוֹת
בָּהֶם, כְּלוּמֶר בְּגִיל חֲמִשִּׁים הֵם לֹא יוֹכְלִים לְהַמְשִׁיךְ לַעֲבֹד,
כָּכָל זֹאת מוֹמִים לֹא פּוֹסְלִים בָּהֶם, וְלֹא בַעַל מוֹם יוֹכֵל לַעֲבֹד
בְּמִשְׁכָּן (וְלֹא כִדָּה).

מִזֶּה עָשָׂה אָדָם מִשְׁבֵּט לֵוִי שֶׁעָבַר אֶת גִּיל 50?

לֵוִי שֶׁעָבַר אֶת גִּיל 50 לֹא עָבַד כָּכָל הַלְוִיִּים וְלֹא
נִשָּׂא מִשְׁאוֹת כְּבָדִים, אֲךָ הַמְשִׁיךְ לְסִיעֵה לְאַחֲיוֹ
הַלְוִיִּים בְּעֲבֹדָתָם - לְשׁוֹרָה, לְפִתְחָם וְלִנְעֵל
אֶת הַשָּׁעֲרִים שֶׁלֹּא יִכְנסוּ זָרִים וְלִטְעֵן
עֲגָלוֹת.

פָּרָק ט

פֶּסַח בַּמִּדְבָּר

אַרְוֵעֵי סֵפֶר בַּמִּדְבָּר הַתְּחִילוּ בֵּא' בִּאֵיר
בִּשְׁנָה הַשְּׁנִיָּה לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.

וּבְכַפְּרִישָׁתָנוּ כְּתוּב: "וַיִּדְבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר
סִינִי בִּשְׁנָה הַשְּׁנִיָּה לְצֵאתָם מִמִּצְרַיִם מִצְרַיִם
בַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן לְאֹמֶר", כְּלוּמָהּ, בַּחֲדָשׁ נִסָּן
בִּשְׁנָה הַשְּׁנִיָּה לְצֵאתָם מִמִּצְרַיִם.

מִכָּאן שֶׁפֶּרֶשֶׁה זֶה נֶאֱמָרָה לְפָנֵי תַּחֲלַת
סֵפֶר בַּמִּדְבָּר, וּמִקוּמָהּ הָאֲמִתִּי בִּסְדֵּר
הוּא בַתְּחִלַּת הַסֵּפֶר.

עַל כֶּךָ אֹמֵר רַש"י הַקֹּדֶשׁ: 'אֵין מִקְדָּם וּמֵאַחֵר
בַּתּוֹרָה' - לְפַעֲמִים פֶּרֶשֶׁה שֶׁאַרְעָה מִקְדָּם נִתְּבַת
בַּתּוֹרָה מֵאַחֵר וְכֵן לְהִפְךָ. רַש"י גַּם מוֹסְבִיר מִדּוּעַ
הֵיא נֶאֱמָרָה דּוֹקָא פֹּה וְלֹא בַתְּחִלַּת הַסֵּפֶר.

כִּי הַקֶּבֶץ הַזֶּה לֹא רָצָה לְפִתּוֹחַ אֶת הַסֵּפֶר בְּגִיּוֹתָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיָה כָּל אֲרֻבַּעִים הַשָּׁנִים שֶׁעָם יִשְׂרָאֵל
הָיוּ בַּמִּדְבָּר הֵם לֹא הִקְרִיבוּ אֶת קָרְבָּן הַפֶּסַח
מִלְבַּד בַּפֶּעַם זֶה.

וְלָמָּה לֹא יָכְלוּ לְהִקְרִיב אֶת קָרְבָּן הַפֶּסַח בַּמִּדְבָּר?

עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁהוּ בַּמִּדְבָּר לֹא מָלוּ אֶת הַתִּינוּקוֹת
שֶׁנּוֹלְדוּ לָהֶם בַּמִּדְבָּר מִפְּנֵי שֶׁהַמִּדְבָּר הוּא
מִקוֹם סִנְיָה וְעֹלָלִים לְהִגִּיעַ לְפָקִידָם נִפְשׁ. חֲז"ל
מוֹסְבִירִים שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל לֹא זָכָה שֶׁתִּנְשֵׁב 'רוּחַ
צְפוֹנִית', שֶׁהָרוּחַ הַזֶּה הָיְתָה נוֹחָה וְהָיְתָה מִרְפֶּאת
אוֹתָם, וְלָכֵן הָיָה מִסָּקֵן לְמוֹל בַּמִּדְבָּר וְכֵן שֶׁאֵדָם
שֶׁלֹּא מָל אֶת בְּנָיו, אֲפֹלוּ בִּאֲנָס, אֵינוּ יוֹכֵל לְהִקְרִיב
קָרְבָּן פֶּסַח - לֹא הִקְרִיבוּ אֶת קָרְבָּן הַפֶּסַח כָּכָל
שְׁנוֹתֵיהֶם בַּמִּדְבָּר.

וַיֵּשׁ מִדְּבוֹתֵינוּ הַסּוֹבְרִים שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל כָּלֵל לֹא
נִצְטָווּ לְהִקְרִיב אֶת קָרְבָּן הַפֶּסַח בַּמִּדְבָּר, אֲלָא רַק
כְּשִׁיבּוּאוֹ אֶל הָאָרֶץ הַמְּבֻטָּחָה.

בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ יֵשׁ בִּקְרָה גִּנוּת לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּמְנָעוּ
מִעֲשִׂית הַקָּרְבָּן זְמַן רַב. שֶׁהָיָה כְּפִי שֶׁנִּלְמַד, חֲטָא
הַמִּדְּבָר הוּא שֶׁגָּרַם שֶׁיְהִיוּ אֲרֻבַּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר,
וְאַף הַחֲטָא הוּא שֶׁגָּרַם לָכֵךְ שֶׁלֹּא זָכוּ לְרוּחַ
צְפוֹנִית, וּמִכָּאן יוֹצֵא שֶׁהֵם גָּרְמוּ לָכֵךְ, כִּי אֵלּוּ לֹא
הָיוּ חוֹטְאִים - לֹא הָיוּ בְּטָלִים בְּמִשְׁךָ 38 שָׁנָה
מִלְּהִקְרִיב קָרְבָּן פֶּסַח.

אוֹלָם, יִשְׁנָה פַּעַם אַחַת וְיַחֲדָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל
הִקְרִיבוּ קָרְבָּן פֶּסַח בַּמִּדְבָּר!

**מִתִּי הַפַּעַם הַיַּחֲדָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל הִקְרִיבוּ קָרְבָּן
פֶּסַח בַּמִּדְבָּר?**

בִּשְׁנָה הַשְּׁנִיָּה לְצֵאתָם מִמִּצְרַיִם. פֹּה הָיָה צִוּי
מִיָּחִד שֶׁל הַקֶּבֶץ הַזֶּה - 'הוֹרָאתָ שְׁעָה' - לְהִקְרִיב אֶת
קָרְבָּן הַפֶּסַח שָׁנָה לְאַחֵר שֶׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם.

מִדּוּעַ צִוָּה הַקֶּבֶץ הַזֶּה לְהִקְרִיב קָרְבָּן פֶּסַח בִּשְׁנָה זוֹ?

הַקֶּבֶץ הַזֶּה רָצָה שֶׁיְהִי זָכָר לְכָל הַנִּסִּים שֶׁנִּעֲשׂוּ
לָהֶם בְּגִלְגָּלָתָם מִמִּצְרַיִם, שֶׁהָאֲבוֹת שִׁרְאוּ אֶת
הַכֹּל בְּעֵינֵיהֶם מִמֶּשֶׁ, יַעֲבִירוּ אֶת הַסִּפּוּר לְבְנֵיהֶם
וְכֶךָ הִלְאָה. וְלָכֵן, צִוָּה מֹשֶׁה רַבְּנוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לַעֲשׂוֹת אֶת הַפֶּסַח, וְהֵם עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּמִצְוָתוֹ, בִּי"ד
בְּנִיסָן בֵּין הָעֲרֵבִים.

פֶּסַח שָׁנִי

הָיוּ אֲנָשִׁים שֶׁשָּׁמְעוּ אֶת צִוּי שֶׁל מֹשֶׁה לַעֲשׂוֹת
אֶת קָרְבָּן הַפֶּסַח אֲךָ הֵם נִטְמָאוּ קֹדֶם לָכֵן בְּטָמְאָת
מוֹת, וּבְפִרְשֵׁת חֻקֹּת (בַּמִּדְבָּר י"ט, י"א-י"ב) נִלְמַד בְּעֶזְרַת
ה' שֶׁטָּמְאֵי מוֹתִים צָרִיכִים לַעֲבֹר תַּהֲלִיף טְהָרָה
שֶׁנִּמְשָׁךְ שְׁבַעֲה יָמִים, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי מִזֵּם עֲלֵיהֶם
מִי אֲפֹר פָּרָה אֲדָמָה וְאַחֵר כֶּךָ הֵם טוֹבְלִים בְּמִקְוֶה
(כִּם אֶת הַבְּגָדִים), וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שׁוֹב מִזֵּם עֲלֵיהֶם
מִי אֲפֹר פָּרָה אֲדָמָה וְהֵם טוֹבְלִים בְּמִקְוֶה וּבְעֶרֶב
הֵם טְהוֹרִים.

לְאֲנָשִׁים אֵלּוּ יֵצֵא הַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּעֶרֶב פֶּסַח.
הֵם לֹא רָצוּ לְהַפְסִיד אֶת מִצְוֹת קָרְבָּן פֶּסַח וְלָכֵן
הֵם פָּנוּ לְמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שֶׁהָיוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּבֵית
הַמִּדְבָּר שֶׁנֶּאֱמָר: "לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הִקְרִיב אֶת
קָרְבָּן ה' בְּמִצְוָתוֹ?"

אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: הַדִּין הוּא שֶׁ"אֵין קֹדֶשִׁים קָרִבִּים
בְּטָמְאָה". אֵין מָה לַעֲשׂוֹת, אָדָם טָמֵא לֹא יוֹכֵל
לְהִקְרִיב קָרְבָּן.

אָמְרוּ לְמֹשֶׁה: אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁאֵין לָנוּ אֲפִשְׁרוֹת
לְהִקְרִיב, אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא מוֹכִנִים לוֹתֵר עַל הַמִּצְוָה
וְלָכֵן חֲשַׁבְנוּ עַל פִּתְרוֹן, כִּיֹּן שֶׁבְּעֶרֶב פֶּסַח נִהְיָה
כְּבֵר לְאַחֵר הַזֹּאת מִי אֲפֹר פָּרָה אֲדָמָה וְטְבִילָה
וּבְעֶרֶב נִהְיָה טְהוֹרִים לְגִמְרִי, אֲנַחְנוּ מִצִּיעִים
שֶׁכֹּהֲנִים טְהוֹרִים יִשְׁחָטוּ אֶת הַקָּרְבָּן, וְיֵצֵא מִדְּמוֹ
עַל הַמִּזְבֵּחַ עֲבוּרָנוּ בְּיוֹם (שֶׁהָיָה אֶת קָרְבָּן פֶּסַח מִקְרִיבִים
מִחֻצוֹת הַיּוֹם שֶׁל יוֹ"ד בְּנִיסָן), וּבְלִילָה נֹאכַל אֶת הַקָּרְבָּן
כְּשֶׁאֲנוּ טְהוֹרִים כְּמוֹ כָּל עַם יִשְׂרָאֵל!

אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: "עֲמְדוּ
וְאַשְׁמְעָה מָה יֵצֵא ה' לָכֵם" -
מִיָּד אֲשַׁאל אֶת הַקֶּבֶץ הַזֶּה
כִּיֹּצֵד לְהִנָּח בְּדִינְכֶם.

מָה עָנָה הַקֶּבֶץ הַזֶּה לְמֹשֶׁה?

בְּזִכְרוֹת אֲנָשִׁים אֵלּוּ
לְמוֹד הַקֶּבֶץ הַזֶּה אֶת
מֹשֶׁה הִלְכָה
חֲדָשָׁה: אֲנָשִׁים
שֶׁבְּזִמְנוֹ הַקָּרִבָּת
הַקָּרְבָּן אֵינֶם
טְהוֹרִים

לזכרון לפני ה' שיושיע אותנו מאויבינו. (ספר חנוך מסביר שבשעת צרה צריך האדם פונה גדולה בתפלתו לישועה, וקול הנגון החזק של החצוצרות היה מעורר לכונה גדולה).

3. בשעת הקרבת הקרבן היה תועלת בקול החצוצרה, שבכח הקולות בעל הקרבן מסיר מלבו מחשבות זרות.

4. בזמן שמחה, במועדים ובראשי חגים תקעו בני אהרן בחצוצרות לזכרון לפני ה', כיון שבזמן שמחה היו רבים מהעם מתקבצים יחד, וזה עלול לגרום לחטאים, ולכן כדי להעיר את לבות העם לאבינו שבשמים היו תוקעים בחצוצרות.

סדר התקיעות למסעות

מה סמנה תקיעה בחצוצרה אחת?
תקיעה בחצוצרה אחת - היא קריאה לנשיאי העדה שהם צריכים להתקהל.

מה סמנה תקיעה בשתי חצוצרות?
תקיעה בשתי החצוצרות - היא קריאה לכל ישראל שהם צריכים להתקהל.

מה סמנו תקיעה, תרועה ותקיעה בשתי חצוצרות?
תקיעה, תרועה ותקיעה בשתי חצוצרות - זה סימן ליציאה למסע - בכל פעם קבוצה אחרת כפי שנלמד בהמשך.

המסע הראשון של בני ישראל - ממדבר סיני

לפני שנלמד כיצד בדיוק היה מסעם של בני ישראל, נסכם את האירועים המרכזיים מזמן יציאת מצרים:

1. ט"ו בניסן שנה ראשונה - עם ישראל יצאו ממצרים.
2. כ"א בניסן שנה ראשונה - התרחש נס קריעת ים סוף.
3. א' בסיון שנה ראשונה - בני ישראל הגיעו ליד הר סיני (לחורב), וחנו שם 11 חודשים ו-20 ימים.

כיצד ידעו מתי לנסע למקום אחר?
כל זמן שהיה הענן על המשכן ידעו בני ישראל כי רצון ה' הוא שהם ישארו באותו המקום. וזה לא משנה אם עברו רק כמה ימים או אפילו כמה שנים - כל זמן שהענן נשאר במקומו, בני ישראל נשארו אף הם במקומם.

אך כאשר היה הענן מתרומם מעל המשכן ומתנצב מעל לשבט יהודה וצורתו היתה כמו קורה ארקה וצרה, ידעו בני ישראל שצריך להתחיל להתארגן למסע.

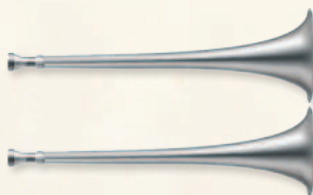
כיצד ידעו מתי לעצור ולחנות במקום חדש?
כשהיה הענן עוצר ידעו ישראל שבאותו מקום עוצרים, וכל שבט ידע לתפס את מקומו המיוחד מסביב למשכן (כפי שלמדנו בפרשת במדבר). כשעם ישראל היה מסיים להתארגן ולחנות, היה הענן יורד בחצרה על המשכן.

כשהענן היה עולה, משה רבנו היה מקריז "קומה ה' ופצו איביך וינסו משנאיך מפניך", וכשהענן היה יורד משה מקריז "שובה ה' רבבות אלפי ישראל".

חצוצרות הפסח

מלבד הענן שהיה מסמן לעם להתחיל במסע, הקב"ה מצוה את משה להכין מכספו הפרטי שתי חצוצרות כסף. הכהנים יריעו בחצוצרות, ועל פי תרועת הכהנים יתחילו לנוע.

את החצוצרות עשו מקשה אחת - כלומר גוש כסף גדול שבתוכו חצבו את החצוצרה.

הרבה: הושח כתב שהקב"ה צוה להכין את החצוצרות דוקא מכסף ולא מזהב, כי על החצוצרות נאמר "והיו לכם לזכרון". וכיון שזו לזכרון לא רצו לעשותן מזהב ולהזכיר את חטא העגל שהיה מזהב.

את החצוצרות עשה משה רבנו בעצמו ומכספו הפרטי, והם היו לכבודו של משה רבנו בלבד, ולכן כשמושה רבנו נפטר הן נגנזו.

מדוע צריך חצוצרות אם הענן היה מסמן להם לנוע?

אכן הענן היה מסמן להם שצריך לנוע, אך לפי תרועת החצוצרות הם היו יודעים מתי כל מונה צריך להתחיל לנוע בדיוק.

אילו עוד שמושים היו לחצוצרות?
לחצוצרות היו תפקידים חשובים שונים:

1. להקהיל את הנשיאים ואת בני ישראל ולהכריז על המסעות במדבר.
2. בזמן מלחמה שמשו החצוצרות

(אפילו אם בערב יהיו טהורים) - אינם יכולים להקריב קרבן הפסח ב"ד בניסן על ידי כהן ולאכל ממנו בלילה.

אך אנשים אלה, וכן בעתיד אנשים שלא יוכלו להגיע ולהקריב את קרבן הפסח בזמן, בגלל שהם נמצאים בדרך רחוקה מבית המקדש - יעשו את הפסח חדש לאחר מכן, ביום י"ד באייר, וכך יש להם 'תשלומים' לקרבן פסח. פסח זה נקרא 'פסח שני'.

מה ההבדל בין פסח ראשון לפסח שני?

הקרבת הקרבן ואכילתו בפסח שני, זהות להקרבתו ולאכילתו בזמנו בחדש ניסן. אך ישנם כמה הבדלים ביניהם: א. פסח ראשון הוא שבעה ימים, ואלו פסח שני הוא יום אחד. ב. פסח שני אינו יום טוב, ולכן מתר לעשות בו את כל המלאכות. ג. כיון שאינו יום טוב, לא אומרים בו הלל. ד. בפסח שני אסור לאכל חמץ עם קרבן הפסח, אבל מתר שיהיה חמץ בבית ומתר לאכול חמץ שלא עם הקרבן. ה. בפסח שני אין חיוב אכילת מצה.

למי מיעד פסח שני?

התורה מזכירה אותנו שפסח שני מיעד רק למי שלא יכול לעשות את הפסח הראשון בזמנו. מי שיכול לחגג את הפסח בזמנו וחלילה הוא מתעצל או שסתם לא מתאים לו ולכן אינו מקריב קרבן פסח בזמנו - ונכרתה הנפש ההיא מעמיה.

מה דין גרי צדק שאבותיהם לא היו במצרים?
גם גרי צדק (שהתגורו בדיון) חייבים לחגג את הפסח מפוש כמו בני ישראל, למרות שאבותיהם לא היו במצרים, מפני שלאחר שהתגורו הרי הם חלק בלתי נפרד מעם ישראל.

הענן ומסעי בני ישראל

מהיום שהוקם המשכן היה ענן שורה עליו במשך היום, וכשמגיע הלילה היה הענן מאיר את המחנה כמראה אש.

יש מפרשים שהיה זה ענן אהד שביום היה נראה ענן ובלילה היה נראה כמו אש; ויש מפרשים שהיו שני עננים שונים - אחד ליום ואחד ללילה.

על פי הענן ידעו בני ישראל מתי הגיע הזמן לעבר לתחנה הבאה שלהם בדרך לארץ ישראל.

4. ו' בסיון שנה ראשונה - קבלו את התורה.
5. י"ז בתמוז שנה ראשונה - חטאו בחטא העגל.
6. א' בניסן שנה שנייה - היתה חגת המושקן, ועם ישראל הסתדרו בדגלים.
7. י"ד בניסן שנה שנייה - קרבן פסח (ואכילתו בליל ט"ו).
8. כ' באדר שנה שנייה - 'ויסעו בראשנה על פי ה' ביד משה'.

מדוע כתוב שנה שנייה היא מסעם הראשון, הרי היו עוד מסעות עד לתאריך כ' באדר (עם סוף - מדבר סין - דפקה - אלש - רפידים)?

אלא הרי זה המסע הראשון על פי צווי ה' ללא קטטות ומחלוקות. כמו כן, זהו המסע הראשון שסדר לפי הדגלים נוסע בהוראת העין.

כיצד התנהל המסע הראשון?

כעת מספרת לנו התורה איך בדיוק התנהל המסע הראשון:

- הענין היה מתורמם מעל המשכן ונמשך מעל דגל מחנה יהודה פקודה. זה היה סימן מה' שעליהם לצאת למסע.

- הכהנים היו תוקעים בחצוצרות: תקיעה, תרועה ותקיעה.

- משה היה אומר: "קומה ה' ופצו איביו וינסו משנאיה מפניו".

- אהרן ובניו נכנסו למשכן, הורידו את הפרכת המבדילה בין הקדש לקדש הקדשים וכסו בה את ארון העדות, וכן כסו את שאר כלי הקדש.

- לאחר שהכל כסה לקחו בני קהת את כלי הקדש מן המשכן.

- בני גרשון ובני מררי פרקו את המשכן והעמיסו הכל על העגלות.

מה היה סדר נסיעת השבטים?

השבטים החלו לנסע לפי הסדר הזה:

- ראשון התחיל לנוע דגל מחנה יהודה: שבט יהודה, והשבטים שאתו - יששכר וזבולון.

- אחריהם נסעו בני גרשון ובני מררי שהובילו את עגלות המשכן. כל משפחה היתה נושאת את חלקי המשכן המוטלים עליה.

- בני אהרן היו תוקעים פעם שנייה - תקיעה, תרועה ותקיעה.

- דגל מחנה ראובן, הכולל גם את השבטים שמעון וגד, היה יוצא בעקבות בני גרשון ובני מררי.

- אחריהם נסעו בני קהת שנישאו את כלי המשכן [הארון, המזבחות, השלחן וכו'].

- בני אהרן היו תוקעים פעם שלישית - תקיעה, תרועה ותקיעה.

- דגל מחנה אפרים, הכולל גם את השבטים מנשה ובנימין, היה יוצא אף הוא.

- בני אהרן היו תוקעים פעם רביעית - תקיעה, תרועה ותקיעה.

- דגל מחנה בני דן - "מאסף לכל המחנות" היה נוסע, הכולל גם את השבטים אשר ונפתלי.

הרחבה: דגל מחנה דן הכולל בתוכו גם את השבטים אשר ונפתלי מכנה "מאסף לכל המחנות" כיון שהם היו נוסעים אחרונים, וכל מי שאבד משהו הם היו מוצאים [אוספים] את זה ומחזירים לו.

מה היה סדר החנייה?

כשהגיע זמן החנייה היה סדר החנייה כך:

- הענין היה מתקפל ומכסה את דגל מחנה יהודה קסכה.

- משה היה אומר "שובה ה' רבבות אלפי ישראל".

- מחנה יהודה היה חונה ראשון בצד מזרח.

- בני גרשון ובני מררי היו בונים את המשכן, וביתנים הגיע מחנה ראובן וחנה בצד דרום.

(עד שבני קהת הספיקו להגיע עם כלי המשכן, היה המשכן כבר בנוי).

- בני קהת היו מכניסים את הכלים לתוכו והכהנים היו מעמידים אותם במקומם.

- לבסוף חנה מחנה אפרים במערב ומחנה דן בצפון.

בקשת משה מיתרו להשאיר

בפרשת יתרו למדנו שיתרו חותן משה הגיע אל בני ישראל למדבר.

כיצד נקרא יתרו בפרשתנו ומדוע?

בפרשתנו הוא נקרא "חבב בן רעואל המדיני" מפני שחבב מאוד את התורה והתגבר.

משה פנה אליו ובקש ממנו להמשיך ללכת עם בני ישראל עד לכניסתם לארץ ישראל ואף הבטיח שייטב לו הדבר.

אולם יתרו סרב ורצה לשוב אל מולדתו בטענה שיש לו שם משפחה ונכסים. הוא אמר שרק לאחר שיגיר את בני משפחתו וימכר את נכסיו הוא ישוב לעם ישראל.

משה הפציר בו ובקש ממנו: "אל נא תעזב אתנו, כי על כן ידעת חנתנו במדבר והיית לנו לעינים".

מדוע הפציר משה ביתרו להשאיר?

בזלזול מעט לועז מביא פרוש, שמשה רבנו הסביר ליתרו שפאשר הוא ילך עם ישראל, הדבר יפתח את עיניהם של אמות העולם. אמות העולם יראו את יתרו שנוסה את כל העבודות הזרות בעולם, ואף היה כמור לעבודה זרה - ובכל זאת עזב הכל ובא למדבר שומם וחס, כדי להצטרף לעם ישראל הקדוש.

אמות העולם יראו שיתרו היה מוכן לוותר על כל הטובות שהיו לו, כדי להיות יהודי ולשמש דברי תורה, וכך הם ילמדו ויבינו שה' הוא אלקי אמות, ותורת ישראל היא האמתית, והעבודה זרה היא שוא ושקר.

משה המשיך בדבריו ליתרו, שאם הוא חושש שיפסיד את הנכסים שיש לו בארצו, אינו צריך לדאג, כי הקב"ה הבטיח שיביא לעם ישראל ארץ טובה. משה אמר ליתרו שהוא יזכה גם לקבל חלק בארץ, אפילו שהוא לא משתף לשום שבט, כי הוא גר.

ואכן מביא רש"י שקף היה, כשחלקו את הארץ לשבטים היה סמוך ליריחו מקום מבחר ביותר שנקרא 'דשנה של יריחו', שלא חלקוהו לשבטים, מפני שאמרו: מי שיבנה בית המקדש בחלקו - יקבל שטח משבח זה בתמורה, כי בית המקדש שיקל לכל ישראל ולא לשבט מסיים (באותו זמן עדן לא ידעו בנחלת איזה שבט יבנה בית המקדש). בינתיים, עד שיבנה המקדש, נתנו את 'דשנה של יריחו' לבני יתרו.

יתרו קבל את דברי משה ובכל זאת הודיע שהוא ישוב לארצו משיני סבות, א. כדי למכר את נכסיו.

ב. כדי לגיר את משפחתו, ולאחר מכן דעתו היתה לשוב אל בני ישראל.

כמה ארונות היו הולכים עם עם ישראל במדבר?
ב'מעם לו'עז' מובא ששני ארונות היו הולכים עם ישראל במדבר: הארון הראשון היה מזוהב, ובו היו מנחים הלוחות השניים. ארון זה היה נשאר תמיד באהל מועד, ואף קשהיו במסעות היה ארון זה מהלך בתוך המחנות.

הָאָרוֹן הַשֵּׁנִי הָיָה מֵעַץ,
וְבוּ הָיוּ מִנְחִים שִׁבְרֵי
הַלֵּחוֹת הָרִאשׁוֹנִים. אָרוֹן זֶה הָיָה מִהַלֵּךְ מֵעַמּוֹ
דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל. הוּא הָיָה מְכִין
לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ, וְאִף הָיָה יוֹצֵא עֵמֶם לְמִלְחָמָה.
בְּאֲשֶׁר הָיָה אָרוֹן זֶה הוֹלֵךְ בְּמִדְבָּר, הָיוּ יוֹצֵאִים
שְׁנֵי נִיּוֹצֵצִי אֵשׁ מִבֵּין בְּדֵי הָאָרוֹן, שׁוֹרְפִים אֶת
הַנְּחָשִׁים וְהַעֲקָרָפִים וְהוֹרָגִים אֶת הָאוֹיְבִים שֶׁהָיוּ
בָּאִים נֹגֵד יִשְׂרָאֵל.

הַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת שֶׁלִּפְנֵי שֶׁהָאָרֶץ הִיא צָרִיךְ
לְהִתְקַדֵּם הִיא מוֹשָׁה מְתַפַּלֵּל: "וַיְהִי בִּגְשֵׁם הָאָרֶץ וַיֵּאמֶר
מֹשֶׁה" **"קוֹמָה ה' וַיִּפְצוּ אֲנִיךְ וַיִּנְסוּ מִשְׁאֲכִיר
מִפְּנֵיךְ"** - כְּלוּמָה, קוֹם זֶה ה' וְסֵעַ
לְפָנֵינוּ, וְאַל תִּתְּרַחַק יוֹתֵר
מִדִּי, כִּי אֲנִי רוֹצִים שֶׁתִּהְיֶה
שְׂכִינְתְּךָ קְרוֹבָה אֵלֵינוּ.
תֵּן פֶּחָדֶךָ עַל הָעַמִּים,
וְכֶךָ יִבְרָחוּ הָאוֹיְבִים
וְלֹא יִלְחָמוּ בָנוּ.

כְּאֲשֶׁר הָיָה הָאָרֶץ
עוֹצֵר לַחֲנוּת, מִשֶּׁהָ
הָיָה מִתְפַּלֵּל: (יִבְנֶה
יֹאמֶר) "שׁוּבָה ה'
רַבּוֹת אֵלַי
יִשְׂרָאֵל"

כמה זמן לקח המסע למדבר פארו?
מספדת התורה מספדת שהמסע שיצאו בני ישראל, היה מרחק מרחק פארו, היה מרחק שילוקח בדרך כלל שלשה ימי הליכה, והקב"ה עשה להם נסם והם הלכו את כל המרחק הזה ביום אחד. וכל זאת למה? כי הקב"ה היה חפץ להזדרז ולהביאם לארץ ישראל, והארון היה הולך לפניו ומפנה להם את הדרך מפל מכשול כמו שבארנו.

כַּמּוֹהַם עֲנִיִּים הָיוּ הוֹלְכִים עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל?
מִלְבָּד הָאָרֶז שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עִם יִשְׂרָאֵל, הָיוּ מִקְיָפִים אוֹתָם **שִׁבְעָה עֲנָנֵי כְּבוֹד**: אַרְבָּעָה עֲנָנִים מִמָּאֲרָבַע רוּחוֹת הָעוֹלָם, אֶחָד מִלְמַעְלָה וְאֶחָד מִלְמַסּוֹת, כְּדִי שְׁלֹא יִצְטָעְרוּ לֹא מִן הָרוּחוֹת וְלֹא מִזֶּמֶן הַגִּשְׁמִיִּים וְהַטְּלָלִים, וְעוֹד עֲנָן שֶׁהָלַךְ לִפְנֵיהֶם וְהָיָה כִּי־יִשָּׁר לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ. בְּנוֹסֵף הָעֲנָנִים עָשׂוּ לָהֶם מִזֶּג אוֹרֵי נְעִים וְנֹחַ כְּדִי שִׁיכְלוּ לִלְכֹת בְּמַדְבָּר מִבְּלִי לְהִתְעַיֵּף.

עם ישראל הלכו בתוך העננים כמו אדם שנוסע
בספינה ואינו צריך להתאמץ בהליכתו כי
הספינה שטה בעצמה יומם ולילה.

חז"ל דרשו על הפסוק שהובא בתולדות המסע
הראשון מומדבר סיני למדבר פארן: **"ויסעו
מהר ה" - שהיו אנשים מבני ישראל שחששו
שהקב"ה יוסיף להם עוד מצוות (מלבד מה ששבו
במהר סיני). ולכן 'ב'רחו' מהר סיני כמו 'לד' שב'ורח
מבית הספר...**

וְאִם תִּסְתַּכְּלוּ בִּסְפָר הַתּוֹרָה (וְגַם בַּחֻשׁ) תִּרְאוּ
אֶת שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הַבָּאִים מְקַפִּים לִפְנֵיהֶם
וְלֵאחֲרֵיהֶם בְּאוֹת נ' הַפּוֹכָה:

ז"ו יְהִי בְּנִסְעֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה ה' וַיִּפְצוּ
אֲבִיבֵי וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאֵיָּה מִפְּנֵיָּהּ וּבִנְחָה יֹאמֶר שׁוּבָה
ה' רַבּוֹת אֶלֶּפִי יִשְׂרָאֵל ז"ל.

מדוע פסוקים אלו מקמים באות ג' הפוכה?
מסביר רש"י הקדוש ה-ג' הם סימנים שפסוקים
אלו היו אמורים להכתב לפני כן. יחד עם תאור
המסעות של עם ישראל, והם נכתבו כאן כדי
'להפריד בין פרענות לפרענות'. התורה הקפידה
על כבודם של ישראל שלא לכתב עליהם רצף
של דברים שליליים בזה אחר זה, ולכן היא
מפסיקה ביניהם בפסוקים אלו.

מָה הֵן הַפְּרָעוּנוֹת?
פְּרָעוּנוֹת רֵאוּשׁוֹנָה: הֵיא הַבְּרִיחָה מִהָר סִינִי, כְּפִי
שֶׁהִסְבֵּרְנוּ. (וַיֵּשׁ עוֹד בְּאוֹרִים בָּזֶה).

פְּרָעָנוֹת שְׁנִיָּה: חֲטָא הַמִּתְאַוְּנִים - תְּלוּנָה עַל
טֶרֶח הַדֶּרֶךְ.
פְּרָעָנוֹת שְׁלִישִׁית: חֲטָא קְבֻרֹת הַתְּאַוָּה - בִּקְשָׁה
לֵאכֹל בָּשָׂר.

את באור החטאים נבאר בעזרת ה'

בהמשך הפרשה.

במקרא (שבת קטז), מובאת דעת רבי שסובר שפסוקים אלו אכן נמצאים במקומם הנכון, והוסיפו להם ג' הפוכה משני עבריהם כדי ללמד שהם נחשבים לספר בפני עצמו, כלומר, יש לנו בפתורה שבעה ספרים, (פי ספר במדבר נחלק לשלושה).

לפי זה חמשת חמשי התורה מתחלקים לשבעה כף: בראשית, שמות, ויקרא, במדבר עד ה'ג' ההפוכה הראשונה, שני הפסוקים הללו (פרק י' פסוקים לה-לו), מה'ג' ההפוכה השנייה עד סוף במדבר, וחמש דברים.

חֵטָא הַמְתָּאוּנִים (הַמְכַעֵר) -
תְּלוּנָה עַל טֶרֶח הַדֶּרֶךְ.

מהו חטא המתאוננים?
היו רשעים בעם ישראל שלא רצו להקשיב
לקב"ה ולמצוותיו וחפשו תרוצים שונים ומשנים
כדי לא לעשות את רצון ה', והחלו להתלונן ללא
סבה על טרד הדרך.

התורה אינה מפרטת לנו מה היו טענותיהם, אבל הקב"ה עסע עליהם מאוד שהרי התפון לטובתם, כדי שיפנסו מהר לארץ ישראל. כענש על כך שהם בכו והתלוננו לחנם יצאה אש ו"תאכל בקצה המהנה" - הם הערב רב השעים, ובאותה תבערה נספו גם שבעים הזקנים שהיו צדיקים גדולים.

מדוע נספו גם שבעים הזקנים?
 ואם אתם זוכרים, בפרשת משפטים למדנו ששנדב ואביהוא והזקנים הציצו למקום שהיה אסור להם. הם ראו את גלוי כבוד ה', ומתחת לכסא הכבוד ראו 'מראה' אבן ספיר בצורה של לבנה, שסמלה את עבודת הַכּוֹהֵן שַׁעֲבִדוֹ יִשְׂרָאֵל בַּמִּצֵּרִים, וכן ראו מראה אור בהיר וצלול. משום כך נגזר עליהם למות, אף ה' לא הענישם מיד בזמן מתן תורה, ולכן נדב ואביהוא נענשו ומתו ביום הקמת המשכן, ואילו הזקנים - כאן בחטא המתאוננים.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל צָעֲקוּ מִיַּד אֶל מֹשֶׁה, וּמֹשֶׁה רִבֵּנוּ, הַמְּנַהֵיג שְׂאוֹרֵב כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הַתְּפַלֵּל לִקְבֹּץ ה' וְהָאֵשׁ שִׁקְעָה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהִיא יֵרְדָּה. שֵׁם הַמְּקוֹם שָׁבוּ קָרָה חֲטָא הַמֵּתְאוּנְנִים וְעִנְשׁ הַשְׂרֵפָה נִקְרָא: "תַּבְעֵרָה, מִי בַעֲרָה בָּם אֵשׁ ה'".

מדוע שקעה האש ולא כבתה מאליה?
רש"י מסביר שאלו היתה האש מסתלקת
 ללקום אחר (ואז נכבית), היא היתה שורפת את
 כל מה שבדרפה, ולכן היא שקעה במקומה.

הספורנו והאברבנאל כתבו שהאש שִׁקְעָה
במקומה כְּדִי שִׁירָאוּ כֻּלָּם שֶׁהִיא אֵשׁ לֹא טִבָּעִית,
וְאִינָה עוֹלָה כֹּאשׁ רָגִילָה אֵלָא יוֹרֶדֶת.

חטא קברות התאווה - בקשה לאכל בשר

כשעם ישראל יצא ממצרים, יצאו איתו גם 'ערב רב' (אספסוף). הערב רב לא היו מזרע ישראל, אלא תערובת גויים שהצטרפו אל עם ישראל לאחר שהתפעלו מכל הנסים שהקב"ה עשה לישראל במצרים.

מה היה החטא בקברות התאווה?

עכשו מספרת לנו התורה הקדושה שהאספסוף, שהם הערב רב, התאוו תאווה והתחילו לבכות, והם סחפו אחריהם גם את בני ישראל.

הם התלוננו "אנחנו רוצים לאכל בשר!", "אנחנו מתגעגעים לאכל שהיה לנו במצרים!", "אנו זוכרים את הדגים שאכלנו במצרים חנם... ועתה אנו אוכלים כל הזמן רק קו! במצרים היו לנו פרפראות הבאות לפני הסעודה להגביר את התאבון לאכל, כגון דגים מלוחים, וכן דברים הבאים לתבול ותקון הסעודה, כגון בצלים ושומים, ודברים הבאים לקנוח הסעודה, כגון אבטיחים וקשואים; ועתה אין לנו מאומה מלבד המן".

האם באמת הם היו כל כך מספנים? לא היה להם מה לאכל במדבר?

בכל בקר ירד להם מן, התורה מספרת לנו עד כמה משבח היה המן: הוא היה יורד עטוף בטל מלמטה (שלא יתלכלך מהעפר) ומלמעלה (שלא יעלו עליו זבובים). בני ישראל היו יוצאים כל בקר לטיול ואוספים את המן בנחת.

למרות שהמן היה מוכן לאכילה והיה אפשר לאכל אותו כמו שהוא, היה נתן גם לטחון את המן דק או עבה כדי לאפות אותו ולעשות ממנו עוגות או לבשל אותו ולעשות ממנו תבשילים טעימים.

באכילת המן היה נתן לטעם

כמעט כל מאכל אפשרי. רש"י הקדוש מבאר לנו שלא היה נתן לטעם את הטעמים שהם הזכירו - שומים ובצלים וכו', והיה זה לטובתם בחסדי ה', מפני שמאכלים אלה מזיקים לאשה שצריכה להאכיל את התינוק שלה, ולמן שקלו היה זך וטוב לא היה טעם של מאכלים מזיקים.

אם כן, מדוע בני ישראל בכּוּ?

מפיון שהם חפשו עליה למרד בקב"ה ולחזר למצרים, לתקופה שהיו בה לפני ההתחייבות לתורה ולמצוות.

הבכי של הערב רב גרם לכל העם לבכות גם הם, והם יצאו מאהליהם ובכו בפתח האהל ובקו פרסמו את תלונתם לעיני כלם.

תגובת הקב"ה ומשה לתלונות העם

הקב"ה כעס מאוד על תלונות בני ישראל. גם בעיני משה רבנו היה הדבר רע. הוא לא הבין כיצד יתכן שעם ישראל, שקבלו בנסים גדולים כל מה שהם צריכים במדבר, וביחוד מאכל מיוחד כל כך כמו המן, מתלוננים על שאין להם מה לאכל.

כיצד הגיב משה?

משה פנה לקב"ה ואמר: למה יסרת את עבדך והכרחת אותי להוציא את עם ישראל ממצרים? ולמה לא פטרת אותי משליחות זו כשאמרתי לך "שלח נא ביד תשלח", ושמתי עלי את הטרחה במנהיגות העם הזה?

"האנכי הריני את כל העם הזה, אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את הניק".

ואף אם תאמר שאני למדתי אותם תורה וכאלו ילדתי אותם, ש"כל המלמד את בן חברו תורה כאלו ילדו" - "מאין לי בשר לתת לכל העם הזה?"

לפני ששבעים הזקנים מתו בתבערה הם היו עוזרים לי להשקיט את העם, אך עכשו שאני לבדי "לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד ממני".

משה פנה לקב"ה ושוב ואומר: "ואם ככה את (אתה) עשה לי" - שאמשיך לבדי לשאת בהנהגת העם, בבקשה "הרגני נא הרג" - תמית אותי עתה כדי שלא ארעה ברעתם.

תגובת הקב"ה למשה רבנו

כיצד הגיב הקב"ה לדברי משה?

לגבי טענת קשי המנהיגות ענה הקב"ה למשה: "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל" - אנשים צדיקים מחכמי ישראל ותיביא אתם אל אהל מועד, ושם אני אמשח עליהם מרוח הנבואה שלך "ונשאו אתך במשא העם, ולא תשא אתה לבדך" - בהנהגת העם.

מי היו שבעים הזקנים?

שבעים הזקנים היו מהשופרים העבריים ששמו המצרים על בני ישראל לרדות בהם בעבודת פרך, אבל הם רחמו על בני ישראל, עד שהיו מוכנים לספג מכות מהנוגשים המצרים ובלבד שלא לרדות בעם ישראל.

מפאן אומרים חז"ל שמי שמוסר עצמו על ישראל זוכה לגדלה, לכבוד ולרוח הקדש.

מזרגת הנבואה של משה לא נהיתה נמוכה יותר בגלל שהזקנים קבלו מרוח הנבואה שלו, דומה הדבר לנו דולק שאף על פי שמדליקים ממנו נרות רבים, אורו אינו מתמעט כלל.

ולגבי הבשר - הקב"ה צוה את משה לומר לעם שהם אכן יקבלו בשר לרב, החל ממחר כ"ג באייר.

למה ממחר?

כדי שיהיה להם לילה אחד לחשבון נפש ואולי יחזרו בתשובה. ואם לא יחזרו בתשובה, הם יקבלו בשר אבל "לא יום אחד תאכלו ולא יומים, ולא חמשה ימים ולא עשרה ימים ולא עשרים יום. עד חדש ימים, עד אשר יצא מאפכם", עד שימאסו בו והוא יהיה דחוי בפניהם. כמו כן, הם לא יקבלו את הבשר במאור פנים מאת ה' אלא בכעס.

חז"ל הסבירו את אריכות התורה בפרוט הימים, ובארו שכל הימים האלו היו לפי מיתתם, כפי שנלמד בהמשך. כלומר, היו שאכלו בשר ומתו לאחר יום אחד, היו שמתו לאחר יומים, היו שמתו לאחר חמשה ימים, וכן הלאה.

משה רבנו הבין שהבשר אמור להגיע לישראל בדרך טבעית ולא על ידי נס, כיון שהקב"ה לא יתן ענש על

ידי נס (שהרי הבשר ימית אותם), ולכן שאל משה את הקב"ה: כיצד נתן להביא בשר לכל העם הזה, הרי מספרם עצום, ואפלו אם נשחט את כל הצאן והבקר שלהם, זה לא יספיק לחדש ימים?

רש"י בפרשת בשלח (שמות טו, ג) כותב שהשלו הוא "מין עוף, ושמן מאד". השלו חי בסביבות הים. ה' הפריח שלמים מהים והרריה פגרה אותם סביב המחנה בגובה שתי אמות מעל הארץ. כך יכלו בני ישראל לאסוף את השלו בלי מאמץ לטפס או להתכופף.

חסרי האמונה שבדם קמו בהתלהבות ואספו את השלו כל היום וכל הלילה, וגם כל היום שלמחרת. עד שאפלו העצלנים והחלשים אספו כמוות של "עשרה חמרים" (- ערמות גדולות).

אחר כך כל אחד שטח את השלמים שלו בערמות נמוכות סביב המחנה, כדי שיתבשו ויכלו לאכל מהם לזמן קומש.

ואז התחילה המגפה: "הבשר עודנו בין שניהם" של הרשעים, הם עוד לא הספיקו ללעס אותו - "ואף ה' חרה בעם, ויח ה' בעם מכה רבה מאד" - ה' הכה ברשעים מכה קשה מאד עד שמתו.

הרחבה: האבן עזרא כותב שהיתה זו מכת דבר קשה בניחוח.

משה רבנו קרא למקום ההוא: "קברות התאווה, כי שם קברו את העם המתאווים".

ב-כ"ב בסיון יצאו בני ישראל למסע חדש וחנו במקום שנקרא: "חצרות". ושם ארע חטא מרים הנביאה. עם ישראל התעכב שם עד שמרים התרפאה מהצרעת שקבלה, כפי שנלמד בפרק הבא.

פרק יב

חטא מרים הנביאה

לאחר מתן תורה, כשכל עם ישראל חזרו לביתם ולמשפחותיהם, משה רבנו לא חזר לאשתו.

מרים הנביאה - אחותו הגדולה של משה, היתה נביאה כבר מגיל קטן. היא גם אהבה אותו מאד ושמרה עליו כשהיה תינוק ושמו אותו בתבה על היאור, ודאגה לו שיאכל חלב טהור וכשר מיוכד אמה.

מרים לא ידעה את זה, אבל בשעה שגרשם רץ לספר למשה על אלדד ומידד שמתנבאים במחנה היא היתה ליד צפורה, ושמעה אותה אומרת: "אוי לנשותיהם של אלו אם הם נזקקים

גרשם בנו של משה ראה אותם מתנבאים ורץ מיד וספר לאביו: "אלדד ומידד מתנבאים במחנה!" והרי משה קרא לשבטים הזקנים להיות אתו באהל מועד, והנה אלדד ומידד מתנבאים במחנה!

ומה הם התנבאו?

בגמרא (סנהדרין יז) מובא שהם התנבאו: "משה מת יהושע מנסי". והרא"ש דורש "מתנבאים" בראשי תבות: משה תנוח נפשו בגן אלקים יהושע מנסיס, כלומר שמושה ימות במדבר ומי שינסי את עם ישראל לארץ ישראל יהיה יהושע בן נון.

כיצד הגיב משה לנבואתם?

כשהושע בן נון שהיה משרת משה שמע את נבואתם, מיד קנא לכבודו של משה רבו ואמר לו: "אדוני משה כלאים" - שים אותם בכלא, שהרי הם מורדים במלכות!

הרחבה: רש"י מביא פרוש נוסף למילה "כלאים" - הטל עליהם צרכי צבור והם כלים מאלהים.

כיצד הגיב משה לנבואה זו?

ברב ענותנותו אמר משה רבנו ליהושע: "המקנא אתה לי?" אין לך מה לקנא לכבודי. משה ידע שנובאתם נובעת מהקב"ה, שהרי הם ראויים לנבואה מוצד עצמם, ולכן משה שמח שיש בישראל אנשים שיכולים להגיע לדרגות כאלו קדושות של נבואה, ומרב ענותנותו לא היה אכפת לו מכבודו האישי כלל וכלל, אפילו שהם התנבאו שמושה לא יזכה להכניס את בני ישראל לארץ. ולכן אמר משה ליהושע: "ומי יתן (הלא) כל עם ה' נביאים, כי יתן ה' את רוחו עליהם".

קברות התאווה - הענש

מה היה הענש בקברות התאווה?

משה וזקני ישראל יצאו מאהל מועד וחזרו לביתם במחנה, מיד לאחר מכן הביא ה' את פרענות השלן.

ענה הקב"ה למשה: "היז' ה' תקצור"? באמת בדרך הטבע לא נתן להביא כמוות כזו של בשר כדי להשביע את כל העם לחדש שלם, אבל היות והדבר יעשה ביד ה' - הכל אפשרי. ולכן אמר הקב"ה למשה, המתן עד למחר ותראה את אשר דברתי.

מנוי שבטים הזקנים

משה רבנו הלך אל העם ונסה לפייסם כדי שיחזרו בתשובה ולשכנע אותם שהקב"ה יכול להביא להם כל מה שירצו, אך הם לא הקשיבו למשה ולא שבו בתשובה.

הגמרא (סנהדרין יז) מספרת על מה שארע באותו היום, משה רבנו רצה לאסוף את שבטים

הזקנים מכל השבטים בצורה שיהיה לא ליצר קנאה בין השבטים, אך היתה לו בעיה אם הוא יקח חמשה מכל שבט יחסרו עשרה (5x12=60), ואם הוא יקח עשרה מכל שבט יהיו שנים מיתרים (6x12=72).

מה עשה משה כדי למנוע קנאה בין השבטים?

לקח 72 פתקים, על שבטים פתקים כתב את המלה 'זקן', ושני פתקים השאיר חלקים, ושם את כל הפתקים בתוך קלפי.

אחר כך אסף משה מכל שבט ששה זקנים, סך הכל 72 זקנים. ובקש מכל אחד מהזקנים לקחת פתק אחד מהקלפי. מי שיצא לו פתק עם המלה 'זקן' - סימן שהקב"ה חפץ בו לקבלת הנבואה, ושני הזקנים שיצא להם פתק חלק - סימן שהקב"ה אינו חפץ בהם.

הבעיה היתה שבקלפי התיצבו רק 70 זקנים, ל-68 יצא 'זקן' ול-2 יצא פתק חלק. כלומר, נשארו בקלפי 2 פתקים שכתוב עליהם 'זקן'.

אלדד ומידד מתנבאים במחנה

היו חיו השנים הנוספים, ומדוע הם לא הגיעו?

היו שני צדיקים וענויים בשם אלדד ומידד. ומרב ענותנותם, אף על פי שנבחרו על ידי משה, נשארו במחנה, כיון שאמרו שאינם ראויים לגדלה זו.

משה רבנו קרא ל-68 הזקנים שנבחרו שיבואו לאהל מועד. ושם ירד ה' והאציל מנבואת משה על כל הזקנים שהיו שם ביחד אתו. למרות שאלדד ומידד נשארו במחנה, גם עליהם נחה רוח הנבואה בהיותם במחנה. אלדד ומידד היו צדיקים כל קה עד שהיו ראויים לקבל נבואה מוצד עצמם ולא דרך משה רבנו.

לנבואה, שיהיו פורשים מנשותיהם כדרך שפרש בעלי מומני".

כשמונים שמהם זאת היא פנתה לאהרן אחיה מתוך כוונה טובה האורחיים הקדוש מותב שמונים דברה עם אהרן בפני משה, ושאלה אותו: מדוע גרש משה את אשתו צפורה, והרי כלם מוידים בפיפה של צפורה וביפי מעשייה הטובים? ואם הוא פרש ממנה בגלל שהוא נביא וצריך להתקדש ביותר - הרי גם אנו נביאים ולא הצרכנו לפרש מחיי משפחה? ואפילו אברהם, יצחק ויעקב, שהיו נביאים, לא פרשו מנשותיהם? אם כן למה דוקא משה מתנהג בחמורת קדשה כזו?

מה היה חטאה של מרים הנביאה?

החטא של מרים היה שהיא השוותה את משה לשאר הנביאים.

הרחבה: מרים דברה עם אהרן "על אדות האשה הקשית אשר לקח", כותב רש"י: מגיד שהכל מוידים בפיפה, 'פושית' בגימטריה = יפת מראה.

מרים ואהרן לא הבינו כנראה עד כמה קדוש משה רבנו, ורק מחמת ענותנותו לא היתה צדקתו ידועה לרבים.

התורה מעידה על משה רבנו: "והאיש משה עני מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". משה רבנו מחל לאהרן ומרים ולא הקפיד עליהם כלל.

אבל הקב"ה לא מחל על כבודו של משה רבנו ונגלה למשה, לאהרן ולמרים באפן פתאומי, ללא הכנה מקדמת. מרים ואהרן צעקו מיד: "מים! מים!" מפני שהם ידעו שקדי לקבל נבואה צריך לטבל במקנה כדי שהגוף יהיה טהור, והנבואה הזו באה אליהם בפתאומיות בלי שהתכוננו.

מה למד אותם הקב"ה בהתגלות פתאומית זו?

מרים הבינה כעת מדוע משה רבנו פרש מאשתו ולא חזר לביתו, מפני שהקב"ה היה נגלה אליו לעתים קרובות, ומשה רבנו הצריך להיות תמיד מוכן לקבל ולכן לא חזר לביתו, ולכן לא היה צריך "מים" לטבילה במקנה, כי הוא היה מוכן לדבר עם ה' באפן תמידי.

גדלתו של משה רבנו

לאחר שאהרן ומרים טבלו לטהרתם אמר הקב"ה למרים ואהרן בלשון רפה: דעו לכם, שמשה רבנו אינו ככל הנביאים. משה הוא נביא הנביאים, והנבואה שלו שונה לחלוטין מנבואת שאר הנביאים.

אילו הבדלים יש בין משה לשאר הנביאים?

ישנם כמה הבדלים משמעותיים:

1. כל הנביאים מקבלים נבואתם בחזיון ובחלום הלילה, ואילו משה רבנו מקבל את הנבואה כשהוא ער ועומד.

2. כל הנביאים מקבלים נבואתם על ידי מלאך ובדרך משל וחיידה, ואילו משה רבנו מקבל את

הנבואה מפי הקב"ה בכבודו ובעצמו ובצורה ברורה.

3. כאשר כל הנביאים מתנבאים, גופם רועד מרוב פחד ואימה, ואילו משה רבנו עומד שלו כמי שמדבר עם חברו.

4. כל הנביאים אינם מסגלים להתנבא בכל עת שיצאו אלא רק לאחר שהם מטהרים ומכינים את עצמם, כפי שמונים ואהרן ידעו בעצמם. ומשה רבנו היה מוכן תמיד לנבואה ועומד כמלאכי השרת לפני הקב"ה, ולכן היה יכול לפנות לקב"ה בכל זמן שיצאה בשאלה ולקבל תשובה.

ומי אמר למשה לפרש מאשתו?

הקב"ה בעצמו אמר לו. בהר סיני לאחר מתן תורה אמר ה' למשה שיאמר לבני ישראל: "שובו לכם לאהליכם", ואת משה צוה: "ואתה פה עמד עמדי", ואל תשוב לביתך כמו כלם.

עקשו אנחנו מיבינים מדוע משה רבנו היה צריך לפרש מאשתו. כל כולו היה נתון רק בפניו רק אל ה' יתברך בכל רגע ורגע.

ענשה של מרים

מה היה ענשה של מרים?

הקב"ה קעס על מרים ועל אהרן על שדברו לשון הרע על משה, ומיד נסתלקה מהם השכינה ומרים נענשה בצרעת.

ומדוע אהרן לא נענש?

כמה באורים נאמרו בענין זה: לדעת רבי עקיבא (במקרא שבת 112) גם אהרן נענש בצרעת אלא שמיד התרפא, ולדעת רבי יהודה בן בתירא אהרן לא לקה בצרעת. ומסביר הרזק שזה מכיון שלא ראוי לכהן גדול ללקות בצרעת. ובספרי כתוב שגם אהרן היה ראוי ללקות בצרעת אבל בגלל שהוא היה לבוש ב'מעיל' שמכפר על עוון לשון הרע - הוא לא נענש.

אהרן הסביר למשה שהם דברו עליו בשוגג וללא דעת, ובקש ממשה לסלח להם ולהתפלל בעד מרים שתבריא מצרעתה, שהרי מרים, אהרן ומשה הם אחים שנולדו מאותה אם, והצרעת של מרים נוגעת גם לאחים שלה.

אחר כך בקש אהרן ממשה שיתפלל על מרים שתבריא, כי אין מי שיגיד לה, שהרי המצרע צריך כהן שישגיור ויטהר, ואהרן קרוב של מרים וכהן לא יכול לראות נגעי קרוביו, ואין כהן שאינו קרוב למרים.

מיד צעק משה רבנו אל ה' בתחנונים:

"א-ל נא רפא נא לה". ובקש מה' שידיע לו אם הוא מרפא את מרים או לא.

הרחבה: מדוע התפלל משה תפלה קצרה כל כך ולא האריך בתחנונים?

עונה רש"י: שלא יאמרו בני ישראל אחותו עומדת בצרה, והוא עומד ומרבה בתפלה! כמו שראינו בקריעת ים סוף שמושה התפלל אל ה', וה' אמר לו: "מה תצעק אלי" ומסביר שם רש"י: לא עת עתה להאריך בתפלה, שישאל נתנו בצרה. תשובה נוספת עונה רש"י: שלא יאמרו ישראל בשביל אחותו הוא מאריך בתפלה, אבל בשבילנו אינו מאריך בתפלה.

הקב"ה אמר למשה שאף אם אבא היה כועס על בתו ונוזף בה, הרי היא היתה מתבטלת לראות את פני אביה לפחות שבועה ימים, כדיון מצרע. אם כן, קל וחומר שפאשר השכינה נוזפת במישהו, הוא יסגר לפחות שבועה ימים, וכאן מרים דברה במשה שהוא נביא ה', וה' כעס עליה ונוזף בה, ולכן גזר הקב"ה על מרים: "תסגר שבועת ימים מחוץ למחנה ואחר תאסף" - להצטרף למסע העם.

כלם מחכים למרים

בני ישראל היו צריכים לצאת למסע חדש, מ'מצרות' אל 'קדש ברנע' שבמדבר פארן, אבל מפני כבודה של מרים הנביאה שלא תצטרך ללכת מחוץ למחנה יחד עם הערב-רב ושאר החוטאים שהענן פלט אותם, חכו כלם למרים ימים עד שהיא התרפאה וחזרה למחנה.

מדוע זכתה מרים לכבוד כל כך גדול?

בשביל שעה אחת שעמדה לשמור על משה כשהיה בתבה על היאור, עמדו עבורה כל ישראל למשך שבוע שלם.

רואים מכאן כיצד הקב"ה אינו מקפח שכר של כל מעשה טוב שאנו עושים. גם אם לפעמים באה לנו מחשבה: "מה כבר עשיתי?! דבר כל כך פשוט, האם יש לזה משמעות? ומי יודע מזה בכלל?!" גדע שכל מעשה טוב שאנחנו עושים ואפילו הקטן ביותר לא נאבד, והקב"ה משלם ביקר על כל מעשה טוב ואפילו על מחשבה טובה שלנו, גם אם אנחנו לא מעריכים את מה שעשינו, בשמים מעריכים את זה מאד.

נתחזק עם דבריו של התנא רבי אלעזר שאמר (אבות ב' יד): "ידע לפני מי אתה עמל, ונאמן הוא בעל מלאכתך" (הקב"ה) שישלם לך שכר פעלתך.

שבת שלום ומברך!

לחידתי - הבגתי - ידעתי!

שאלות בקיאות על הפרשה.

22. איזה שבט יצא ראשון למסע?
23. מי היו השבטים ב'דגל מחנה ראובן'?
24. איזה 'דגל' נקרא "מאסף לכל המחנות"?
25. כיצד נקרא יתרו בפרשתנו ומדוע?
26. מדוע חזר יתרו למדין?
27. מדוע הפציר משה ב'יתרו להשאיר'?
28. היכן היתה נחלתם של בני יתרו בארץ ישראל?
29. כמה ארונות היו הולכים עם עם ישראל במדבר?
30. מה היה בתוך ארון הזהב?
31. מה הפרוש: "שובה ה' רבבות אלפי ישראל"?
32. כמה ימים הלכו בני ישראל ממדבר חורב למדבר פארן?

פרק יא

33. מה היתה תלונתם של המתאוננים?
34. מה היה עונשם של המתאוננים?
35. מי עוד נהרג יחד עם המתאוננים?
36. מה היה החטא בקברות התאוה?
37. מתי ירד לבני ישראל 'מן' ומה היה טעמו?
38. איזה טעמים לא טעמו במן ומדוע?
39. מי היו שבעים הזקנים?
40. כיצד בחר משה את שבעים הזקנים?
41. מה היתה נבואתם של אלדד ומידד?

פרק יב

42. מה היה חטאה של מרים הנביאה?
43. כמה ימים המתינו בני ישראל למרים עד שתתגרפא?
44. מדוע אהרן לא נענש בצרעת?

פרק ח

1. כיצד יצר משה רבנו את המנוחה?
2. להיכן האירו השלהבות של נרות המנוחה?
3. מדוע היה צריך להאזין על הלויים מי חטאת?
4. מדוע היו צריכים בני ישראל לעשות סמיכה ללויים?
5. כמה לויים הניף אהרן?
6. בני כמה היו הלויים שעבדו במשכן?

פרק ט

7. מהיכן מוזכר רש"י בפרשתנו שאין מקדם ומאחר בתורה?
8. מדוע לא יכלו בני ישראל להקריב את קרבן הפסח במדבר?
9. מתי היתה הפעם היחידה שעם ישראל הקריבו קרבן פסח במדבר?
10. מהו פסח שני ולמי הוא מיעד?
11. מה ההבדל בין פסח ראשון לפסח שני?
12. כיצד ידעו בני ישראל מתי עליהם להתארגן לצאת למסע חדש במדבר?
13. האם עמוד הענן ועמוד האש היה אותו עמוד?
14. כיצד ידעו בני ישראל מתי לעצור ולחנות במקום חדש?
15. מה היה מכריז משה כשהענן היה מתרומם ומה הוא הכריז כשהענן ירד?

פרק י

16. כיצד הכריזו הכהנים לכל העם שיתחילו לנוע?
17. כיצד עשו את חצוצרות הכסף?
18. למה עוד השתמשו עם חצוצרות?
19. כיצד היה סדר התקיעות בחצוצרות לפני שיצאו למסע?
20. מה הנס שארע ביום כ"א בניסן?
21. באיזה תאריך יצאו בני ישראל למסע הראשון על פי הענן?

ציור וצורה בפרשה

לפניכם ציורים שונים המרמזים על פסוקים או נושאים מהפרשה, כל שורת ציורים מרמזת על ענן שונה. שימו לב! בכל שורה תתכן דרך פתרון שונה.

2

1

2

וְהָיָה לָכֶם לְזִכְרוֹן. מֵאָסֶף לְכָל הַמַּחֲנֵה. וַיִּנְשְׂאוּ אֶתְךָ בְּמִשְׁאֵה הָעָם. מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה.

על מי נאמר?

1. "והיה לכם לזכרון".
2. "מאסף לכל המחנה".
3. "וינשאו אתך במישא העם".
4. "מתנבאים במחנה".

וְהָיָה לָכֶם לְזִכְרוֹן. מֵאָסֶף לְכָל הַמַּחֲנֵה. וַיִּנְשְׂאוּ אֶתְךָ בְּמִשְׁאֵה הָעָם. מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה.

חידה מהפרשה

פענחו את החידה שלפניכם וגלו מה מסתתר בתוכה

מזור בבקשה בעבורה

כך משה בקצרה

אך בזעקה רמה

עבור אחות רחומה.

וַיִּנְשְׂאוּ אֶתְךָ בְּמִשְׁאֵה הָעָם. וַיִּנְשְׂאוּ אֶתְךָ בְּמִשְׁאֵה הָעָם. וַיִּנְשְׂאוּ אֶתְךָ בְּמִשְׁאֵה הָעָם. וַיִּנְשְׂאוּ אֶתְךָ בְּמִשְׁאֵה הָעָם.

חידה מתוך: פיצוחים - חרף

A colorful illustration of a rabbi with a long grey beard and a blue kippah, wearing a dark suit, sitting and reading a book. A young boy with dark hair, wearing a brown jacket and a brown kippah with a gold band, sits beside him, also looking at the book. They are surrounded by green foliage. In the background, there is a pinkish-red sky and a white Hebrew letter 'ת' (Tet) on a green background.

בחדות שלפניכם מסתתרים מושגים מפרשת השבוע,
על ידי חיבור בין הציור והאותיות תקבלו את התשובה.
חושבים שפתרתם נכון? בדקו עצמכם בתשובות.

הצלחה!

✓ הוספת אות בתוך המילה. $\leftrightarrow$ החלפת מיקום האותיות.

* ערבוב סדר האותיות.

1

2

7+

 $\gamma = \pi$

3

+

A cartoon illustration of a fish, likely a goldfish, with a yellow body, grey scales, and a smiling face. It is positioned on the left side of the page.

4

ፊደላት ስርዓተ ቅዱስ

תִּדְוֹן א'-ב' לַמִּתְקָדְמִים

הַתְּשׁוּבָה לְכָל שְׂאֵלָה מִסְתַּיֶּמֶת
בְּאוֹת הַמוֹפִיעָה בְּרֹאשׁ הַשּׁוּרָה.

שאלות שיש בסופן פוכבית (*) הן שאלות אתגר - קשות יותר.

א - מִרְאָה הַמִּשְׁכָּן בַּלַּיְלָה.*

ב - יֵרֶק שָׁאֲכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם.

ג - צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַפֶּסַח אֲף
עַל פִּי שְׁאֲבוּתָיו לֹא הָיוּ בַּמִּצְרַיִם.

ד - אכלו במצרים חנם*.

ה - נראה כזרע גד.

ו - ויתפזרו.

ז - חֲשׁוּבֵי הָעָם.

ח - מְרִיעִים בָּהֶם בְּזֶמֶן מִלְחָמָה.

ט - עָלִיו יֵרֵד הַמָּן.

י - מְשִׁירַת מִשָּׁה.

כ - שם של ענף.

ל - אֶסְפּוּ (רָמַז: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ לָמֶן).

מ - נֹאמַר עָלֶיהָ: "וְאָבִיהָ יֵרֶק בַּפִּנִּיה".

ב - עֲנֵשׁ הַנִּגְשִׁים לְקֹדֶשׁ*.

ס - שָׁם הֶעֱמָדוּ שְׁבָעִים הַזִּקְנִים
(שְׁתֵּי מֵלִים)*.

ע - אסור לשבור בקרבן הפסח.

כ - מְדַבֵּר בּוֹ חֲנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל.

צ - אויב, שווא (רמז: כנוי לבא להלחם בישראל).

ק - צִמָּח מִמִּשְׁפַּחַת הַדְּלוּעִים
שֶׁאֵכְלוּ בַּמִּצְרִים.

ר - כלי לטחינת גרעיני התבואה.

ש - יִרְק לְתַבּוּל שְׁהִיָּה אָהוּב עַל
פְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּצְרִים*.

ת - סכין גלוח.

ഭരണ, ഭരണ, ഭരണ, ഭരണ

[illegible]

မိမိတို့၏ နိမိတ်တို့သည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂၃။ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့ နံနက် ၈ နာရီခွဲ

ሆልዲን፡ ሂሮስ

မိမိတို့၏ အသံအသွယ်ကို ခံစားရအောင် ပြောကြားပါ။

A man with a beard and a kippah is sitting up in bed, reading a book to a young child who is also wearing a kippah. The scene is dimly lit, with the light from the book illuminating their faces. The book has a blue cover with the words 'THE MISHNAH' visible.

לְמוֹצָאֵי
שַׁבָּת

לִלְהֵל טוֹב, יְלָדִים יְקָרִים! בְּזֶמֶן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קִים, כְּשֶׁאָדָם הָיָה
חוֹלֶה אוֹ מְרִישׁ כָּאֵב, הוּא הָיָה הוֹלֵךְ לִנְבִיא, וְהַנְּבִיא הָיָה מְסַבֵּיר לוֹ
מָה עָלָיו לִתְקַן בְּמַעֲשָׁיו. כְּשֶׁהָיָה הָאָדָם מִתְקַן אֶת הָעֲבֵרָה אוֹ הַמַּעֲשָׂה
הַלֵּא טוֹב שְׁעָשָׂה, הָיָה הַמַּחֲלֶה וְהַכָּאֵבִים נִעְלָמִים מֵאֲלֵהֶם! וְאוֹ
וּנְשָׁעָה פֹּרֹד:

כְּשֶׁחֲלָתָהּ רָעִיתָו שֶׁל רַבִּי אַרְיֵה שֶׁכֶּטֶר זצ"ל, הִצִּיעָיו לֹו לְקַחְתָּהּ
לְבֵית הַחֲלָמָה מִיָּחָד בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית. שָׁם, הָיוּ
הַחֹלִים מֵתֵאֱשָׁפְזִים לְמִשְׁךְ כְּשֶׁלוֹשָׁה
שָׁבוּעוֹת, וְאוֹכְלִים תַּזוֹנָה צְמֹחֹנִית
מִיָּחָדָת: אֵין לָחֶם, אֵין מוֹצָרִי חֶלֶב,
אֵין בִּיצִים אוֹ בֶּשֶׂר. יֵשׁ אֲגוּזִים, וּמִץ
מֵאֲבֹטִיחַ וּמִלּוֹן. מְצִמְחִים שָׁם גַּם
סוּג שֶׁל חֲטִים, וּמִחְכִּים שְׂוִיצִיאֻ
נִבְטִים. הַחֹלָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת
מֵהֶם 'חֶלֶב חֶטֶה' לְבָד וּלְשִׁתּוֹת
אוֹתוֹ. הָרוֹפֵא שֶׁהִקִּים אֶת הַמֶּקוֹם
טַעַן שֶׁהַחֹלִים שְׂבִיבֹאוּ לָשֶׁם -
יִתְרַפֵּאוּ.

הַמִּטְרָה שֶׁל הַמַּחֲלוֹת הִיא
שְׁנִשְׁתָּנָה וְנִשְׁפָּר אֶת הַמַּדּוֹת.
גַּם כְּשִׁיְהוּדֵי חוּלָה חֲלִילָה,
אוֹ חֵשׁ כְּאִבִּים, הוּא יוֹדֵעַ
שֶׁהֵכָל מִשְׁגָּח בְּיַד הַבּוֹרָא
יִתְבָּרַךְ. נִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לִתְקֹן
אֶת מַעֲשֵׂיו. וְהֵ' יִתְבָּרַךְ יִבְרֵא
וַיַּחֲזֵק אוֹתָנוּ.

ליום
ראשון

לִלְהָ טוֹב, יִלְדִים צְדִיקִים! מִי לֹא שָׁמַע עַל מִשְׁפַּחַת רוּטְשִׁילְד, שְׁמִמָּה יֵצְאוּ בְּנֵי־אִמָּה עֲשִׂירִים מִפְּלָגִים, שֶׁשָּׂמָּה נֹדֵד לְתֵהֱלָה בְּמַעֲשֵׂי הַצְדָּקָה שֶׁלָּהֶם. בּוֹאוּ וּנְשַׁמַּע אֵיךְ הַכֹּל הִתְחִיל:

בְּלִיל בְּדִיקַת חֻמָּץ. זְמַן קֶצֶר לְאַחַר שְׁעֵזַב מִשָּׁה, גִּלְה רַבִּי הַרְשֵׁלָה בְּצֶעֱר רַב שֶׁהֶאֱרִיךְ וְבוֹ חֲמֵשׁ מֵאוֹת כֶּתֶרִי הָהָב, כִּסֶּף הַשָּׁרֵף לֹא לְמִנּוֹת וּיְתוּמִים שֶׁהִפְקִידוּ בְּדִיּוֹ. נִגְבַּב, וְמִי לָקַח אוֹתוֹ? לֹא הָיְתָה אִפְשָׁרוֹת אַחֶרֶת הַנִּרְאִית לַעֲיֹן: **מִשָּׁה עָשָׂה זֹאת.** וְהָיָה רַק הוּא יָדַע עַל הַפִּצּוּאִי שָׁם... 'בּוֹדְאֵי הִיָּה זָקֵק לְהִלּוּאָה כְּשֶׁהִתְחַתְּנָה', חֲשַׁב הָרַב, 'וּמוֹכֵן מֵאִלּוּי שֶׁהִיָּה בְּדַעְתּוֹ לְהַחֲזִיר אֶת הַכֶּסֶף כְּשִׁיכּוֹל. הוּא רַק לוֹה אֶת הַכֶּסֶף, וּבִטּוּחַ יִשְׁלֵם', אָמַר לַעֲצֻמוֹ

רבה של הקהלה היהודית בעיר צ'ורטקוב בגליציה היה רבי צבי הורביץ, שנקרא בפי כל רבי הרשלה צ'ורטקובר. רבים השכימו לפתחו של איש קדוש זה, לבקש עזרה רוחנית וגשמית. בהיותו איש חסד גדול,

וְגַמְלִי:

קריאת שמע שעל המיטה

[illegible]

- את המילים המוקטנות אין לומר בשבתות וימים טובים -

רבונו של עולם תריני מוחל וסולח לכל מי שהקשים והקשים אותו
או שהטא נגדי. בין גנאי בין ממנמי בין בכבדי בין כל אשר אין
בין כאנס בין רצוצון בין בטעג בין ממזין בין בדבוב בין ממשעו. אין
בגנאי. אין בלעג. אין חרף. אין שראל ולא יגעש שום
אדם בסמתי. ויהי רצון ממנו: "א-להי וא-להי אבותי שלא אחטא
ועמו שהיה חסוד בדמיוני הרמים אבל עלי ויהי יסוריו
וחסדו רשמי: ויהי רצון אמרי מי ויהיו ימי כלפניי. ויהי יסורי
7

אֲתֶכֶם חַיִּים לְאַהֲבָה אֶת־יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וּלְעִבְדוֹ בְּכָל־
 לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם וְנִתְּתִי מִטֶּרֶם אֶרְצְכֶם בְּעֵתוֹ
 יוֹרָה וּמִמָּלְכוֹשׁ וְאִסַּפְתִּי בְּגִנָּה וּתְרִישָׁה וּיְצִיחֶהָ וְנִתְּתִי
 עֵשֶׂב בְּשָׂדֶה לְבָהֱמָתָהּ וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ׃ הִשְׁמָרוּ לָכֶם
 פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וּסְרַתֶם וּעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים

(בלחש) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

הארנק עם הכסף, ומסרה אותו לבעלה. בעלה הטמין אותו בגרן, ומכיון שהיה שתן ולא התגבר על יצרו, לקח כתר זהב אחד והלך לבית המרחץ לקנות בו יין. המוזג שאל אותו: "מנין לך כתר זהב?" ענה הכפרי השכור: "מצאתי אותו". אולם הכפרי חזר על מעשהו זה גם ביום השני והשלישי. אז התעורר חשד אצל בעל בית המרחץ שהכסף גנוב, והוא התקשר למשטרה. הכפרי נעצר והודה בגנבה. הארנק והכסף נמצאים כאן."

בדרכו לביתו, לא הצליח הרב להרגע: משה רוטשילד שלם מכספו על גנבה של משהו אחר! נפעם ונרגש נסע מיד אל משה, והתחנן בדמעות: "סלח לי, רבי משה, מדוע לא גלית לי שלא אתה לקחת את הכסף?" השיב משה: "סבלם של האלמונות והיתומים, ואף צערן של הרב עמנו לנגד עיני. ידעתי שלא תהיה לרב שום אפשרות להשלים סכום כזה מכספו, לכן משכנתי את כל רכושי כדי להשיג את הכסף".

חבק הרב בהתרגשות את משה רוטשילד, מסר לו בחזרה את כספו, וברך אותו שתהיה לו עשירות מפלגת עד סוף כל הדורות, כדי שיוכל לעשות הרבה חסד. ואכן התקיימה הברכה במלואה: משה הפך לאיש עשיר, ועשרו עבר מדור לדור!

מי שמותר, ילדים יקרים, לעולם אינו מפסיד! גם כשנראה שזה "טפשי" לומר וגם כשאנחנו הצודקים, אם נותר בכל זאת כדי למנוע מחלוקת, ה' בודאי יחזיר לנו כפל כפלים!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים ובייחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

הוא החליט לא לספר לאיש על הגנבה, הזמין כרכרה ונסע לעיר הסמוכה. כשראה משה רוטשילד את רבו, התפלא מאוד. כשנשאלו שניהם לבדם בחנות, ספר הרב למשה על הארנק שנעלם, ואמר: "איני חושב אותך לגנב, חס ושלום. אני מבין שהיית זקוק לכסף. אמן גם זה אסור, אלא שלפעמים קשה לעמוד בנסיון. אולם אני סולח לך ומבטיח לא לספר על כך לאיש. אלו היה זה כספי הפרטי לא הייתי עושה דבר. אולם מכיון שזה שלך לאלמונות ויתומים אין לי ברירה אלא לבקש את הכסף בחזרה".

משה החזיר כסיד ודמעות זלגו מעיניו. 'נו', חשב הרב, 'בודאי מתחרט הוא'. ואכן, משה לא אמר מילה. פתח את ארנקו ונתן את כל כספו לרב. את הסכום שנותר הבטיח להחזיר עד תמו בעתיד הקרוב. הרב היה מרצה מהתנהגותו של משה, שמח שהצליח לפתור את הבעיה, וחזר לביתו. ואכן, משה שלח מדי פעם סכומי כסף על החשבון, עד שהשיב את כל חמש מאות המטבעות. רבי הרשלה היה מרצה מישרו וטוב לבו של משה, שכבעל תשובה תקן את מעשיו.

יום בהיר אחד, כשהרב ישב בביתו והעמיק בלמודו, הגיע לביתו שליח מהמשטרה, ומסר לו שראש המשטרה מבקש לראותו בדחיפות, ואף שלח כרכרה בעבורו. הרב לא הבין מדוע, אולם הזדרז להגיע למפקדת המשטרה, מלא בטחון בה' שהכל לטובה. ראש המשטרה קבל את פניו בסבר פנים יפות ושאל אותו אם נגנב כסף מביתו. עוד לפני שהספיק הרב להשיב, פתח ראש המשטרה את מגרתו, הוציא מתוכה את הארנק של הרב, ואמר לו: "המכיר אתה ארנק זה?"

הרב נדהם והשתתק. בקש ראש המשטרה להכניס את הגנבים: איש כפרי ואשתו, שהיו קשורים באזקים, ואמר: "אשה זו עבדה בבית הרב בניקין לפני פסח. היא מצאה שעת כשר כשהרב לא היה בחדרו, גנבה את

אודם לא רצוי

ליום
שני

והאורח הסביר שהגיע ממש עכשו ברכבת. כלם הזדעזעו מהעזות לנסע בשבת ועוד לבוא לביתו של הרב. אולם הרב רמז להם לשחק, והסביר להם בנעים: "יהודי זה, גם הוא בנם של אברהם, יצחק ויעקב. ואנו מצוים לסייע בידו, בלי לבדק קדם את מעשיו".

גם יהודי שרחוק מחיי תורה ומצוות, לצערנו, עלינו לדאג לכל מחסורו בנעים, ואולי דוקא זה מה שימשך אותו בחזרה לדרך הישר!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים ובייחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים נפלאים! לפעמים אנחנו פוגשים אנשים שנראים לנו רחוקים כל כך, וקשה לנו להעלות על הדעת אפשרות שנארח אותם בביתנו. אך האם זו הדרך הנכונה לנהג בה? בואו ונשמע ספור:

ביתו של רבי חיים חורי היה פתוח לכלם, וכל אורח קבל ארוחה חמה ומטה ללון בה, בחנם. ליל שבת אחד, בשעה מאוחרת, נקט אורח בביתו של הרב ושאל אם יוכל להתארח אצלו. בני הבית התפלאו מהיכן הגיע האורח באמצע השבת,

והשתחויותם להם: (בלחש) וחרה (לעצור) אף-י בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והארמה לא תתן את יבוליה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: (עוד כאן בלחש) ושמתם את דברי אלה על-לבבכם ועל-נפשכם וקשרתם אתם לאות על-ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם ולמדתם אתם את-בניכם לדבר בם בשבת בביתך ובכלתך בדרך ובשכרך ובקומך: וכתבתם על-מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על הארמה אשר נשבע יי לאבתים לתת להם בימי השמים על-הארץ:

והשתחויותם להם: (בלחש) וחרה (לעצור) אף-י בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והארמה לא תתן את יבוליה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: (עוד כאן בלחש) ושמתם את דברי אלה על-לבבכם ועל-נפשכם וקשרתם אתם לאות על-ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם ולמדתם אתם את-בניכם לדבר בם בשבת בביתך ובכלתך בדרך ובשכרך ובקומך: וכתבתם על-מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על הארמה אשר נשבע יי לאבתים לתת להם בימי השמים על-הארץ:

ויאמר יי אל משה לאמר: דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על-כנפי בגדיהם

יברכה יי וישמרה:

יאר יי פניו אליה ויחנה:

ישא יי פניו אליה וישם קד שמים:

ישב בסתר עציון, בצל ש-די יתלונן: אמר ליי מחסי ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילה מפח יקוש מדבר חיות: באברתי יסף קד ותחת כנפיו תחסה, צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה, מחץ יעוז יומם: מדבר באפסל יהלך, מקטב ישיור צהרים: יפל מצדה אלף ורבבה מימנה, אליה לא יגש: רק בעיניו תביט, ושלמת רשעים תראה: כי אתה יי מחסי:

יעלו חסידים בקבור, ירגנו על משכבותם: רוממות א-ל גברונם, וחרב פסיות בידם:

הנה מטתו של שלמה ששים נברים סביב לה, מגברי ישראל: כלם אחזי חרב מלמדי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפחד בלילות: (יחזור מפסוק "הנה מטתו" שלוש פעמים)

לילה טוב, ילדים חביבים! לילדים שונים יש תכונות שונות ורצונות שונים. אין בזה דבר רע, כמובן.

לכל אחד נתן ה' תכונות ורצונות לפי המתאים לו. אין תכונה או רצון שליליים, לכלם ברא הבורא גם שמוש טוב, בקדשה. בואו ונשמע ספור:

יהונתן בן גרשם היה נכדו של משה רבנו. הוא זכה לאריכות ימים מפלגת: הוא חי גם בתקופת דוד המלך! חז"ל גלו לנו שהיתה ליהונתן תאונת ממון גדולה כל כך, שסנוורה את עיניו. קשה היה לו לבחור נכון, והיו תקופות בחייו שבהן הוא הגיע למקומות לא טובים בגלל תאונה זו, ואף לידי עבודה זרה ממש!

בסוף ימיו מזכר שמו שוב. אף הפעם, במקום יהונתן, הוא מכנה "שבואל", בגלל ששב בתשובה שלמה מכל הלב. כיצד? דוד המלך הבין מה התפקיד שיאפשר לו לממש את הכח והתאונה הזאת בצורה כשרה וטובה. הוא הפך אותו לממנה על האוצרות. אז היתה עבודתו סביב הרבה מאוד כסף, בלי צורך לגנוב או לגזל. כשמלא יהונתן תאונה זו בקדשה, זכה לשוב בתשובה שלמה!

גם בנו, ילדים, יש מדות טובות יותר וטובות פחות. אולם צריך לדעת: גם במדות הרעות אפשר וצריך להשתמש בקדשה, לעבודת ה'. זה התפקיד שה' יתברך בחר לתת לנו!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים נהדרים! לפעמים קורה שילדים מפריעים בשעור ואינם שמים לב שזה גורם צער לרב או למורה. בואו ונשמע ספור:

רבני ישיבת פורת יוסף, שבה למד רבי רפאל ביטון זצ"ל בבחרותו, הכירו בכוחותיו הגדולים ומנו אותו לר"מ בפתח הגבוהה בישיבה. בפתח של רבי רפאל למדו כלם בשקיקה, בעוד שבפתח הנמוכה,

שבה למד רב אחר, היו נשמעות תמיד צעקות והפרעות. הרב היה כועס וגוער בתלמידים כל הזמן, כשמקל גדול ביזו. יום אחד החליטה הנהלת הישיבה לפטרו. רחם עליו רבי רפאל, ואמר להם: "זה לא בגלל חסרון ברב. קשה ללמד תלמידים אלו. שיחליף אתי, אני אלמד אצלו והוא ילמד בכתיי". וכך היה.

התלמידים בפתח הרועו שחכו לכניסתו של הרב החדש והיו בטוחים שגם הוא יכעס עליהם, והם בתמורה יפריעו שוב. אולם אז נכנס רבי רפאל בענוה והחל ללמדם

בשבתות ובימים שלא אומרים בהם תחנון (ראה בלוח בעמוד 2) - לא אומרים וידוי.

אנא יי אלהינו וא-להי אבותינו. תבא לפניך תפלתנו. ואל תתעלם מלכנו מתחנונתנו. שאין אנחנו עדי פנים וקשה ערף לומר לפניך יי אלהינו וא-להי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו. אכל חטאנו. עוינו. פשענו. אנחנו ואבותינו ואנשי ביתנו: אשמונו. בגדנו. גלנו. דברנו רפי ולשון הרע. העוינו. והרשענו. זדנו. חמסנו. טפלונו שקר ומרמה. יעצנו עצות רעות. כזבנו. מעסנו. מרדנו. מרינו דבריו. נאצנו. נאפנו. סררנו. עוינו. פשענו. פגמונו. צררנו. צערנו אב ואם. קשינו ערף. רשענו. שחתנו. תעינו ותעתענו. וסרנו ממצותיך וממשפטך הטובים ולא שוה לנו. ואתה צדיק על כל תבא עלינו. כי אמת עשית. ואנחנו הרשענו:

יום ראשון (אקרא במוצ"ש) אנא בכה, גדלת ימינו, תתיר צרוך. (אב"ד י"ז) יום שני (אקרא בראשון בלידה) קבל רנת, נמה. שגבנו, טהרנו נזרא. (מר"ע ש"ו) יום שלישי (אקרא בשני בלידה) נא גבור, דורשי יחודך, קבלת שמך. (נב"ד י"ש) יום רביעי (אקרא בשלישי בלידה) פרנס טהרם, רחמי דקדקך, תמיד גמלם. (בט"ר צ"ג) יום חמישי (אקרא ברביעי בלידה) חסין קדוש, ברב טובך, נהל ערדך. (חק"ב ט"ז) יום שישי (אקרא בחמישי בלידה) יחיד באה, לעמך פנה, זוכרי קדשך. (י"ז ט"ז) יום שבת (אקרא בששי בלידה) שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות. (שק"ו צ"ח) (בלחש) ברוב קבוד מלכותו, לעולם ועד. אתה תקום תרחם ציון, כי עת להנכי כי מאושר: בךד אפקיד רוחי, פדיתה אותי יי א-אמת:

שבע ברכות

שמת תשמת רעים אהובים בשמחה יצירך בנו עדו מקדם. ברוך אתה יי, משמת חתן וכלה:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רנה דיצה וחירות, אהבה ואהבה, שלום ורעות, מהרה יי א-להינו ישמע בערי יהודה ובהוצאות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלל, קול מצהלות חתנים מחפסם, ונערים ממשחת נגילותם, ברוך אתה יי, משמת חתן עם הכלה:

והזמון שבידו כוס ברכת חזון, אומר: סברי מנו (וענינו): לחיים. ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, שהכל ברא לכבודו: ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, יוצר האדם: ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו, והתקין לו ממנו בנן עדי-עד. ברוך אתה יי, יוצר האדם: שוש תשיש ותגל עקרה בקבוץ בניה לתוכה במהרה בשמחה. ברוך אתה יי, משמת ציון בבניה:

להפריע, ולשפוט את המורה לכף זכות: אולי עוברים עליו קשיים, או שאינו חש בטוב? כשנשתדל לשים לב שלא לצער את המורה, אז בודאי גם הוא ישתדל להיטיב את יחסו אלינו, וכך כלנו נשמח את ה' במעשינו.

ועכשיו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

בחם ובאהבה. הוא שבר את המקל לעיניהם הנדהמות, כאומר: "מהיום לא יהיה צורך בענשים ובגערות". ביראת השמים והענוה שלו, החדיר בהם רבי רפאל אהבת תורה. מאז שב השקט, ואף תלמיד לא הפריע יותר.

לא תמיד מצליח המורה ללמד בחם ובשמחה כמו שבדאי היה רוצה. התפקיד שלנו, ילדים חביבים, הוא להשתדל שלא

נכונה כמובן, רק כדי להפטר מיסוריו. המלך צוה לגזר על כל הנאשמים ענש מות אכזרי, והוא בעצמו עמד לבצע את גזר הדין. אף כאשר נגש לעשות זאת, לקה פתאום בלבו והתמוטט. כשהתאושש, הבין שזו יד ה'. הוא צוה לחקר חקירה חוזרת, ואז יצאה האמת לאור.

הקצינים הבינו היטב את הרמז, ושאלו בחיור: "אם כן, מדוע האלוקים אינו מעניש גם את החוקר שלך?!" חכם יעקב השיב בעז: "אמנם אינני ראוי שיעשה לי נס מהשמים כמו לאותו רב, אבל ברור לי כי יום יבוא והקדוש ברוך הוא ינקם את נקמתי מאותו חוקר רשע". החקירה הסתיימה וחכם יעקב הושב לתאו.

למחרת נחרד חכם יעקב שוב למשמע שקשוק המפתחות בדלת חדרו. למרבה פליאתו, הוא נלקח לחדר נקי ומאורר, והושב ליד שלחן שעליו היו ערוכים פרות ודברי מאכל. הוא הבחין שהקצינים מביטים בו ביראת כבוד ובפחד. עד מהרה נפתרה התעלומה. בבקר מתו אשתו

ובתו של החוקר שחקר את חכם יעקב, מדה כנגד מדה. עוד באותו יום, בעצומו של יום פורים, שחרר חכם יעקב לביתו. כעבר ימים אחדים נודע כי באותו פורים מת גם הצורך סטלין בעצמו, וליהודים היתה אורה ושמחה!

נזכר ילדים שיש לנו אבא בשמים שאוהב אותנו, ודואג לנו, ובדאי שיהיה לנו תמיד רק טוב בעזרת ה', ואפלו עוד יותר טוב!

ועכשיו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

נקמה באויבים

ליום חמישי

לילה טוב, ילדים מקסימים! שונאי ישראל תמיד רוצים להשמיד את עם ישראל ולפגוע בנו. אף ה' יתברך עתיד להנקם מהם על כל הצער שגרמו לנו. בואו ונשמע ספור:

חכם יעקב דבראשוילי היה הרב הראשי של יהודי גרוזיה, ומחשובי מנהיגיה. שנה אחת, בליל פורים, נכנס לבית הכנסת אדם שהיה לבוש כאפר, ובקש מחכם יעקב לצאת החוצה. בחוץ הראה לו הזר את מדי השוטר שהיו מתחת לבגדים הפשוטים. "אתה עצור", פקד השוטר המסוה, והוביל אותו לתחנת המשטרה. המעצר התבצע בערמה כדי שלא להתסיס את בני הקהלה.

החוקרים בתחנת המשטרה התנהגו אליו באכזריות רבה, ולאחר חקירה מתישה הכנס חזרה לתאו, כשהוא חלוש

מאוד. בקשי רב הצליח לקרא את מגילת אסתר מהזכרון, ואחר כך נרדם. אולם כבר לאחר כרבע שעה, העירו אותו שוב, לחקירה אכזרית נוספת. חכם יעקב התעלה, ורופא הזעק כדי להשיב את רוחו. כשהתאושש מעלפונו, הורה הקצין הבכיר להמשיך בחקירה. אולם כאן צפתה לו ולחבריו הפתעה. חכם יעקב בקש רשות לספר ספור:

"פעם אחת, העלילו גויים שהיהודים חטפו נער נוצרי. בעקבות העלילה נעצרו רב הקהלה ונכבדיה. החוקרים התאכזרו אליהם כמו שהחוקרים שלכם עושים לי. הרב, שהיה ישיש וחולה, לא יכול היה לעמד בחקירות האכזריות, והודה באשמה, שלא היתה

ישמחנו בכנינה, ונברכה עליה בקדשה ובטהרה.

בשבת ורגע החליטנו ביום השבת הזה. בראש חודש חסון למוכה ביום ראש תשרי תת.

ביום טוב ובחול המועד - ונשתחו ביום: בסוכות תג הפירות תת. בשבועות תג השבועות תת. בסוכות תג השבועות תת. בשמיני עצרת: שמיני תג עצרת תת. ביום (יום טוב) מקרא קריש תת.

כי אתה טוב ומטיב לכל, ונודה לך [י' א-להינו] על הארץ ועל

אבל מוטב:

המחיה ועל הפלגלה.

של ארץ ישראל.

מחית ועל כלכלתה.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

ברכה מעין שלוש

ברוך אתה יי א-להינו מלך העולם,

אם אבל מוטב: המחיה ועל הפלגלה.

של ארץ ישראל.

מחית ועל כלכלתה.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

אם שנת יין פרי הגפן.

תפילת הדרך

היוצא דרך, ושווה בנסיעתו מחוץ לעיר שעה וחמישית (72 דקות) אומר תפילה זו בשם ומלכות, אך אם שהה בנסיעתו מחוץ לעיר פחות מכך לא יברך בשם ומלכות. ברכה זו מברך לאחר שיצא מהעיר.

יהי רצון מלפניך יי א-להינו וא-להי אבותינו, שתוליכנו לשלום, ותציעינו לשלום, ותדריכנו לשלום, ותציענו למחוז הקצנו לשלום, (אם חוזר בו ביום מוסיף: ותחזירנו לשלום), ותצילנו מפה כל-אויב ואורב בדרך, ותשלח ברכה במעשי ידינו, ותתנו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל-רואינו, ותשמע קול תחנונינו. כי א-ל שומע תפלה ותחנון אתה. ברוך אתה יי שומע תפלה:

לאחר האבילה - על פרות האילן (חזן מו מים), על פרות הארץ, ועל רכב שאין נדולה מן הארץ, אם אבל מוטב: אבילות (4 דקות, ו"א 8 דקות), או שנה רביעית בבית אבות (חזן מו חזן), בסדר:

ברוך אתה יי א-להינו מלך העולם, בורא נפשות רבות וחסרונן, על כל מה שבראת, להחיות בהם נפש כל חי, ברוך חי העולמים.

76

הא-ל אבינו
מלכנו אדירנו

אבי ה' לא ירעה
לא תענה לא תנוב
זכור את לא תענה
לכבוד את לא תענה

כאמור:
ואכלת ושבעת וברכת
את ה' א-להיך

רחם ה' א-להינו
עלינו ועל ישראל עמך
ועל ירושלים עירך

ברית ותורה
חיים ומזון

משכן
שילה

בשבת: הַרְחֵמֶן הוא יְחַלְּנוּ עוֹלָם שְׁכָלוֹ שֶׁבֶת וּמְנוּחָה לַחַיִּי הָעוֹלָמִים.
בראש-חודש: הַרְחֵמֶן הוא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת-הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְמִזְבֵּחַ וּלְבִרְכָּה.
ביום טוב: הַרְחֵמֶן הוא יְחַלְּנוּ יוֹם שְׁכָלוֹ טוֹב.
בראש השנה: הַרְחֵמֶן הוא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת-הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וּלְבִרְכָּה.
במועדים: הַרְחֵמֶן הוא יְגַעֵנֵנו לְמוֹעֲדִים אֲחֵרִים הַבָּאִים לְקִרְאָתָנוּ לְשִׁלּוֹם.
בסוכות: הַרְחֵמֶן הוא יִזְכְּנוּ לֵישֵׁב בְּסֻכַּת עוֹרוֹ שֶׁל לֵוִיתָן.
הַרְחֵמֶן הוא יִשְׁפֹּעַ עָלֵינוּ שֹׁפַע קִדְשָׁה וּמְהֵרָה מִשְׁכָּנָה אוֹשְׁפִיזִין עַלְאִין קִדְּיָשִׁין, זְכוּתָם תִּהְיֶה מִזֶּן וְצִנָּה עָלֵינוּ.
הַרְחֵמֶן הוא יָקִים לָנוּ אֶת-סֻכַּת דָּוִד הַנוֹפֶלֶת.

הַרְחֵמֶן הוא יִשְׁעַ קִבְעַת אֶת תּוֹרָתוֹ וְאֶהְבְּתוֹ בְּלִבָּנוּ,
וְתִהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵינוּ לְבִלְתִּי נִחְטָא, וְיִהְיֶה כָּל-
מַעֲשֵׂינוּ לְשֵׁם שְׁמַיִם וְלֹא לְשֵׁם כְּבוֹד וכו'.

ברכת האור: הַרְחֵמֶן הוא יְבָרֵךְ אֶת הַשֵּׁלֶחַן הַזֶּה שֶׁאֲכַלְנוּ עָלָיו, וְיִסְבֵּר בּוֹ
כָּל-מַעֲדָנֵי עוֹלָם, וְיִהְיֶה לְשִׁלְחָנוּ שֶׁל אֲבִרְהָם אָבִינוּ (עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם), כָּל
רָעָב מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל, וְכָל צָמָא מִמֶּנּוּ יִשְׁתֶּה, וְאֵל יִחְסֹר מִמֶּנּוּ כָּל טוֹב לְעַד
וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

הַרְחֵמֶן הוא יְבָרֵךְ אֶת-בֵּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וּבֵעַל הַסֻּעָדָה הַזֹּאת, הוּא וּבָנָיו
וְאִשְׁתּוֹ וְכָל-אֲשֶׁר לוֹ, בְּבָנִים יִשְׁחִיו, וּבְנָכְסִים יִשְׁיָכּוּ, בְּרַךְ יי חִילוֹ וּפְעָלוֹ
יִדְּיו תִרְצֶה, וְיִהְיֶה וְנִכְסֵינוּ מְצֻלָּחִים וְקִרְוִכִּים לְעִיר, וְאֵל יִזְדַּקֵּק לְפָנָיו
וְלֹא לְפָנֵינוּ שׁוֹם דְּבַר חֲטָא וְהִרְהוּר עוֹן. שֵׁשׁ וְשֵׁמוֹת כָּל-יְהוֹמִים בְּעֶשֶׂר
וּבְכוֹר, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. לֹא יִבּוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא יִכָּלֵם לְעוֹלָם הַבָּא.
אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

בסעודת חתן: הַרְחֵמֶן הוא יְבָרֵךְ אֶת הַחֲתָן וְהַכֶּהֱן, בְּבָנִים וְזָרִים שֶׁל קִנְיָא,
לְעֹבְדוֹתָיו וְיִתְבָּרֵךְ:
הַרְחֵמֶן הוא יְבָרֵךְ אֶת כָּל הַמְסַבִּין בְּשִׁלְחָן הַזֶּה, וְיִתֵּן לָנוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כָּל מִשְׁאָלוֹת לִבָּנוּ לְטוֹבָה.

בסעודת מילה: הַרְחֵמֶן הוא יְבָרֵךְ אֶת בֵּעַל הַבַּיִת הַזֶּה אָבִי הַבֵּן, הוּא וְאִשְׁתּוֹ
הַיּוֹלֶדֶת, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:
הַרְחֵמֶן הוא יְבָרֵךְ אֶת הַיֶּלֶד הַנּוֹלָד, וְכִשֵּׁם שֶׁזָּכְרוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמִילָה, כִּד וְזָכְרוּ לְהַכְנִס לְתוֹרָה וְלַחֲפָה, וּלְמִצְוֹת וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְכֵן
יְהִי רָצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן.
הַרְחֵמֶן הוא יְבָרֵךְ אֶת מַעֲלַת הַסְנֵדֵק וְהַמְוֵהֶל וְיִשָּׂא הַמִּשְׁתַּדְּלִים בְּמִצְוָה,
הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם, וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן.

הַרְחֵמֶן הוא יְחַיֵּנוּ וְיִזְכְּנוּ וְיִקְרְבֵנוּ לִיְמֵמוֹת הַמְּשִׁיחַ
וְלִבְנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

מִגְדָּלָא [בשבת, יום טוב, חול המועד וראש חודש יאמר:] **מִגְדָּלָא**
לְעִשְׂתָּ עוֹן וּמִבְעַר שֶׁל
יְשׁוּעוֹת עֲבוֹר מִלְכּוֹ מִלִּי הַמְּשִׁיחַ, וְעִשְׂתָּ-חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ-לְדוֹד
וּלְזֻרְעוֹ עַד עוֹלָם. כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעִבוּ בְּנֵי אָדָם שְׂכוּמִים וְכַאֲרִית
נִחְרָשׁוּ וְנִדְּעוּ לְרַעֲב, וְדִרְשִׁי יי לְעוֹמֵת וְאֵת מִבְּכֹרֵי ה'!
נַעַר הָיִיתִי וְעַתָּה גַּם-זִקְנָתִי, וְלֹא-רָאִיתִי צָדִיק נִעְזֹב,
וְזֻרְעוֹ צָאצָא מִבְּקֶשׁ-לֶחֶם: לֹא כָּל-הַיּוֹם תִּדְּרִיק חוֹגֵן וּמִלּוֹה
נִתֵּן מִתּוֹת וְחֵם וּמִלּוֹת לְחַיִּים, וְלֵכֵן יִזְרְעוּ יִהְיֶה לְבִרְכָּה:

מֶה שֶׁאֲכַלְנוּ יִהְיֶה לְשִׁבְעָה,
וּמֶה שֶׁשָּׁתִּינוּ יִהְיֶה לְרִפּוּאָה,
וּמֶה שֶׁחִתְּרָנוּ יִהְיֶה לְבִרְכָּה,
בְּדִקְתֵּיב עַל נֶם אִישִׁי: וְיִתֵּן מִשְׁרַת אִישִׁישׁ הַלְחָמִים לְפָנֵינוּ, וְיִתְבָּרֵךְ
וְיֵאָכֵלוּ מִנֵּה הַתְּלַמִּידִים וְיִזְתְּרוּ בְּדָבָר יי אֲרִיזָה: בְּרוּכִים תִּהְיוּ
אַתֶּם לֵינִי, עֲשֵׂה שְׁמַיִם וְאָרֶץ: בְּרוּךְ יִיבָרֵךְ הַגָּבֵר אֲשֶׁר
יִבְטַח בֵּינוּ, וְיִהְיֶה עֵקֶד יי מִבְּטַחוֹ:
יי עוֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יי יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרְוִמִּי בְּעֵלְיָנוּ: הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה
שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן:

אֵם מְבָרְכִים עַל הַכּוֹס אוֹמְרִים:
כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא. וּבְכֵשׁ יי אֶקְרָא:
סִבְרִי מִרְגָּן: וְעוֹנִים: לְחַיִּים:
בְּרוּךְ אַתָּה יי א-להינו מִלֵּךְ
הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן:
אֵם שֶׁתָּה רַבִּיעִית יְבִרָךְ אַחֲרָיו בְּרַכַּת מַעֲיֵן שְׁלוֹשׁ (נִמְצָא בְּעִמּוּד 75).

וְתִבְנֶה יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ שְׂנוּכָה
לְאוֹתָהּ בְּבִנְיָתָהּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי א-להינו, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם. (בְּכֹחַ: אָמֵן):

אֵם שֶׁכַּח לִמּוֹר "רַצָּה וְהַחֲלִיצָנוּ" בשבת,
אֵם נֹכַח בָּא, אוֹ קוֹדֶם שֶׁהִנֵּחַ בְּבִרְכָּה הַבֹּאֶה
לְחֵבֶת "לַעֲד", אוֹמֵר הוּא:
בְּרוּךְ אַתָּה יי א-להינו מִלֵּךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר נָתַן שְׁבֻחוֹת לְמִנְחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
- בְּאַהֲבָה, לְאוֹת וּלְבָרִית. בְּרוּךְ אַתָּה יי
מִקְדָּשׁ הַשֶּׁבֶת.
אֵם אֵךְ נֹכַח אַחֲרֵי שֶׁתְּחִיל "בֹּא" אִמָּה
לַעֲד, תוֹרָה לְרֹאשׁ בְּרַחֲמֵינוּ:
אֵם אֵם מְסוּפָּק אִם אֲמֹר "רַצָּה וְהַחֲלִיצָנוּ"
אֵינוֹ צָרִיךְ לְחוֹזֵם:
וּבְסֻעָדָה שְׁלִישִׁית, אֵם שֶׁכַּח וְלֹא אֲמֹר
"רַצָּה וְהַחֲלִיצָנוּ" וְנֹכַח אַחֲרֵי "בֹּנֵה
יְרוּשָׁלַיִם", יֵאֵמַר בֹּא" אִמָּה אֲשֶׁר נָתַן, אֵם
אֵם הַתְּחִיל לִמּוֹר תִּבְנֶה "לַעֲד", אֵינוֹ תוֹרָה.
אֵם שֶׁכַּח לִמּוֹר "עִנְיָן וְיִבּוּא" בְּר"ח, וְנֹכַח
קוֹדֶם שֶׁתְּחִיל "הַטּוֹב וְהַמְּטִיב", אוֹמֵר:
בְּרוּךְ יְשָׁתֵן רָאשֵׁי חֲדָשִׁים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
לְזָקָרָיו.
וְאֵם הַתְּחִיל "הַטּוֹב וְהַמְּטִיב", אֵינוֹ תוֹרָה
אֵם שֶׁכַּח לִמּוֹר "רַצָּה וְהַחֲלִיצָנוּ" וְגַם
"עִנְיָן וְיִבּוּא" בְּשֶׁבֶת וְר"ח, וְנֹכַח לְאוֹת
שְׁחָתָם "בֹּנֵה יְרוּשָׁלַיִם", יֵאֵמַר:
בְּרוּךְ אַתָּה יי א-להינו מִלֵּךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר נָתַן שְׁבֻחוֹת לְמִנְחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
- בְּאַהֲבָה, לְאוֹת וּלְבָרִית, וְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְזָקָרָיו. בְּרוּךְ אַתָּה יי מִקְדָּשׁ
הַשֶּׁבֶת וְיִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים:
וְאֵם שֶׁכַּח בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וְנֹכַח קוֹדֶם
שֶׁתְּחִיל "הַטּוֹב וְהַמְּטִיב", יֵאֵמַר אֵם
הַבְּרָכָה בְּלִי שֵׁם וּמִלּוֹת.

בְּרוּךְ אַתָּה יי א-להינו מִלֵּךְ
הָעוֹלָם, לַעֲד, הֵא-ל-אֲבִינוּ, מִלְכָּנוּ, אֲדִירָנוּ,
בּוֹרֵאנוּ, גּוֹאֲלָנוּ, קְדוֹשֵׁנוּ, קְדוֹשׁ יַעֲקֹב
רוֹעֵנֵנו מְנַדְּנֵנו רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, מִלֵּךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב וְהַמְּשִׁיחַ
מוֹכֵחַ לְכָל, שֶׁבְּכָל-יוֹם וְיוֹם:
הוּא הַמֵּיב לָנוּ עֵבֶר,
הוּא הַמֵּיב לָנוּ בְּרוּךְ, הוּא יֵיטִיב לָנוּ כְּשֶׁתִּיד, הוּא גִּמְלָנוּ שִׁלֵּם לָנוּ שְׂכָרְנוּ עֲבוֹרָה,
הוּא גִּמְלָנוּ בְּרוּךְ, הוּא יִגְמְלָנוּ כְּשֶׁתִּיד -
חֵן נִתֵּן הַמְּשִׁיחַ לְכָבוֹד וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרוּחַ בְּרִכָּה בְּשִׁשָּׁה וְהַצְלָה מִכָּל רַע
וְכָל-טוֹב: (וְעוֹנִים: אָמֵן).

הַרְחֵמֶן מִקְדָּשׁ הַרְחֵמֶן הוּא יִשְׁתַּבַּח וְיִתְבָּרַח בְּשִׁשָּׁה בְּשָׁבוֹתָיו עַל כְּסֹא כְבוֹדוֹ.
הַרְחֵמֶן הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּשִׁשָּׁה וּבְאַרְבָּעִים.
הַרְחֵמֶן הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּנוֹ לְדוֹר דּוֹרִים מוֹכֵחַ שְׁעֵבֶרָה.
הַרְחֵמֶן הוּא קָרֵן יִשְׁעָה לְעַמּוֹ יָרִים.
הַרְחֵמֶן הוּא יִתְפָּאֵר בְּנוֹ לְנִצְחָה נִצְחָה.
הַרְחֵמֶן הוּא יִפְרֹסֵנוּ בְּכָבוֹד וְלֹא בְּכֹזִי, [בְּהִתָּר וְלֹא בְּאִסּוּר],
בְּנִחָה וְלֹא בְּצִעֲרָה.
הַרְחֵמֶן הוּא יִתֵּן שְׁלוֹם בֵּינֵינוּ.
הַרְחֵמֶן הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה וְרוּחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל-מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ.
הַרְחֵמֶן הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכֵינוּ.
הַרְחֵמֶן הוּא יִשְׁבֵּר עַל גְּלוּת מְהֵרָה מֵעַל צְוָארָנוּ.
הַרְחֵמֶן הוּא יוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמָמִיּוֹת בְּקוֹמָה וְקוֹפָה לְאַרְצָנוּ.
הַרְחֵמֶן הוּא יִפְאֲגֵנוּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה [רְפוּאָה הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָה הַגּוּף].
הַרְחֵמֶן הוּא יִפְתַּח לָנוּ אֶת יְדוֹ הַרְחֵבָה.
הַרְחֵמֶן הוּא יְבָרֵךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנּוּ בְּשִׁמּוֹ הַגָּדוֹל,
כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרַח אֲבוֹתֵינוּ בְּשִׁלְמוֹת הַבְּרָכָה
אֲבִרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב -
בְּכָל נִסִּי אֲשֶׁל אֲבִרְהָם, מִכָּל נִסִּי אֲשֶׁל יִצְחָק, מִכָּל נִסִּי אֲשֶׁל יַעֲקֹב,
כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ יְחִיד אֶחָד מִמֶּנּוּ בְּשִׁמּוֹ שְׁלֵמָה מְשֻׁלֶּמֶת,
וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן.
הַרְחֵמֶן הוּא יִפְרֹשׁ יְסוּדָה עָלֵינוּ עַיִן סֻכַּת שְׁלוֹמוֹ.

שבת

טוב שם משמך טוב. יי המרתם על כל פירותיו, הוא יחוס ויחמול וירחם על

<p>יום שלישי - כא סיון</p> <p>ר' דניאל אביטל בן חסיבה ז"ל</p> <p>הוקדש ע"י הרב גד אביטל הי"ו</p>	<p>יום ראשון - יט סיון</p> <p>ר' מאיר בטיטו בן רחל ז"ל</p> <p>הוקדש ע"י הרב משה ושלמית בטיטו הי"ו</p>	<p>יום שבת - יח סיון</p> <p>ציון בן חנה ז"ל</p>
<p>יום שלישי - כא סיון</p> <p>לאה צריקר בת עליזה (אליזבת) ז"ל</p>	<p>יום ראשון - יט סיון</p> <p>אליהו חי אליאס בן רחל ז"ל</p> <p>הוקדש ע"י ציפורה בת רחל הי"ו</p>	<p>יום שבת - יח סיון</p> <p>קלרה אסרף בת כוכבה ז"ל</p> <p>הוקדש ע"י פנחס אסרף הי"ו</p>
<p>יום שלישי - כא סיון</p> <p>רחמים כדורי ז"ל בן אפרים ונורית הי"ו</p> <p>הוקדש ע"י המשפחה הי"ו</p>	<p>יום ראשון - יט סיון</p> <p>דוד אוהיון בן סולטנה ז"ל</p> <p>הוקדש ע"י אנט אוהיון הי"ו</p>	<p>יום שבת - יח סיון</p> <p>ישראל ציון בן עליזה ז"ל</p> <p>חודש למסירתו הוקדש ע"י תומר שימלה הי"ו</p>
<p>יום שלישי - כא סיון</p> <p>יהודה דנין בן ר' חיים זצ"ל</p> <p>הוקדש ע"י אוריאל דנין הי"ו</p>	<p>להקדשות: 073-222-4-999</p>	<p>יום שבת - יח סיון</p> <p>שרה ציון בת חנה ז"ל</p> <p>חודש למסירתה הוקדש ע"י תומר שימלה הי"ו</p>
<p>יום שלישי - כא סיון</p> <p>קלרה שבי בת קדון ז"ל</p> <p>הוקדש ע"י רגינה ברזני הי"ו</p>	<p>יום שני - כ סיון</p> <p>טוני אהרן בת מרים ז"ל</p>	<p>להקדשות: 073-222-4-999</p>
<p>להקדשות: 073-222-4-999</p>	<p>יום שני - כ סיון</p> <p>ר' גבריאל דריהם בן זוהרה ז"ל</p>	<p>יום ראשון - יט סיון</p> <p>מונירה מזרחי בת רבי ז"ל</p> <p>הוקדש על ע"י מרדכי מזרחי הי"ו</p>
<p>להקדשות: 073-222-4-999</p>	<p>יום שני - כ סיון</p> <p>מאיר ראש בן אסתר ז"ל</p> <p>הוקדש ע"י תומר פרץ הי"ו</p>	
<p>להקדשות: 073-222-4-999</p>		

שבת קודש י"ח סיון

- ר' ישראל בן ר' אהרן אביחצירא.
- ר' יוחנן ליבוביץ, משגיח ישיבת מיר.
- ר' אברהם הכהן רפפורט, מח"ס 'איתן האזרח'.
- ר' מרדכי מאיר מילוביץ, האדמו"ר מזלאטשוב בני ברק.
- ר' אהרן כהן, ראש ישיבת חברון, מח"ס 'בית אהרן'.

יום ראשון י"ט סיון

- ר' שאול סתהון דבת, מח"ס 'דבר שאול'.
- ר' שלמה חכים, מח"ס 'כסא שלמה'.
- ר' יהודה בן עטר, מח"ס 'מנחת יהודה'.
- ר' שמואל וינטרוב, ראש ישיבת נוההדרוק בפניסק.
- ר' שמואל הומיני, מח"ס 'עבד המלך'.
- ר' שאול ישראל, אב"ד, מח"ס 'ארץ חמדה'.

יום שני כ' סיון

- ר' חיים בלעיש, מחכמי תוניס.
- ר' יהודה ג', רב בנאבל, מח"ס 'נחל יהודה'.
- ר' חיים מרדכי לבטון, רבה של ארם צובא, מח"ס 'נחל השולחן'.
- ר' שלמה סיגני, איש החסד.

יום שלישי כ"א סיון

- ר' רפאל חיים נחמיאס.
- ר' שלמה רחמים אבאלעפיא, מגדולי רבני טבריה והחכם באשי.
- ר' שמעון סופר הי"ד, אב"ד ערלוי.
- ר' דוד מנחם מאנשי באב"ד, מחבר שו"ת 'חבצלת השרון'.

יום רביעי כ"ב סיון

- ר' רפאל שלמה ארדיט, מגדולי רבני אזורי, מח"ס 'שם שלמה'.
- ר' אליהו כמור חזן, רבה הראשי של אלכסנדריה, מח"ס 'תעלומות לב'.
- ר' אפרים בן ר' יהודה נבון, מח"ס 'בית מושב'.
- ר' איתמר רוזנבוים, האדמו"ר מנדבורנא.

יום חמישי כ"ג סיון

- ר' יהודה אסאד, מחבר 'שו"ת מהרי"א'.
- ר' חיים דמרי, מחכמי תוניס.
- ר' יצחק בידה, מח"ס 'כי ביצחק'.
- ר' רפאל צמח בן שמעון, מגדולי חכמי ירושלים וראש ישיבת חסד לאברהם.
- ר' חכם רפאל אלשילי, רבה הראשי של יהדות גרוזיה.
- ר' שמואל צבי קובלסקי, ראש כולל סוכטשוב.
- ר' שלום שמואלי, מגדולי המקובלים, אבין של הרב בנימו שמואלי שליט"א.

יום שישי כ"ד סיון

- ר' אברהם סאלם, מחכמי ומקובלי ארם צובא.
- ר' מסעוד הכהן אלחודא, מגדולי המקובלים, ראש חסידי בית-איל, מח"ס 'כח מעשי הגיד לעמו'.
- ר' אליעזר משה מאלר, מחכמי ירושלים.

זכויות יוצרים

© הבהרה:

רוב התכנים בגיליון מצוטטים מתוך ספרים המוגנים על פי כל חוק ובהתאם לכל דין בזכויות יוצרים של מחברי הספרים. אין לעשות שימוש בגיליון זה ו/או בתכניו המצוטטים ו/או בתכני המערכת ללא קבלת רשות מפורשת בכתב מהמחברים וממערכת הגיליון.

יום ה' תגיהם בגן עדן הם וכל בני ישראל השוכבים עמם,

תהיה בשמחתם צדוק

התמונות והציורים באדיבות:
יצחק אלמקיאס-אומנות יהודית | הרב יהודה שטרן | הרב מרדכי כהן | חוברות 'בינת המקראות' | ד. ביכמן | יוני גרשטיין | צדיקים 360 | נקסברגר | אנציקלופדיה לחכמי תוסין | פוטו ציון | מאיר שוחר | מכון המאורות | שירות הרה"ג בנצל - באדיבות ישיבת הכותל | מכון כלי המקדש | ספר 'הוראה של תורה' | ספר שיעורים לספר ויקרא | אוסף גניז קידוש השם בני ברק | קדם מכירות

אזכרה

**יום השנה
לפטירת הוריהם
או יקיריהם
מתקרב?**

זוהי חובתכם להחזיר להם
טובה ונחת, פעם בשנה!

**הקדישו את
הגיליון לעילוי
נשמתם**

והיו שותפים בזיכוי הרבים
והפצת התורה של יותר
מ-120,000 משפחות בכל
רחבי הארץ וכך תזכו
שבשבת האזכרה לפטירת
יקיריהם ילמדו רבבות
מעמך ישראל לעילוי
נשמתם בגיליון 'משכן
שילה'

**וכל המזכה את
הרבים אין חטא
בא על ידו.**

בנוסף
ניתן להקדיש את
הגיליון להצלחה,
רפואה, זיווג הגון,
זרע קודש של
קיימא ועוד. הקדשות
אלו יפורסמו בשולי
הגיליון.

יום המנוחות מיום הקידוש

נפש רוח ונשמה של הנפטר ביום טוב מן העולם:

יום רביעי - כב סיון אברהם לוי בן משה ז"ל הוקדש ע"י יהודה כבתי הי"ו	יום חמישי - כג סיון אהרון בן שרה ומשה ז"ל הוקדש ע"י שירלי גמליאל הי"ו	יום שישי - כד סיון מזקוס ברמן בן טוביה וסופיה ז"ל הוקדש ע"י שירלי גמליאל הי"ו
יום רביעי - כב סיון רבקה (רונית) בת שבתאי ז"ל הוקדש ע"י משה טרואשולי הי"ו	יום חמישי - כג סיון בן ציון (בנסון) סמסון בן אביגיל ז"ל	לחקדשות: 073-222-4-999
יום רביעי - כב סיון רפאל בן מחפוד מזרי ז"ל הוקדש ע"י המשפחה הי"ו	יום חמישי - כג סיון יעקב בן שרה ז"ל הוקדש ע"י אביטל בן יעקב הי"ו	יום שישי - כד סיון שלום סמי אלימלך בן אלים ז"ל הוקדש ע"י תומר שימלה הי"ו
יום רביעי - כב סיון אליהו חלבי ז"ל בן רחל הי"ו הוקדש ע"י אלבז שילה וכלנית הי"ו	יום חמישי - כג סיון מאיר ביטן בן בייה ז"ל הוקדש ע"י ילדיו הי"ו	יום שישי - כד סיון רמי רמזי בן גאולה ז"ל
יום רביעי - כב סיון יוסף יהודה חיראק ז"ל בן חנה הי"ו חודש לפטירתו הוקדש ע"י שמעון מדמון הי"ו	לחקדשות: 073-222-4-999	לחקדשות: 073-222-4-999
לחקדשות: 073-222-4-999	יום שישי - כד סיון חנה סורני בת מרים ז"ל	לחקדשות: 073-222-4-999
לחקדשות: 073-222-4-999	לחקדשות: 073-222-4-999	לחקדשות: 073-222-4-999
לחקדשות: 073-222-4-999		

בכלל הרחמים והסליחות, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

זרה בצדד החיים

"וְהָרִיקְתִּי לָכֶם

בְּרֶכֶת

עַד בְּלִי דִי"

"עיקר עבודת ה' בעיתים
הללו היא הצדקה"
(אגדת הקודש)

"במצוות צדקה מתקן האדם
את עצמו ואת העולם..."
(הרמב"ם)

הזמינו אליכם קופת 'משכן שילה' והיו שותפים!

**"בר נש דיזכי בצדקה... קודשא בריך הוא אֲדָכֵר
לִיה לְהֵיכָל צְדָקָה דְּעֵבֵד. וְאִפִּילוּ בְּשַׁעֲתָא דְּדִינָא
שְׂרִיא עֲלוּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲדָכֵר לִיה לְהוּא טִיבו
דְּעֵבֵד" (זוהר פרשת וירא)**

בן אדם שזוכה בצדקה... הקדוש ברוך הוא זוכר לו את אותה הצדקה שעשה.
ואפילו בשעה שדין שורה עליו, הקדוש ברוך הוא זוכר את אותו הטוב שעשה...

**בתרומתכם הנכם שותפים לעשייה התורנית של
'משכן שילה' הכוללת הפצת תורה וחסד
בארץ ובעולם:**

**קרן להקמת הבניין - בית המדרש 'משכן שילה' • אלפי
שעות של לימוד תורה • החזקת אברכים • חסד וגמחי"ם
שונים • שיעורי תורה • לימוד תורה ופעילויות לתשב"ר
• הפצת גיליון תורני לזיכוי הרבים • חלוקת הגיליון בבתי
רכואה, בסיסי צה"ל, בתי סוהר ועוד.**

**לקבלת קופת צדקה של 'משכן שילה' עד הבית חייגו: 073-222-4-999 שלוחה 8
או שלחו בקשה עם פרטיכם למייל A0732224999@gmail.com**

את סך התרומה שתצטבר בקופה, אפשר להעביר אלינו באשראי, העברה בנקאית, ביט, או בקשת איסוף ע"י שליח.

עם ישראל ערבים זה לזה!